

Dragica Dujmović Markusi, Mirjana Bogdanović,
Vedrana Močnik, Tanja Španjić, Romana Žukina

METODIČKI PRIRUČNIK 2

priručnik za nastavnike hrvatskoga jezika za drugi razred
gimnazije i četverogodišnjih strukovnih škola (140 sati)

ISBN 978-953-359-148-3
9 789533 591483

PROFIL Klett

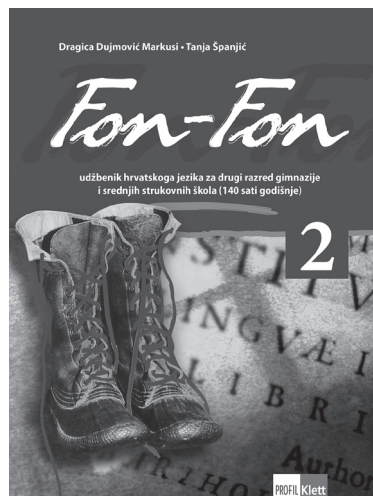
Dragica Dujmović Markusi, Mirjana Bogdanović,
Vedrana Močnik, Tanja Španjić, Romana Žukina

METODIČKI PRIRUČNIK **2**

priručnik za nastavnike hrvatskoga jezika za drugi razred gimnazije
i četverogodišnjih strukovnih škola (140 sati)

Književni vremeplov 2

Fon-Fon 2

Fonoplov 2

Izdavač

Profil Klett d. o. o.
Zagreb, Petra Hektorovića 2

Za Izdavača

Dalibor Greganić

Direktorica uredništva

Petra Stipaničev Glamuzina

Urednica

dr. sc. Dragica Dujmović Markusi

Lektura

Sunčica Podoreški, prof.

Naslovnica

Profil Klett d.o.o.

Likovno-grafičko oblikovanje

Davor Horvat

Fotografije

Arhiva Profila, Getty Images/Guliver Image

Tisak

Og grafika d.o.o., Jastrebarsko

Ovaj je priručnik usklađen s udžbenicima *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2* koje je Ministarstvo znanosti i obrazovanja odobrilo i uvrstilo u Katalog odobrenih udžbenika rješenjem

KLASA: UP/I-602-09/20-03/00001

URBROJ: 533-06-20-0002

Zagreb, 30. travnja 2020. godine.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

1. izdanje, 2020.
Zagreb, Hrvatska

ISBN 978-953-3591-48-3

EUROPEAN
EDUCATIONAL
PUBLISHERS
GROUP

© Sva prava pridržana. Nijedan dio ovoga udžbenika ne može biti objavljen ili pretisnut bez prethodne suglasnosti izdavača i vlasnika autorskih prava.

Član smo
Europskoga udruženja
izdavača udžbenika.

Dragica Dujmović Markusi, Mirjana Bogdanović,
Vedrana Močnik, Tanja Španjić, Romana Žukina

METODIČKI PRIRUČNIK **2**

priručnik za nastavnike hrvatskoga jezika za drugi razred gimnazije
i četverogodišnjih strukovnih škola (140 sati)

Metodičko-didaktičke materijale za rad u nastavi
potražite u Metodičkom kutku na www.profil-klett.hr

SADRŽAJ

OPĆI DIO	9
O PRIRUČNIKU	11
I. KONCEPCIJA UDŽBENIKA I RADNE BILJEŽNICE	13
Književni vremeplov 2	13
Fon-Fon 2	17
Fonoplov 2	19
II. DIGITALNI OBRAZOVNI SADRŽAJ (DOS)	21
III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA	23
1. KURIKUL NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK (PREDMETNI KURIKUL) ...	23
2. PREDMETNI KURIKUL: PLANIRANJE	38
3. GODIŠNJI IZVEDBENI KURIKUL (PRISTUP)	42
4. RAZRADA TEMA U GODIŠNJEMU KURIKULU (PRISTUP)	43
5. PLANIRANJE NASTAVNOGA SATA / RAZRADA AKTIVNOSTI	44
IV. NASTAVNE METODE I STRATEGIJE	47
DRUGI RAZRED	71
I. PRIJEDLOG GODIŠNJEGA IZVEDBENOG KURIKULA	73
II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA	83
Prijedlog izvedbenoga programa: uvodne napomene	85
Teme u prijedlogu izvedbenoga programa	87
Prijedlog izvedbenoga programa (140 sati)	89
III. RAZRADA TEMA	107
UVOD	109
1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA	111
2. TEMA: SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST	145
3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA	183
4. TEMA: O ILUZIJ I SNOVIMA	223
5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA	283
6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)	327
7. TEMA: KNJIŽEVNI VREMEPLOV	373

Poštovane kolegice i kolege,

nadamo se da su vam materijali objavljeni u metodičkome priručniku za prvi razred poslužili u nastavi i pomogli u planiranju i realizaciji nastave u protekloj školskoj godini. **Metodički priručnik za drugi razred** uglavnom slijedi koncepciju postavljenu u prvome razredu, a manje se promjene u njemu odnose na pristup izbornim djelima za cjelovito čitanje.

Metodički priručnik 2 namijenjen je realizaciji nastave u drugome razredu gimnazije i četvero-godišnjih strukovnih škola (140 sati). Predloženi modeli obrade nastavnih jedinica utemeljeni su na sljedećim udžbenicima, integriranoj radnoj bilježnici i digitalnim obrazovnim sadržajima:

- Dragica Dujmović Markusi, Sandra Rossetti-Bazdan: *Književni vremeplov 2* (tiskani udžbenik)
- Dragica Dujmović Markusi, Tanja Španjić, *Fon-Fon 2* (tiskani udžbenik)
- Dragica Dujmović Markusi, Vedrana Močnik, Tanja Španjić, Romana Žukina, Tamara Vujanić: *Fonoplov 2* (integrirana radna bilježnica)
- Tanja Španjić, Tamara Vujanić: *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2* (IZZI – digitalni obrazovni sadržaji)

Navedeni su nastavni materijali namijenjeni ostvarivanju ishoda definiranih predmetnim kurikulumom: u njima se povezuju sva tri predmetna područja – *Hrvatski jezik i komunikacija, Književnost i stvaralaštvo, Kultura i mediji*, a polazišta su različite vrste tekstova. Važna je konceptijska odrednica ovih nastavnih materijala izbornost: u njima se nalazi više sadržaja kojima se može ostvariti određeni ishod, a na nastavniku je odluka o tome koje će sadržaje odabrati za rad u nastavi.

Pristup usmjeren na ishode, odnosno na usvajanje znanja i razvijanje vještina, stavova i vrijednosti, a ne na sadržaje, jedna je od ključnih odrednica novoga pristupa obrazovanju. Kao i u prvome razredu i u ovome smo priručniku nastojali na jednome mjestu objediniti teoriju i praksu, odnosno uvrstili smo u njega propisane kurikularne dokumente, točnije dijelove koji se odnose na drugi razred, i primijenili pristup planiranju obrazovnoga procesa i vrednovanju uveden u priručniku za prvi razred.

- Prijedlog **godišnjega izvedbenog kurikula** (GIK) u kratkim crtama uvodi teme, obvezne tekstove, predmetne ishode i ishode međupredmetnih tema te okvirni broj sati potrebnih za realizaciju teme.
- Prijedlog **izvedbenoga programa (izvedbenoga plana)** detaljnije razrađuje svaku temu na nastavne jedinice. U njemu su planirane i pisane provjere te pisanje obveznih tekstova (vezani tekst, tj. školske zadaće).
- Glavninu priručnika čini **razrada teme po nastavnim jedinicama**: predloženi su modeli obrade nastavnih jedinica s detaljnom razradom pojedinih aktivnosti.

Služeći se materijalima u ovome metodičkom priručniku, nastavnik može na temelju vlastitoga znanja i iskustva planirati i realizirati nastavu usmjerenu na ostvarivanje ishoda, odnosno nastavu u čijemu je središtu učenik koji aktivno uči (individualno, u paru ili u skupini), samostalno istražuje i kritički pristupa informacijama, rješava probleme i stvaralački se izražava.

Na kraju, zahvaljujemo vam na javljanju tijekom školske godine, na vašim komentarima, pohvalama i prijedlozima za poboljšanje priručnika.

Zagreb, srpanj 2020.

Autorice

OPĆI DIO

- I. KONCEPCIJA UDŽBENIKA I RADNE BILJEŽNICE
- II. DIGITALNI OBRAZOVNI SADRŽAJI (DOS) UZ UDŽBENIKE
- III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA
 1. Kurikul nastavnoga predmeta Hrvatski jezik (predmetni kurikul)
 2. Planiranje prema predmetnome kurikulu
 3. Godišnji izvedbeni kurikul
 4. Razrada tema u godišnjemu kurikulu
 5. Planiranje nastavnoga sata / Razrada aktivnosti
- IV. NASTAVNE METODE I STRATEGIJE

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

O PRIRUČNIKU

Metodički je priručnik sastavljen od dvaju dijelova. U *Općem dijelu* navode se kurikularni dokumenti i na temelju njih izvedeni teorijski sadržaji o planiranju i organizaciji nastavnoga procesa, a u drugome se dijelu naslovljenom *Drugi razred* donose praktični primjeri za drugi razred gimnazije i četverogodišnjih strukovnih škola (140 sati), i to od prijedloga godišnjega izvedbenog kurikula do razrade aktivnosti unutar nastavnoga sata.

OPĆI DIO

Materijali su u ovome dijelu priručnika raspoređeni u četiri cjeline.

1. Najprije se prikazuje **konceptija udžbenikâ *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2* te radne bilježnice *Fonoplov 2***: nakon opisa načela na kojima su udžbenici i radna bilježnica utemeljeni te prikaza tematske podjele sadržaja, u svakome se udžbeniku i radnoj bilježnici ukratko upućuje na metodički pristup književnomu tekstu, odnosno komunikacijskim, jezičnim i medijskim sadržajima.
2. U sljedećoj se cjelini opisuju **integrirani IZZI digitalni obrazovni sadržaji** kao svojevrsna dopuna, odnosno pristup temi u drugome mediju, a učenici se tijekom učenja mogu služiti alatima koje omogućuje suvremena informacijska tehnologija. U prikazu se navode nazivi i struktura integriranih modula te upućuje na cjeline vidljive u Glavnom izborniku kojima se lako može pristupiti iz bilo kojega modula.
3. Treći je dio posvećen **planiranju nastave**: u njemu se najprije navode dijelovi propisanoga predmetnog kurikula, a zatim se opisuje proces planiranja prema novoj metodologiji – od pristupa izradi godišnjega izvedbenog kurikula i razradi tema u njemu do opisa aktivnosti unutar nastavnoga sata.
4. Na kraju je ovoga dijela priručnika prikaz **nastavnih metoda i strategija** čije je zajedničko obilježje stavljanje učenika u središte nastavnoga procesa i aktivno učenje. Pritom su neke metode namijenjene individualnomu radu, neke radu u paru, a neke skupnomu radu. Većina je navedenih metoda primijenjena u prijedlozima obrade nastavnih jedinica u drugome dijelu priručnika.

DRUGI RAZRED

Nakon teorijskoga opisa u prvome dijelu priručnika u drugome se dijelu teorija zamjenjuje praksom: u njemu se nalaze tekstovi namijenjeni planiranju i organizaciji nastavnoga procesa u drugome razredu. Polazište u planiranju i programiranju bili su udžbenici *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*, radna bilježnica *Fonoplov 2* i pripadajući IZZI digitalni obrazovni sadržaji. Ovi materijali čine glavninu metodičkoga priručnika, a sadržajno su podijeljeni u tri cjeline.

1. **Prijedlog godišnjega izvedbenog kurikula** sažet je prikaz tema, obveznih tekstova, odgojno-obrazovnih ishoda na razini predmetnoga kurikula i okvirnoga broja sati planiranih za realizaciju teme. Budući da je godišnji izvedbeni kurikulum podložan promjenama, nastavnik može krenuti od prve teme na početku školske godine, a onda »u hodu« planirati ostale teme ili mijenjati postojeće prilagođavajući ih novim okolnostima.

I. KONCEPCIJA UDŽBENIKA I RADNE BILJEŽNICE

Uvod

Udžbenici *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2* s pripadajućom radnom bilježnicom *Fonoplov 2* i digitalnim materijalima (IZZI digitalni obrazovni sadržaji) čine jedinstvenu cjelinu: u njima se nalaze tekstovi i metodički instrumentarij za ostvarivanje ishoda navedenih u *Kurikulumu za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj* (NN 10/2019 (29.1.2019.)). Stoga ćemo na početku prikazati koncepciju obaju udžbenika, integrirane radne bilježnice i pripadajućih digitalnih obrazovnih sadržaja.

Književni vremeplov 2 čitanka za drugi razred gimnazije i četverogodišnjih strukovnih škola (140 sati)

Čitanka *Književni vremeplov 2* utemeljena je na suvremenome pristupu književnomu tekstu: u njoj se književno djelo promatra u kontekstu suvremene kulture, a njegova tema stavlja u kontekst svakodnevice, odnosno učenikova osobnoga i čitateljskoga iskustva. Ponuđeni izborni tekstovi odabrani su kao reprezentativni primjeri književnih tekstova u kojima se aktualiziraju suvremene teme s kojima se učenici svakodnevno susreću.

Čitanka je podijeljena u 7 cjelina, odnosno tema, koje su ujedno i teme u prijedlogu izvedbenoga programa.

1.	Književni tekst kao medijska poruka
2.	Subjektivna i objektivna stvarnost
3.	Sve boje smijeha
4.	O iluziji i snovima
5.	Pisati bez kompromisa
6.	Biti drukčiji (od drugih)
7.	Književni vremeplov

Koncepcija teme

- Svaka tema započinje uvodom kojim se povezuju književni, kulturološki, komunikacijski i jezični sadržaji. Uvod je dopunjen odgovarajućim slikovnim materijalom. U njemu su navedeni i **tekstovi** koji se pojavljuju u toj cjelini: na taj je način nastavniku omogućen odabir tekstova i vlastita organizacija sadržaja s obzirom na planirane ishode.

- Na kraju teme nalaze se **zadaci za istraživanje i stvaralačko izražavanje** kojima se povezuju u cjelinu sva tri predmetna područja.
- U temi se povezuju **književni i neknjiževni tekstovi**: književnost kao umjetnost riječi povezuje se s pristupom književnomu tekstu (teorija književnosti), odnosno učenika se uvodi u svijet pisane riječi aktualnim temama. Neki su tekstovi obrađeni na ulomku, a neki cjelovito.
- Središnji je dio teme **lektirno djelo** (djelo za cjelovito čitanje): uvodi se smjernicama za samostalno čitanje i pisanje, a usvaja na reprezentativnim ulomcima i temama za aktualizaciju (*Prijedlog tema za istraživanje i komentar iz pozicije suvremenoga čitatelja*). Lektirno je djelo istovremeno i nositelj teme: učenici s jedne strane prepoznaju temu književnoga djela kao općeljudsku i povezuju je sa svojom svakodnevicom, odnosno s kulturom u kojoj žive, a s druge strane, usvajaju temeljne književnoteorijske i književnopovijesne pojmove na reprezentativnome primjeru. Lakšemu usvajanju književnoteorijskih i književnopovijesnih sadržaja pridonose i grafički izdvojeni podsjetnici.
- Tema se zatvara rubrikom *Iz drugoga kuta*: u njoj se tema sagledava iz druge perspektive – primjerice, u cjelini *Sve boje smijeha* donose se isječci stripa *Novela od Stanca* Dubravka Kastrapelija.
- Na kraju teme nalaze se **zadaci za istraživanje i stvaralačko izražavanje** kojima se povezuju u cjelinu sva tri predmetna područja.

Metodički pristup književnomu tekstu

Nakon čitanja teksta učenik iskazuje svoj **literarni doživljaj**: razmjenjujući iskustvo čitanja s drugim učenicima, uočava različite aspekte književnoga djela i produbljuje svoje razumijevanje teksta.

Posebno osmišljenim pitanjima učenike se uvodi u **proces čitanja teksta**: prvi je korak **spoznajno čitanje** (doživjeti i razumjeti tekst), drugi **analitičko čitanje** (tekst se analizira s obzirom na sadržaj i oblik), treći sintetičko čitanje kojim se u cjelinu povezuju elementi uočeni u analizi, a četvrti **problemsko čitanje** – učenik zapaža probleme koje tekst otvara, osvješčuje kako se tim problemima prilazi u tekstu i stavlja ih u današnji kontekst.

Osim navedenih razina učenikima se nudi i **kritičko čitanje**, u kojemu se kritički osvrću na način razrješavanja problema u djelu (npr. Sigismundovi postupci u djelu Pedra Calderóna de la Barce *Život je san*), a najviša je razina **stvaralačko čitanje**: učenik na taj način refleksijom tekst »provlači kroz vlastito iskustvo« i stvara tekst, sliku ili se na neki drugi način izražava potaknut tekstom.

.....

.....

.....

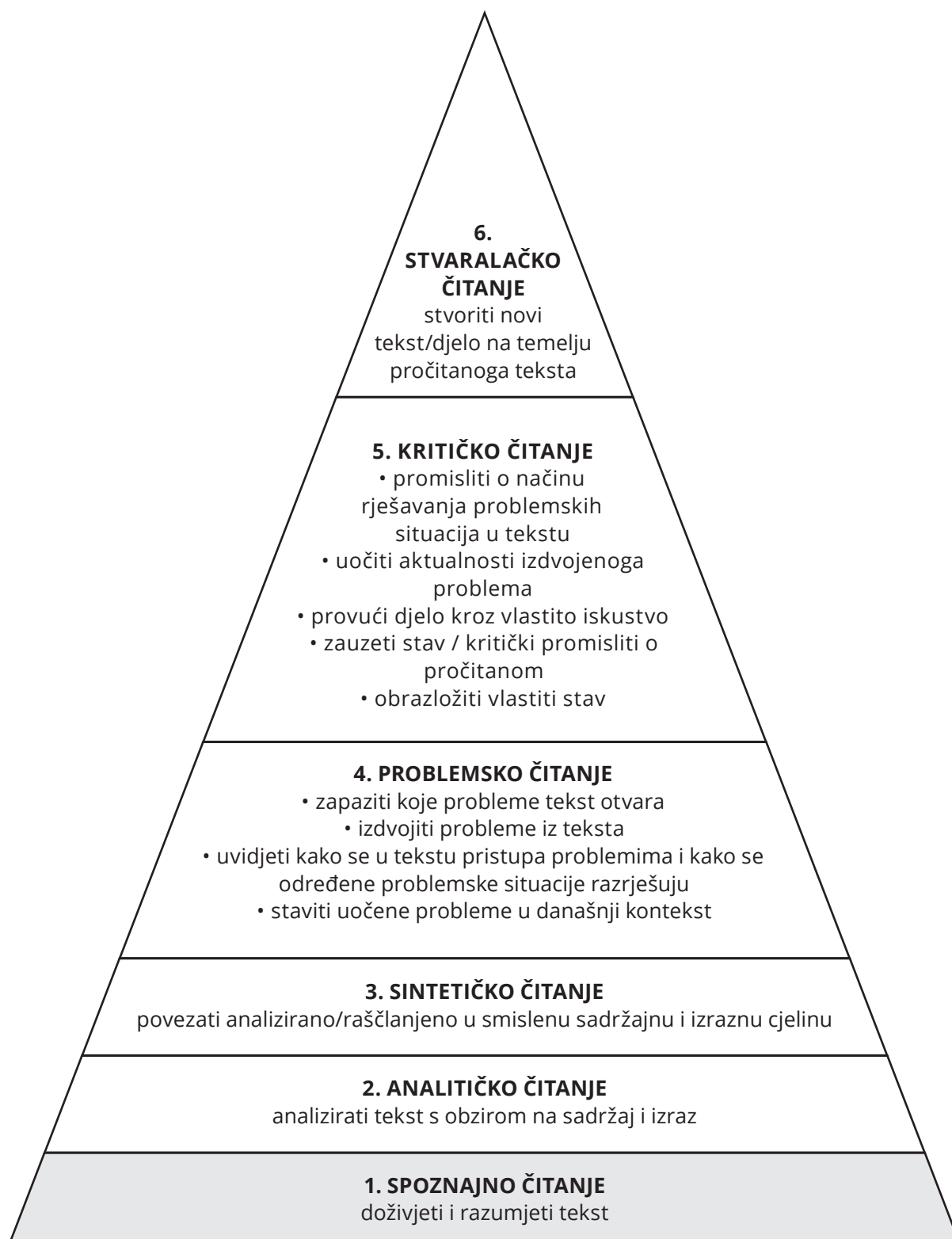
.....

.....

.....

.....

.....

Piramida čitanja književnoga teksta

Lektira (književni tekstovi / djela za cjelovito čitanje)

Prema propisanome predmetnom kurikulumu učenici čitaju **deset djela za cjelovito čitanje**: pet je obveznih, a pet izbornih, odnosno nastavnik ih bira prema vlastitome izboru. U *Književnome vremeplovu* svako se lektirno djelo uvodi posebnom uvodnicom i smjernicama za čitanje i pisanje, nakon kojih slijede reprezentativni ulomci i metodička obrada djela.

U sljedećoj su tablici navedena **obvezna djela** za cjelovito čitanje propisana kurikulumom i **prijedlog izbornih djela** za cjelovito čitanje. Za razliku od prvoga razreda, u u drugome, trećemu i četvrtome razredu odlučili smo ponuditi više izbornih djela nego što to kurikulum zahtijeva, a nastavnik će sam među ponuđenim i metodički obrađenim djelima odabrati pet izbornih djela za samostalno čitanje.

obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje (pet djela)
<ul style="list-style-type: none"> • Antun Gustav Matoš (izbor iz novela) • Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> • Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i> • Silvije Strahimir Kranjčević (izbor iz poezije) • Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>
prijedlog izbornih tekstova za cjelovito čitanje
<ul style="list-style-type: none"> • George Orwell, <i>Životinjska farma</i> • Edgar Allan Poe, <i>Krabulja crvene smrti</i> • Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i> • Maša Kolanović, <i>Živi zakopani</i> • Zoran Ferić, <i>Potrči doktora</i> • Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Bistri vitez Don Quijote od Manche</i> • Molière, <i>Škrtac</i> • Daniel Glattauer, <i>Dobar protiv sjeverca</i> <p>NAPOMENA: Novele <i>Krabulja crvene smrti</i> i <i>Potrči doktora</i> nalaze se u čitanci kao cjeloviti tekstovi. Uz njih nisu navedene smjernice za čitanje, već su metodički obrađene u čitanci kao cjeloviti tekstovi.</p>
lektira prema samostalnome odabiru učenika
<ul style="list-style-type: none"> • Jedanaesta je lektira prepuštena samostalnom izboru učenika. Važno je naglasiti da treba poštovati načelo izbornosti, odnosno da nastavnik ne treba ograničavati učenike eventualnim popisom / prijedlogom lektire za samostalno čitanje. • Na početku nastavne godine (uvodni sati) nastavnik treba učenicima dati upute o načinu izlaganja samostalno odabrane lektire. <p>NAPOMENA: Prijedlog načina obrade samostalno odabrane lektire nalazi se na kraju treće i šeste teme.</p>

Fon-Fon 2

udžbenik hrvatskoga jezika za drugi razred gimnazije i četverogodišnjih strukovnih škola (140 sati)

Koncepcija udžbenika *Fon-Fon 2* utemeljena je na komunikacijskome pristupu učenju i poučavanju: učenike se različitim tekstovima i zadatcima te stavljanjem u uobičajene komunikacijske situacije potiče na ovladavanje jezikom kao sustavom s teorijskoga i uporabnoga stajališta, ukazujući pritom na potrebu usvajanja temeljnih jezičnih znanja.

Udžbenik je podijeljen u 7 tema.

1.	Privatna i javna komunikacija	5.	Tekst
2.	Raslojenost leksika	6.	Pisana komunikacija
3.	Izlagački tekstovi	7.	Vodič kroz jezičnu normu
4.	Rečenica		

Postupnost u izlaganju sadržaja jedno je od temeljnih koncepcijskih obilježja ovoga udžbenika: **prvom** se **temom** ponavlja i proširuje pojam komunikacije, komunikacijskih vještina i jezičnih djelatnosti uveden u prvome razredu, a sadržaji se povezuju sa svakodnevicom. U **drugoj temi** učenici usvajaju pojam raslojavanja leksika i povezuju ga s uporabom različitih leksema u komunikaciji. **Treća** je **tema** prikaz izlagačkih tekstova s primjerima i podsjetnicima za samostalno pisanje takvih tekstova. **Četvrta tema** bavi se jezičnim sadržajima (sintaksa), u **petoj temi** povezuju se jezični sadržaji s njihovom uporabom pri pisanju teksta, s posebnim naglaskom na pisanje interpretativnoga školskog eseja. U **šestoj** se **temi** pojam komunikacije proširuje tekstnim vrstama u pisanoj komunikaciji, i to od tradicionalnoga pisma do e-pošte, s posebnim naglaskom na službenoj komunikaciji primjerenoj učeničkoj dobi (npr. motivacijsko pismo). Ova se tema dodatno proširuje primjerima pisma u književnosti, a povezuje se i s pojmom epistolarnoga romana. Na kraju je udžbenika **sedma tema** pisana u formi podsjetnika s izdvojenim pravopisnim sadržajima i jezičnim savjetima.

Tekstovi

Kurikulom su preporučeni izlagački tekstovi / tekstne vrste za drugi razred na kojima se uvježbavaju jezične vještine (ishodi od A.1. do A.4.).

GOVORI I RAZGOVARA	SLUŠA	ČITA	PIŠE
<ul style="list-style-type: none"> • prikaz • javni govor • diskusija • poslovni razgovor • znanstveno-popularni članak • stručni članak • sažetak • motivacijsko pismo • anketni obrazac 	<ul style="list-style-type: none"> • prikaz • javni govor • diskusija • poslovni razgovor • znanstveno-popularni članak • stručni članak • intervju • sažetak • prikaz • pismo • anketni obrazac 	<ul style="list-style-type: none"> • prikaz • javni govor • diskusija • poslovni razgovor • znanstveno-popularni članak • stručni članak • intervju • sažetak • prikaz • pismo • anketni obrazac 	<ul style="list-style-type: none"> • prikaz • sažetak • prikaz znanstveno-popularnoga ili stručnoga članka • koncept • motivacijsko pismo

I. KONCEPCIJA UDŽBENIKA I RADNE BILJEŽNICE

OBVEZNI TEKSTOVI			
<ul style="list-style-type: none">• najmanje jedan monološki tekst (javni govor)• najmanje jedan dijaloški tekst (poslovni razgovor)	<ul style="list-style-type: none">• najmanje dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika	<ul style="list-style-type: none">• najmanje dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika	<ul style="list-style-type: none">• najmanje tri izlagačka teksta: prikaz znanstveno-popularnoga ili stručnoga članka, koncept, motivacijsko pismo

Koncepcija teme

- Svaka tema započinje uvodnicom na kojoj se navode sadržaji koji se u njoj obrađuju i ishodi koji se u njoj ostvaruju. Na uvodnici je i fotografija povezana sa sadržajem teme.
- Tema je podijeljena na nekoliko udžbeničkih jedinica, a završava rubrikom *Iz drugoga kuta*, u kojoj se jezični sadržaji izdvajaju iz konteksta cjeline i pokazuju iz druge perspektive. Primjerice, u četvrtoj su cjelini na tome mjestu fotografije na temelju kojih učenici trebaju sastaviti slogane služeći se poznavanjem jezičnih sadržaja u toj temi.

Koncepcija udžbeničke jedinice

- Svaka udžbenička jedinica započinje uvodnim zadatkom kojim se jezični sadržaj stavlja u kontekst svakodnevice ili se provjerava učenikovo predznanje.
- Jedinica je podijeljena na manje dijelove u kojima se postupno usvajaju jezični sadržaji, a nove spoznaje povezuju s predznanjem. Ključni su sadržaji posebno grafički istaknuti, a novi pojmovi dodatno objašnjeni rubrikom *Iz rječnika*.
- Udžbenička se jedinica zatvara zadatcima naslovljenim *Govorim, slušam, čitam, pišem*: rješavajući zadatke, učenici istražuju, analiziraju pojave, kritički propituju stvarnost i stvaralački se izražavaju.
- Jezični su sadržaji popraćeni fotografijama povezanim sa sadržajem i grafičkim prikazom, čime se učenicima olakšava njihovo usvajanje.

Gledajući u cjelini, učenici se u ovome udžbeniku upoznaju sa svakodnevnim situacijama, točnije, stavljaju se u kontekst određene **komunikacijske situacije**, uočavaju tekstove kojima su okruženi, analiziraju ih služeći se jezičnim znanjima, a onda ih i sami stvaraju. Pritom se služe različitim izvorima informacija koje kritički propituju te primjenjuju različite strategije slušanja, govorenja, čitanja i pisanja te upoznaju komunikacijski bonton. Na taj način učenici stječu jezična znanja – znanja o jeziku, ali i praktična znanja kao preduvjet za komunikaciju u kojoj se poštuje jezična norma. Sve to pridonosi razvoju mišljenja i ovladavanju komunikacijskom jezičnim kompetencijom.

Iako je u udžbeniku naglasak na ovladavanju jezičnom kompetencijom, ponuđeni su i tekstovi kojima se propituje svijet u kojemu učenici žive, primjerice odnos prema virtualnoj stvarnosti. Na taj način udžbenik promiče i odgojne vrijednosti. Nadamo se da će ovakav pristup senzibilizirati učenike za jezik i jezično izražavanje te im pomoći u svakodnevnoj komunikaciji, ali ih i zainteresirati za drukčiji pristup jeziku, odnosno stvarnosti.

Fonoplov 2

integrirana radna bilježnica uz udžbenike hrvatskoga jezika
Fon-Fon 2 i Književni vremeplov 2
 za drugi razred gimnazije i četverogodišnjih strukovnih škola (140 sati)

Integrirana radna bilježnica *Fonoplov 2* u sebi spaja književne, jezične i medijske sadržaje povezujući ih s okruženjem u kojemu učenik živi, uči i odrasta. Namijenjena je **usvajanju, ponavljanju, uvježbavanju i primjeni sadržaja** s kojima se učenik susreće u nastavnome procesu.

Struktura radne bilježnice *Fonoplov 2*

- Na početku radne bilježnice nalazi se uvodno poglavlje nazvano *Još jedan početak*: u njemu je učenicima ponuđena tablica za samoprocjenu ostvarenosti ishoda postavljenih u prvome razredu.
- Slijedi poglavlje *Naučili smo u prvome razredu* u kojemu se različitim tipovima zadataka ponavlja gradivo prvoga razreda. Na taj će način učenici moći ponoviti gradivo, ali i usporediti svoje znanje s odgovorima u tablici za samoprocjenu, odnosno provjeriti koliko su objektivno procijenili usvojenost pojedinih ishoda.
- Sadržaji drugoga razreda za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda podijeljeni su u **sedam tema**, a naslovi tih tema isti su kao i naslovi tema u čitanci *Književni vremeplov 2*, odnosno u prijedlogu godišnjega izvedbenog kurikula. Takav smo pristup odabrali zbog potrebe povezivanja svih sadržaja – književnih, jezičnih, medijskih – u logičnu cjelinu, a tematski se kriterij u tome slučaju nametnuo kao logičan izbor. U sljedećoj smo tablici prikazali sadržaj radne bilježnice s obzirom na sadržaje udžbenika *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*.

	radna bilježnica <i>Fonoplov 2</i>	čitanka <i>Književni vremeplov 2</i>	udžbenik <i>Fon-Fon 2</i>
	Još jedan početak		
1.	Književni tekst kao medijska poruka	Književni tekst kao medijska poruka	Privatna i javna komunikacija
2.	Subjektivna i objektivna stvarnost	Subjektivna i objektivna stvarnost	Raslojenost leksika
3.	Sve boje smijeha	Sve boje smijeha	Izlagački tekstovi
4.	O iluziji i snovima	O iluziji i snovima	Rečenica
5.	Pisati bez kompromisa	Pisati bez kompromisa	Tekst
6.	Biti drukčiji (od drugih)	Biti drukčiji (od drugih)	Pisana komunikacija
7.	Književni vremeplov	Književni vremeplov	Vodič kroz jezičnu normu

- Završna tema (*Književni vremeplov*) namijenjena je sustavnomu ponavljanju književnopovijesnih razdoblja. Stoga se zadatci u toj temi povezuju sa sadržajem prethodnih tema, a nastavnik ih može zadati učenicima nakon obrade pojedinoga književnopovijesnog razdoblja.

Koncepcija teme

U radnoj bilježnici povezuju se sadržaji namijenjeni usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda svih triju predmetnih područja propisanih kurikulumom. Tema je podijeljena na nekoliko cjelina, a uvijek završava zadacima za provjeru usvojenosti jezične norme.

U središtu je svake teme (osim posljednje) **književno djelo za cjelovito čitanje**, a ostali su sadržaji najčešće s njim tematski povezani. Osim toga, uz svako obvezno lektirno djelo ponuđeni su zadatci za uvježbavanje čitanja s razumijevanjem, ali i pitanja kojima se povezuju književni, jezični i medijski sadržaji. Uz ulomke obveznih i izbornih djela u radnoj su bilježnici zastupljeni i dodatni književni i neknjiževni tekstovi povezani s temom, i to od tekstova enciklopedijskoga karaktera do tekstova objavljenih na novinskim portalima. Posebna je pozornost posvećena uvježbavanju **pisanja komunikacijskih tekstova** i primjeni **jezičnih sadržaja** u govorenoj i pisanoj komunikaciji.

Vrste zadataka

Naglasak je u ovoj radnoj bilježnici na **tekstu** – tekst se analizira (sadržajno i izrazno), ali i služi kao poticaj za otvaranje suvremenih tema o kojima progovaraju književni tekstovi. Svjesni činjenice da trebamo sustavno raditi na poboljšanju učenikova vokabulara, često smo uz tekstove stavljali zadatke koji od učenika traže aktivan pristup: pronaći nepoznatu riječ u rječniku i usvojiti njezino značenje. Takve smo zadatke povezivali i s jezičnim sadržajima. Primjerice, kad usvoji nepoznatu riječ, učenik joj treba pridružiti njezin sinonim ili antonim. Svjesni činjenice da je preduvjet za analizu teksta posjedovanje **temeljnih znanja o jeziku**, nastojali smo ponuditi odgovarajući omjer zadataka namijenjenih usvajanju propisanih jezičnih sadržaja i zadataka kojima se ti sadržaji primjenjuju – prepoznaju u drugim tekstovima ili primjenjuju u vlastitome tekstu.

Pristup **obveznomu književnom tekstu** namijenjenom za cjelovito čitanje uvijek uključuje i zadatke za čitanje s razumijevanjem. Budući da se takvi tipovi zadataka pojavljuju na državnoj maturi, u *Fonoplovu* 2 stavili smo ulomke obveznih lektirnih djela i pripadajuće zadatke jer smatramo da je iznimno važno razvijati ovu vještinu kako bi je učenici mogli primjenjivati i nakon završetka srednje škole.

U radnoj bilježnici pojavljuju se različite vrste zadataka: od zadataka vezanih uz polazni (poznati ili nepoznati, književni ili neknjiževni) tekst, preko zadataka u kojima se traži poznavanje činjenica i njihova primjena, do stvaralačkih zadataka. Navest ćemo nekoliko takvih tipova zadataka.

Zadatci zatvorenoga tipa

- zadatci višestrukoga izbora
- zadatci alternativnoga izbora
- zadatci povezivanja

Zadatci otvorenoga tipa

- zadatci kratkoga odgovora
- zadatci dopunjavanja grafičkoga prikaza
- zadatci produženoga odgovora
- zadatci esejskoga tipa (npr. pisanje tematskoga članka o Međunarodnome danu smijeha)
- istraživački zadatci (npr. Knjiga u 21. stoljeću)
- stvaralački zadatci

II. DIGITALNI OBRAZOVNI SADRŽAJ (DOS)

Uvod

Tiskani udžbenici i digitalni sadržaj čine jedinstvenu cjelinu. Vođeni idejom **interaktivno - zanimljivo - zabavno - inkluzivno** (IZZI) nastojali smo stvoriti udžbenički komplet koji slijedi suvremene metode poučavanja. Prateći teme tiskanih udžbenika, digitalnim se sadržajima učenicima ponegdje nudi dodatni tekst, drugačiji pristup temi ili ista tema u drugome mediju, čime se dopunjava, obogaćuje, a istodobno i rasterećuje sadržaj udžbenika. Tiskani udžbenici upućuju na digitalne sadržaje, a digitalni sadržaji upućuju na tiskane udžbenike kako bi se učenicima i nastavnicima olakšalo snalaženje i uporaba obaju izvora. U odnosu na digitalne sadržaje za prvi razred koji su bili zasebni, digitalni su sadržaji uz udžbenike za drugi razred integrirani u jednu cjelinu i dijelom drugačije strukturirani.

IZZI digitalni obrazovni sadržaji uz udžbenike *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*

IZZI digitalni obrazovni sadržaj dopuna je tiskanim udžbenicima *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*. Sastoji se od **sedam modula** (cjelina) naslovljenih kao i udžbeničke teme tiskanoga izdanja *Književnoga vremeplova 2*, a svaki modul uključuje i jezične sadržaje po načelu usporednosti: prva tema *Književnoga vremeplova 2* povezuje se s prvom temom *Fon-Fona 2* i tako se dosljedno do kraja teme obaju udžbenika integriraju u cjelinu.

Radi lakšega snalaženja navodimo popis modula i jezične teme uklopljene u pojedini modul.

	POPIS MODULA	JEZIČNA TEMA
1.	Književni tekst kao medijska poruka	Privatna i javna komunikacija
2.	Subjektivna i objektivna stvarnost	Raslojenost leksika
3.	Sve boje smijeha	Izlagački tekstovi
4.	O iluziji i snovima	Rečenica
5.	Pisati bez kompromisa	Tekst
6.	Biti drukčiji (od drugih)	Pisana komunikacija
7.	Književni vremeplov	Vodič kroz jezičnu normu

Struktura modula	
1.	Uvod u temu
2.	Učionica
3.	Sinteza teme

II. DIGITALNI OBRAZOVNI SADRŽAJ (DOS)

Za razliku od digitalnoga sadržaja za prvi razred u kojemu su moduli bili strukturirani od pet jedinica, u sadržajima za drugi razred moduli su strukturirani od triju jedinica. Prva je uvodna, druga jedinica jest učionica, a treća je sinteza teme.

- **Uvodna jedinica** uvijek otvara književnu i jezičnu temu, sadrži motivacijske zadatke, provjere predznanja, kvizove ili ankete kojima se učenike priprema za obradu teme.
- **Učionica** donosi sadržaje namijenjene učenju, uvježbavanju, proširivanju i produbljivanju znanja o temi, zadatke za samostalno istraživanje i stvaralačko izražavanje. Okosnica učionice obično je **lektirno djelo**, stoga se u njoj nalaze sadržaji i zadatci koji se mogu iskoristiti na satima obrade lektire, ali i za samostalan rad učenika.
- **Sinteza teme** uključuje sadržaje koji su potpora za usustavljanje i ponavljanje, aktualizaciju i uklapanje teme u suvremenu kulturu.

Svaki modul završava **provjerom** znanja koja je obično dvodijelno strukturirana. Prvi su dio zadatci objektivnoga tipa, a drugi je dio zadatak za stvaralačko izražavanje (usmeno ili pisano) s prijedlogom vrednovanja.

U svim se jedinicama nastoji aktivno uključiti učenika u proces učenja: u malim se koracima izmjenjuju obrazovni sadržaji i raznovrsni interaktivni zadatci usmjereni ostvarenju ishoda, upućuje ih se na istraživanje i pronalaženje potrebnih informacija, njihovu obradu i primjenu. Kako bi se svi učenici ravnopravno mogli koristiti ovim sadržajima, omogućen je **inkluzivni prikaz**.

Uz digitalne sadržaje povezane s tiskanim udžbenicima kao potpora nastavnicima dostupne su još dvije digitalne publikacije:

- **Timski rad i projekti u nastavi**
- **Vrednovanje.**

Oba su digitalna izdanja dostupna na www.profil-klett.hr/izzi (pronaći ćete ih pod navedenim naslovima).

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

1. KURIKUL NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK (PREDMETNI KURIKUL)

Za program Hrvatskoga jezika sa godišnjom satnicom 140 sati propisana su dva dokumenta.

- Kurikulum nastavnog predmeta Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije (NN 10/2019 (29. 1. 2019.))
- Kurikulum nastavnog predmeta Hrvatski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. (NN 10/2019 (29. 1. 2019.))

Budući da su kurikuli namijenjeni realizaciji s istim brojem sati (140 sati godišnje), među njima postoje minimalne razlike, i to samo s obzirom na razinu nekih propisanih ishoda. Stoga ćemo se u nastavku teksta služiti prvim dokumentom, odnosno predmetnim kurikulumom za gimnazije.

Polazište je pri planiranju godišnjega izvedbenog kurikula predmetni kurikulum objavljen pod nazivom **Kurikul za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj (NN 10/2019 (29. 1. 2019.))**.

Propisani *Kurikulum za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj* između ostaloga određuje:

- odgojno-obrazovne ciljeve učenja i poučavanja
- strukturu – područja predmetnoga kurikula (A. Hrvatski jezik i komunikacija, B. Književnost i stvaralaštvo, C. Kultura i mediji)
- odgojno-obrazovne ishode, sadržaje i razine usvojenosti.

U ulomcima teksta *Kurikula* izdvojili smo i označili posebno važne dijelove za planiranje učenja i poučavanja.

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA HRVATSKI JEZIK ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE¹

A. SVRHA I OPIS

(...)

Opis nastavnog predmeta Hrvatski jezik

Hrvatski jezik službeni je jezik u Republici Hrvatskoj i jezik na kojemu se obrazuju svi učenici. U hrvatskim se školama hrvatski jezik poučava kao materinski ili kao jezik društvene sredine. **Osposobljenost za komunikaciju i izražavanje na hrvatskome standardnom jeziku** učenicima je polazište za učenje svih drugih nastavnih predmeta, stoga se predmet Hrvatski jezik poučava na

¹ Prema: Kurikulum nastavnog predmeta Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije (NN 10/2019 (29. 1. 2019.)).

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

svim odgojno-obrazovnim razinama. Učeći hrvatski jezik, **učenici ovladavaju komunikacijskom jezičnom kompetencijom** povezujući organski idiom i hrvatski standardni jezik te **stječu osnove čitalačke, medijske, informacijske i međukulturne pismenosti**, što je preduvjet osobnomu razvoju, uspješnom školovanju, cjeloživotnom učenju te kritičkomu odnosu prema nizu pojava u društvenome i poslovnom životu.

(...)

Važna su **načela na kojima počiva kurikulum**: načelo komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelo teksta, načelo cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelo standardnoga jezika i zavičajnosti, načelo razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelo stvaralaštva u jeziku i putem jezika te opća načela postupnosti, primjerenosti, zanimljivosti i unutarpredmetne povezanosti i uravnoteženosti. Tim se načelima u svim sastavnicama predmeta potiče razvoj integriteta, jezičnoga i kulturnog identiteta, osjećaj domoljublja, nacionalne pripadnosti i pripadnosti višekulturnoj i višejezičnoj zajednici europskih naroda.

Kurikulum načelom didaktičkoga prijenosa poštuje spoznaje temeljnih znanosti predmeta, jezikoslovlja i znanosti o književnosti, kao i njima srodnih obrazovnih i komunikacijskih znanosti. Stavljajući učenika u svoje središte, potiče ga da stečene spoznaje primjenjuje u svakodnevnome životu i međudjelovanju s drugim pojedincima, zajednicom i kulturom u cijelosti.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA

Učenik **ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima** slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem, jezičnim znanjem i znanjem o hrvatskome jeziku kao sustavu.

Učenik **stvara pisane i govorne tekstove** različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te razvija aktivan rječnik; stječe naviku i potrebu za čitanjem i pisanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne i javne svrhe.

Učenik **čita i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti** na temelju osobnoga čitateljskoga iskustva i znanja o književnosti te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus.

Učenik **otkriva različite načine čitanja** razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te otvaraju nove perspektive, potiču razvoj literarnoga ukusa, mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima.

Učenik **pronalazi u različitim izvorima sadržaje i informacije** o kojima kritički promišlja, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te funkcionalno primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke.

Učenik **razvija vlastiti jezično-kulturni identitet** komunikacijom na jednom ili više djelatnih jezičnih idioma hrvatskoga jezika, poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti, jača nacionalni identitet i pripadnost narodu i državi upoznavanjem i njegovanjem kulturno-povijesne baštine te izgrađuje vlastiti svjetonazor i njeguje moralne i estetske vrijednosti.

(...)

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PO RAZREDIMA I ORGANIZACIJSKIM PODRUČJIMA

Odgojno-obrazovni ishodi proširuju se i produbljuju načelom vertikalno-spiralnoga slijeda od prvoga razreda osnovne škole do završnoga razreda srednje škole pa se pojedine sastavnice razrade ishoda podrazumijevaju kao usvojene i ne ponavljaju se.

Sastavnice razrade ishoda proširuju se, produbljuju i razvijaju kompleksnijim sadržajima i aktivnostima, a učenicima se učenjem i poučavanjem omogućuje uvježbavanje i utvrđivanje znanja, automatizacija vještina i razvoj stavova i vrijednosti. Odgojno-obrazovne ishode čine tri sastavnice: odgojno-obrazovni ishod, razrada ishoda i razine usvojenosti ishoda. Dio nekih ishoda je preporuka koja sadržava upute za provedbu i ostvarivanje ishoda.

(...)

U tablicama su ishodi označeni kratkom oznakom nastavnoga predmeta – HJ. Uz oznaku predmeta dodaje se oznaka OŠ ako je riječ o odgojno-obrazovnim ishodima u osnovnoj školi, odnosno SŠ ako je riječ o odgojno-obrazovnim ishodima za razrede u srednjim školama. Nakon toga slijedi oznaka domene, primjerice A, brojana oznaka razreda te na kraju redni broj ishoda unutar domene.

Gimnazija Hrvatski jezik 2. razred – 140 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none">• određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje, dokazivanje, zabavljanje• istražuje informacije važne za pripremu govornoga teksta služeći se različitim pouzdanim izvorima• uspoređuje informacije iz raznih izvora radi procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta• istražuje i izdvaja informacije važne za pripremu i izvođenje govorenog teksta točno ih navodeći i poštujući autorstvo• analizira stilska obilježja popularno-znanstvenog i stručnog članka i primjenjuje ih u oblikovanju teksta• prikladno se služi natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima pri govorenju• govori ili razgovara radi upućivanja slušatelja/sugovornika ili pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke• primjenjuje pravogovorna pravila hrvatskoga standardnoga jezika uvažavajući verbalne i neverbalne vrednote govorenoga jezika s obzirom na funkcionalni stil teksta	Prema smjernicama govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta.
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: jezična i strukturna obilježja izlagačkih tekstova; jezična i strukturna obilježja prikaza, sažetka, javnog govora; stilska obilježja znanstveno-popularnog i stručnoga članka.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: <ul style="list-style-type: none">• Učenik govori najmanje jedan monološki tekst i sudjeluje u najmanje jednom dijaloškom tekstu s obilježjima izlagačkoga diskursa: javni govor, poslovni razgovor.• Preporučeni su tekstovi: prikaz, javni govor, diskusija, poslovni razgovor, znanstveno-popularni i/ili stručni članak, sažetak, motivacijsko pismo, anketni obrazac.		

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.2.</p> <p>Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje govorne i razgovorne vrste izlagačkih tekstova iz različitih izvora, različitih funkcionalnih stilova i oblika u skladu s određenom svrhom slušanja i namjenom • analizira strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta • objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta • tumači utjecaj okružja na primanje informacija • vrednuje informacije • sluša i postavlja pitanja radi postizanja razumijevanja i/ili daje odgovore • oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<p>Opisuje osnovna obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja.</p>
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik sluša najmanje dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika. • Preporučeni su tekstovi: prikaz, javni govor, diskusija, poslovni razgovor, znanstveno-popularni i/ili stručni članak, intervju, sažetak, prikaz, pismo, anketni obrazac. 		

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.3.</p> <p>Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom čitanja i namjenom • objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima • istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora • razlikuje provjerene i neprovjerene izvore informacija • povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu • odabire prikladne citate kojima potkrepljuje svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta • povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima 	<p>Opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te sažima informacije i ideje.</p>
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik čita najmanje dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika. • Preporučeni su tekstovi: prikaz, javni govor, diskusija, poslovni razgovor, znanstveno-popularni i/ili stručni članak, intervju, sažetak, prikaz, pismo, anketni obrazac. 		

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.4.</p> <p>Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oblikuje koncept za pisanje izlagačkih tekstova u skladu s određenom strukturom, oblikom i funkcionalnim stilom: administrativnim, publicističkim, znanstveno-popularnim • istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem • odabire valjane informacije s obzirom na svrhu teksta • analizira jezično-strukturna obilježja izlagačkih tekstova te ih oblikuje prema modelu • oblikuje prema konceptu prikaz popularno-znanstvenog ili stručnog članka • prepravlja tekst u skladu s povratnim informacijama • samostalno oblikuje anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku • primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje 	<p>Prema smjernicama piše izlagačke tekstove i ostvaruje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: jezična i strukturna obilježja izlagačkih tekstova; jezična i strukturna obilježja prikaza, sažetka, stilska obilježja znanstveno-popularnog i stručnoga članka.</p> <p>Pravopisni sadržaji: pisanje pravopisnih znakova na razini rečenice.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik piše najmanje tri izlagačka teksta: prikaz znanstveno-popularnog ili stručnog članka, koncept, motivacijsko pismo. • Preporučeni su tekstovi: sažetak, prikaz znanstveno-popularnog i/ili stručnog članka i anketnoga obrasca, motivacijsko pismo, koncept, interpretacijski školski esej. • Preporučuje se da se započne s poučavanjem i uvježbavanjem pisanja interpretacijskoga školskog eseja, ali da ga se sumativno ne vrednuje. Učeniku se mora najprije omogućiti postupno uvježbavanje i ovladavanje oblikovanja interpretacijskog školskoga eseja. • Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3 i A. 2. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima književnost i stvaralaštvo i kultura i mediji i s ostalim ishodima nastavnih područja hrvatski jezik i komunikacija. 		

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.5.</p> <p>Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizira nezavisnosložene, zavisnosložene i višestruko složene rečenice • razlikuje neobilježeni, obilježeni i obvezatni red riječi • objašnjava položaj nenaglasnica ili klitika u obvezatnom redu riječi • objašnjava i uspoređuje linearnu i paralelnu tekstnu vezu i tekstna vezna sredstva na primjerima (konektori, modifikatori) • razlikuje tekst i diskurs • primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta 	<p>Razlikuje rečenice po sastavu i primjenjuje sintaktična znanja pri oblikovanju teksta.</p>
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usvajanje je sintaktičkih znanja na metajezličnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku. 		

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.6.</p> <p>Učenik razlikuje leksičke slojeve općeuporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenuje leksičke slojeve općeuporabnoga standardnog jezika • objašnjava izvanjezične i unutarjezične procese u hrvatskome jeziku • razlikuje leksičke slojeve općeuporabnoga standardnog jezika: vremenski, područni i funkcionalni • interpretira primjere iz obavijesnih i književnih tekstova prema vremenskoj, područnoj i funkcionalnoj raslojenosti leksika • primjenjuje lekseme iz različitih leksičkih slojeva u određenome kontekstu • opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi 	<p>Prema smjernicama izdvaja lekseme određenoga leksičkoga sloja i navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu.</p>
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usvajanje je leksičkih znanja na metajezličnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku. 		

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.7.</p> <p>Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rasprostranjenost hrvatskih dijalekata i narječja • uspoređuje obilježja svojeg idiolekta i idioma s hrvatskim standardnim jezikom • uočava i komentira uporabu mjesnih govora, dijalekata i narječja hrvatskoga jezika u javnoj komunikaciji • primjenjuje prikladni idiom s obzirom na kontekst komunikacije i funkcionalni stil 	<p>Opisuje kontekste u kojima se upotrebljavaju organski idiomi i hrvatski standardni jezik.</p>

B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.2.1.</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izražava svoj literarni doživljaj teksta • objašnjava u čemu uživa dok čita djelo • povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja 	
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitome izboru i predstavlja ga.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom. 		

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.2.2.</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima • analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste, poetske vrste i dramske vrste 	<p>Analizira tematska i žanrovska obilježja pojedina noga književnog teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obvezne su književne vrste: novela, roman, drama, komedija, lirska poezija, jednostavni oblici (izbor). • Obvezni su književni tekstovi za cjelovito čitanje: Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>, Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i>, Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>, Silvije Strahimir Kranjčević, izbor iz poezije (10 pjesama), Antun Gustav Matoš, izbor iz novela. • Učenik analizira prema temi i žanru pet obveznih književnih tekstova i pet odabranih književnih tekstova koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima. • Preporučeni književnoteorijski pojmovi vezani uz: <ul style="list-style-type: none"> • prozne vrste: roman, novela, tema, pripovjedač, tipovi karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje • poetske vrste: obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih • dramske vrste: komedija; struktura dramskog teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, dramski dijalog i monolog, didaskalije, čin, prizor ili slika; različiti postupci iskazivanja smiješnoga. 		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenje i poučavanje o književnoteorijskim pojmovima povezuje se s književnim tekstovima. • U analizi književnih djela primjenjuje se prethodno stečeno književnoteorijsko znanje, a novi književnoteorijski pojmovi uvode se prema vrsti i temi teksta koji se čita. • Pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima. • Nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja i potiče se da prema svojoj profesionalnoj procjeni i prema kriterijima navedenim u poglavlju F. Učenje i poučavanje odabere suvremene književne tekstove za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda. 		

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.2.3.</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst • opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst • prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u renesansnoj komediji, baroknoj drami i predromantičarskom romanu • analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama s obzirom na društveni i kulturni kontekst • uspoređuje stilsko-poetička obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka 	<p>Prema smjernicama analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima s obzirom na kontekst.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: književnopovijesna razdoblja: hrvatska renesansa, barok, klasicizam, predromantizam.</p> <p>Obvezni književni tekstovi za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>, Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i>, Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>. Nastavnik samostalno odabire ulomke tekstova za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda prema svojoj profesionalnoj procjeni. Prijedlog tekstova nalazi se u poglavlju F. <i>Učenje i poučavanje</i>.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preporučuje se induktivni pristup učenju i poučavanju o književnoj povijesti i stilsko-poetičkim obilježjima teksta tipičnima za hrvatsku renesansu, barok, klasicizam i predromantizam. Učenik na osnovi pročitana teksta ovladava obilježjima književnopovijesnoga razdoblja i poetike svojim zadanome tekstu i njemu pripadajućem kontekstu. • Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika ili da polazište bude tekst iz starijeg razdoblja, a da aktualizacija bude na suvremenom tekstu. 		

.....

.....

.....

.....

.....

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.2.4.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad individualno ili timski 	
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik priprema i oblikuje radove, potaknut tekstem ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje. • Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u učeničkoj mapi. • Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju. 		

C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ C.2.1.</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje različito djelovanje tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnog stila • analizira uporabu različitih stilskih sredstava u medijskim tekstovima • prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu • procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja iz medijskih tekstova utječu na životni stil različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<p>Opisuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskome tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob i spol.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: tiskani i elektronički obavijesni, znanstveno-popularni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odgojno-obrazovni ishod C.2.1. ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo. 		

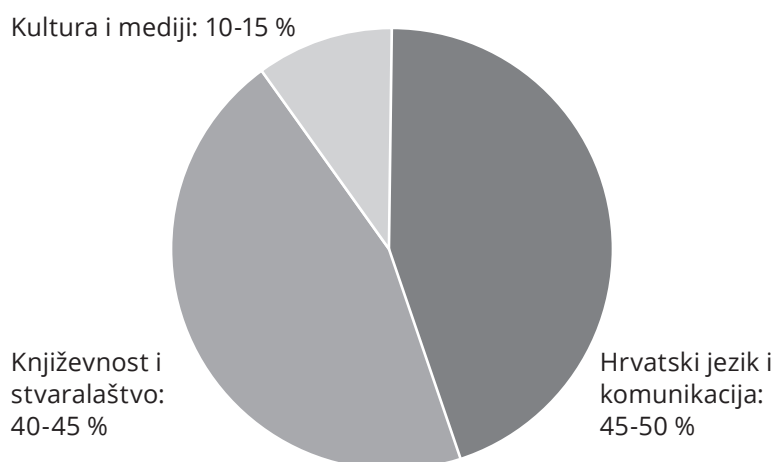
III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ C.2.2.</p> <p>Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje simboličku vrijednost književnoga ili diskurzivnog teksta za hrvatski kulturni krug i baštinu • analizira sadržajna, izrazna i idejna obilježja ulomka iz teksta • zaključuje o utjecaju jezične i književne nematerijalne kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta na odabranom tekstu • prihvaća mjesto jezika i književnosti u nematerijalnoj baštini sredine u kojoj živi • posjećuje i kulturno-umjetnički događaj, manifestaciju i/ili posjet kulturnoj instituciji u stvarnome i digitalnom okružju 	<p>Opisuje simboličku vrijednost književnoga ili diskurzivnog teksta za hrvatski kulturni krug i baštinu te sadržaj i ideju ulomka iz teksta.</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: preporučeni su tekstovi i izvori: govor, pismo, dnevnik, intervju, znanstveno-popularni članak ili enciklopedijski prikaz; strip, film ili kazališna predstava.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C.2.2. tematski su vezani uz hrvatsku nematerijalnu kulturnu baštinu. Preporučuje se odabrati ih prema zavičajnom načelu. • Učenik analizira najmanje dva teksta (ulomke ili cjelovit tekst). • Odgojno-obrazovni ishod ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo. 		

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 2. razredu gimnazije

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

E. POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Hrvatski jezik nastavni je jezik poučavanja i učenja na kojem se obrazuju svi učenici koji se školuju u hrvatskim školama. Tijekom učenja i poučavanja učenici razvijaju različite **vidove pismenosti** (komunikacijsko-funkcionalnu, čitalačku, informacijsku, medijsku i međukulturnu) koje su im potrebne za komunikaciju i suradnju te izražavanje i razvijanje ideja i stavova u svim ostalim nastavnim područjima, predmetima i međupredmetnim temama obuhvaćenim nacionalnim kurikulumima.

Nastavni predmet Hrvatski jezik dio je jezično-komunikacijskoga područja kurikuluma, a ovladavanje prvim jezikom omogućuje bolje razumijevanje, učenje i primjenu postojećih znanja i vještina **u stranim jezicima**.

Učenjem hrvatskoga jezika i ovladavanjem jezičnim zakonitostima i jezičnim kompetencijama, osobito čitalačkom, ostvaruje se **poveznica s matematičkim područjem** u svim domenama područja nacionalnoga kurikuluma.

Jezikom se izražavaju osjećaji, stavovi i vrijednosti, umjetnički se oblikuju ideje, uvjerenja i svjetonazori što je **poveznica s društveno-humanističkim i umjetničkim područjem**. Izgrađuje se odnos među ljudima, razvija se prihvaćanje drugih i različitih, vrednuje se i čuva povijesno, kulturno i književno nasljeđe, baština i tradicijske vrijednosti te hrvatski narodni i nacionalni identitet. Vještine suradničkoga učenja te sposobnost prihvaćanja odgovornosti i rješavanja problema, sposobnost javnoga nastupa te kritička procjena društvenih i vlastitih vrijednosti poveznica su s **međupredmetnom temom Osobni i socijalni razvoj**.

Uporaba i odabir strategija učenja, razlikovanje činjenica od mišljenja, propitivanje i traženje informacija iz različitih izvora te razvoj pozitivnoga stava i odgovornosti u rješavanju problema i donošenju odluka poveznica su s međupredmetnom temom **Učiti kako učiti**.

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik razvija se odgovorno ponašanje, prihvaćanje društvenoga i vlastitoga identiteta, tolerancija, uvažavanje različitih mišljenja i ravnopravnost, što je poveznica s međupredmetnom temom **Građanski odgoj i obrazovanje**.

Odgojno-obrazovni ishodi u nastavnom predmetu Hrvatski jezik kojima se predviđa samoinicijativno predlaganje tema i oblika rada, samostalno i samopouzdanost iznošenje vlastitih ideja i stavova te prihvaćanje razumnoga rizika poveznica su s međupredmetnom temom **Poduzetništvo**.

Učenje i poučavanje o primjerenom i odgovornoj uporabi informacija, njihovom pronalaženju, razumijevanju i kritičkom vrednovanju u digitalnom okruženju poveznica su s odgojno-obrazovnim očekivanjima iskazanim u međupredmetnoj temi **Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije**.

F. UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA

Iskustva učenja

(...)

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik **tekst** je sredstvo učenja i poučavanja na kojemu i pomoću kojega učenik razvija jezične djelatnosti primanja (slušanje i čitanje), proizvodnje (govorenje i pisanje) i njihova međudjelovanja (razgovaranje i dopisivanje) te njima ovladava.

Strategije učenja, metode i oblici učenja i poučavanja povezuju se sa sadržajima predmetnih područja hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo te kultura i mediji.

(...)

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

Tekstove na kojima se uči i poučava hrvatski jezik valja odabirati prema sljedećim načelima: načelu teksta, načelu cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelu standardnoga jezika i zavičajnosti, načelu komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelu razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelu stvaralaštva u jeziku i primjenom jezičnih znanja.

(...)

Cjelovito čitanje književnih tekstova među ključnim je sastavnicama učenja i poučavanja književnosti. Ono proizlazi iz dvojake svrhe nastave književnosti: s jedne strane omogućuje razvoj kulturne pismenosti, s druge pak strane, čitanje književnih tekstova otvara nove perspektive za refleksiju o svijetu, sebi i drugima.

(...)

U gimnazijama sa satnicom 140 sati godišnje učenik čita **10 cjelovitih književnih tekstova** godišnje, od toga 5, odnosno 6 obveznih književnih tekstova (3, odnosno 4 hrvatske književnosti i 2 svjetske književnosti).

Učenik tijekom osnovne i srednje škole čita **jedno djelo po vlastitome izboru godišnje**. Broj djela za čitanje po vlastitome izboru učenika nije ograničen, čak štoviše, učenike valja poticati na čitanje iz užitka radi poticanja literarnoga čitanja te stvaranja čitateljskih navika i čitateljske kulture.

POPIS OBVEZNIH KNJIŽEVNIH TEKSTOVA ZA CJELOVITO ČITANJE

HRVATSKA KNJIŽEVNOST

- Andrić, Ivo, *Prokleta avlija*
- **Držić, Marin, *Novela od Stanca***
- Gundulić, Ivan, *Dubravka*
- **Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije**
- Krleža, Miroslav, *Gospoda Glembajevi*
- Marinković, Ranko, *Kiklop*
- **Matoš, Antun Gustav, izbor iz novela**
- Mažuranić, Ivan, *Smrt Smail-age Čengića*
- Nazor, Vladimir, izbor iz poezije
- Novak, Vjenceslav, *Posljednji Stipančići*
- Šenoa, August, *Prijan Lovro*
- Šimić, Antun Branko, izbor iz poezije
- Ujević, Tin, izbor iz poezije

SVJETSKA KNJIŽEVNOST

- Baudelaire, Charles, izbor iz poezije
- **Calderón de la Barca, Pedro, *Život je san***
- Camus, Albert, *Stranac*
- Dostojevski, Fjodor Mihajlovič, *Zločin i kazna*
- **Goethe, Johann Wolfgang, *Patnje mladog Werthera***
- Kafka, Franz, *Preobražaj*
- Petrarca, Francesco, izbor iz poezije
- Shakespeare, William, *Hamlet*
- Sofoklo, *Antigona*

(Označena su djela koja se čitaju u 2. razredu.)

POPIS KLASIČNIH HRVATSKIH I SVJETSKIH KNJIŽEVNIH TEKSTOVA ZA CJELOVITO ČITANJE ILI ČITANJE ULOMAKA

- Aleksandrida, ulomci
- Alighieri, Dante, *Božanstvena komedija*, izbor
- Andrić, Ivo, *Na Drini ćuprija*
- Asanaginica
- Balzac, Honoré de, *Otac Goriot*
- Beckett, Samuel, *Čekajući Godota*
- Begović, Milan, *Bez trećega, Pustolov pred vratima, Kvartet*
- Biblija, izbor
- Boccaccio, Giovanni, *Dekameron*, izbor
- Borges, Jorge Luis, izbor iz kratke proze
- Brecht, Bertolt, *Majka Hrabrost i njezina djeca, Kavkaski krug kredom*
- Brešan, Ivo, *Nečastivi na Filozofskom fakultetu, Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja*
- Bulgakov, Mihail, *Majstor i Margarita*
- Bunić Vučić, Ivan, izbor iz poezije
- Calderón de la Barca, Pedro, *Život je san*
- Cervantes, Miguel, *Don Quijote*, izbor
- Cesarec, August, *Zlatni mladić*
- Cesarić, Dobriša, izbor iz poezije
- Čehov, Anton Pavlovič, izbor iz kratke proze
- Čehov, Anton Pavlovič, *Tri sestre*
- Desnica, Vladan, *Proljeća Ivana Galeba, Zimsko ljetovanje*
- Dizdar, Mak, izbor iz poezije
- Dragojević, Danijel, izbor iz poezije
- Držić, Marin, *Dundo Maroje, Skup*
- Eco, Umberto, *Ime ruže*
- Eliot, Thomas Stearns, izbor iz poezije
- Eshil, *Okovani Prometej*
- Euripid, *Medeja*
- Ezop, *Basne*
- Flaubert, Gustave, *Gospođa Bovary*
- Galović, Fran, izbor iz poezije
- Gervais, Drago, izbor iz poezije
- Gjalski, Ksaver Šandor, *Pod starim krovovima*
- Gogolj, Nikolaj Vasiljevič, *Kabanica*
- Golding, William, *Gospodar muha*
- Goldoni, Carlo, *Gostioničarka Mirandolina*
- Grass, Günter, *Limeni bubanj*
- Gundulić, Ivan, *Osman* (izbor), *Suze sina razmetnoga*
- Heine, Heinrich, izbor iz poezije
- Hektorović, Petar, *Ribanje i ribarsko prigovaranje*, izbor
- Hemingway, Ernest, izbor iz kratke proze, *Starac i more*
- Homer, *Ilijada, Odiseja*, izbor
- Huxley, Aldous, *Vrli novi svijet*
- Ibsen, Henrik, *Lutkina kuća*
- Ionesco, Eugene, *Čelava pjevačica, Lekcija*
- Ivšić, Radovan, *Kralj Gordogan*
- Jesenjin, Sergej, izbor iz poezije
- Joyce, James, *Portret umjetnika u mladosti*
- Kafka, Franz, *Proces*
- Kaleb, Vjekoslav, *Gost*
- Kaštelan, Jure, izbor iz poezije
- Kovačić, Ante, *U registraturi*
- Kovačić, Ivan Goran, *Jama*, izbor iz poezije
- Kozarac, Ivan, *Đuka Begović*
- Kozarac, Josip, izbor iz kratke proze
- Krbavska bitka, usmena epska pjesma
- Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije
- Krleža, Miroslav, *Kraljevo, Balade Petrice Kerempuha*
- Krleža, Miroslav, *Povratak Filipa Latinovicza, Na rubu pameti*
- Leskovar, Janko, *Misao na vječnost*
- Lorca, Federico García, izbor iz poezije
- Lucić, Hanibal, *Jur ni jedna na svit vila*
- Lucić, Hanibal, *Robinja*
- Ljermontov, Mihail, *Junak našeg doba*
- Maeterlinck, Maurice, *Plava ptica*
- Mann, Thomas, *Smrt u Veneciji*
- Marinković, Ranko, *Glorija*, izbor iz kratke proze
- Marulić, Marko, *Judita*, izbor
- Márquez, Gabriel García, *Sto godina samoće*
- Matković, Marijan, *Heraklo*
- Matoš, Antun Gustav, izbor iz poezije
- Maupassant, Guy de, *Na vodi*
- Mihalić, Slavko, izbor iz poezije
- Milićević, Nikola, izbor iz poezije
- Miller, Arthur, *Smrt trgovačkog putnika*
- Miłosz, Czesław, izbor iz poezije
- Mitovi (grčki, skandinavski i slavenski)
- Molière, *Škrtac, Umišljeni bolesnik*
- Muka spasitelja našega, ulomci
- Neruda, Pablo, izbor iz poezije
- Novak, Slobodan, *Mirisi, zlato i tamjan*
- Orwell, George, *1984., Životinjska farma*
- Parun, Vesna, izbor iz poezije
- Petrarca, Francesco, izbor iz poezije
- Pirandello, Luigi, *Šest lica traži autora*
- Plath, Sylvia, izbor iz poezije

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

- Plaut, *Škrtac*
- Poe, Edgar Allan, izbor iz kratke proze i poezije
- Polić Kamov, Janko, izbor iz kratke proze i poezije
- Preradović, Petar, izbor iz poezije
- Prevert, Jacques, izbor iz poezije
- Proust, Marcel, *Combray*
- Pupačić, Josip, izbor iz poezije
- Puškin, Aleksandar Sergejevič, izbor iz poezije
- Racine, Jean, *Fedra*
- *Ranjinin zbornik*, izbor
- Rilke, Reiner Maria, izbor iz poezije
- Rimbaud, Arthur, izbor iz poezije
- Selimović, Meša, *Derviš i smrt*
- Shakespeare, William, *Romeo i Julija, San ivanjske noći*
- Slamnig, Ivan, *Bolja polovica hrabrosti*
- Slamnig, Ivan, izbor iz poezije
- Sofoklo, *Kralj Edip*
- Šegedin, Petar, izbor iz kratke proze
- Šenoa, August, *Zlatarovo zlato*
- *Šibenska molitva*
- Šoljan, Antun, *Kratki izlet, Brod u boci*
- Šop, Nikola, izbor iz poezije
- Tadijanović, Dragutin, izbor iz poezije
- Tagore, Rabindranath, izbor
- Tolstoj, Lav Nikolajevič, *Ana Karenjina, Uskrsnuće*
- Turgenjev, Ivan Sergejevič, *Očevi i djeca*
- Vergilije, *Eneida*, izbor
- Vida, Viktor, izbor iz poezije
- Vidrić, Vladimir, izbor iz poezije
- Vojnović, Ivo, *Allons Enfants*
- Whitman, Walt, izbor iz poezije
- Williams, Tennessee, *Mačka na vrućem limenom krovu, Tramvaj zvan žudnja*
- Woolf, Virginia, *Svjetionik*
- Wordsworth, William, izbor iz poezije
- Zoranić, Petar, *Planine*, izbor

Određeno vrijeme

(...) U gimnazijama se Hrvatski jezik poučava 140 sati godišnje.

Učitelj i nastavnik svojim izvedbenim planom samostalno planira sate obrade, uvježbavanja, ponavljanja, usustavljanja i provjeravanja s obzirom na ostvarivanje ishoda i napretka učenika u pojedinome razrednom odjelu. Broj sati s obzirom na tri predmetna područja raspoređuje se prema načelu unutarpredmetne korelacije i integracije, tj. tijekom jednoga nastavnoga sata poučavaju se i uče sadržaji svih triju predmetnih područja.

G. VREDNOVANJE USVOJENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

(...)

Svrha je procesa vrednovanja dvojaka. Vrednovanje motivira učenika na daljnji rad, a ujedno je povratna informacija učenicima, učiteljima i nastavnicima, roditeljima, obrazovnim institucijama i prosvjetnim vlastima.

Sastavnice vrednovanja u predmetu proizlaze iz odgojno-obrazovnih ishoda organiziranih u trima predmetnim područjima: hrvatski jezik i komunikacija (A), književnost i stvaralaštvo (B) i kultura i mediji (C).

Sastavnice su vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik:

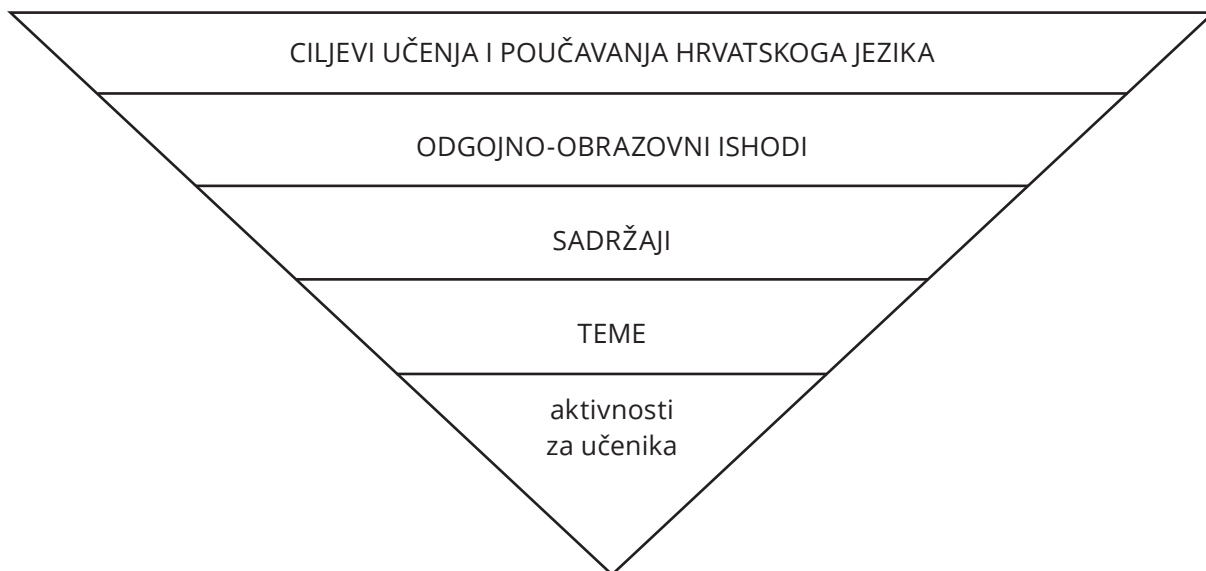
- hrvatski jezik i komunikacija
- književnost i stvaralaštvo
- kultura i mediji.

(...)

(Cjelovit tekst kurikula dostupan je na poveznici narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html)

2. PREDMETNI KURIKUL: PLANIRANJE

Od odgojno-obrazovnih ciljeva učenja i poučavanja do planiranja godišnjega izvedbenog kurikula

I. Polazište je u planiranju **ŠEST CILJEVA učenja i poučavanja** postavljenih na razini predmeta:

1. Učenik ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima **slušanja, govorenja, čitanja, pisanja** te njihovim međudjelovanjem, **jezičnim znanjem i znanjem o hrvatskome jeziku kao sustavu**.
2. Učenik **stvara pisane i govorne tekstove** različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te **razvija aktivan rječnik**; stječe naviku i potrebu za čitanjem i pisanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne i javne svrhe.
3. Učenik čita i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti na temelju osobnoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti **te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus**.
4. Učenik **otkriva različite načine čitanja** razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te otvaraju nove perspektive, potiču razvoj literarnoga ukusa, mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima.
5. Učenik **pronalaži u različitim izvorima sadržaje i informacije** o kojima **kritički promišlja**, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te funkcionalno primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke.
6. Učenik **razvija vlastiti jezično-kulturni identitet** komunikacijom na jednome ili više djelatnih jezičnih idioma hrvatskoga jezika, poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti, jača nacionalni identitet i pripadnost narodu i državi upoznavanjem i njegovanjem kulturno-povijesne baštine te izgrađuje vlastiti svjetonazor i njeguje moralne i estetske vrijednosti.

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

II.	Na temelju navedenih ciljeva postavljeni su (iz njih izvedeni) ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI na razini predmeta u drugome razredu gimnazije. Da bismo ih zorno pokazali, najprije ćemo navesti prethodno navedene ciljeve, a onda i ishode koji su iz njih izvedeni.
------------	--

1. Učenik ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima slušanja, **govorenja, čitanja, pisanja** te njihovim međudjelovanjem, **jezičnim znanjem i znanjem o hrvatskome jeziku kao sustavu**.
2. Učenik **stvara pisane i govorne tekstove** različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te **razvija aktivan rječnik**; stječe naviku i potrebu za čitanjem i pisanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne i javne svrhe.
5. Učenik **pronalazi u različitim izvorima sadržaje i informacije** o kojima **kritički promišlja**, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te funkcionalno primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke.
6. Učenik **razvija vlastiti jezično-kulturni identitet** komunikacijom na jednome ili više djelatnih jezičnih idioma hrvatskoga jezika, poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti, jača nacionalni identitet i pripadnost narodu i državi upoznavanjem i njegovanjem kulturno-povijesne baštine te izgrađuje vlastiti svjetonazor i njeguje moralne i estetske vrijednosti.

A. HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA

- SŠ HJ A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
- SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- SŠ HJ A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
- SŠ HJ A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.
- SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeuporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.
- SŠ HJ A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.

C. KULTURA I MEDIJI

- SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.
- SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.

3. Učenik čita i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti na temelju osobnoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti **te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus**.
4. Učenik **otkriva različite načine čitanja** razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te otvaraju nove perspektive, potiču razvoj literarnoga ukusa, mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima.

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

B. KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

- SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
- SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.
- SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem.

C. KULTURA I MEDIJI

- SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.

III.	U predmetnome su kurikulumu uz odgojno-obavezne ishode navedeni i obvezni SADRŽAJI : tekstne vrste – književne i neknjiževne, pravopisni sadržaji, gramatički sadržaji, književnoteorijski pojmovi te djela za cjelovito čitanje (obvezna lektira).
-------------	--

Izborna lektira određena je brojem djela koja učenici trebaju pročitati (5 djela po izboru nastavnika + 1 djelo po samostalnome izboru učenika), stoga je navodimo u ovome popisu.

A. HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA

IZLAGAČKI TEKSTOVI

Popis tekstnih vrsta

- prikaz
- javni govor
- diskusija
- poslovni razgovor
- znanstveno-popularni članak
- stručni članak
- intervju
- sažetak
- prikaz
- pismo
- motivacijsko pismo
- koncept
- anketni obrazac
- molba

PRAVOPISNİ SADRŽAJI

- pisanje pravopisnih znakova na razini rečenice

ZNANJE O JEZIKU

- sintaksa (rečenice po sastavu)
- red riječi u rečenici
- tekst i diskurs
- leksički slojevi općeuporabnoga standardnog jezika: vremenski, područni i funkcionalni
- hrvatski dijalekti i narječja
- hrvatski standardni jezik

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

B. KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
<p style="text-align: center;">KNJIŽEVNA TEORIJA</p> <p>Popis tekstnih vrsta</p> <ul style="list-style-type: none">• novela, roman• jednostavni oblici (izbor)• drama, komedija• lirska poezija <p>Preporučeni književnoteorijski pojmovi vezani uz:</p> <ul style="list-style-type: none">• prozne vrste: roman, novela, tema, pripovjedač, tipovi karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje• poetske vrste: obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih• dramske vrste: komedija; struktura dramskoga teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, dramski dijalog i monolog, didaskalije, čin, prizor ili slika; različiti postupci iskazivanja smiješnoga.
<p style="text-align: center;">LEKTIRA / DJELA ZA CJELOVITO ČITANJE</p> <p>Popis obveznih djela (1. – 5.)</p> <ul style="list-style-type: none">• Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>• Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i>• Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>• Silvije Strahimir Kranjčević, izbor iz poezije (10 pjesama)• Antun Gustav Matoš, izbor iz novela <p>Izborna djela (1. – 5.) Učenici čitaju pet izbornih djela za cjelovito čitanje, a bira ih nastavnik.</p> <p>Djelo prema samostalnome odabiru učenika Učenik samostalno odabire najmanje jedno djelo za cjelovito čitanje.</p>
<p style="text-align: center;">KNJIŽEVNOPOVIJESNA RAZDOBLJA</p> <ul style="list-style-type: none">• hrvatska renesansa• barok• klasicizam• predromantizam

C. KULTURA I MEDIJI
<p>Tekstovi i izvori</p> <ul style="list-style-type: none">• tiskani i elektronički obavijesni, znanstveno-popularni, znanstveni i stručni tekstovi• auditivni, vizualni i audiovizualni izvori• govor, pismo, dnevnik, intervju, znanstveno-popularni članak ili enciklopedijski prikaz; strip, film ili kazališna predstava.

Na temelju prethodno navedenih ciljeva, ishoda i sadržaja nastavnik planira proces učenja i poučavanja u nastavnoj godini, odnosno izrađuje **okvirni godišnji izvedbeni kurikulum i izvedbeni/operativni program**.

Planiranje je u ovome priručniku podijeljeno u dva dijela: najprije se izrađuje **godišnji izvedbeni kurikulum**, a zatim se razrađuje svaka pojedina **tema** u kurikulumu – u njoj su, između ostaloga, planirane i nastavne jedinice u izvedbenome programu opisane kao slijed učeničkih **aktivnosti**.

3. GODIŠNJI IZVEDBENI KURIKUL (PRISTUP)

Sastavnice su godišnjega izvedbenog kurikula:

1. kronološki popis tema
2. obvezni i izborni tekstovi raspoređeni po pripadajućim temama
3. odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula i međupredmetnih tema
4. okvirni broj sati za pojedinu temu.

Primjer: Prva tema u prijedlogu godišnjega izvedbenog kurikula za drugi razred (140 sati) u ovome priručniku

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA	<ul style="list-style-type: none"> • javni govor • anketa • rasprava • roman • medijski tekstovi • razgovor o temi <p>IZBORNA LEKTIRA (1.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • George Orwell, <i>Životinjska farma</i> 	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.</p> <p>SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem</p> <p>SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • goo A.4.1. Aktivno sudjeluje u zaštiti ljudskih prava. • ikt A.4.1. Učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju. 	14 – 16

4. RAZRADA TEMA U GODIŠNJEMU KURIKULU (PRISTUP)

Budući da je tema ishodište učenja i poučavanja, u njoj se (uz navođenje mjeseca u kojemu se tema obrađuje i okvirnoga broja sati) spajaju elementi navedeni u kurikulu.

Razrada teme uključuje **odabir sadržaja, odabir nastavnih materijala** usmjerenih na ostvarivanje ishoda te **odabir nastavnih metoda, strategija i postupaka**. Nastavnik samostalno bira **izvore znanja** s pomoću kojih će se ostvariti ishodi. Uz udžbenike, na raspolaganju su mu i ostali izvori – tekstualni, vizualni, auditivni i audiovizualni, ali i multimedija, informacijska i komunikacijska tehnologija i sl. Kojim će se nastavnim sredstvima služiti, odlučuje nastavnik sam.

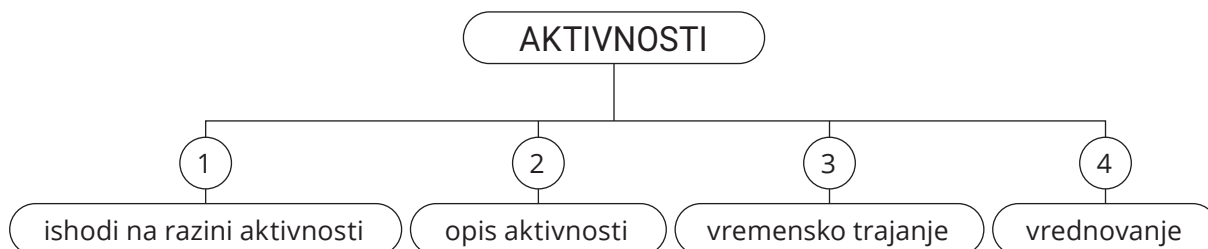
Razrada teme

<p>MJESEC, OKVIRNI BROJ SATI</p>	<p>ISHODI</p> <ul style="list-style-type: none"> • odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula • razrađeni odgojno-obrazovni ishodi (na razini teme) • povezanost s međupredmetnim temama (i drugim predmetima)
<p>SADRŽAJI</p> <ul style="list-style-type: none"> • teme: stvarnost, kultura, mediji, svakodnevnica, umjetnost, obiteljski odnosi, stereotipi... • tekstovi: obvezni, izborni • tekstne vrste • jezični sadržaji • pravopisni sadržaji • književnoteorijski sadržaji • književnopovijesni sadržaji • medijski sadržaji 	
<p>AKTIVNOSTI ZA UČENIKE</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivnostima se imenuje ono što učenik čini tijekom procesa učenja (radeći prema uputama, učenik aktivno uči) • logičan slijed aktivnosti čini artikulaciju sata (uvodna aktivnost / aktivnosti; središnji dio sata – jedna ili više aktivnosti; završna aktivnost / aktivnosti) 	<p>VREDNOVANJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • provodi se nakon završene / završenih aktivnosti • vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga

5. PLANIRANJE NASTAVNOGA SATA / RAZRADA AKTIVNOSTI

Odgojno-obrazovni ishodi postavljeni na razini predmetnoga kurikula razrađuju se, odnosno postaju konkretniji, na razini teme, a posljednji je stupanj konkretizacije ishoda – razrada ishoda na razini aktivnosti.

Aktivnosti

Nastavni sat sastavljen je od jedne ili više aktivnosti: u njegovu je središtu učenik i aktivno učenje. Riječju **aktivnost** imenuje se ono što **učenik radi/čini** tijekom procesa učenja: čita, piše, razmjenjuje misli u paru, suradnički uči i dr.

Aktivnost i nastavna metoda nisu sinonimi iako se nekad aktivnost može poklopiti s nastavnom metodom (npr. Vennov dijagram).

Aktivnosti se odnose na sve faze procesa učenja: od provjere predznanja preko usvajanja novih spoznaja do primjene naučenoga u novoj situaciji. Cilj je različitim aktivnostima učenike staviti u situacije u kojima aktivno uče. Aktivnosti se ciljano usmjeravaju: na sadržaje učenja, na rješavanje problema, na razvoj kritičkoga mišljenja, na stvaralaštvo, na suradničko učenje, na vrednovanje...

Primjeri aktivnosti (otvoreni popis)

U sljedećemu su popisu navedeni neki primjeri aktivnosti – njime se možete koristiti u planiranju tema i razradi nastavnih jedinica. Popis je otvoren, odnosno neograničen: svaki aktivni glagol u definiranju ishoda može se pretvoriti u aktivnost.

- akvarij (metoda)
- analiza teksta
- analiza usvojenosti znanja
- anketa
- čitanje književnoga teksta
- čitanje medijskoga teksta
- čitanje obavijesnoga teksta
- čitanje teksta prema smjernicama/uputama
- debata
- dekonstrukcija medijske poruke
- dramatizacija teksta
- govorne vježbe prema zadanim scenarijima
- grozd
- igra uloga
- intervju
- ispravljanje učeničke zadaće zasićene pogreškama
- ispunjavanje obrasca
- ispunjavanje upitnika
- istraživačko učenje u digitalnome okružju prema zadanim smjernicama
- istraživanje interneta u potrazi za informacijama
- istraživanje konteksta
- istraživanje oblakom riječi
- izlaganje na zadanu temu

III. PLANIRANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

- izrada kviza
- izrada oblaka riječi/izraza (tematski, ključni pojmovi, učestalost)
- izrada reklame za književni tekst
- izrada rječnika nepoznatih riječi
- izrada stripa
- izražavanje literarnoga doživljaja
- izricanje vlastitoga stava i mišljenja
- izvještavanje o radu u skupinama
- KWL tablica (Tablica ZNAMO / NISMO ZNALI / NAUČILI SMO)
- petminutno pisanje
- pisanje autobiografije
- pisanje bilješke
- pisanje izvješća
- pisanje izvještaja
- pisanje kratke priče
- pisanje na slobodnu temu
- pisanje na zadanu temu
- pisanje osobnoga pisma liku ili autoru
- pisanje pjesme
- pisanje putopisa
- pisanje različitih tekstova prema uputama
- pisanje vijesti
- pisanje životopisa
- predviđanje na temelju ključnih riječi
- predviđanje na temelju naslova
- prepoznavanje stereotipa i izražavanje vlastitoga stava
- pretraživanje informacija i odabiranje relevantnih informacija
- primjena strategija čitanja
- primjena strategija pisanja
- priprema i razgovor o temi
- priprema medijskoga teksta motivirana književnim tekstom
- problemsko učenje o temi radom u paru
- problemsko učenje o temi radom u skupini
- procesno pisanje
- rasprava o slušanim tekstovima
- razgovor o slušanim tekstovima
- razgovor s autorom ili likom metodom vrućega stolca
- razgovorne vježbe
- razmisli i razmijeni misli u paru
- razmjena ideja
- rješavanje kviza
- rješavanje problema
- rješavanje zadataka otvorenoga tipa
- rješavanje zadataka zatvorenoga tipa
- samoprocjena usvojenosti znanja
- samoprocjena vještina primjene znanja
- samostalno stvaralačko pisanje
- samostalno stvaralačko pisanje prema smjernicama
- samovrednovanje
- slagalica
- slušanje i pisanje jezičnoga savjeta
- slušanje zvučnoga zapisa
- stvaranje popisa pojmova/riječi
- suradničko učenje o temi metodom uglova
- T-tablica
- učenje igrom o temi
- učenje po postajama
- umna mapa
- usmena ili pisana razmjena ideje i misli o temi
- usmjereno čitanje / usmjereno slušanje prema zadanim smjernicama
- usmjereno čitanje i analiza prema smjernicama
- usmjereno čitanje zasićenoga teksta
- Vennov dijagram
- vizualizacija motiva iz književnoga teksta
- vođenje bilješki tijekom čitanja
- vruće olovke
- žanrovsko preoblikovanje teksta

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

IV. NASTAVNE METODE I STRATEGIJE

- Analiza ključnih pojmova
- Činkvina (sažimanje)
- Čitanje sa zadatkom
bilježenja citata (dvostruki
dnevnik)
- Grozd (inačica umne mape)
- INSERT metoda
- Kartice MOJE PITANJE /
TVOJ ODGOVOR
- Komparativna tablica
- Kružna mapa skupine
- Oblak riječi
- Obrada teme iz različitih
perspektiva
- Oluja ideja / Oluja mozgova
(*brainstorming*)
- Opis slikovnoga materijala
- Pisanje sastavka na temelju
zadanih pojmova
- Pitanja i odgovori
- *Place mat*
- Pogrešan redoslijed
- Postupak Potraži (*Request*)
- Poučavanje u koracima
- Predviđanje na temelju
pojmova
- Rad u skupinama na
ispravljaju jezičnih
pogrešaka
- Razmjena mišljenja unutar
para
- Razredna diskusija
- Rotirajući pregled
- Slagalice
- Slobodno pisanje
- Šest šešira za razmišljanje
- T-tablica
- Tablica ZNAMO, NISMO
SIGURNI, NAUČILI SMO
- Tiskovna konferencija
- Tunel misli
- Udaljene asocijacije
(Paralelni svjetovi)
- Vennov dijagram
- Vrijednosna os
- Vrući stolac

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

ANALIZA KLJUČNIH POJMOVA

Na temelju vlastitoga iskustva i predznanja učenici pokušavaju odrediti značenje novih pojmova.

Postupak

- Učenici dobivaju ključne pojmove i od njih se traži da ih pokušaju objasniti i odrediti im značenje.
- Zatim se postavlja pitanje: U kakvoj bi vezi ovi pojmovi mogli biti? Učenici iznose različite odgovore.

ČINKVINA (SAŽIMANJE)

Postupak

Nove sadržaje ili ključni pojam treba sažeti u pet redaka.

PRVI REDAK: NASLOV opis teme jednom riječju (najčešće imenicom)
DRUGI REDAK: OPIS opis teme u dvije riječi (dva pridjeva)
TREĆI REDAK: RADNJA / FUNKCIJA tri riječi koje opisuju radnju, odnosno funkciju teme (najčešće tri glagolske imenice)
ČETVRTI REDAK: ODNOS PREMA TEMI rečenica ili fraza od četiriju riječi koja izražava (učenikov) odnos prema temi (rečenica/fraza)
PETI REDAK: KLJUČNI POJAM istoznačnica koja sažima bit teme (jedna riječ, najčešće imenica)

Tema / Naslov (najčešće imenica)
Opis (najčešće dva pridjeva)
Radnja (najčešće tri glagolske imenice)
Odnos prema temi (faza)
Bit teme (najčešće imenica)

ČITANJE SA ZADATKOM BILJEŽENJA CITATA (DVOSTRUKI DNEVNIK)

Ovu metodu možemo primijeniti kad želimo neki pisani sadržaj povezati s učenikovom znatiželjom.

Postupak

Nastavnik najprije učenicima objašnjava kriterij izbora citata. Učenici trebaju stranicu u bilježnici podijeliti u dva stupca.

- U lijevi stupac zapisuju 2-3 citata iz teksta (riječi ili dijelove rečenice).
- U desni stupac zapisuju svoje komentare citata koje su izdvojili.

Kad su učenici zapisali svoje komentare, nastavnik vodi sat na sljedeći način:

- Jedan učenik čita prvi citat i komentira ga.
- Zatim i drugi učenici koji su izabrali taj citat čitaju svoje komentare.
- Nakon toga prelazi se na sljedeći citat, a postupak se ponavlja.
- Nastavnik će naglasiti sličnosti i razlike u komentarima bez vrijednosnoga prosuđivanja.

GROZD (INAČICA UMNE MAPE)

Postupak (uputa učenicima)

- Napišite KLJUČNU RIJEČ (pojam, temu) u sredinu papira.
- Počnite zapisivati sve čega se možete prisjetiti vezano uz temu (ZAPISIVANJE POJMOVA).
- Dok se tako prisjećate pojmova i zapisujete ih, počnite povezivati pojmove za koje smatrate da se mogu povezati (POVEZIVANJE POJMOVA).
- Zapisujte što više pojmova sve dok ne istekne vrijeme.

Nakon pisanja grafički prikaz teme pojavit će se u obliku svojevrsnoga »grozda«. Individualni se grozdovi mogu uspoređivati u parovima, skupini ili unutar cijeloga razreda.

Još nekoliko (dodatnih) pravila:

- Zapišite sve što vam padne na um. Ne razmišljajte pritom o točnosti.
- Ne brinite se zbog pravopisa. Pogreške ćete ispraviti kasnije.
- Nemojte prestati pisati dok vrijeme ne prođe.
- Neka bude što više veza među pojmovima.

INSERT metoda

Ciljevi

- održavati aktivnu uključenost učenika u rad
- aktivno pratiti tekst i razumijevanje pročitano
- naučiti čitati s razumijevanjem te povezivati s prethodnim znanjem

Postupak

1. Zamole se učenici da otvore čitanku (tekst) na određenoj stranici. U kratkim im se crtama predstavi tekst koji će se čitati.
2. **Daje im se jasna uputa:** Učenici trebaju čitati s razumijevanjem, a dok čitaju, ispisuju oznake u skladu sa svojim predznanjem ili spoznajama na rubnici teksta. Oznake izgledaju ovako:
 - ✓ – upišite ✓ (ZNAM) pokraj teksta ako nešto što ste pročitali već znate
 - + – upišite + (plus) ako je informacija s kojom ste se susreli za vas nova
 - ? – upišite ? pokraj:
 - pojma koji vam je otprije poznat, ali mu ne znate značenje
 - pojma za koji ste čuli, ali ste mislili da znači nešto drugo
 - podataka o kojima biste više željeli znati.

Nije nužno označavati svaki red ili svaki pojam, oznake bi trebale biti odraz učenikova odnosa prema prikazanim informacijama općenito. U jednome dijelu teksta upisuje se jedna do dvije oznake, a u drugome dijelu više ili manje oznaka.

3. Nakon detaljnih uputa učenici čitaju tekst i označuju ga prema uputi.
4. Nakon čitanja razgovorom se provjerava koliko su i što su učenici znali otprije, što im je bilo novo i je li im nešto ostalo nejasno.

Nastavnik može, ako smatra potrebnim, učenike voditi sljedećim pitanjima:

- a) S kojim ste se novim spoznajama susreli?
 - b) Koje ste pojmove znali otprije?
 - c) Što u tekstu niste razumjeli?
5. Kad je završen razgovor o pročitanoj tekstu, učenici dobivaju završnu upute da usustave nove informacije i zapišu ih u bilježnicu.

KARTICE MOJE PITANJE / TVOJ ODGOVOR

Ciljevi

- ponoviti osnovne pojmove
- provjeriti usvojenost obrađenih sadržaja
- održati aktivno sudjelovanje učenika na satu

Priprema

- Pripremi se onoliko kartica MOJE PITANJE / TVOJ ODGOVOR koliko ima učenika u razredu. Učenicima treba naglasiti da je na jednoj strani kartice napisano pitanje, a na drugoj odgovor, ali ne na to pitanje.
- Svaki učenik treba dobiti jednu karticu. Igra MOJE PITANJE / TVOJ ODGOVOR treba se brzo odvijati i biti dinamična: jedan učenik postavlja pitanje, drugi odgovara i tako redom.

Postupak

- Učenicima se podijele kartice.
- Daje im se jasna uputa: Učenici trebaju dobro slušati pitanje, biti koncentrirani, a odgovarati samo ako su sigurni da je u njihovoj ruci kartica s točnim odgovorom.
- Prozove se jedan učenik da pročita svoje pitanje.
- Neka učenik koji misli da je na njegovoj kartici odgovor ustane i pročita odgovor.
- Ako je odgovor točan, taj učenik čita svoje pitanje i čeka točan odgovor. Ako odgovor nije točan, ostaju stajati i učenik koji je postavio pitanje i onaj koji je pogrešno odgovorio. U tome slučaju proziva se novi učenik da pročita svoje pitanje.
- Tako se dalje čitaju pitanja i na njih daju odgovori. Na kraju učenici koji su ostali stajati ponovno čitaju pitanja (ovaj put ih je mnogo manje) i pokušavaju dati točne odgovore.
- Igra je gotova kad se odgovori na sva pitanja.

INAČICA: Postupak za skupni rad

Nastavnik može ovu metodu prilagoditi radu u skupini.

- Svaka skupina dobije 4-5 kartica (ovisno o broju učenika u razredu).
- Svaka skupina treba odredi predstavnika koji odgovara na postavljena pitanja oko kojih su se složili svi članovi skupine.
- Prozove se jedan učenik iz bilo koje skupine da pročita pitanje.
- Iz skupine, koja misli da je na njihovoj kartici odgovor, predstavnik ustaje i čita odgovor.
- Ako je odgovor točan, predstavnik te skupine čita pitanje i čeka točan odgovor.
- Ako odgovor nije točan, ostaju stajati učenik iz skupine koja je postavila pitanje i učenik iz one skupine koja je pogrešno odgovorila (ali to ne može biti predstavnik skupine).
- U tome slučaju proziva se novi učenik iz neke druge skupine da pročita pitanje.
- Tako se dalje čitaju pitanja i na njih daju odgovori. Na kraju predstavnici skupina čiji su učenici ostajali stajati ponovno čitaju pitanja (ovaj ih je put mnogo manje) i pokušavaju se dati točni odgovori.
- Igra je gotova kad se odgovori na sva pitanja.

KOMPARATIVNA TABLICA

Postupak

Vodoravno treba upisati postavke koje se uspoređuju, a okomito obilježje (osobinu) prema kojemu ih se uspoređuje.

	vrsta riječi	padež	odnos prema imenici koju dopunjuje
pridjevni atribut			
imenični atribut			

KRUŽNA MAPA (MAPA SKUPINE)

Ciljevi

- poticati suradničko učenje, aktivirati učenikovo predznanje
- razviti slušanje kod učenika i održavati uključenu pozornost

Priprema

Prije sata treba pripremiti papir (A4 ili A3) za svaku skupinu i onoliko flomastera (ili olovaka u boji) koliko je učenika u razredu.

Postupak

1. PODJELA U SKUPINE I PRIPREMA ZA RAD

- Učenici se podijele u približno jednake skupine (npr. ako je u razredu 30 učenika, može se složiti 6 skupina, u svakoj po 5 učenika).
- Svakoj se skupini daje jedan papir, a svakomu učeniku flomaster (ili olovku) različite boje. Svaki učenik u skupini treba imati flomaster druge boje kako bi se njegovi pojmovi razlikovali od pojmova ostalih u skupini.

2. RAD U SKUPINI

- Nastavnik zadaje temu (pojam iz jezika ili književnosti, obilježje, razdoblje ili predstavnika) o kojoj će učenici zapisati svoje spoznaje:
 - Jedan učenik zapisuje ono što zna (jedan pojam, jedna spoznaja) na dobiveni papir flomasterom određene boje i šalje papir učeniku s lijeve strane.
 - Taj učenik dopisuje ono što zna (jedan pojam, jedna spoznaja) na dobiveni papir flomasterom određene boje i pošalje papir učeniku s lijeve strane.
 - Postupak se ponavlja dok učenici imaju ideja, tj. dok mogu ponuditi odgovor na zadanu temu. **Ako pojedini učenik ne zna što napisati, tj. ako je iscrpio svoje ideje, umjesto odgovora treba dopisati točku svojom bojom i poslati papir sljedećemu učeniku.** Naravno, potrebno je imati što više odgovora na papiru, a što manje točaka.

Odgovori na papiru omogućuju dokumentiranje individualnih doprinosa učenika skupnomu radu, a time i pojedinačno ocjenjivanje učenika unutar skupine.

OBLAK RIJEČI

Oblak riječi metoda je kojom se može provjeriti razumijevanje sadržaja što ih učenici usvajaju tijekom nastavnoga sata. Iako se uglavnom primjenjuje u digitalnome obliku, učenici ga mogu izraditi i pisanjem, odnosno uporabom slova različite veličine.

Postupak

1. Učenici trebaju izdvojiti 10-15 pojmova, autora, djela, izraza i sl. koje smatraju najvažnijima za gradivo kojim su se bavili na satu.
2. Potom izdvojene pojmove trebaju razvrstati od najvažnijih (njih će napisati najvećim, odnosno najistaknutijim slovima) preko srednje važnih (srednja veličina slova, srednje istaknuta slova) do manje važnih (najmanja slova).
3. Na kraju učenici trebaju opisati i obrazložiti svoj oblak riječi.

OBRADA TEME IZ RAZLIČITIH PERSPEKTIVA

Ova se metoda primjenjuje ako se o temi dosta zna ili ako je temu potrebno detaljnije obraditi.

Postupak

Nastavnik postavlja pitanja vezana uz temu. Učenici mogu zapisivati odgovore ili usmeno odgovarati.

OPIŠITE

- Vizualizirajte temu u mislima (boja, oblik, veličina).

USPOREDITE

- Jeste li se već susreli s nečim sličnim?
- Od čega se razlikuje?

POVEŽITE

- Na što vas podsjeća (na koju situaciju, predmet, prostor, osobu i sl.)?

RAŠČLANITE

- Od čega se (od kojih elemenata) sastoji? Kako su povezani pojedini dijelovi?

PRIMIENITE

- Kako se može upotrijebiti?

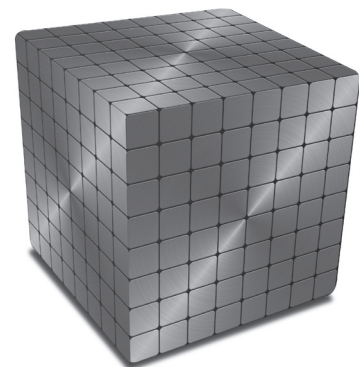
ZAUMITE STAV: ZA/PROTIV

- Zauzmite stav i argumentirano obrazložite svoje mišljenje.

Jedan od mogućih načina rada:

1. Zadati temu. (Vrijeme za individualno pisanje: 10 – 15 minuta.)
2. Rad u skupini. Skupina razmjenjuje različite pristupe temi.
3. Cijeli razred raspravlja o svakoj perspektivi.

NAPOMENA: Treba se pridržavati slijeda: od jednostavnijih do složenijih oblika mišljenja.

Kocka (Izvor: pixabay.com)

OLUJA IDEJA / OLUJA MOZGOVA (*BRAINSTORMING*)

Ciljevi

- prisjetiti se ranije obrađenih sadržaja
- dobiti što više prijedloga za rješavanje problema
- poticati kod učenika želju za iznošenjem stavova, bez obzira na to jesu li ispravni ili nisu
- razviti kod učenika sposobnost da slobodno i otvoreno razmišljaju o nekoj temi

Postupak

1. Nastavnik postavlja pitanje i zapiše na ploču temu o kojoj treba razmisliti.
2. Zadaje se određeno vrijeme (npr. 3 – 5 minuta) u kojemu učenici samostalno slobodnim asocijacijama zapisuju sve što znaju ili misle da znaju o ponuđenoj temi. Važno je da se zapiše što više pojmova, spoznaja u vezi s ponuđenom temom. Nije važno je li ono što je zapisano točno ili nije.
3. Nakon isteka vremena učenici mogu međusobno, u paru, prokomentirati ono što su zapisali.
4. Nastavnik nakon toga proziva učenike i zapisuje na ploču odgovore, bez obzira na njihovu točnost.

PRVA INAČICA

1. Nastavnik postavlja pitanje i zapiše na ploču temu o kojoj treba razmisliti.
2. Učenici odmah, bez prethodnoga samostalnog rada, daju svoje slobodne asocijacije na temu, a nastavnik zapisuje na ploču odgovore, bez obzira na njihovu točnost.

DRUGA INAČICA (strukturirana oluja ideja)

- Učenicima se mogu podijeliti samoljepljivi papirići (post-it) i flomasteri. (Svaki učenik može dobiti 1 – 3 papirića.)
- Tema se definira jednom rečenicom, i to u obliku pitanja. To se pitanje napiše na ploču.
- Učenicima se daje zadatak da zapišu odgovor na postavljeno pitanje u obliku nekoliko ključnih riječi ili izraza. Kad ga zapišu, svaki učenik naglas pročita svoj odgovor.
- Svi se papirići zalijepu na ploču redom kojim su čitani.
- Potom cijeli razred dobiva zadatak da ode do ploče i presloži papiriće po skupinama, odnosno da ih nekako organizira. Pritom učenici ne smiju komunicirati. Ovaj se proces nastavlja dok papirići nisu posloženi u logične skupine.
- Kad je proces završen, učenici dobiju uputu da odaberu neku riječ ili izraz koji najbolje imenuje (određuje) skupinu koja dolazi kao naslov. (Ako se neki papirići ne uklapaju ni u jednu skupinu, maknite ih ili dalje razradite ideje.)
- Na kraju se biraju najkorisnije ideje prema unaprijed razrađenim kriterijima.

OPIS (SLIKOVNOGA MATERIJALA)

Pokažite učenicima fotografiju (ili neki drugi slikovni materijal).

- Učenici dobivaju zadatak povezati fotografiju s novim pojmom/pojmovima, odnosno s obrađenim sadržajem. Pritom trebaju imenovati, definirati i primijeniti svaki od pojmova koji su povezali s fotografijom.

PISANJE SASTAVKA NA TEMELJU ZADANIH POJMOVA

Ovom se metodom možemo služiti prije obrade novih sadržaja za provjeru predznanja ili u završnome dijelu sata za provjeru razumijevanja ključnih pojmova.

Postupak

Učenicima se ponudi nekoliko pojmova vezanih uz određenu temu. Nastavnik pojmove može zapisati na ploču.

Nakon toga nastavnik daje učenicima preciznu uputu:

- *U sljedećih 5 minuta napišite sastavak u kojemu će vam ovi pojmovi biti ključne riječi.*

Kad su završili s pisanjem, nekoliko učenika pročita svoj sastavak. Ostali ga učenici komentiraju.

PITANJA I ODGOVORI

Postupak

1. Učenici mogu na papirić zapisati neko pitanje povezano sa sadržajem obrađenim na satu.
2. Nastavnik pokupi sva pitanja, a onda ih nasumce podijeli učenicima.
3. Svaki učenik treba zapisati odgovor na pitanje koje je dobio.

PLACE MAT

Place mat metodom koristimo se u skupnome radu. Skupina je obično sastavljena od 3-4 člana. Svaka skupina dobiva po jedan veliki arak papira. Nastavnik papir unaprijed pripremi tako da ga podijeli na tri ili četiri polja (ovisno o tome koliko je učenika u skupini), a sredina papira ostaje prazna. Rad se odvija u tri dijela:

1. Etapa razmišljanja: učenici bilježe u svoje polje misli ili odgovore na zadana pitanja.

2. Etapa razmjenjivanja

- Učenici rotiraju/okreću papir kako bi svi članovi skupine mogli vidjeti i analizirati sve ostalo, tj. ono što su ostali članovi skupine zapisali. Pritom svi preispituju i potvrđuju ili korigiraju vlastite odgovore, tj. rezultate rada.
- Nakon toga svi učenici u skupini razgovaraju i dogovaraju se kako će formulirati zajednički rezultat rada skupine koji će upisati u središnji, prazan prostor na papiru.

3. Etapa predstavljanja: učenici pred razredom iznose rezultate rada svoje skupine.

(Prema: Ludger Bruning, Tobias Saum, *Suradničkim učenjem do uspješne nastave*)

POGREŠAN REDOSLIJED

Cilj je ove metode logičkim putem doći do postupka za rješavanje problema.

Postupak

Učenicima treba prije čitanja teksta dati nekoliko pojmova, tvrdnji, rečenica i sl. Od njih se traži da predvide njihov točan redoslijed, odnosno trebaju pojmove, tvrdnje ili rečenice složiti logičnim slijedom. Nakon toga učenici čitaju tekst i provjeravaju jesu li dobro riješili zadatak.

POSTUPAK POTRAŽI (*REQUEST*)

Metoda je pogodna za fazu usvajanja novih sadržaja. Radi se u paru.

Postupak

1. Oba učenika čitaju tekst u cijelosti.
2. Učenici dijele tekst na 3 do 5 dijelova (ulomaka).
3. Ponovno se čita prvi ulomak teksta: jedan učenik u paru treba sastaviti nekoliko pitanja na temelju pročitanoa ulomka, a drugi učenik u paru treba na njih odgovoriti.
4. Postupak se nastavlja za sve ulomke, a učenici stalno zamjenjuju mjesta: onaj tko je postavljao pitanja u prethodnome ulomku, odgovara na pitanja u sljedećemu itd.

Dakle, oba učenika čitat će isti tekst, a naizmjenično će postavljati pitanja o tekstu ili odgovarati na pitanja koja je postavio drugi učenik.

POUČAVANJE U KORACIMA

Poučavanje u koracima mogli bismo odrediti kao sustav nastavnih metoda koje čine sadržajnu cjelinu. Taj se sustav može primjenjivati na satu obrade nastavnih sadržaja o kojima učenik nešto već zna.

Postupak

PRVI KORAK: PROVJERA PREDZNAJANJA

Učenicima treba dati nastavni listić. U sljedećih 3 – 5 minuta učenici će popuniti nastavni listić i na taj će se način prisjetiti nekih sadržaja, a neke druge činjenice, u koje nisu sigurni, mogu pretpostaviti zahvaljujući kontekstu. Jedan dio odgovora učenici neće znati riješiti sve do kraja obrade nastavne jedinice.

DRUGI KORAK: SAMOSTALNA OBRADA PRVOGA DIJELA NASTAVNOGA GRADIVA

Kad su učenici popunili nastavni listić i odložili ga, dobivaju uputu da pročitaju jedan dio gradiva iz udžbenika. (Mogu načiniti kratke bilješke ako to žele.)

TREĆI KORAK: PRVO VRAĆANJE NASTAVNOMU LISTIĆU

Kad su pročitali tekst iz udžbenika, učenici dobiju uputu da se vrte nastavnomu listiću i korigiraju svoje odgovore na temelju novih spoznaja.

ČETVRTI KORAK: OBRADA DRUGOGA DIJELA NASTAVNOGA GRADIVA

Nakon korekcije učenici se vraćaju radu na tekstu. (Umjesto rada s udžbenikom nastavnik može održati kratko predavanje.)

PETI KORAK: DRUGO VRAĆANJE NASTAVNOMU LISTIĆU

Kad su pročitali tekst u udžbeniku ili odslušali predavanje, učenici ponavljaju treći korak. Sad će na nastavnome listiću moći riješiti sve zadatke.

ŠESTI KORAK: USUSTAVLJIVANJE I PRIMJENA NOVIH SADRŽAJA

Učenici mogu riješiti zadatke na kraju udžbeničke jedinice vezane uz obrađene sadržaje. Zadatci u radnoj bilježnici ili na nastavnome listiću poslužat će kao dodatni materijal za uvježbavanje.

PREDVIĐANJE NA TEMELJU POJMOVA

Cilj

- motivirati učenike za usvajanje novih sadržaja

Postupak

1. Učenicima se zada nekoliko pojmova vezanih uz određenu temu: to može biti naslov književnoga djela, ključne riječi i sl.
2. Ti se pojmovi napišu na ploču.
3. Učenici dobiju zadatak da na temelju navedenih pojmova u sljedećih 3 do 5 minuta pokušaju predvidjeti o čemu će biti riječ u djelu.
4. Kad završe s pisanjem, nekoliko učenika pročita svoja predviđanja.

RAD U SKUPINAMA NA ISPRAVLJANJU JEZIČNIH POGREŠAKA

Priprema za rad

Na prethodnome satu učenike je potrebno podijeliti u skupine. Svaka skupina dobiva zadatak za domaću zadaću (npr. zapisati pregledno pravila o pisanju interpunkcijskih znakova, refleksa jata, glasova č i ć; pripremiti najčešće gramatičke pogreške i dr.).

Nastavnik treba pripremiti jezične priručnike.

Inačica: Nastavnik može i sam pripremiti materijale o najčešćim pravopisnim i gramatičkim pogreškama.

Način rada

1. Svi učenici pišu »radnu verziju« školskoga rada (zadaće). Vrijeme: 20 minuta.
2. Učenici su podijeljeni u nekoliko skupina: svaka skupina zadužena je za ispravak jednoga tipa pogrešaka (pisanje interpunkcijskih znakova, pisanje refleksa jata, pisanje glasova č i ć, gramatičke pogreške i dr.).
3. Svaka skupina ispravlja pogreške u pisanim radovima nekoliko učenika. (U skupini je obično 4 – 6 učenika; to znači da svaki učenik ispravi 6-7 radova.)
4. Nastavnik će nakon toga pregledati sve učeničke radove i ispraviti eventualne propuste učenika.
5. Svi učenici prepisuju svoj ispravljeni sastavak.

Svrha

Višestruka je korist ovakva načina rada:

- Ispravljajući tuđe pogreške, učenik i sam uči.
- Prolazeći sve skupine za ispravljanje jezičnih pogrešaka, učenik se uči koristiti jezičnim priručnicima i pritom usvaja mnoga pravila.
- Učenici razvijaju odgovornost za popravljavanje tuđih pogrešaka.

RAZMJENA MIŠLJENJA UNUTAR PARA

Ciljevi

- razviti sposobnost razmišljanja i slušanja, poticati razmjenu iskustava, poticati suradničko učenje

Priprema

Nastavnik treba unaprijed pripremiti pitanja (tema, situacija, događaj) na koja može dobiti oprečne odgovore. Primjerice, može tražiti od jednoga učenika unutar para da piše o tome kako se osjećao kad ga je netko prevario, a od drugoga člana para da piše o tome kako je on sam nekoga prevario.

Postupak

- Unutar para podijele se uloge: jedan je član para osoba A, a drugi osoba B.
- Nastavnik zadaje pitanja za svakoga člana para (tema, situacija, događaj ili sl.). Cilj je razmijeniti mišljenja unutar para.
- Nastavnik daje dodatnu uputu da se na postavljeno pitanje treba odgovoriti iz pozicije uloge A ili uloge B.
- Članovi para pišu o zadanoj temi.
- Kad se završi s pisanjem, članovi unutar para razmjenjuju iskustva (kako su se osjećali u ulozi osobe A, odnosno u ulozi osobe B).
- Nekoliko parova zatim može razmijeniti svoja zapažanja s ostalima u razredu.

RAZREDNA DISKUSIJA

Ciljevi

- razvijanje kritičkoga mišljenja, razvijanje samostalnoga zaključivanja i iznošenja argumenata, održati aktivno sudjelovanje na satu slušanjem drugih govornika

Postupak

1. Učenicima je najprije potrebno ponuditi tezu o kojoj mogu imati suprotstavljena mišljenja.
2. Zada im se uputa da najprije individualno razmisle o ponuđenoj tezi, a zatim napišu nekoliko argumenata kojima bi potvrdili navedenu tezu (ZA) i nekoliko kojima bi je osporili (PROTIV).
3. Nakon zapisivanja razloga za i protiv navedene teze, učenici trebaju svoje stavove razmijeniti s učenikom u svojoj klupi (sa svojim parom).
4. Nakon toga učenicima se daje zadatak za rad u paru: potrebno je izabrati »najjače«, tj. najuvjerljivije argumente i načiniti popis dokaza u obranu svoga stajališta. Pritom je potrebno naglasiti da sve svoje zaključke treba argumentirati primjerima iz osobnoga iskustva ili potkrijepiti navodima.
5. Započinje razredna diskusija o navedenoj tezi u kojoj učenici iznose svoje mišljenje i argumentiraju ga. Nastavnik vodi diskusiju postavljanjem unaprijed pripremljenih pitanja, ali prihvaća i ona pitanja koja se nametnu tijekom rasprave.

ROTIRAJUĆI PREGLED

Ovom se metodom omogućuje učenje uz razmjenu mišljenja o nekoj temi, problemu, pitanju i sl.

Postupak

1. Odredi se tema o kojoj se uči/raspravlja.
2. U učionici se rasporedi onoliko papira s pitanjima koliko je skupina učenika.
3. Učenici unutar skupine najprije ukratko rasprave o temi. Potom zapišu sve što znaju ili misle da znaju o temi, svoje asocijacije vezane uz nju, svoj odnos prema temi i sl.
4. Nakon toga svaka skupina stane uz jedan od papira raspoređenih po razredu. Najprije pročitaju pitanje/pitanja, zatim rasprave unutar skupine o njima i zapišu svoje odgovore. Kad su završili s pisanjem, čekaju nastavnikov znak za odlazak do novoga pitanja.
5. Kad su došli do sljedećega pitanja, najprije pročitaju novo pitanje, a onda i odgovore prethodne skupine / prethodnih skupina. Zatim rasprave unutar skupine o odgovoru na pitanje, a onda ga i zapišu. Nakon toga čekaju nastavnikov znak za odlazak do novoga pitanja.
6. Postupak se ponavlja sve dok skupina ne dođe do svoga početnog pitanja.
7. Na kraju skupina pročita sve odgovore na svoje početno pitanje, napravi sintezu i predstavi odgovor ostatku razreda.

SLAGALICA

Ciljevi

- razviti suradničko učenje kod učenika, naučiti učenike odgovornosti u radu, razviti kod učenika sposobnost usmjerenoga čitanja

Priprema

Pripreme se kartice s usmjerenim pitanjima za svakoga učenika. Broj kartica unutar jedne skupine mora odgovarati broju učenika u skupini.

Vodi se računa da pitanja na kartici ne idu kronološkim redom (kako je naznačeno u zadanome tekstu).

Postupak

1. PODJELA U SKUPINE

Učenici se podijele u približno jednake skupine (npr. ako je u razredu 30 učenika, može se složiti 6 skupina, a u svakoj treba biti po 5 učenika).

2. PODJELA ZADATAKA UNUTAR »MATIČNE SKUPINE«

- Svakomu učeniku u skupini daje se kartica s njegovim pitanjima, i to određenim redom: prvomu učeniku daje se kartica broj 1, drugomu učeniku kartica broj 2, trećemu kartica broj 3, četvrtomu učeniku kartica broj 4 i petomu učeniku kartica broj 5.
- Jednak se postupak ponavlja u svih šest skupina. Ako je u razredu 6 skupina, treba biti 6 učenika s karticom broj 1, 6 učenika s karticom broj 2 itd.

IV. NASTAVNE METODE I STRATEGIJE

3. UPUTA UČENICIMA ZA RAD U »MATIČNOJ SKUPINI«

- Učenicima se daje točno određeno vrijeme za rad u ovoj skupini.
- Nakon toga treba im reći da će svi čitati isti tekst, ali će rješavati različite zadatke. Prilikom čitanja teksta trebaju tražiti odgovore na svoja pitanja i zapisati ih svojim riječima u bilježnice.

4. UPUTA UČENICIMA ZA RAD U »EKSPERTNOJ SKUPINI«

Kad učenici završe s čitanjem i zapisivanjem odgovora, svi učenici s karticom br. 1 (»jedinice«) odlaze u skupinu broj 1 (treba odrediti za kojim stolom radi koja skupina da se ne pravi zbrka u razredu), svi učenici s karticom br. 2 (»dvojke«) u skupinu broj 2, sve »trojke« u skupinu broj 3 i tako redom.

- Učenicima se daje točno određeno vrijeme za rad u skupini.
- Treba im reći da sada rade u tzv. *ekspertnoj skupini*, tj. stručnjaci su samo za jedan dio gradiva. Objašnjava im se način rada:
- Svaki učenik čita svoje odgovore i dopunjava ih odgovorima ostalih članova skupine.
- Svi članovi skupine trebaju na kraju rada imati ujednačene odgovore.
- Svaka tvrdnja treba se znati objasniti ili potkrijepiti primjerima iz teksta.

5. POVRATAK »EKSPERATA« U MATIČNE SKUPINE

Nakon isteka vremena za rad učenici se vraćaju u skupine kako su sjedili na početku sata, tj. u svoje *matične skupine*. Cilj je ovoga dijela sata poučiti ostale članove svoje matične skupine dijelu gradiva koji je pojedini »stručnjak« obrađivao.

- Najprije učenik koji je imao karticu broj 1 ostalima u svojoj matičnoj skupini prenosi zajedničke rezultate rada, zatim to isto radi učenik koji je imao karticu broj 2 i tako redom do učenika koji je imao karticu broj 5.

Naravno, ako učenicima nešto nije jasno, obraćaju se učeniku koji je bio stručnjak za određeni zadatak. Nijedno pitanje ne smije ostati nejasno ili površno objašnjeno.

Važno je da svi učenici usvoje sve sadržaje, bez obzira za koji su dio teksta »bili zaduženi«.

Nakon rada može se prozvati nekoliko učenika i provjeriti jesu li usvojili planirane sadržaje.

SLOBODNO PISANJE

Ciljevi

- potaknuti učenikovu kreativnost u nastavi hrvatskoga jezika i književnosti
- naučiti učenike da slobodno izražavaju svoje mišljenje
- naučiti učenike uobličavanju i usustavljanju spoznaja

Postupak

Učenicima se zada tema i daje određeno vrijeme (5 – 10 minuta). Zamoli ih se da bez prekida u tome vremenu pišu sve što im padne na um o zadanoj temi.

Po isteku tih 5-10 minuta, zamoli se nekoliko učenika da pročitaju svoj sastavak.

ŠEST ŠEŠIRA ZA RAZMIŠLJANJE (šest paralelnih načina razmišljanja)

Opis

Ovom se analitičkom metodom postiže promatranje teme iz šest različitih perspektiva, odnosno iznosi se šest paralelnih načina razmišljanja. Pritom svaki šešir predstavlja jedan pristup temi (stil razmišljanja). Opisi pristupa povezani su s bojom šešira: primjerice, crveni šešir predstavlja emocionalnost, a crni šešir pesimizam.

Primjena

Ovom se metodom omogućuje promatranje teme iz različitih perspektiva, odnosno razmatranje problema s različitih strana. Služeći se njome, izlazi se iz uobičajena načina razmišljanja, otkriva se drukčiji pogled na temu, a sve nam to pomaže u boljemu sagledavanju problema.

ŠEST ŠEŠIRA	
 <p>BIJELI ŠEŠIR</p> <p>PRISTUP: dostupni podatci (informacije): činjenice, brojke...</p> <p>Važno je pokušati pronaći ono što nedostaje u informacijama ili sve dostupne informacije razmotriti na neki drugi način.</p>	 <p>CRVENI ŠEŠIR (intuitivan i emocionalan pristup)</p> <p>PRISTUP: emocije, stavovi, instinkti: što volimo s obzirom na temu, što ne volimo, sviđa nam se taj lik, ne sviđa nam se drugi lik i sl.</p> <p>Temi se pristupa iz pozicije intuicije i emocija: pokušava se predvidjeti emocionalna reakcija na temu. Pritom kritiziranje nije dopušteno.</p>
 <p>CRNI ŠEŠIR (negativan pristup)</p> <p>PRISTUP: izniman oprez; kritičnost, sumnjičavost; upozorenje na nedostatke i probleme; dosljedno logičko zaključivanje</p> <p>Potrebno je pronaći i istaknuti slabe točke. Na taj se način otvara put drukčijemu pogledu na temu.</p>	 <p>ŽUTI ŠEŠIR (pozitivan pristup)</p> <p>PRISTUP: pozitivno razmišljanje, bez straha; logički pozitivno razmišljanje</p> <p>Potrebno je pronaći i istaknuti prednosti teme, ono što njome dobivamo i sl.</p>
 <p>ZELENI ŠEŠIR (kreativan pristup)</p> <p>PRISTUP: sagledavanje teme iz najrazličitijih kuteva, slobodan način iznošenja ideja, moguća rješenja</p> <p>U ovome pristupu ključno je ponuditi nove ideje, nov pogled na temu i time naznačiti put za rješenje problema.</p>	 <p>PLAVI ŠEŠIR (racionalan pristup)</p> <p>PRISTUP: kontrola, odnosno nadzor cijeloga procesa u pristupu temi ili rješavanju problema</p> <p>Plavi šešir namijenjen je glavnomu članu unutar skupine koji, ovisno o načinu na koji se pristupa temi ili rješavanju problema, usmjerava razvoj diskusije određujući redoslijed šešira (načina razmišljanja). On je odgovoran i za konačne rezultate rada.</p>

IV. NASTAVNE METODE I STRATEGIJE

Postupak

Razred se dijeli u skupine po 6 članova: svakomu članu treba dati po jedan šešir i objasniti mu iz koje perspektive pristupa temi, odnosno problemu, tj. koji način razmišljanja predstavlja.

Sami odabirete redoslijed šešira s obzirom na temu ili problem koji treba riješiti. Pritom je plavi šešir namijenjen osobi koja vodi cijeli tijek aktivnosti.

Primjerice, ako želimo sagledati način rješavanja nekoga problema, možemo krenuti od plavoga šešira (glavni član skupine iznosi problem), potom se mogu dobiti sve informacije (bijeli šešir), a zeleni šešir može predložiti nov pogled na temu, odnosno kreativno rješenje problema. Potom se može uključiti crveni šešir (emocionalan pristup) i crni šešir (oprez, pesimizam), a njemu se može suprotstaviti žuti šešir (optimizam). Na kraju će plavi šešir u kratkome sažetku usustaviti ideje na temelju kojih se može predložiti rješenje problema.

1. PLAVI ŠEŠIR	2. BIJELI ŠEŠIR	3. ZELENI ŠEŠIR	4. CRVENI ŠEŠIR	5. CRNI ŠEŠIR	6. ŽUTI ŠEŠIR	1. PLAVI ŠEŠIR
-------------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------------	------------------	-------------------

INAČICA

Može se smanjiti broj šešira – primjerice, dva šešira mogu suprotstaviti svoja mišljenja.

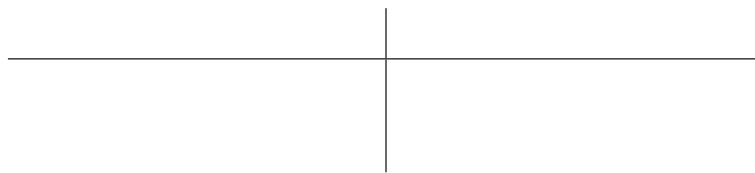
T-TABLICA

Ciljevi

- usporediti dva pristupa (kuta gledanja) nekome sadržaju
- načiniti vidljivima procese mišljenja
- vizualizirati nastavu
- naučiti učenike sustavnosti i pronalaženju argumenata

Postupak

1. Nacrta se tablica koja je podijeljena u dva okomita stupca:

Iznad svakoga stupca upišu se dva suprotstavljena pojma (ideje, tvrdnje, autori, razdoblja...) o kojima učenik treba napisati svoje mišljenje, stav ili tvrdnju.

2. Učenicima se zada da popune tablicu u određenome vremenu (5 – 10 minuta, ovisno o tome što se od njih traži). Učenik treba napisati ono što zna o obama napisanim pojmovima: sve razloge ili argumente kojih se može sjetiti u korist pojma i sve razloge ili argumente kojih se može sjetiti protiv pojma.
3. Učenici mogu svoju T-tablicu usporediti s T-tablicom učenika s kojim sjede u klupi. Rezultati do kojih su učenici došli mogu poslužiti razrednoj diskusiji o određenoj temi.

TABLICA ZNAMO, NISMO SIGURNI, NAUČILI SMO

Cilj

- provjeriti koliko znamo o nekoj temi prije usvajanja novih sadržaja

Postupak

1. Najprije učenicima dajemo uvodnu uputu za provjeru predznanja: Zapišite u sljedećih nekoliko minuta sve što znate o temi.

Dok učenici samostalno pišu o temi, nastavnik treba na ploči nacrtati ovakvu tablicu:

2. Kad učenici završe s radom, nastavnik će ih zamoliti da u svoju bilježnicu nacrtaju tablicu kakva je na ploči. Nakon toga može se provjeriti koliko učenici znaju o temi.
3. Nekoliko učenika razmijenit će svoje zabilješke s drugim učenicima. Nastavnik te zabilješke upisuje u prvi ili drugi stupac tablice:
 - U **prvi stupac** zapisuje samo one činjenice za koje svi učenici u razredu tvrde da su točne (može ih se i nekako razvrstati, npr. obilježja, predstavnici i sl.). Nakon toga u zaglavlje prvoga stupca nastavnik upisuje **ZNAMO**.
 - U **drugi stupac** zapisuje (u obliku pitanja) one tvrdnje za koje nisu svi sigurni jesu li istinite. Nastavnik pritom potpitanjima vodi učenike i pomaže im oblikovati pitanja u vezi s tvrdnjama za koje nisu sigurni. Kad je stupac popunjen, nastavnik u zaglavlje stupca treba upisati **NISMO SIGURNI**.
4. Kad su učenici, služeći se nekim izvorom znanja, saznali više o temi (npr. slušanjem predavanja ili čitanjem teksta), nastavnik provjerava jesu li dobili odgovore na pitanja zapisana u drugome stupcu. Ako jesu, odgovore treba zapisati u **treći stupac**. U zaglavlje toga stupca nastavnik će upisati **NAUČILI SMO**.
5. Na kraju učenici dobivaju završnu uputu: Koje ste još bitne činjenice doznali, a mi ih nismo spomenuli ni u jednome stupcu? Zapišite takve spoznaje u treći stupac.

	ZNAMO	NISMO SIGURNI	NAUČILI SMO
PRISTUP TEMI	Što mislimo da znamo o temi?	U što nismo sigurni? Koja se pitanja nameću vezana za to gradivo?	
CILJ	provjera predznanja	sagledati temu iz različitih perspektiva	aktivno usvajati nove sadržaje ugrađujući ih istovremeno u svoje predznanje

TISKOVNA KONFERENCIJA

Jedan od načina na koji se može organizirati sat ponavljanja ili usustavljanja gradiva, kao i sat lektire, jest **tiskovna konferencija**, metoda koja preuzima model tiskovne konferencije poznat iz medija, ali ga prilagođava temi i sadržaju nastavnoga sata. Ulogu voditelja konferencije može preuzeti jedan učenik, ali to može biti i nastavnik.

TIJEK TISKOVNE KONFERENCIJE

1. Dolazak sudionika i uvodni pozdrav
2. Priopćenje za javnost s obzirom na razlog sazivanja tiskovne konferencije (iznosi ga osoba koja je sazvala konferenciju, a ne voditelj)
3. Novinarska pitanja
4. Završni pozdrav i odlazak sudionika

U nastavi hrvatskoga jezika nekoliko učenika može preuzeti uloge osoba koje sazivaju tiskovnu konferenciju: to mogu biti književni likovi ili književnici, teoretičari književnosti ili povjesničari književnosti, književni kritičari i sl. Ostali će se učenici naći u ulozi novinara, odnosno postavljat će im pitanja.

Učenici u ulozi novinara mogu svoja pitanja pripremiti unaprijed (domaća zadaća) ili im se na samome satu može dati desetak minuta za sastavljanje pitanja. Ovaj je dio pripreme iznimno važan jer se na taj način može provjeriti koliko učenici u ulozi novinara poznaju gradivo ili lektirno djelo, tj. temu tiskovne konferencije.

Sam tijek sata oponaša stvarnu tiskovnu konferenciju. Nakon uvodnoga pozdrava i priopćenja slijede pitanja novinara. Pravo postavljanja pitanja učenici dobivaju dizanjem ruke i predstavljanjem – pritom mogu i izmisliti naziv medijske kuće koju predstavljaju. Poput pravih novinara, učenici u ulozi novinara bilježe ono što su saznali: mogu snimiti odgovor ili zapisati bilješke. Pritom se može postaviti pravilo da svaki novinar ima pravo samo na jedno pitanje.

Tiskovna konferencija traje dvadesetak minuta, a nakon toga učenici sve informacije do kojih su došli tijekom tiskovne konferencije trebaju uobličiti u što zanimljiviji novinski tekst. Nastavnik ih treba upozoriti da se trebaju pridržavati novinarskoga kodeksa, odnosno da ne pišu senzacionalistički, nego da se u tekstu služe informacijama koje su uistinu čuli tijekom tiskovne konferencije.

TUNEL MISLI

Metoda tunel misli dramski je postupak primjeren obradi književnih djela (ne samo dramskih) koji potiče razvijanje učenikove kreativnosti i slobodno izražavanje dojmova.

Postupak

Metoda tunel misli prikladna je za analizu književnoga lika. Nastavnik treba učenicima dati jasne upute o tome razmišljaju li o zadanome liku u kontekstu cijeloga djela (ako se radi o domaćoj lektiri) ili u kontekstu odabranoga ulomka koji predstavlja neku ključnu situaciju u djelu.

- Učenici formiraju »tunel« tako da stanu u dva usporedna reda, okrenuti licima jedni prema drugima. Jedan učenik predstavlja odabrani lik iz književnoga djela.
- Učenik u ulozi lika prolazi tunelom. Svaki učenik u tunelu predstavlja jednu misao zadanoga književnog lika. Prolazeći tunelom, učenik u ulozi lika zastaje pored svakoga učenika, a taj učenik treba reći ono što pretpostavlja da književni lik misli u zadanoj situaciji.
- Tako svatko izriče nekoliko rečenica o unutarnjim proživljavanjima književnoga lika u trenutku kad učenik koji ga glumi stane pokraj njega.

NAPOMENA: Tunel se može formirati između redova bez razmicanja klupa ako se radi o većemu prostoru. Ako je to nemoguće, onda se igra može odigrati bez formiranja tunela: učenik koji predstavlja lik iz djela prolazi razredom i zastajkuje pored pojedinih učenika koji u tome trenutku izriču pretpostavljenu misao zadanoga lika.

UDALJENE ASOCIJACIJE (PARALELNI SVJETOVI)

Postupak

1. Najprije treba **definirati problem**, odnosno ono čime se bavimo. Primjerice, to može biti tvrdnja: *Poeziju danas nitko ne čita. To treba promijeniti.*
2. Učenik treba nakon toga potpuno **nasumično izabrati jednu riječ (imenicu)**. To može učiniti na različite načine:
 - Možemo prirediti mnoštvo papirića, kartona, žetona i sl. na kojima je ispisana po jedna imenica. Učenik će zatvorenih očiju odabrati jednu riječ.
 - Učenik može nasumično otvoriti rječnik i odabrati riječ.
 - Učenicima možemo dati bilo koji tiskani tekst na kojemu mogu nasumično odabrati riječ.
 - Učenici se za odabir riječi mogu poslužiti nekim tekstom na internetskome portalu.
 - Možemo sastaviti popis od, primjerice, pedeset riječi, a učenici će nasumičnim odabirom brojke odabrati riječ. Važno ja da to bude upravo prva, nasumično izabrana riječ.
3. Potom u sljedećih 60 sekundi učenici trebaju napisati što više asocijacija i što više atributa uz odabranu riječ. Asocijacije i attribute treba pisati okomito, jedne ispod drugih. (Može se napraviti i mentalna mapa svoje nasumične riječi.)

IV. NASTAVNE METODE I STRATEGIJE

4. Kad smo ih ispisali, navedeni atributi i asocijacije uspoređuju se s početnom temom – time provjeravamo kako se te riječi uklapaju u našu početnu tezu. One asocijacije i tvrdnje koje se ne uklapaju, odbacujemo, a **izdvajamo nekoliko asocijacija i atributa koje možemo povezati s temom**. Kombinacijom tih asocijacija i atributa dobit ćemo novu ideju, odnosno otvorit će nam se put za kreativan pristup temi.

PRIMJER

1. Tvrdnja: Poeziju danas nitko ne čita. To treba promijeniti.
2. Nasumično odabrana riječ: OGRADA.
3. Asocijacije i atributi uz riječ ograda:

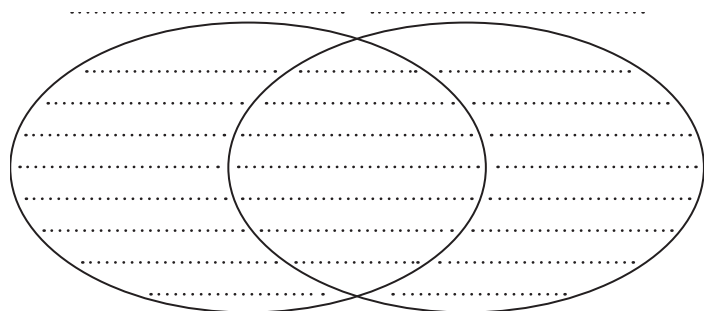
zatvor
zabrana
rešetka
prazan prostor
zapreka
drvena ograda
šuma
kamena ograda
uspravno
vodoravno
prostor
bez slobode

4. Navedeni atributi i asocijacije uspoređuju se s početnom temom: Poeziju danas nitko ne čita. To treba promijeniti. Sada treba izdvojiti nekoliko asocijacija i atributa koje možemo povezati s temom: primjerice zapreka, šuma, bez slobode. Kombinacijom tih riječi možemo dobiti ideju za promjenu postojećega stanja: uočiti koje su to **zapreke** koje stoje između poezije i suvremenoga čitatelja, opisati stvarnost kao šumu u kojoj se čitatelj nalazi s obzirom na medije, popularnu kulturu i sl., a u tome svijetu čitatelja možemo zamisliti kao čovjeka **bez slobode**, odnosno kao nekoga komu mediji kreiraju sustav vrijednosti. To je dobro polazište za drukčiji pristup poeziji. Sad još samo treba predložiti što učiniti da se stanje promijeni.

VENNOV DIJAGRAM

Ciljevi

- usporediti pojmove koji imaju neke zajedničke i neke različite osobine
- suprotstaviti ideje ili pokazati kako se one preklapaju
- razviti kod učenika sposobnost usustavljanja i zaključivanja

Postupak

1. Zamole se učenici da nacrtaju dva velika kruga koji se preklapaju. Za potrebe određene nastavne jedinice može se nacrtati više krugova koji se preklapaju, s prostorom u sredini.
2. Iznad svakoga kruga upiše se pojam o kojemu učenici trebaju razmisliti.
3. Unutar kruga upisuju se osobine, obilježja ili predstavnici koji su karakteristični za taj pojam.
4. U dio koji se preklapa upišu se zajedničke osobine pojmova koji se uspoređuju.
5. Nakon popunjavanja krugova traženim podacima učenici ih trebaju objasniti, a to može poslužiti kao temelj raspravi ili diskusiji o određenome pojmu.
6. Učenici bi na temelju ispisanoga Vennova dijagrama trebali zaključiti zašto traženi pojmovi imaju više sličnosti, odnosno razlika.

Cilj je ove metode uspoređivanje pojmova koji imaju neke zajedničke i neke različite osobine.

VRIJEDNOSNA OS

Ciljevi

- razviti kritičko mišljenje i samostalno zaključivanje
- razviti kod učenika sposobnost slušanja i uvažavanje drugoga/različitoga mišljenja
- poticati sposobnost razmišljanja o nekoj temi i otvoreno iznositi stavove

Postupak

1. Učenicima prvo treba ponuditi tvrdnju/tezu o kojoj mogu imati različito mišljenje. Odgovor na nju mora se moći stupnjevati (npr. učenik može reći da se slaže s tvrdnjom/tezom, ali da nije potpuno isključiv u svojem stavu).
2. Svaki učenik individualno treba razmisliti o tvrdnji/tezi i zapisati svoja razmišljanja.
3. Nakon toga nastavnik može prozvati da pročitaju zapisano one učenike koji su se složili s tvrdnjom i nekoliko učenika koji su bili protiv tvrdnje.
4. Učenici izlaze iz klupa i na temelju svojih razmišljanja formiraju u razredu tzv. vrijednosnu os – poredaju se u skladu sa svojim stajalištem: na jednome kraju osi stajat će učenici koji su potpuno protiv tvrdnje, a na drugome oni koji se slažu s iznesenom tvrdnjom. (Nastavnik treba odrediti na kojemu će kraju osi stajati učenici koji se slažu s tvrdnjom/tezom, a na kojemu oni koji se ne slažu.)
5. Nakon što su učenici stali u red, os treba »presaviti na sredini« tako da onaj učenik koji je potpuno protiv tvrdnje/teze stane nasuprot onomu učeniku koji je potpuno za tvrdnju/tezu. Na taj će način učenici s potpuno različitim stavovima međusobno raspravljati. Svoje mišljenje najprije iznosi učenik koji se slaže s tvrdnjom, a zatim učenik koji se s njom ne slaže.
6. Učenici čije razmišljanje nije potpuno isključivo nastavljaju razgovor o svojim stavovima s učenicima koji stoje nasuprot njima, a čiji stavovi također nisu potpuno isključivi.
7. Kad učenici argumentirano iznesu svoje stavove i iscrpe svoje izlaganje, nastavnik ih može pitati želi li sad, nakon saslušanih argumenata i jedne i druge strane, tko od njih promijeniti svoje mišljenje, odnosno želi li prijeći iz svoga reda u suprotni. Učenici koji se izjasne potvrdno, trebaju obrazložiti promjenu mišljenja i reći što ih je navelo da ga promijene.

VRUĆI STOLAC

Ciljevi

- razvijati sposobnost uživanja u različite uloge
- poticati samostalno zaključivanje na temelju pročitano djela

Postupak

Učenik sjedne u stolac i time simbolično sebe stavlja u poziciju jednoga lika iz djela. Koji je to lik – određuje nastavnik.

Nakon toga ostali učenici (i nastavnik) postavljaju mu pitanja, a on odgovara iz uloge lika. Pritom učenik samostalno kreira lik služeći se svojim poznavanjem pročitano djela.

Na taj se način detaljno analiziraju postupci lika, odnosi s drugim likovima, unutrašnja proživljavanja i sl., odnosno dublje se ulazi u psihologiju lika i probleme kojima se djelo bavi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

DRUGI RAZRED

- I. GODIŠNJI IZVEDBENI KURIKUL (PRIJEDLOG)
- II. TEME U GODIŠNJEMU IZVEDBENOM KURIKULU
- III. RAZRADA TEMA
 1. Književni tekst kao medijska poruka
 2. Subjektivna i objektivna stvarnost
 3. Sve boje smijeha
 4. O iluziji i snovima
 5. Pisati bez kompromisa
 6. Biti drukčiji (od drugih)
 7. Književni vremeplov

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

I. PRIJEDLOG GODIŠNJEGA IZVEDBENOG KURIKULA

uz udžbenike *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*
za drugi razred gimnazije i strukovnih škola
sa satnicom četiri sata tjedno (140 sati godišnje)

Sastavnice su godišnjega izvedbenog kurikula:

1. Kronološki popis tema
2. Obvezni i izborni tekstovi raspoređeni po pripadajućim temama
3. Odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula i međupredmetnih tema
4. Okvirni broj sati za pojedinu temu

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
<p>1. KNJIZEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● javni govor ● anketa ● rasprava ● roman ● medijski tekstovi ● razgovor o temi <p>IZBORNA LEKTIRA (1.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● George Orwell, <i>Životinjska farma</i> 	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.</p> <p>SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. ● osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. ● osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. ● goo A.4.1. Aktivno sudjeluje u zaštiti ljudskih prava. ● ikt A.4.1. Učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju. 	<p>14 – 16</p>

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
<p style="text-align: center;">2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST</p>	<ul style="list-style-type: none"> • anegdota • anketa • novela • medijski tekstovi • razgovor o temi • Etgar Keret, <i>Priča o vozaču autobusa koji je htio biti bog</i> • Giovanni Boccaccio, <i>Dekameron</i> (Šesti dan, četvrta novela) <p>OBVEZNA LEKTIRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antun Gustav Matoš, <i>Kip domovine leta 188*</i> • Antun Gustav Matoš, <i>Cvijet sa raskršća</i> • Antun Gustav Matoš, <i>Carnao</i> <p>DODATNI TEKSTOVI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edgar Allan Poe, <i>Krabulja crvene smrti</i> • Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i> • Zoran Ferić, <i>Potrči doktora</i> • Maša Kolanović, <i>Živi zakopani</i> <p>NAPOMENA: Nastavnik bira jednu ili dvije novele za izbornu lektiru.</p>	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori pripovjedne i izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>SŠ HJ A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.</p> <p>SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • uku B.4/5.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. • uku D.4/5.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • ikt A.4.1. Učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju. • ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	<p>16 – 18</p>

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
3. SVE BOJE SMIJEHA	<ul style="list-style-type: none"> ● komedija ● članak ● prikaz ● sažetak ● medijski tekstovi ● razgovor o temi <p>OBVEZNA LEKTIRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Marin Držić, <li style="padding-left: 20px;"><i>Novela od Stanca</i> 	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori pripovjedne i izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>SŠ HJ A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.</p> <p>SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi i žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelj</p> <p>SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. ● uku B.4/5.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. ● uku D.4/5.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. ● osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. ● osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. ● ikt A.4.1. Učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju. ● ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	22 – 24

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
<p style="text-align: center;">4. O ILUZIJI I SNOVIMA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● roman ● drama ● prikaz ● sažetak ● medijski tekstovi ● razgovor o temi <p>IZBORNA LEKTIRA (3.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Miguel se Cervantes Saavedra, <i>Bistri vitez Don Quijote od Manche</i> <p>OBVEZNA LEKTIRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i> 	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori pripovjedne i izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. ● uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. ● uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. ● uku A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. ● uku D.3.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. ● uku D.4/5.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. ● osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. ● osr C.4.2. Upućuje na međuovisnost članova društva i proces društvene odgovornosti. ● ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	<p style="text-align: center;">21 – 24</p>

I. PRIJEDLOG GODIŠNJEGA IZVEDBENOG KURIKULA

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
<p>5. PISATI BEZ KOMPROMISA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● esej ● školski esej ● komedija ● mit ● lirska pjesma ● medijski tekstovi ● razgovor o temi ● Dubravka Oraić Tolić, <i>Smeće</i> <p>IZBORNNA LEKTIRA (4.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jean-Baptiste Poquelin – Molière, <i>Škrtac</i> <p>OBVEZNA LEKTIRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Silvije Strahimir Kranjčević (izbor iz poezije): <i>Gospođskomu Kastoru, Mojsije, Elii Elii, Lama azavtani?!, Moj dom</i> 	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve opceuporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. ● uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. ● uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. ● uku A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. ● uku D.4/5.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. ● osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. ● goo C.4.3. Promiče kvalitetu života u zajednici. ● ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	<p>18 – 21</p>

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
<p style="text-align: center;">6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● epistolarni roman ● pismo ● poslovno pismo ● motivacijsko pismo ● životopis ● članak <p>OBVEZNA LEKTIRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i> <p>IZBORNA LEKTIRA (5.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Daniel Glattauer, <i>Dobar protiv sjeverca</i> 	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori pripovjedne tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. ● uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. ● uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. ● uku A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. ● osr A.4.1. Razvija sliku o sebi. ● osr B.1.2. Razvija komunikacijske kompetencije. ● osr B.4.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora. ● osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. ● pod A.4.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja. ● pod A.4.3. Upoznaje i kritički sagledava mogućnosti razvoja karijere i profesionalnoga usmjerenja. 	<p style="text-align: center;">20 – 23</p>

I. PRIJEDLOG GODIŠNJEGA IZVEDBENOG KURIKULA

TEMA	obvezni tekstovi, izborni sadržaji	odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnoga kurikula	okvirni broj sati
<p style="text-align: center;">7. KNJIZEVNI VREMPELOV</p>	<ul style="list-style-type: none"> • članak • lirska pjesma • roman • basna • komedija • esej <p>IZBORNI TEKSTOVI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jostein Gaarder, <i>Sofijin svijet</i> • Antoine Compagnon, <i>Knjižnica</i> • Džore Držić, <i>Draža je od zlata</i> • Šiško Menčetić, <i>Prvi pogled</i> • Hanibal Lucić, <i>Jur nijedna na svit vila</i> • Petar Zoranić, <i>Planine</i> • Marin Držić, <i>Dundo Maroje</i> • Luis de Góngora, <i>Na grobu vojvotkinje od Lerme</i> • Ivan Bunić Vučić, <i>Slatka dušo mom životu</i> • Ana Katarina Zrinski, <i>Putni tovaruš</i> 	<p>SŠ HJ A.2.1. Učenik govori opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>SŠ HJ A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p> <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	10
PROJEKT Književni vremeplov (8 sati)			

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

uz udžbenike *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*
za drugi razred gimnazije i strukovnih škola
sa satnicom četiri sata tjedno (140 sati godišnje)

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

Prijedlog izvedbenoga programa: uvodne napomene

I. U tablici je navedena raspodjela sati u prijedlogu izvedbenoga programa.

	broj sati	ukupno
UVODNI SATI	2	2
<ul style="list-style-type: none"> • SADRŽAJI (obvezni, izborni) na temelju ishoda propisanih kurikulumom • VREDNOVANJE (formativno) • VREDNOVANJE (sumativno) – osim pisanih provjera i školskih zadaća / pisanja vezanoga teksta) 		107
VREDNOVANJE (SUMATIVNO) – pisane provjere <ul style="list-style-type: none"> • Novela. Raslojenost leksika • Renesansa. Komedija • Renesansa i barok. Rečenica • Klasicizam i prosvjetiteljstvo. Jezična norma. Književnopovijesna razdoblja (od renesanse do romantizma) 	5 (pisanje) 5 (analiza)	10
VREDNOVANJE (SUMATIVNO) – samostalno pisanje teksta / školske zadaće <ul style="list-style-type: none"> • prikaz znanstveno-popularnoga ili stručnoga članka • motivacijsko pismo • sažetak 	3 (pisanje) 3 (analiza i ispravak)	6
PROJEKT <ul style="list-style-type: none"> • Književni vremeplov (književnopovijesna razdoblja) 	8	8
LEKTIRA prema samostalnome odabiru učenika	5	5
<ul style="list-style-type: none"> • PONAVLJANJE NA KRAJU GODINE • ZAKLJUČIVANJE Ocjena 	1 1	2
ukupno		140

II. Planirana realizacija nastave po polugodištima

PRVO POLUGODIŠTE				
uvodni sati	1. tema	2. tema	3. tema	60 sati
2	14 – 16	16 – 18	22 – 24	

DRUGO POLUGODIŠTE					
4. tema	5. tema	6. tema	7. tema	ponavljanje gradiva i zaključivanje ocjena	80 sati
21 – 24	18 – 21	20 – 23	10	2	

Teme u prijedlogu izvedbenoga programa

(prema prijedlogu godišnjega izvedbenog kurikula)

TEMA		okvirni broj sati	realizacija
1.	KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA	14 – 16	rujan/listopad
2.	SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST	16 – 18	listopad/studeni
3.	SVE BOJE SMIJEHA	22 – 24	studeni/prosinac
4.	O ILUZIJ I SNOVIMA	21 – 24	siječanj/veljača
5.	PISATI BEZ KOMPROMISA	18 – 21	ožujak/travanj
6.	BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)	20 – 23	travanj/svibanj
7.	KNJIŽEVNI VREMEPLOV	10	lipanj
<ul style="list-style-type: none"> • uvodni sati (2) • ponavljanje i zaključivanje ocjena (2) 		4	
UKUPNO		140 sati	

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

Prijedlog izvedbenoga programa
uz udžbenike *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*
za drugi razred gimnazije
i strukovnih škola sa satnicom četiri sata tjedno
(140 sati godišnje)

PRVO POLUGODIŠTE

	BROJ SATI
Uvodni sati	2
1. tema: Književni tekst kao medijska poruka	14 – 16
2. tema: Subjektivna i objektivna stvarnost	16 – 18
3. tema: Sve boje smijeha	22 – 24

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

redni broj teme / jedinice	tema, jedinica	broj sati	mjesec, tjedan
I.	KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA	14 – 16	rujan – listopad (1. – 5. tjedan)
1.	Književni tekst kao medijska poruka (uvod u temu)	1 – 2	
2.	Mediji i medijske poruke	3	
3.	Privatna i javna komunikacija	2	
4.	Javni govor	1	
5.	Informacija i moć: George Orwell, <i>Životinjska farma</i> (prijedlog izborne lektire) DODATNI/IZBORNI SAT • George Orwell u popularnoj kulturi	3 – 4	
6.	Anketa	1	
7.	Rasprava	1	
8.	Književni tekst kao medijska poruka (sinteza)	2	

NAPOMENA

- **Uvod u temu** može se realizirati i u jednome satu. U tome će slučaju nastavnik realizirati i uvrstiti u izvedbeni program samo prvi sat, a ostale aktivnosti mogu se uvrstiti tijekom obrade teme.
- **Dodatni sat** – *George Orwell u popularnoj kulturi* (4. sat u 5. nastavnoj jedinici).
- **Broj sati u 1. temi** ovisi o tome hoće li se uvodna nastavna jedinica realizirati kao 1 ili kao 2 sata te hoće li se obrađivati nastavna jedinica *George Orwell u popularnoj kulturi*: u prvome se slučaju tema može realizirati u 14 sati, a u drugome u 16 sati.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

redni broj teme / jedinice	tema, jedinica	broj sati	mjesec, tjedan
II.	SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST	16 – 18	listopad – studeni (6. – 10. tjedan)
1.	Subjektivna i objektivna stvarnost (uvod u temu)	1 – 2	
2.	RASLOJENOST LEKSIKA <ul style="list-style-type: none"> ● Raslojenost leksika (uvod) ● Vremenska i područna raslojenost leksika ● Funkcionalna raslojenost leksika 	1 2 2	
3.	NOVELA <ul style="list-style-type: none"> ● Etgar Keret, <i>Priča o vozaču autobusa koji je htio biti bog</i> ● Giovanni Boccaccio, <i>Dekameron</i> (Šesti dan, četvrta novela) 	1 1	
4.	PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE <ul style="list-style-type: none"> ● Edgar Allan Poe, <i>Krabulja crvene smrti</i> ILI ● Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i> 	2	
5.	ANTUN GUSTAV MATOŠ (izbor iz novelistike) <ul style="list-style-type: none"> ● Antun Gustav Matoš, <i>Kip domovine leta 188*</i> ● Obvezna lektira: Antun Gustav Matoš, <i>Cvijet sa raskršća, Camao</i> 	1 2	
6.	PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE <ul style="list-style-type: none"> ● Zoran Ferić, <i>Potrči doktora</i> ILI ● Maša Kolanović, <i>Živi zakopani</i> 	1 – 2	
7.	Novela (sinteza)	1	
8.	Prva pisana provjera: Novela. Raslojenost leksika	1	
9.	Analiza pisane provjere	1	

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

redni broj teme / jedinice	tema, jedinica	broj sati	mjesec, tjedan
III.	SVE BOJE SMIJEHA	22 – 24	studeni – prosinac (11. – 15. tjedan)
1.	Sve boje smijeha (uvod u temu)	1 – 2	
2.	IZLAGAČKI TEKSTOVI • Izlagački tekstovi. Članak • Prikaz • Sažetak	2 1 1	
3.	Od humora do groteske	2	
4.	Renesansa (kontekst, poetika)	2	
5.	Obvezna lektira: Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>	3	
6.	Marin Držić u kontekstu hrvatske renesanse	1	
7.	Pisanje izlagačkoga teksta (prikaz članka)	1	
8.	Analiza i ispravak prikaza članka	1	
9.	Komedija	2	
10.	Usporedna raščlamba: komedija (pismena vježba)	1	
11.	DODATNI/IZBORNI SAT • Boris Senker, <i>Zagrebulje zagrobne</i>	1	
12.	Druga pisana provjera: Komedija	1	
13.	Analiza druge pisane provjere	1	
14.	Lektira prema samostalnome izboru učenika	2	

Prijedlog izvedbenoga programa
uz udžbenike *Književni vremeplov 2* i *Fon-Fon 2*
za drugi razred gimnazije
i strukovnih škola sa satnicom četiri sata tjedno
(140 sati godišnje)

DRUGO POLUGODIŠTE

	BROJ SATI
4. tema: O iluziji i snovima	21 – 24
5. tema: Pisati bez kompromisa	18 – 21
6. tema: Biti drukčiji (od drugih)	20 – 23
7. tema: Književni vremeplov	10
Ponavljanje gradiva i zaključivanje ocjena	2

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

redni broj teme / jedinice	tema, jedinica	broj sati	mjesec, tjedan
IV.	O ILUZIJ I SNOVIMA	21 – 24	siječanj – veljača (16. – 21. tjedan)
1.	O iluziji i snovima (uvod u temu)	1 – 2	
2.	Renesansa. Renesansni roman	1	
3.	Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Bistri vitez Don Quijote od Manche</i> (prijedlog izborne lektire)	2	
4.	REČENICA <ul style="list-style-type: none"> ● Od riječi do rečenice (ponavljanje) ● Rečenice po sastavu ● Red riječi u jednostavnoj rečenici ● DODATNI/IZBORNI SAT: Složena rečenica ● Nezavisnosložena rečenica ● Zavisnosložena rečenica ● DODATNI/IZBORNI SAT: Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe) ● Višestruko složena rečenica 	8 – 10	
5.	Barok	2	
6.	OBVEZNA LEKTIRA <ul style="list-style-type: none"> ● Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i> 	3	
7.	Barokne književne vrste	1	
8.	Renesansa i barok (usporedba) – pismena vježba	1	
9.	Treća pisana provjera: Renesansa i barok. Rečenica	1	
10.	Analiza pisane provjere	1	

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

redni broj teme / jedinice	tema, jedinica	broj sati	mjesec, tjedan
V.	PISATI BEZ KOMPROMISA	18 – 21	ožujak– travanj (22. – 26. tjedan)
1.	Pisati bez kompromisa (uvod u temu)	1 – 2	
2.	TEKST <ul style="list-style-type: none"> ● Od rečenice do teksta. ● Tekst i diskurs. Tekstna sredstva 	1 2	
3.	ESEJ <ul style="list-style-type: none"> ● Esej: Dubravka Oraić Tolić, <i>Smeće</i> ● Školski esej 	1 2	
4.	Klasicizam i prosvjetiteljstvo	1	
5	Jean-Baptiste Poquelin – Molière, <i>Škrtac</i> (prijedlog izborne lektire)	2	
6.	SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ (izbor iz poezije) <ul style="list-style-type: none"> ● Silvije Strahimir Kranjčević (biografski i stvaralački portret) ● Silvije Strahimir Kranjčević, <i>Gospodskomu Kastoru</i> ● Silvije Strahimir Kranjčević, <i>Mojsije</i> ● Silvije Strahimir Kranjčević, (izbor iz poezije) – lektira 	4 – 6	
7.	Pisanje izlagačkoga teksta (sažetka)	1	
8.	Analiza i ispravak sažetka	1	
9.	Četvrta pisana provjera: Klasicizam i prosvjetiteljstvo. Jezična norma	1	
10.	Analiza pisane provjere	1	

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

redni broj teme / jedinice	tema, jedinica	broj sati	mjesec, tjedan
VI.	BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)	20 – 23	travanj – svibanj (27. – 31. tjedan)
1.	Biti drukčiji (uvod u temu)	1 – 2	
2.	PISANA KOMUNIKACIJA <ul style="list-style-type: none"> • Od tradicionalnoga pisma do komunikacije e-poštom • Pismo • Pismo u službenoj komunikaciji (motivacijsko pismo) 	3	
3.	Projekt: Književni vremeplov (opis projekta i podjela zadataka)	1	
4.	JOHANN WOLFGANG GOETHE, <i>Patnje mladog Werthera</i> <ul style="list-style-type: none"> • Johann Wolfgang Goethe (biografski i stvaralački portret) • Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i> (analiza odabranih ulomaka) • Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i> (tematska analiza) • Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i> (romantičarski junak) 	5 – 6	
5.	Predromantizam (kontekst, poetika)	1	
6.	Projekt: Književni vremeplov (praćenje rada na projektu)	1	
7.	Wertherov efekt: rasprava	2	
8.	DODATNI/IZBORNI SAT: Epistolarni roman	2	
9.	Pisanje izlagačkoga teksta (motivacijsko pismo)	1	
10.	Analiza i ispravak motivacijskoga pisma	1	
11.	Lektira prema samostalnome izboru učenika	2 – 3	

II. PRIJEDLOG IZVEDBENOGA PROGRAMA

redni broj teme / jedinice	tema, jedinica	broj sati	mjesec, tjedan
VII.	KNJIŽEVNI VREMEPLOV	10	svibanj/lipanj (32. – 35. tjedan)
1.	PROJEKT: KNJIŽEVNI VREMEPLOV • izlaganje – poučavanje • izlaganje – stvaralaštvo • vrednovanje	3 2 1	
2.	Od renesanse do romantizma (putovanje po Europi)	2	
3.	Peta pisana provjera: Književnopovijesna razdoblja (od renesanse do romantizma)	1	
4.	Analiza pisane provjere	1	
Ponavljjanje gradiva (1)			
Zaključivanje ocjena (1)			

NAPOMENE

- Većina sati u ovoj temi posvećena je **projektnomu zadatku**: izlaganju rezultata rada i vrednovanju projektnoga zadatka.
- Budući da će učenici na taj način ponoviti, usustaviti i proširiti prethodne spoznaje o književnopovijesnim sadržajima, u ovoj je temi nakon završetka izlaganja i vrednovanja projektnoga zadatka predložen **model nastavne jedinice** *Od renesanse do romantizma (putovanje po Europi)* u kojemu se ti sadržaji dodatno ponavljaju i usustavljaju, ali na drukčiji način.
- Da bismo provjerili koliko su učenici usvojili književnopovijesne sadržaje, predložili smo petu, završnu provjeru znanja.
- **Broj sati u 7. temi** uvjetovan je izlaganjem i vrednovanjem projektnoga zadatka i završnom provjerom znanja. Međutim, nastavnik može, ako smatra potrebnim, sat predviđen za ponavljanje gradiva prije zaključivanja ocjena na kraju nastavne godine (nije uvršten u broj sati 7. teme) uklopiti u neki drugi sadržaj u ovoj temi.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

III. RAZRADA TEMA

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

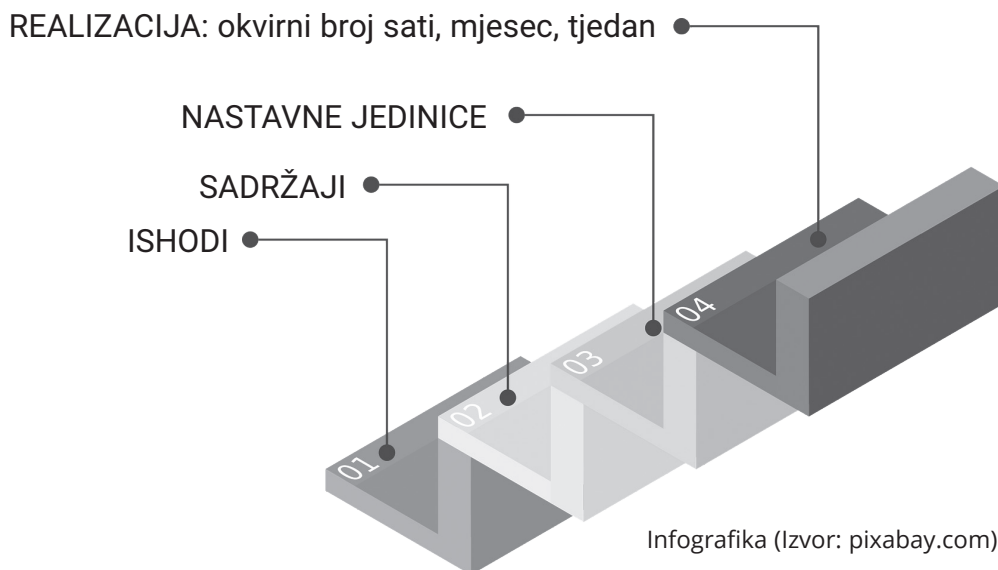
UVOD

Pristup

U ovome su priručniku predloženi modeli obrade nastavnih jedinica navedenih u prijedlogu izvedbenoga programa. Budući da je jedno od temeljnih načela predmetnoga kurikula izbornost, odlučili smo ponuditi modele obrade nastavnih jedinica za usvajanje novih sadržaja, a nastavnici će sami odlučiti koje će sadržaje primijeniti u svojoj nastavi za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnoga kurikula i međupredmetnih tema. S obzirom na takav pristup, u priručniku nisu ponuđeni modeli ponavljanja gradiva i provjere znanja.

Koncepcija razrade teme

Svaka je tema okvirno prikazana u prijedlogu godišnjega kurikula. Polazeći od toga okvira, tema se detaljno razrađuje i na neki način predstavlja temeljnu jedinicu u planiranju nastavnoga procesa: u njoj se navode ishodi predmetnoga kurikula i ishodi međupredmetnih tema, odabiru se sadržaji i nastavni materijali namijenjeni ostvarivanju tih ishoda te se planira razrada teme na nastavne jedinice i okvirni broj sati za njihovu realizaciju u određenom mjesecu i tjednu.

Razrada teme u ovome se priručniku uvodi stranicom na kojoj su navedeni svi prethodni elementi, samo nešto drukčijim redoslijedom: najprije su navedeni NAZIV TEME i OKVIRNI BROJ SATI te MJESEC/MJESECI i TJEDAN/TJEDNI u kojima se tema realizira. Nakon toga sadržaj je teme podijeljen na NASTAVNE JEDINICE s pripadajućim brojem sati za njihovu realizaciju.

NAPOMENA: U razradi teme pojavljuju se neke nastavne jedinice koje su u izvedbenome programu stavljene u dodatne sadržaje, odnosno u izborni dio. Primjerice, u priručniku se predstavlja nekoliko modela za obradu novele (izborna lektira), a nastavnik sam odabire jedan od ponuđenih modela.

Koncepcija modela obrade nastavne jedinice

Svaka nastavna jedinica uvodi se zaglavljem u kojemu su navedeni naziv teme, naziv nastavne jedinice i predviđeno vrijeme: jedan, dva ili više nastavnih sati.

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	1. Književni tekst kao medijska poruka (uvod u temu)
Predviđeno trajanje	1 – 2 sata

Ishodi na razini predmeta

Na početku su nastavne jedinice odgojno-obrazovni ishodi predmetnoga kurikula koji se namjeravaju ostvariti u toj nastavnoj jedinici, njihova razrada i razrada ishoda na razini aktivnosti, a potom se navode ishodi međupredmetnih tema.

Međupredmetne teme

Na početku je svakoga ishoda kratica za međupredmetnu temu na koju se ishod odnosi:

uku	Učiti kako učiti
osr	Osobni i socijalni razvoj
goo	Građanski odgoj i obrazovanje
ikt	Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije
odr	Održivi razvoj
pod	Poduzetništvo
zdr	Zdravlje

Struktura nastavne jedinice

Nastavna jedinica realizirana je kao slijed aktivnosti u čijemu je središtu učenik koji aktivno uči služeći se različitim metodama i strategijama.

Didaktička je artikulacija sata podijeljena na uvodni, središnji i završni dio, koji su grafički odvojeni i odgovaraju trima fazama pristupa učenju i poučavanju usmjerenomu na učenika.

- U uvodnome se dijelu sata učenici prisjećaju poznatih ili motiviraju za usvajanje novih sadržaja (evokacija).
- U središnjemu se dijelu nizom aktivnosti usvajaju novi sadržaji (razumijevanje značenja).
- U završnome se dijelu novi sadržaji uklapaju u postojeće znanje, odnosno »provlače« kroz vlastito iskustvo (refleksija).

Aktivnosti su istaknute kao podnaslovi i označene kronološkim slijedom brojkama unutar nastavne jedinice, a **upute učenicima** radi preglednosti popraćene su grafičkim simbolom .

Uz pojedine nastavne jedinice nalaze se pripadajući **nastavni listići** namijenjeni individualnomu radu ili radu u skupinama. Njima se učenici služe tijekom nastave, a neki se od njih mogu koristiti i za samostalan rad, odnosno za domaću zadaću.

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

Nastavne jedinice

1. Književni tekst kao medijska poruka (uvod u temu)	1 – 2
2. Mediji i medijske poruke	3
3. Privatna i javna komunikacija	2
4. Javni govor	1
5. Informacija i moć: George Orwell, <i>Životinjska farma</i> (prijedlog izborne lektire)	3 – 4
6. Anketa	1
7. Rasprava	1
8. Književni tekst kao medijska poruka (sinteza)	2

NAPOMENE

- **Uvod u temu** može se realizirati i u jednome satu. U tome će slučaju nastavnik realizirati i uvrstiti u izvedbeni program samo jedan sat, a ostale aktivnosti mogu poslužiti tijekom obrade teme.
- **Dodatni sadržaj:** *George Orwell u popularnoj kulturi* (4. sat u 5. nastavnoj jedinici).

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	1. Književni tekst kao medijska poruka (uvod u temu)
Predviđeno trajanje	1 – 2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje različito djelovanje tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnog stila • prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskome tekstu • procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja iz medijskih tekstova utječu na životni stil različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • odgovara na pitanja • navodi primjere • raspravlja o zadanoj temi • analizira i donosi zaključak • procjenjuje informacije <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Slobodno pisanje na zadanu temu (20 min)

UPUTA

- Tema kojom ćemo se baviti u narednome razdoblju nosi naslov *Tekst kao medijska poruka*. Vaš je zadatak razmisliti, a zatim napisati kratki sastavak u kojemu ćete opisati kako medijski tekstovi djeluju na vas – koje medijske poruke primete kao one kojima vjerujete, a koje medijske poruke doživljavate kao nevjerodostojne. Za svoj sastavak (razmišljanje, pisanje) imate desetak minuta.

Učenici čitaju svoje sastavke i međusobno ih komentiraju.

SREDIŠNJI DIO

2. Oluja ideja (10 min)

Nastavnik treba na ploču zapisati temu TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA i zamoliti učenike da razmisle o njoj. Učenici potom daju svoje slobodne asocijacije na temu, a nastavnik zapisuje na ploču odgovore, bez obzira na njihovu točnost.

UPUTA

- Na ploči je napisana tema *Tekst kao medijska poruka*. Što očekujete od ove teme, pretpostavite čime ćemo se, prema vašemu mišljenju, baviti i pokušajte predvidjeti jezične ili književne naslove koje će naša tema obuhvatiti.

Učenici iznose svoje ideje, a nastavnik ih zapisuje na ploču.

3. Kratko predavanje (15 min)

Nastavnik uvodi učenike u temu prikazujući im sljedeće sadržaje:

- uvod u temu u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 8.)
- jezične sadržaje u udžbeniku *Fon-Fon 2 (Privatna i javna komunikacija)*
- digitalne sadržaje *Tekst kao medijska poruka* (IZZ1).
- Nakon toga upućuje ih na **ishode** u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 325.) i udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 7.) koji se trebaju ostvariti obradom ove teme.

4. Razmisli i razmijeni misli u paru (15 min)

UPUTA

- Pročitajte tekstove objedinjene naslovom *Moć medija* (*Književni vremeplov 2*, str. 9.). Nakon čitanja razmislite pa odgovorite (u sebi) na sljedeća pitanja.
 1. Pronađite zajedničke motive u prethodnim trima tekstovima.
 2. Povežite ih s naslovom *Moć medija*.
- Razmijenite svoje misli u paru.

Nekoliko parova izvještava razred o čemu su razgovarali.

5. Uglovi (20 min)

UPUTA

- Zamislite da se u svakome kutu razreda nalazi jedna tvrdnja:
 1. Medijske su poruke korisne.
 2. Medijske poruke manipuliraju ljudima.
 3. Medijske poruke nikad se ne smiju cenzurirati.
 4. Medijske poruke iziskuju medijsku pismenost primatelja.
- Pažljivo pročitajte svaku tvrdnju, razmislite, a zatim odšetajte, odnosno zauzmite poziciju u uglu uz tvrdnju s kojom se najviše slažete.

Nakon što su se učenici grupirali, svaka skupina obrazlaže svoj odabir trima argumentima, nakon čega učenici eventualno mogu promijeniti svoju poziciju uz obrazloženje.

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	2. Mediji i medijske poruke
Predviđeno trajanje	3 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
- C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.

RAZRADA ISHODA

- objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta
- povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu
- prema smjernicama piše izlagačke tekstove
- opisuje različito djelovanje tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnog stila
- analizira uporabu različitih stilskih sredstava u medijskim tekstovima
- prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskome tekstu
- procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja iz medijskih tekstova utječu na životni stil različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst

Razrada ishoda na razini aktivnost

- iznosi svoje misli i asocijacije
- piše na temelju vizualnoga predloška
- analizira tekstove
- izdvaja ključne tvrdnje iz tekstova
- samostalno rješava zadatke
- preoblikuje grafički prikaz u tekst
- izrađuje plakat
- izrađuje umnu mapu
- stvaralački se izražava

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Pisanje na temelju vizualnoga predloška (15 minuta)

Na početku sata nastavnik može najaviti gledanje vizualnih predložaka u digitalnim obrazovnim sadržajima (modul *Književni tekst kao medijska poruka*; Uvod u temu – *Knjiga u svijetu masovnih medija*).

UPUTA

- Pogledajte strip o knjizi u 21. stoljeću, a zatim odgovorite na pitanja.

Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita svoje odgovore, a ostali ih učenici komentiraju i dopunjavaju.

Zatim se može učenike uputiti u rješavanje zadataka u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 13.).

UPUTA

- Promotrite fotografije u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str.13.) i odgovorite na pitanja vezana uz fotografije.

Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nastavnik može prozvati nekoliko učenika koji će pročitati što su napisali.

SREDIŠNJI DIO

2. Čitanje tekstova sa zadatkom (20 minuta)

Za ovaj dio sata potrebno je učenike podijeliti u četiri skupine i pripremiti nastavni listić (u prilogu). Učenike se potom treba uputiti na tekstove u čitanci:

- *Moć medija* (str. 9. i str. 12.)
- *Masovni mediji* (str. 11.) – sve tri natuknice
- *Medijska poruka* (str. 13.)
- *Manipulacija u medijima* i *Neke vrste prikrivenog oglašavanja* (str.14.).

To su tekstovi na kojima će učenici usvojiti temeljne pojmove o medijima i medijskim porukama.

UPUTA

- Radit ćemo u četiri skupine. Svaka skupina dobiva svoj tekst/tekstove.
 - Prva skupina pročitat će tekst u čitanci *Moć medija* (str. 9. i str. 12.).
 - Druga skupina pročitat će tekst u čitanci *Masovni mediji* (str. 11.).
 - Treća skupina pročitat će tekst u čitanci *Medijska pismenost* (str. 13.).
 - Četvrta skupina pročitat će tekstove *Manipulacija u medijima* i *Neke vrste prikrivenoga oglašavanja* (str. 14.).

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

- Na nastavnome listiću nalaze se pitanja vezana uz dobivene tekstove. Nakon čitanja teksta/ tekstova odgovorite na pitanja na nastavnome listiću.

Vrijeme za rad: 15 minuta.

Kad učenici završe s radom, predstavnik svake skupine pročitat će odgovore na pitanja, a ostali učenici načinit će na temelju njihovih odgovora bilješke.

ZAVRŠNI DIO

3. Ponavljanje naučenoga (10 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u promatranje grafičkoga prikaza u čitanci na str. 8. i njegovo preoblikovanje u tekst.

UPUTA

- Promotrite grafički prikaz u čitanci na str. 8. Napišite dvije rečenice u kojima ćete objediniti opis grafičkoga prikaza i naglasiti ono što smatrate najvažnijim u ovoj temi. Vrijeme za rad: 3 minute.

Nakon završenoga rada netko od učenika pročitat će svoje rečenice.

DODATNA AKTIVNOST

.....

U završnome dijelu sata nastavnik može uputiti učenike na rješavanje zadatka u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (14. stranica, 2. zadatak).

DRUGI SAT

.....

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (5 minuta)

U digitalnim sadržajima nalaze se slikovni, tekstni i video sadržaji vezani uz temu i popraćeni pitanjima. Nastavnik može pokazati učenicima medijske poruke u digitalnim sadržajima, a zatim učenike pozvati na komentiranje onoga što su vidjeli.

UPUTA

- Vidjeli ste različite medijske poruke. Kojim medijima pripadaju? Kome su, prema vašem mišljenju, namijenjene? Koja im je svrha?

Ako je potrebno, nastavnik učenicima može dodatno objasniti medijske poruke.

SREDIŠNJI DIO

2. Analiza medijske poruke – radionica (20 minuta)

Nakon ove aktivnosti nastavnik upućuje učenike na tekst u čitanci u kojemu se objašnjava pristup medijskoj poruci (*Književni vremeplov 2*, str. 15.).

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

UPUTA

- Pročitajte tekst u čitanci na str. 15. Ova vam pitanja pomažu analizirati medijske poruke.

Za ovu aktivnost razred se dijeli u četiri skupine. Svaka skupina dobit će jednu fotografiju koja funkcionira kao medijska poruka. Fotografije se nalaze u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 14. i 15.) te u čitanci (str. 16.).

UPUTA

- Radit ćete u četiri skupine. Svaka skupina promotrit će dobivenu fotografiju, a zatim je analizirati kao medijsku poruku. Kao smjernice za analizu poslužit će vam neka od pitanja u čitanci na str. 15.

1. skupina	Analizirat će fotografiju u radnoj bilježnici na str. 14.
2. skupina	Analizirat će fotografiju u radnoj bilježnici na str. 15.
3. skupina	Analizirat će fotografiju u čitanci na str. 16. (gore).
4. skupina	Analizirat će fotografiju u čitanci na str. 16. (dolje).

- Za svaku fotografiju napišite po jednu rečenicu kojom ćete objasniti publiku i autorstvo, poruke i značenje te prikaz u medijima i stvarnost fotografije kao medijske poruke.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena predstavnik svake skupine pročitat će analizu medijske poruke.

3. Stvaralački zadatak – rad u paru (20 minuta)

Nastavnik učenike najprije dijeli u parove, a zatim ih upućuje na dva stvaralačka zadatka:

1. Pisanje zabavnoga oglasa s ciljem da oglas postane popularan među mladima.
2. Pisanje naručenoga novinskog priloga u svrhu promicanja nečije popularnosti.

UPUTA

- Odaberite (kao par) jedan od ponuđenih zadataka. Pokušajte u zadanome vremenu osmisliti što kreativniju medijsku poruku.

Vrijeme rada: 10 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika pročitat će svoje radove, a ostali će ih učenici komentirati.

TREĆI SAT

4. Knjiga u svijetu masovnih medija – radionica (35 minuta)

Za ovu je aktivnost učenike potrebno podijeliti u četiri skupine, a svaka skupina bit će zadužena za dio teksta u kojemu se propituje mjesto knjige u svijetu masovnih medija.

Nastavnik upućuje učenike na tekst Mihaele Majcen Marinić *Knjiga u Hrvatskoj – masovni medij?* (*Književni vremeplov 2*, str. 17. do 19.) i svakoj skupini daje zadatak vezan uz čitanje i analizu dijela zadanoga teksta.

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

UPUTA

1. skupina	Pročitat ćete prva tri ulomka u tekstu. Na temelju teksta izradit ćete plakat naslovljen <i>Izum pisma i prve knjige</i> .
2. skupina	Pročitat ćete četvrti, peti i šesti ulomak u tekstu i izraditi plakat naslovljen <i>Izum tiska i prve tiskane knjige</i> .
3. skupina	Trebate na temelju sedmoga, osmoga i devetoga ulomka izraditi plakat naslovljen <i>Razvoj tiskarstva</i> .
4. skupina	Izradit ćete plakat na temelju desetoga i jedanaestoga ulomka naslovljenog <i>Novi mediji</i> .

- Dakle, svaka skupina pročitat će dio teksta i izraditi mali plakat (format A4). Plakat mora sadržavati **tekst i ilustraciju**. Vrijeme za rad: 25 minuta.
- Vaš plakat bit će dio zajedničke vremenske crte na velikome plakatu naslovljenom *Povijesni pregled razvoja knjige*.

NAPOMENA: Plakat se može napraviti i u digitalnome formatu.

Nakon isteka vremena učenici spajaju dijelove u zajednički plakat. Pritom se trebaju dogovoriti o njegovu izgledu: kako će postaviti i vizualno predstaviti vremensku crtu, koje će dijelove posebno istaknuti i sl. Vrijeme za rad: 10 minuta.

ZAVRŠNI DIO

5. Umna mapa (10 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u izradu umne mape.

UPUTA

- Načinite na temelju onoga što ste naučili o medijima umnu mapu.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena jedan učenik predstavlja svoju umnu mapu, o ostali je (po potrebi) dopunjavaju.

NAPOMENA: Tekst Mihaele Majcen Marinić *Knjiga u Hrvatskoj – masovni medij?* učenici mogu i poslušati u zvučnom zapisu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mediji i medijske poruke

PRVA SKUPINA: *Moć medija*

1. Objasnite razliku između korištenja medija u demokratskim i nedemokratskim sustavima.
2. Navedite strategije kojima se mediji koriste za manipulaciju javnošću.
3. Pročitajte kratki ulomak romana Georgea Orwella *Životinjska farma* (*Književni vremeplov* 2, str. 31.). Pronađite poveznice, tj. sličnosti između toga teksta i ostalih dvaju tekstova o moći medija koje ste prethodno analizirali.

DRUGA SKUPINA: *Masovni mediji*

1. Objasnite pojmove *mediji* i *masovni mediji*.
2. Navedite različita shvaćanja o knjizi kao masovnomu mediju.
3. Uočite i obrazložite različita shvaćanja o internetu kao masovnomu mediju.

TREĆA SKUPINA: *Medijska poruka i medijska pismenost*

1. Izvedite na temelju poruke na reklamnim plakatima zaključak o utjecaju medijskih poruka na primatelja.
2. Napišite na temelju teksta *Medijska pismenost* vlastitu definiciju medijske pismenosti.
3. Objasnite zašto je za pojedinca važno znati stvoriti medijsku poruku.

ČETVRTA SKUPINA: *Manipulacija u medijima i neke vrste medijskoga oglašavanja*

1. Objasnite što je prikriveno oglašavanje.
2. Navedite i obrazložite razloge prikrivenoga oglašavanja.
3. Nabrojite vrste prikrivenoga oglašavanja. Svaku vrstu potkrijepite konkretnim primjerom s kojim ste se susreli u stvarnome životu.

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	3. Privatna i javna komunikacija
Predviđeno trajanje	2 sata

NAPOMENA: U ovoj su nastavnoj jedinici objedinjene tri udžbeničke jedinice:

- *Hrvatski jezik u komunikaciji*
- *Komunikacija i retorika*
- *Vrednote govorenoga jezika.*

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
- A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
- A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.

RAZRADA ISHODA

- određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje, dokazivanje, zabavljanje
- objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta
- primjenjuje pravogovorna pravila hrvatskoga standardnog jezika uvažavajući verbalne i neverbalne vrednote govorenoga jezika s obzirom na funkcionalni stil teksta
- odabire valjane informacije s obzirom na svrhu teksta
- uočava i komentira uporabu mjesnih govora, dijalekata i narječja hrvatskoga jezika u javnoj komunikaciji

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- analizira tekst
- piše na temelju fotografije
- sluša audiosadržaj
- izrađuje umnu mapu
- govori primjenjujući govorne vrednote

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Čitanje teksta i razgovor o temi (15 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u čitanje teksta *Hrvatski jezik u komunikaciji* u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 8.). Svrha je ove aktivnosti ponavljanje naučenoga o komunikaciji u prvome razredu.

🔊 UPUTA

- Pročitajte tekst u udžbeniku *Hrvatski jezik u komunikaciji*. Označite u tekstu pojmove koji su vam poznati.

Vrijeme za rad: 3 minute.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika pročitat će zapisane pojmove, a nastavnik će u kratkome razgovoru provjeriti razumiju li učenici sve pojmove.

SREDIŠNJI DIO

2. Pisanje dijaloga (15 minuta)

Nastavnik najavljuje aktivnost pisanja dijaloga uz zadane fotografije. (Fotografije se nalaze u IZZI digitalnim sadržajima.)

🔊 UPUTA

- Promotrite fotografije u udžbeniku na str. 9. Uz svaku fotografiju napišite kratki dijalog. Služite se riječima i izrazima kojima biste se koristili da se nalazite u takvim situacijama.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika može pročitati napisane dijaloge.

Nastavnik potom može postaviti učenicima nekoliko pitanja s obzirom na dijaloge koje su napisali.

🔊 UPUTA

- Jeste li se služili istim idiomima u dijalozima?
- O kakvoj se komunikaciji radi u dijalogu uz prve dvije fotografije, a o kakvoj se komunikaciji radi u dijalogu uz druge dvije fotografije?

Prethodni dijalog poslužit će za uvođenje dvaju ključnih pojmova: privatna komunikacija i javna komunikacija.

Nakon ovoga razgovora nastavnik može uputiti učenike na zadatak u udžbeniku kojim se ovi pojmovi mogu bolje upoznati s obzirom na leksik.

🔊 UPUTA

- U uvodnome zadatku na str. 10. u udžbeniku nalazi se popis riječi. Izdvojite one koje smatrate neprimjerenima u javnoj komunikaciji. Obrazložite zašto ste ih izdvojili.

Nekoliko učenika pročitat će zapisane riječi i navesti obrazloženje, a ostatak razreda može, prema potrebi, dopuniti popis riječi primjerenih javnoj komunikaciji.

3. Izdvajanja ključnih tvrdnji iz teksta (15 minuta)

U nastavku sata uvodi se udžbenička jedinica *Komunikacija i retorika*. Nastavnik upućuje učenike u rad na tekstu *Retorika i čovjek* (*Fon-Fon 2*, str. 11. i 12.).

UPUTA

- Pročitajte u udžbeniku tekst *Retorika i čovjek*.
- Izdvojite iz teksta ključne tvrdnje o komunikaciji i retorici te o njihovu suodnosu. Zapišite tvrdnje u bilježnicu.

Nekoliko učenika čita svoje odgovore.

Nastavnik može tražiti od učenika da odaberu jednu tvrdnju, koja je njima najvažnija, i da obrazlože svoj izbor.

4. Analiza grafičkoga prikaza (5 minuta)

Nakon izdvajanja ključnih tvrdnji učenike se može uputiti na grafički prikaz retoričkih vrsta u javnoj komunikaciji (*Fon-Fon 2*, str. 13.).

UPUTA

- Proučite grafički prikaz retoričkih vrsta. Odaberite jednu retoričku vrstu i navedite najmanje dvije situacije u kojima se koristi.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika predstavlja situacije u kojima se koristi pojedina retorička vrsta, a ostali učenici komentiraju i dopunjuju odgovore.

5. Slušanje audiozapisa (10 minuta)

Udžbenička jedinica *Vrednote govorenoga jezika* može se uvesti slušanjem audiozapisa (zvučna čitan-ka). Za ovaj dio sata nastavnik treba odabrati audiozapise u kojima se prepoznaju različite vrednote govorenoga jezika: jačina i visina glasa, brzina (tempo) govorenja i stanka (pauza).

UPUTA

- Poslušajte sljedeći tekst/tekstove. Posebnu pozornost obratite na način na koji se govornik služi jačinom i visinom glasa, na to kakvom se brzinom tekst izgovara te ima li u njemu stanka važnu ulogu.

Učenici slušaju sadržaje iz zvučne čitanke. Nakon slušanja slijedi kratki razgovor o zvučnim zapisima s obzirom na vrednote govorenoga jezika. Učenici mogu tekstove i usporediti s obzirom na služenje govornika vrednotama govorenoga jezika.

6. Kratko predavanje (10 minuta)

Budući da su se učenici na primjerima audiozapisa upoznali s osnovnim vrednotama govorenoga jezika, nastavnik će im u kratkome predavanju objasniti temeljna obilježja i ulogu govornih vrednota u komunikaciji.

7. Umna mapa (15 minuta)

UPUTA

- Izradite na temelju teksta u udžbeniku na str. 15. i 16. umnu mapu naslovljenu **Vrednote govorenoga jezika**. Ispod naziva svake govorne vrednote ispišite **ključne pojmove** vezane uz određenu govornu vrednotu.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita svoje odgovore.

ZAVRŠNI DIO

8. Popunjavanje izlazne kartice (5 minuta)

Na kraju sata izlaznom karticom možemo provjeriti odnos učenika prema obrađenim sadržajima, odnosno njihovo trenutno emocionalno stanje. Za to će nam poslužiti ilustracija na 16. stranici udžbenika *Fon-Fon 2*.

Nastavnik upućuje učenike u promatranje ilustracije u udžbeniku na str. 16. i traži da izraze vlastite emocije s pomoću crteža.

UPUTA

- Dobro promotrite ilustraciju u udžbeniku: na njoj su prikazani različiti izrazi lica kojima se izražava neko emocionalno stanje. Odaberite na ilustraciji izraz lica koji odgovara vašemu trenutnom raspoloženju. Nacrtajte ga u bilježnicu.

DODATNA AKTIVNOST

NAPOMENA: Umjesto umne mape nastavnik može završni dio sata posvetiti primjeni naučenoga o govornim vrednotama. Pritom se može poslužiti tekstem i zadatkom u udžbeniku na str. 14.

Govorna vježba (15 minuta)

UPUTA

- Pročitajte u udžbeniku ulomak iz govora Bernarda Montgomeryja. Zamislite da je to početak vašega javnog govora i osmislite nastup u kojemu ćete izreći tekst primjenjujući naučeno o govornim vrednotama.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	4. Javni govor
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • razlikuje govorne i razgovorne vrste izlagačkih tekstova • analizira strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta • objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta • razlikuje izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom čitanja i namjenom • objašnjava strukturalna obilježja teksta • oblikuje koncept za pisanje izlagačkih tekstova u skladu s određenom strukturom, oblikom i funkcionalnim stilom <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluša i komentira govor • radi u skupinama • čita i analizira govor • stvaralački se izražava <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

U digitalnim obrazovnim sadržajima nalazi se nekoliko primjera javnoga govora. Nastavnik treba odabrati jedan od njih i služeći se tim primjerom, upoznati učenike s obilježjima javnoga govora.

1. Slušanje govora (10 minuta)

Učenici će na početku sata poslušati snimku javnoga govora. Nakon slušanja snimke nastavnik može postaviti nekoliko pitanja za analizu govora.

UPUTA

- Što je tema govora koji ste čuli?
- Komu se govornik obraća?
- S kojom namjerom se govornik obraća slušateljima?

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

SREDIŠNJI DIO

2. Rad u skupinama (25 minuta)

Razred je potrebno podijeliti u 3 skupine. Svaka skupina radi na različitim tekstovima u udžbeniku *Fon-Fon 2* i čitanci *Književni vremeplov 2*.

1. skupina	Victor Hugo, <i>Na Balzacovu pogrebu</i>	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 18.
2. skupina	Vlado Gotovac, <i>Generali, Hrvatska se ne boji!</i>	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 18.
3. skupina	George Orwell, <i>Životinjska farma</i>	<i>Književni vremeplov 2</i> , str. 23. – 24.

UPUTA

- Radit ćete u tri skupine. Prva skupina pročitat će tekst u udžbeniku Victora Hugoa *Na Balzacovu pogrebu* (str. 18.), druga skupina pročitat će tekst Vlade Gotovca *Generali, Hrvatska se ne boji!*, a treća skupina pročitat će u čitanci ulomak iz *Životinjske farme* Georgea Orwella (str. 23. i 24.).
- Nakon čitanja analizirat ćete tekstove s pomoću podsjetnika za analizu javnoga govora u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 20. U analizi teksta mogu vam pomoći i pitanja ispod svakoga teksta.

Vrijeme rada (čitanje, analiza): 15 minuta.

- Rezultate svoje analize prikazat ćete na sljedeći način: (1.) tema govora, (2.) komu se govornik obraća, (3.) namjena govora, (4.) glavna misao govora.

Nakon isteka vremena predstavnik svake skupine pročitat će rezultate analize javnoga govora.

ZAVRŠNI DIO

3. Stvaralački zadatak (10 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u stvaralački zadatak pripreme javnoga govora.

- Pripremite **koncept za pisanje javnoga govora** na sljedeći način: odaberite temu o kojoj ćete govoriti, navedite komu se obraćate, s kojim ciljem držite svoj govor i koliko će govor trajati.

Vrijeme rada: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika pročitat će što su napisali. Nastavnik može učenicima zadati da za domaću zadaću napišu govor prema pripremljenome konceptu.

NAPOMENA: Nastavnik može ovu nastavnu jedinicu obraditi i služeći se samo digitalnim obrazovnim sadržajima.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	5. Informacija i moć: George Orwell, <i>Životinjska farma</i> (prijedlog izborne lektire)
Predviđeno trajanje	3 – 4 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
- B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
- B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.

RAZRADA ISHODA

- oblikuje koncept za pisanje izlagačkih tekstova u skladu s određenom strukturom, oblikom i funkcionalnim stilom
- primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- uspoređuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima
- uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst
- predstavlja svoj rad individualno ili timski

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- radi u skupini
- piše tekst na temelju ilustracije
- uživljava se u ulogu lika
- popunjava Vennov dijagram
- predstavlja rad skupine
- razgovara o temi
- stvaralački se izražava
- provodi vršnjačko vrednovanje
- komentira audiovizualne sadržaje
- rješava zadatke

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **goo A.4.1.** Aktivno sudjeluje u zaštiti ljudskih prava.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

Služeći se smjernicama na 22. str. čitanke, učenici su pročitali roman Georgea Orwella *Životinjska farma*. Na sat trebaju donijeti bilješke o pročitanome djelu.

1. Rad u skupinama (15 minuta)

Nastavnik treba pripremiti za gledanje **galeriju slika**, tj. ilustracije romana *Životinjska farma*, koja se nalazi u IZZI digitalnim obrazovnim sadržajima. (Ilustracije se nalaze se i u čitanci, str. 25. – 37.)

UPUTA

- Promotrite ilustracije nastale na temelju romana Georgea Orwella *Životinjska farma*. Opišite ih i smjestite u kontekst romana.

Učenici opisuju i komentiraju ilustracije.

SREDIŠNJI DIO

2. Vrući stolac (20 minuta)

Nastavnik objašnjava metodu vrućega stolca kojom će učenici prikazati karakterizaciju lika. (Opis metode nalazi se u poglavlju *Nastavne metode*, str. 69.)

UPUTA

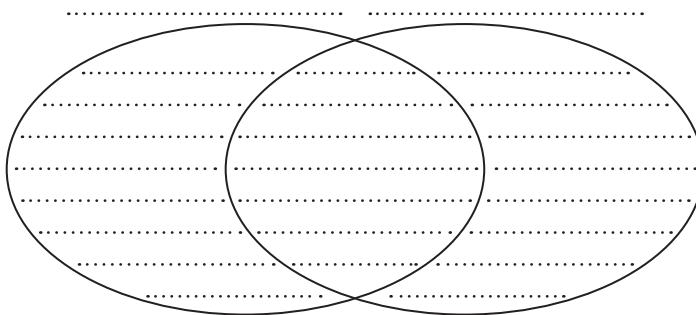
- Metodom *vrućega stolca* prikazat ćemo likove u romanu.
 - Odaberite jedan od likova: Napoleon, Benjamin, Boxer, Molie, gospodin Jones.
 - Jedan učenik sjest će na stolac ispred ostalih učenika u ulozi odabranoga lika. (Učenik se može sam javiti ili ga može odabrati nastavnik.)
 - Učenik koji sjedi na vrućemu stolcu najprije se treba u kratkim crtama sam predstaviti. Nakon toga ostali učenici postavljaju mu pitanja.
 - Ispitivanje lika može trajati tri do četiri minute.

Opisani se postupak ponavlja za svaki lik.

NAPOMENA: Nastavnik može predložiti i da se pitanja postavljaju iz perspektive lika. Primjerice, ovca može postaviti pitanje Boxeru i sl. U tome slučaju, prije nego što postavi pitanje, učenik treba u jednoj rečenici predstaviti lik iz čije perspektive postavlja pitanje.)

3. Vennov dijagram (10 minuta)

Nastavnik najprije treba nacrtati na ploči Vennov dijagram, a onda dati učenicima smjernice za rad.

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

UPUTA

- Na ploči se nalazi Vennov dijagram. U jednu kružnicu upišite imena pozitivnih, a u drugu imena negativnih likova iz romana. U sjecište kružnica napišite likove koji su, prema vašemu mišljenju, neutralni.

Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena učenici komentiraju zašto su pojedina imena upisali u određenu kružnicu ili u sjecište kružnica. Na taj se način uvodi tematska analiza romana.

4. Rad u skupinama (40 minuta)

Tematska analiza romana može se provesti radom u skupinama (pet skupina).

Nastavnik treba pripremiti **nastavni listić** (u prilogu) i umnožiti ga u onoliko primjeraka koliko je učenika u razredu. Svaki učenik dobit će nastavni listić sa zadacima za sve skupine kako bi kasnije lakše mogao pratiti izlaganje predstavnika skupine i načiniti bilješke.

Nakon podjele učenika u skupine nastavnik im daje uputu za rad.

UPUTA

- Pročitajte zadatke na nastavnome listiću koji se odnose na vašu skupinu.

1. skupina	Pojedinac i vlast
2. skupina	Moć uvjeravanja
3. skupina	Manipulacija
4. skupina	Umjetnost u službi ideologije
5. skupina	Ritualni obredi

- Služeći se svojim bilješkama i onim što ste naučili na prethodnome satu, odgovorite kao skupina na postavljena pitanja i pripremite tekst za usmeno izlaganje.

Vrijeme za rad: 15 minuta.

Nakon isteka vremena za rad nastavnik daje učenicima uputu o izlaganju.

UPUTA

- Predstavnik skupine pročitat će rezultate rada skupine. Svaka skupina ima 5 minuta za izlaganje.
- Ostali učenici neka vode bilješke o izlaganju predstavnika skupine.

ZAVRŠNI DIO

5. Razgovor o temi (5 minuta)

Nastavnik može na kraju sata učenicima postaviti nekoliko kratkih pitanja povezanih uz teme koje su interpretirali.

UPUTA

- Koju temu smatrate najvažnijom u romanu?
- S kojom se od tema najčešće susrećete u svakodnevnome životu?

Nekoliko učenika odgovara na pitanja, a ostali komentiraju i dopunjavaju odgovore.

Tematika romana *Životinjska farma*

SKUPINA	ZADATAK
1. POJEDINAC I VLAST	<ul style="list-style-type: none"> • Protumačite povijesnu alegoriju u romanu. • Navedite primjere iz suvremenoga svijeta na kojima ćete prikazati odnose pojedinca i vlasti u u totalitarnome i demokratskome društvu.

SKUPINA	ZADATAK
2. MOĆ UVJERAVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • Izdvojite iz romana situacije u kojima se pojavljuju govori. • Kojim se sredstvima uvjeravanja služe govornici u romanu? • Navedite govornika iz suvremenoga svijeta i na primjeru njegova govora objasnite kojim se sredstvima služi da bi postigao što želi.

SKUPINA	ZADATAK
3. MANIPULACIJA	<ul style="list-style-type: none"> • Navedite situacije u romanu u kojima svinje manipuliraju sa životinjama na farmi. Opišite način na koji to rade. • Navedite primjere iz suvremenoga svijeta u kojima se manipulira masom i opišite način na koji se to čini.

SKUPINA	ZADATAK
4. UMJETNOST U SLUŽBI IDEOLOGIJE	<ul style="list-style-type: none"> • Navedite situacije u romanu u kojima se pojavljuju himna, oda i plakat. • Opišite kako himna, oda i plakat djeluju na životinje. • Navedite primjere angažirane umjetnosti iz suvremenoga svijeta.

SKUPINA	ZADATAK
5. RITUALNI OBREDI	<ul style="list-style-type: none"> • Navedite situacije u romanu u kojima se izvode ritualni obredi. • Objasnite njihovu funkciju. • Navedite primjere ritualnih obreda u današnjemu društvu i objasnite njihovu ulogu.

NAPOMENA: Ovaj je sat nastavak prethodne analize. U njemu se mogu povezati s književnim sadržajima prethodno usvojeni pojmovi: **javna komunikacija, retoričke vrste (javni govor) i vrednote govorenoga jezika.**

Nastavnik za ovaj sat treba pripremiti **nastavni listić *Rubrika za vrednovanje govora*** (u prilogu).

SREDIŠNJI DIO

1. Pisanje govora (30 minuta)

Učenici mogu ostati u istim skupinama kao u prethodnoj aktivnosti. Nastavnik najprije treba uputiti učenike u stvaralački zadatak pisanja javnoga govora iz perspektive lika romana: svaka skupina odabire lik (to može biti i lik odabran za aktivnost *vrućega stolca*) i piše njegov govor u kojemu se obraća ostalim životinjama na farmi. Da bi zadatak obavili što bolje, učenike treba uputiti i na podsjetnik za pisanje govora u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 23. – 24).

UPUTA

- Radit ćete u skupinama. Svaka skupina treba odabrati jedan lik iz romana *Životinjska farma* koji će održati javni govor obraćajući se ostalim životinjama na farmi. Govor može trajati najviše 2 minute. Vaš je zadatak sastaviti tekst njegova javnoga govora. Pri sastavljanju govora služite se podsjetnikom za pripremu javnoga govora u udžbeniku na str. 23. i 24. Vrijeme za rad: 15 minuta.
- Nakon isteka vremena za pisanje govora odabrat ćete predstavnika koji će, služeći se vrednotama govorenoga jezika, gestama i mimikom, pročitati govor.
- Ostali učenici vrednovat će govore prema rubrici s elementima za vrednovanje, koju ćete dobiti nakon sastavljanja govora.

Nakon isteka vremena za pisanje nastavnik daje učenicima nastavni listić s elementima za vrednovanje i uputu za rad.

UPUTA

- S pomoću tablice za vrednovanje svaka skupina vrednovat će govore predstavnika drugih skupina. Na temelju vrednovanja odabrat ćete najbolji govor.

Učenici objavljuju rezultate vrednovanja i proglašava se koja skupina ima najviše bodova.

ZAVRŠNI DIO

2. Stvaralački zadatak (15 minuta)

Na kraju obrade lektire nastavnik može zadati učenicima zadatak iz radne bilježnice *Fonoplov 2* (str. 18. – 19.).

UPUTA

- Odaberite jedan od zadataka (A, B, C ili D) u radnoj bilježnici i napišite kratki tekst. Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika može pročitati što su napisali.

Rubrika za vrednovanje govora

SASTAVNICE I BODOVI	3 BODA	2 BODA	1 BOD
OBLIKOVANJE GOVORA	U uvodu govora zadobivena je pozornost slušatelja. Razrada je teme jasna, jednostavna i zanimljiva. U završetku su sažeto ponovljene temeljne misli govora.	U nekim dijelovima govora ima manjih odstupanja u oblikovanju sadržaja govora ili nedostaje jedan dio govora.	U svim dijelovima govora ima odstupanja u oblikovanju sadržaja govora. Ne raspoznaju se dijelovi govora.
SADRŽAJ GOVORA	Sadržaj govora u potpunosti pokazuje poznavanje romana i zanimljiv je slušateljima.	Sadržaj govora uglavnom pokazuje poznavanje romana i uglavnom je zanimljiv slušateljima.	Sadržaj govora ne pokazuje poznavanje romana i nije zanimljiv slušateljima.
IZRICANJE GOVORA	Izricanje govora tečno je i razgovijetno. U govoru je korišten primjeren rječnik i govorne vrednote. U govorenju su primijenjena pravogovorna pravila.	Izricanje govora na nekim mjestima teče sporije ili nije razgovijetno. U govoru postoje odstupanja od primjerenoga rječnika. Trebalo bi se više koristiti govornim vrednotama. U govorenju ima manjih odstupanja od pravogovornih pravila.	Govornik na nekim mjestima zastajkuje. Neki su dijelovi govora nerazgovijetni. U govoru ima većih odstupanja od primjerenoga rječnika. Nisu korištene govorne vrednote. U govorenju ima većih odstupanja od pravogovornih pravila.
Ukupan broj bodova za 1. skupinu:			
Ukupan broj bodova za 2. skupinu:			
Ukupan broj bodova za 3. skupinu:			
Ukupan broj bodova za 4. skupinu:			
Ukupan broj bodova za 5. skupinu:			

ČETVRTI SAT – IZBORNI SADRŽAJI

NAPOMENA: S obzirom na prethodnu analizu, interes učenika za temu te vrijeme posvećeno realizaciji prethodnih sadržaja, nastavnik može, prema vlastitoj procjeni, učenicima ponuditi i temu Orwella i njegovih djela u suvremenoj kulturi. Stoga smo je u izvedbeni program uvrstili kao izborni sadržaj.

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi uz gledanje audiovizualnih tekstova (15 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u gledanje digitalnih sadržaja koji se bave temom *George Orwell u popularnoj kulturi*.

UPUTA

- Pogledajte sadržaje vezane uz temu *George Orwell u popularnoj kulturi*.

Nakon gledanja sadržaja može se otvoriti dijalog o tome koliko je George Orwell prisutan u popularnoj kulturi te koliko je na nju utjecao.

SREDIŠNJI DIO

2. Samostalno rješavanje zadataka (20 minuta)

Tema Orwella u popularno kulturi zastupljena je u radnoj bilježnici *Fonoplov 2*. Nastavnik može učenike uputiti u te sadržaje i dati im uputu za rad.

UPUTA

- Riješite zadatke u radnoj bilježnici na str. 21. – 23.

Nakon rješavanja zadataka u radnoj bilježnici od učenika se može zatražiti da dopune svoje odgovore na pitanje u prethodnoj aktivnosti (Koliko je George Orwell prisutan u popularnoj kulturi te koliko je na nju utjecao?). Pritom se može postaviti i problemsko pitanje o tome na koji način književni tekst može postati medijska poruka.

ZAVRŠNI DIO

3. Stvaralački zadatak (10 minuta)

Nastavnik daje smjernice za pisanje stvaralačkoga zadatka.

- Napišite **letak** kojim životinje s farme pozivaju šumske životinje da im se pridruže u borbi protiv čovjeka. Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita tekst letka.

NAPOMENA: Nastavnik može predložiti učenicima da pročitaju u čitanci ulomak teksta Jane Doe *Anarhistička farma* i povežu ga s Orwellovim tekstom. Ako netko od učenika želi, taj tekst može odabrati za izbornu lekturu / lekturu prema samostalnome odabiru.

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	6. Anketa
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima • samostalno oblikuje anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku • primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ispunjava anketu • radi u paru • sastavlja anketu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • ikt A.4.1. Učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

NAPOMENA: Nastavnik treba za ovaj sat pripremiti jednu anketu u digitalnome formatu. U IZZI digitalnim sadržajima nalazi se nekoliko takvih anketa.

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (5 minuta)

Budući da se učenici vrlo često susreću s različitim anketama, nastavnik može sat započeti razgovorom o toj temi. U razgovoru se može poslužiti i pitanjima u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 27.

UPUTA

- Prisjetite se situacije u kojoj ste ispunjavali anketni obrazac.
- U kakvu je obliku/formi/mediju bio anketni obrazac?
- Što je bio cilj istraživanja ankete koju ste ispunjavali?
- Jeste li i sami sastavljali anketu? Ako jeste, opišite jedno takvo iskustvo.

Nekoliko učenika odgovara na pitanja.

2. Ispunjavanje ankete u digitalnim obrazovnim sadržajima (15 minuta)

Nastavnik odabire anketu u digitalnim obrazovnim sadržajima. To može biti, primjerice, anketa *Stavovi prema čitanju lektire*.

UPUTA

- U digitalnim obrazovnim sadržajima možete naći ankete koje prikupljaju informacije o različitim temama. Ispunite anketu *Stavovi o čitanju lektire*.

Učenici popunjavaju anketu, a nakon završetka komentiraju pitanja u anketi i rezultate ankete.

SREDIŠNJI DIO

3. Rad u paru – sastavljanje ankete (20 minuta)

U udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 28. – 32.) nalazi se nekoliko prijedloga kako sastaviti anketni upitnik. Osim toga, donosi se jedan primjer anketnoga upitnika, a ti se sadržaji dodatno usustavljaju u podsjetniku na str. 32. U radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 17.) također se donose sadržaji o sastavljanju anketnoga upitnika. Nastavnik treba najprije uputiti učenike na te sadržaje, a nakon toga zadaje im uputu za rad. Učenici mogu sami odabrati temu na koju će se odnositi ispitivanje, a mogu sastaviti anketu prema smjernicama u radnoj bilježnici na str. 17., 4. zadatak.

UPUTA

- Radit ćete u paru. Odaberite jedan od sljedećih zadataka.
 1. Samostalno odaberite temu i sastavite anketu kojom ćete prikupiti informacije o odabranoj temi.
 2. Sastavite anketu kojom ćete ispitati učestalost pozdrava prema smjernicama u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 17., 4. zadatak).
- U radu se služite uputama za sastavljanje anketnih pitanja na str. 28. i 29.

Vrijeme rada: 10 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita i obrazlaže svoj anketni upitnik.

ZAVRŠNI DIO

4. Upućivanje u stvaralački zadatak (5 minuta)

Nastavnik može učenicima dati zadatak za domaću zadaću – sastavljanje anketnoga upitnika u digitalnome obliku.

UPUTA

- Sastavite anketni upitnik na temu *Uloga medija u našem životu* služeći se obrascem Google Forms na poveznici www.google.com/forms.

.....

.....

.....

.....

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	7. Rasprava
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima • primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje misli i stavove • gleda i komentira audiovizualne predloške • piše tekst • stvaralački se izražava <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

NAPOMENA: Nastavnik treba za ovaj sat odabrati u IZZI digitalnim sadržajima jednu raspravu.

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (10 minuta)

Nastavnik može uvesti učenike u temu služeći se uvodnim pitanjem u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 36.

UPUTA

- Zamislite ovakvo pitanje za raspravu na nekome okruglom stolu: *Smatrate li da će se uvođenjem tekstova koji ne pripadaju književnosti u nastavu hrvatskoga jezika potaknuti učenike da više čitaju?*
- Na čemu temeljite svoje mišljenje?
- Kojim argumentima možete potkrijepiti točnost svoje tvrdnje?

Učenici odgovaraju na pitanja.

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

Nastavnik će na temelju učeničkih odgovora uvesti i objasniti pojam rasprave (diskusije) kao retoričke vrste. Primjerice, može im reći da su, odgovarajući na postavljena pitanja, iznijeli svoje mišljenje, a zatim iznijeli argumente i činjenice kojima su ga potkrijepili. Mišljenja su bila različita i time je otvorena mogućnost **rasprave** o temi.

SREDIŠNJI DIO

2. Gledanje audiovizualnoga predloška (5 minuta)

Nastavnik će najaviti raspravu koju će učenici pogledati u IZZI digitalnim sadržajima, a nakon gledanja postaviti će učenicima pitanja za analizu rasprave.

UPUTA (pitanja)

- Što je tema rasprave?
- Tko su sudionici rasprave i kako se ponašaju?
- Koje argumente iznose u raspravi?

Učenici odgovaraju na pitanja.

3. Pisanje teksta na temelju smjernica – rad u paru (20 minuta)

Strukturu rasprave i argumentaciju učenici mogu usvojiti na temelju zadatka u udžbeniku *Fon-Fon* 2 (str. 36.) i podsjetnika na str. 37.

UPUTA

- Ovaj zadatak rješavati ćete u paru. Pročitajte najprije prvi i drugi zadatak u udžbeniku na str. 36. (prva i druga točkica).
- Odgovorite na pitanja **u prvome zadatku**: jedan član para treba prihvatiti tvrdnju da je bolje čitati knjige, a drugi član para treba zastupati tvrdnju da je bolje pogledati film snimljen prema knjizi.
- Svaki član para treba:
 1. smisliti dva **argumenta** kojima će obraniti točnost svoje tvrdnje
 2. suprotstaviti svojim argumentima dva **protuargumenta**
 3. obrazložiti svaki argument i protuargument
 4. izvesti zaključak na temelju toga obrazloženja.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena učenici čitaju što su napisali, a nastavnik ih potiče da se uključe u raspravu.

UPUTA

- Pročitajte argumente, protuargumente i zaključak koji ste napisali. Kad osjetite potrebu, uključite se u raspravu iznoseći nove argumente.

Vrijeme za raspravu: 10 minuta.

Nakon isteka vremena nastavnik treba tražiti od učenika da zajednički donesu zaključak rasprave.

UPUTA

- Na temelju rasprave iznesite sažeti zaključak o temi.

Nastavna tema	1. KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA
Nastavna jedinica	8. Književni tekst kao medijska poruka (sinteza)
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
- A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.

RAZRADA ISHODA

- određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta
- prikladno se služi natuknicama
- objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima
- primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje
- povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima
- oblikuje koncept za pisanje izlagačkih tekstova
- odabire valjane informacije s obzirom na svrhu teksta
- oblikuje prema konceptu prikaz popularno-znanstvenoga ili stručnoga članka
- primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- iznosi svoje misli i stavove
- radi u skupini
- analizira tekst
- uspoređuje tekstove
- piše koncept
- stvaralački se izražava

MEDUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

Nastavnik treba pripremiti **nastavni listić**: Tomislav Domović, *Književnik* (za rad u skupinama).

UVODNI DIO

1. Oluja mozgova (5 minuta)

Nastavnik potiče učenike da se prisjete ranije obrađenih sadržaja, čitateljskoga i životnoga iskustva i da na temelju toga iznesu što više pisaca koji su se svojim književnim i životnim djelima zalagali za slobodu pojedinca.

UPUTA

- Navedite imena pisaca i njihovih likova koji su se zalagali za slobodu pojedinca.

Učenici navode imena pisaca i likova (Sofoklo, Antigona, Prometej, George Orwell...).

SREDIŠNJI DIO

2. Rad u skupinama – analiza teksta (20 minuta)

Naglasak je u ovome dijelu sata na analizi teksta Tomislava Domovića *Književnik*. Razred se dijeli u pet skupina, a svaka skupina dobiva nastavni listić s pripadajućim zadacima za sve skupine.

UPUTA

- Radit ćete u pet skupina. Svaka skupina pročitat će i analizirati tekst Tomislava Domovića *Književnik*.
- Riješite na nastavnome listiću zadatke koji se odnosi na vašu skupinu.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon završetka rada predstavnici skupine iznose rezultate rada.

3. Rad u skupinama – usporedba tekstova (20 minuta)

Učenici mogu ostati u istim skupinama. Nastavnik može ukratko uvesti temu pobunjenih književnika i dati učenicima uputu za rad.

UPUTA

- Nastavljamo raditi u skupinama. Vaš je zadatak povezati tekst Tomislava Domovića *Književnik* s tekstom iz *Književnoga vremeplova 2* dodijeljenim vašoj skupini.

1. skupina	Slavko Mihalić, <i>Majstore ugasi svijeću</i> (str. 18.)
2. skupina	<i>Dvadeseto stoljeće: Književnici protiv vladajuće ideologije</i> (str. 40.)
3. skupina	Antun Gustav Matoš – <i>pjesnik i društveni kritičar</i> (<i>Stara pjesma</i> , 1909.) na str. 39.
4. skupina	<i>Pobunjeni književnici</i> (str. 38.)
5. skupina	<i>Umjetnost u službi ideologije</i> (str. 28.)

- Izvedite na temelju usporedbe tekstova i prethodne analize zaključak o odnosu umjetnika i vladajuće ideologije.

Vrijeme za rad: 10 minuta.

- Nakon isteka vremena predstavnik skupine izložiti će rezultate rada.

1. TEMA: KNJIŽEVNI TEKST KAO MEDIJSKA PORUKA

4. Rad u skupinama – pisanje koncepta (15 minuta)

Nastavnik potom može pozvati učenike da ostanu u skupinama i na temelju prethodno obrađenih sadržaja (u ovoj temi) napišu **koncept za pisani tekst**.

UPUTA

- Svaka skupina treba na temelju sadržaja usvojenih u ovoj temi napisati koncept za određenu tekstnu vrstu. Vrijeme za rad: 15 minuta.

1. skupina	intervju
2. skupina	javni govor
3. skupina	medijska poruka (npr. TV reklama)
4. skupina	anketa
5. skupina	rasprava

INAČICA

Učenicima se može ponuditi listiće s napisanim nazivom tekstne vrste, a predstavnik svake skupine izvući će jedan listić za svoju skupinu.)

ZAVRŠNI DIO

5. Stvaralački zadatak – pisanje teksta na slobodnu temu (30 minuta)

Nastavnik upućuje učenike da **na temelju koncepta** koji su izrađivali u skupini, **odaberu jednu temu** i napišu **cjelovit vezani tekst**.

UPUTA

- Na temelju svega što ste naučili i čuli u temi *Književni tekst kao medijska poruka* i na temelju natuknica koje ste napisali u konceptu samostalno odaberite jednu temu i prikažite je u obliku vezanoga teksta od 200 do 250 riječi.
- Prijedlog tema za pisanje: *Književnici protiv vladajuće ideologije*, *Umjetnost u službi ideologije*, *Književni tekst kao medijska poruka*.

DODATNA AKTIVNOST

NAPOMENA: Na kraju teme nalazi se prijedlog zadataka za istraživanje i stvaralačko izražavanje (*Književni vremeplov 2*, str. 46.). Nastavnik može ponuditi učenicima neke od tih zadataka za domaću zadaću ili za dodatni (izborni) zadatak.

Tomislav Domović, *Književnik*

PRVA SKUPINA	Izdvojite dio teksta u kojemu se pojavljuju metafore: <i>Švedska akademija, divlja životinja, rezervat, tovljeni primjerci, vođa</i> . Objasnite njihovo značenje.
DRUGA SKUPINA	Ispišite iz teksta sve nazive (riječi i izraze) kojima se pisac koristi kad govori o književniku i književnosti.
TREĆA SKUPINA	Objasnite na koji se način u tekstu tematizira odnos između književnika i rata.
ČETVRTA SKUPINA	Ispišite iz teksta tri tvrdnje koje smatrate najvažnijima u tekstu. Razvrstajte ih prema važnosti: brojkom jedan označite najvažniju.
PETA SKUPINA	Ispišite iz teksta ključne riječi . Služeći se ključnim riječima, napišite sažetak teksta u obliku dvije do tri rečenice.

Tomislav Domović, *Književnik*

PRVA SKUPINA	Izdvojite dio teksta u kojemu se pojavljuju metafore: <i>Švedska akademija, divlja životinja, rezervat, tovljeni primjerci, vođa</i> . Objasnite njihovo značenje.
DRUGA SKUPINA	Ispišite iz teksta sve nazive (riječi i izraze) kojima se pisac koristi kad govori o književniku i književnosti.
TREĆA SKUPINA	Objasnite na koji se način u tekstu tematizira odnos između književnika i rata.
ČETVRTA SKUPINA	Ispišite iz teksta tri tvrdnje koje smatrate najvažnijima u tekstu. Razvrstajte ih prema važnosti: brojkom jedan označite najvažniju.
PETA SKUPINA	Ispišite iz teksta ključne riječi . Služeći se ključnim riječima, napišite sažetak teksta u obliku dvije do tri rečenice.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

2. TEMA: SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST

Nastavne jedinice

1.	Subjektivna i objektivna stvarnost (uvod u temu)	1 – 2
2.	RASLOJENOST LEKSIKA	
	Raslojenost leksika (uvod)	1
	Vremenska i područna raslojenost leksika	2
	Funkcionalna raslojenost leksika	2
3.	NOVELA	
	Etgar Keret, <i>Priča o vozaču autobusa koji je htio biti bog</i>	1
	Giovanni Boccaccio, <i>Dekameron</i> (Šesti dan, četvrta novela)	1
4.	PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE	
	Edgar Allan Poe, <i>Krabulja crvene smrti</i> Ili	1
	Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i>	
5.	ANTUN GUSTAV MATOŠ	
	<i>Kip domovine leta 188*</i>	1
	<i>Cvijet sa raskršća</i> i <i>Camao</i> (obvezna lektira)	2
6.	PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE	
	Zoran Ferić, <i>Potrči doktora</i> Ili	1
	Maša Kolanović, <i>Živi zakopani</i>	2
7.	Novela (sinteza)	1
8.	Prva pisana provjera: Novela. Raslojenost leksika	1
9.	Analiza pisane provjere	1

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	1. Subjektivna i objektivna stvarnost (uvod u temu)
Predviđeno trajanje	1 – 2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad individualno ili timski <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje svoja očekivanja • uspoređuje svoja očekivanja s očekivanjima drugih učenika • objašnjava svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • procjenjuje informacije • povezuje informacije • izrađuje umnu mapu <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Aktivno slušanje i razmjena mišljenja na temelju teksta (15 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte sljedeći tekst (Sanja Peršić, *Stvarnost ili fikcija, Književni vremeplov 2*, str. 48.).

Nakon što odslušaju tekst, učenici odgovaraju na sljedeća pitanja:

- Volite li više stvarnost ili fikciju? Obrazložite svoj odgovor.
- Slažete li se s tvrdnjom u posljednjoj rečenici teksta? Dopunite autoričin popis dvjema temama.

Učenici iznose svoje odgovore i međusobno ih komentiraju.

SREDIŠNJI DIO

2. Pisanje (15 min)

UPUTA

- Tema kojom ćemo se baviti u narednome razdoblju nosi naslov *Subjektivna i objektivna stvarnost*. Vaš je zadatak razmisliti, a zatim:
 1. napisati pet ključnih riječi kojima ćete iskazati što očekujete od ove teme
 2. pretpostaviti čime ćemo se, prema vašemu mišljenju, baviti u ovoj temi
 3. predvidjeti jezične ili književne naslove koje će naša tema obuhvatiti i napisati ih u obliku natuknica.
- Za pisanje odgovora na prethodna pitanja imate pet minuta.

Učenici čitaju svoje ključne riječi i pretpostavljene sadržaje/teme i međusobno ih komentiraju.

3. Kratko predavanje (15 min)

Nastavnik uvodi učenike u temu prikazujući im uvod u digitalne sadržaje *Subjektivna i objektivna stvarnost* (IZZI).

Nakon toga upućuje ih na **ishode** u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 325.) i udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 39.) koji se trebaju ostvariti obradom ove teme.

4. Rad u skupinama (35 min)

UPUTA

- Radit ćete podijeljeni u četiri skupine. Sve će skupine dobiti isti zadatak koji se nalazi u vašim čitankama (*Književni vremeplov 2*, str. 49.).
- Radit ćete u skupinama 15 minuta, a zatim svaka skupina ima 5 minuta za izlaganje.

Zamislite da trebate napisati priču od 10 redaka.

1. Koju biste temu odabrali?
2. O kojemu biste događaju pisali?
3. Koga biste odabrali za glavni lik?
4. Bi li u vašoj priči prevladavala objektivna stvarnost ili biste se više bavili subjektivnom stvarnošću, tj. unutrašnjim svijetom lika?
5. Tko bi bio pripovjedač?
6. Kako bi završavala vaša priča?
7. Koja bi boja najbolje opisivala vašu priču? Zbog čega?

- Svoj rad svaka će skupina predstaviti služeći se određenim idiomom:

1. skupina	standardni jezik
2. skupina	narječje
3. skupina	razgovorni jezik
4. skupina	jezik zasićen zastarjelim izrazima i glagolskim oblicima

Skupine iznose rezultate rade i međusobno ih komentiraju.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	2. RASLOJENOST LEKSIKA Raslojenost leksika (uvod) Vremenska i područna raslojenost leksika Funkcionalna raslojenost leksika
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2. 6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava izvanjezične i unutarjezične procese u hrvatskome jeziku • opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi • navodi vremensku, područnu i funkcionalnu raslojenost leksika <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • odgovara na pitanja • analizira tekstove • popunjava nastavni listić • dopunjuje i komentira izlaganje drugih • izdvaja informacije • usustavljuje informacije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • uku D.4/5.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. 	<p>I S H O D I</p>
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razmisli i razmijeni misli u paru (8 min)

UPUTA

- Načinite što više oblika sljedećih riječi: *oblak, čitati, bijeli*, a zatim proučite oblak riječi u svojim udžbenicima (*Fon-Fon 2*, str. 40.) i pronađite riječi kojima se koristite u svakodnevnoj komunikaciji i riječi koje pripadaju određenoj struci, odnosno stručne termine.
- Svoje odgovore možete zapisati u bilježnicu – razvrstajte ih u tablicu.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje i vođeni razgovor (7 min)

UPUTA

- Nastavnik u kratkome predavanju podsjeća/tumači pojmove **leksem, leksik, leksički slojevi, općeuporabni leksik i leksik ograničene uporabe**.
- Učenici (usmeno) odgovaraju na sljedeća pitanja:
 1. Zamislite da živite u 2099. godini. Navedite nekoliko predmeta kojima se služite na svom radnom mjestu, a koji danas ne postoje.
 2. Vratite se u vrijeme turskih osvajanja ovih prostora. Što mislite na koji su način migracije stanovništva utjecale na promjene u jeziku, odnosno u jezičnoj komunikaciji?
 3. Zaključite na temelju odgovora na prethodna pitanja u kakvu su odnosu stvarnost koja nas okružuje i općeuporabni leksik, odnosno jezik kojim se svakodnevno služimo.
- Nastavnik tumači unutarjezične i izvanjezične procese.

3. Rad u paru (20 min)

Za ovaj dio sata nastavnik treba pripremiti nastavni listić (u prilogu). Učenici će raditi u paru.

UPUTA

- Pročitajte tekstove u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 42. – 43., a zatim, služeći se poznavanjem riječi iz različitih jezičnih slojeva, pokušajte ih razvrstati prema vremenu nastanka (sadašnjost, prošlost), prema prostoru (zemljopisnome području na kojemu je tekst nastao) ili prema funkcionalnome stilu (namjeni). Zapišite svoje odgovore u tablicu na nastavnome listiću.
- Kad završite s radom, nekoliko parova iznijet će rezultate rada, a ostali učenici mogu komentirati/korigirati/dopuniti njihove odgovore.

ZAVRŠNI DIO

4. Umna mapa (10 min)

UPUTA

- Pročitajte tekst *Vremenska, područna i funkcionalna raslojenost leksika* u svojim udžbenicima (*Fon-Fon 2*, str. 44.), a zatim načinite umnu mapu kojom ćete prikazati raslojavanje leksika.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Raslojavanje leksika

Pročitajte tekstove u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 42. – 43., a zatim, služeći se poznavanjem riječi iz različitih jezičnih slojeva, pokušajte ih razvrstati prema vremenu nastanka (sadašnjost, prošlost), prema prostoru (zemljopisnome području na kojemu je tekst nastao) ili prema funkcionalnome stilu (namjeni). Obrazložite svoj odgovor.

<i>Leute moj mili</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

<i>Facebook</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

<i>Službeno priopćenje</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

<i>Pabirci iz života</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

<i>O Kajkavskemu jeziku</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

<i>Prilog debati</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

<i>Pravilnik o načinima...</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

<i>Historizmi i semantičke promjene</i>	Vrijeme nastanka		Prostor	
	Funkcionalni stil			
Obrazloženje				

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	2. RASLOJENOST LEKSIKA Raslojenost leksika (uvod) Vremenska i područna raslojenost leksika Funkcionalna raslojenost leksika
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2. 6 Učenik razlikuje leksičke slojeve općeuporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prikazuje vremensku, područnu raslojenost leksika • opisuje rasprostranjenost hrvatskih dijalekata i narječja • uočava i komentira uporabu mjesnih govora, dijalekata i narječja hrvatskoga jezika u javnoj komunikaciji • analizira i interpretira primjere iz različitih tekstova prema vremenskoj i područnoj raslojenosti leksika <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • analizira tekstove • izdvaja informacije • procjenjuje informacije • razmjenjuje mišljenje unutar skupine • usustavljuje informacije • samovrednuje i vrednuje novonaučeno <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • uku B.4/5.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Predviđanje na temelju pojmova (10 min)

UPUTA

- Zadana su 3 ključna pojma: **AKTIVNI LEKSIK**, **PASIVNI LEKSIK** I **LEKSIK NA PRIJELAZU**.
- Pokušajte na temelju pojmova predvidjeti koje, odnosno kakve riječi čine taj leksik, gdje i u kojim se situacijama njima služimo ili ne služimo.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

2. TEMA: SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (5 min)

Nastavnik tumači i povezuje pojmove *aktivni leksik*, *pasivni leksik* i *leksik na prijelazu* i uvodi učenike u temu *Vremenska i prostorna raslojenost leksika*.

3. Rad na tekstu (45 min)

Vremensku i prostornu raslojenost leksika učenici mogu usvajati radom u skupinama: nastavnik će učenike podijeliti u šest skupina, a svaka će skupina biti zadužena za (pojedini) leksički sloj.

1. skupina	Pasivni leksik: arhaizmi, historizmi, knjiški leksemi i nekrotizmi	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 45. – 47.
2. skupina	Leksik na prijelazu: zastarjelice i oživljenice	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 48.
3. skupina	Leksik na prijelazu: novotvorenice i pomodnice	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 49. – 50.
4. skupina	Hrvatska narječja; obilježja čakavskoga narječja	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 51. – 53.
5. skupina	Obilježja kajkavskoga i štokavskoga narječja	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 54. – 55.
6. skupina	Raslojavanje leksika u prostoru	<i>Fon-Fon 2</i> , str. 56. – 57.

UPUTA

- Svaka je skupina zadužena za određeni leksički sloj.
 1. Pročitajte sav tekst koji se odnosi na vaš leksički sloj.
 2. Pročitajte ponovno uvodno pitanje. Dogovorite se unutar skupine kako ćete na njega odgovoriti. Zapišite svoj odgovor.
 3. Navedite u obliku natuknica temeljna obilježja leksičkoga sloja koji predstavljate i navedite primjere.
 4. Dogovorite se kako ćete **govorno** i **vizualno** što bolje predstaviti rad svoje skupine.

(Vrijeme za rad unutar skupine: 15 min; vrijeme za predstavljanje: 5 min po skupini.)

Skupine izlažu rezultate rada, a ostali učenici slušaju, zapisuju i komentiraju.

ZAVRŠNI DIO

4. Provjera usvojenosti nastavnih sadržaja (30 min)

Učenici samostalno rješavaju zadatke u radnoj bilježnici (20 min), a zatim ih zajedno provjeravaju i prema potrebi korigiraju (10 min).

UPUTA

- Riješite zadatke 3. – 10. u radnoj bilježnici (*Fonoplov 2*, str. 28. – 29.). (Vrijeme za rad: 20 min.)
- Nakon što samostalno riješite zadatke, zajedno ćemo provjeriti točnost vaših odgovora.

Učenici iznose rezultate rada i provjeravaju/dopunjavaju/korigiraju svoja rješenja.

INAČICA (središnji dio, završni dio)

Nastavnik može usustaviti nastavnu jedinicu koristeći se PowerPoint prezentacijom *Raslojenost leksika* (IZZI, modul *Subjektivna i objektivna stvarnost* – jedinica *Učionica o noveli i oko nje* – odlomak *Raslojenost leksika*), a za domaću zadaću učenicima zadati da riješe zadatke u radnoj bilježnici.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	2. RASLOJENOST LEKSIKA Raslojenost leksika (uvod) Vremenska i područna raslojenost leksika Funkcionalna raslojenost leksika
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeuporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prikazuje funkcionalnu raslojenost leksika • analizira i interpretira primjere iz različitih tekstova prema funkcionalnoj raslojenosti leksika • primjenjuje lekseme iz različitih leksičkih slojeva u određenome kontekstu • uspoređuje svoj organski govor s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini • primjenjujem prikladni idiom s obzirom na kontekst komunikacije i funkcionalni stil <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • piše tekst na zadanu temu • iznosi i obrazlaže svoje stavove • odgovara na pitanja • analizira tekstove • čita sa zadatkom uočavanja poznatih činjenica • usustavljuje informacije • izrađuje umnu mapu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	I S H O D I
--	--

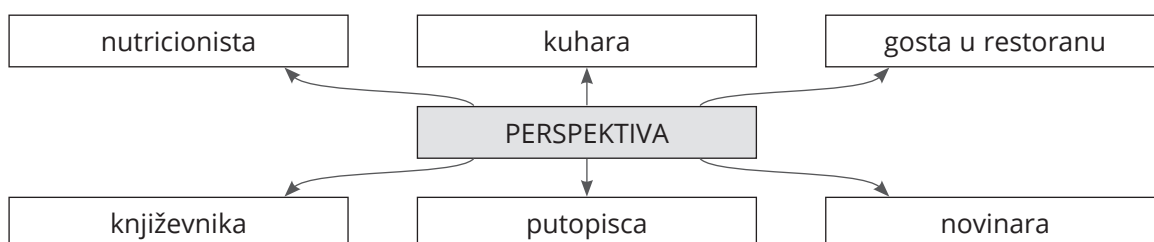
STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Pisanje na zadanu temu (10 min)

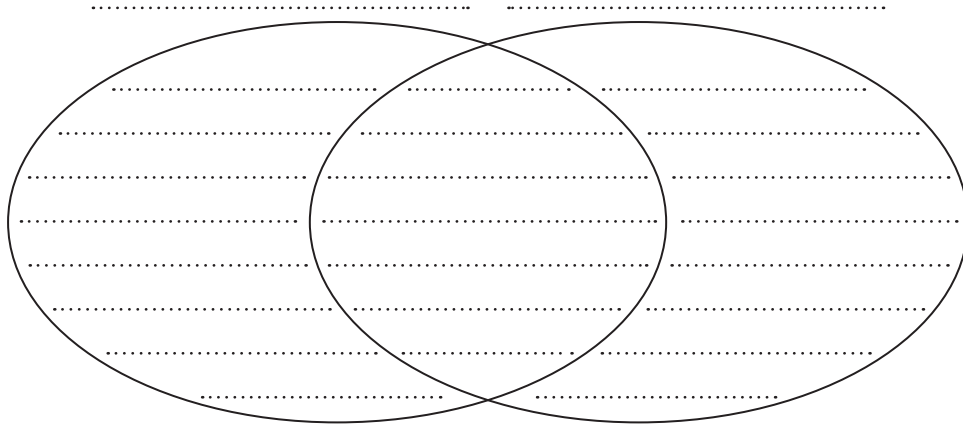
🔊 UPUTA

- Odaberite među ponuđenima dvije različite perspektive.

2. TEMA: SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST

- Napišite dvije do tri rečenice o hrani iz svake od odabranih perspektiva.
- Služeći se Vennovim dijagramom, usporedite tekstove koje ste napisali – po čemu su slični, a po čemu se razlikuju.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (5 min)

Nastavnik može u kratkome predavanju uvesti i objasniti pojam **višefunkcionalnost** standardnoga jezika, navesti funkcionalne stilove i uvesti učenike u temu *Funkcionalna raslojenost leksika*.

3. Rad na tekstu (10 min)

UPUTA

- Pročitajte tekstove u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 59. – 60.). Nakon toga riješite zadatak ispod posljednjega teksta.

Učenici čitaju svoje odgovore, a ostali provjeravaju i komentiraju.

4. INSERT metoda

UPUTA

- Pročitajte tekst *Funkcionalni stilovi* (*Fon-Fon 2*, str. 62.). i označite ga INSERT metodom: kvačicom označite sadržaje koji su vam poznati, znakom + nove informacije, a ? stavite kod sadržaja za koje vam treba novo objašnjenje.

ZAVRŠNI DIO

5. Umna mapa (10 min)

UPUTA

- Vaš je zadatak izraditi umnu mapu kojom ćete prikazati funkcionalnu raslojenost leksika. Pri izradi umne mape možete se služiti udžbenikom.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	3. NOVELA Etgar Keret, <i>Priča o vozaču autobusa koji je htio biti bog</i> Giovanni Boccaccio, <i>Dekameron</i> (Šesti dan, četvrta novela)
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.

RAZRADA ISHODA

- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- iznosi i opisuje svoje stavove
- uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika
- otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora (zvučni zapis, tekst)
- izdvaja ključne misli
- objašnjava i argumentira svoju misao
- raspravlja o zadanoj temi
- analizira građu
- uspoređuje građu
- navodi primjere

MEĐUPREDMETNE TEME

- uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.
- uku A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Aktivno slušanje i razmjena mišljenja na temelju teksta (5 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte sljedeći tekst. (IZZI – zvučni zapis)

2. TEMA: SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST

Raymond Carver, *O pisanju*

(...) U kratkoj priči ili pjesmi moguće je pisati o običnim stvarima i predmetima služeći se običnim, ali jasnim jezikom, obdarujući te stvari – stolac, prozorsku zavjesu, vilicu, kamen, žensku naušnicu – silnom, čak zapanjujućom snagom. Moguće je napisati redak naoko bezazlenog dijaloga i postići da čitatelja leđima prođu trnci – izvor umjetničkog užitka, kao što bi rekao Nabokov. Takvo me pisanje najviše zanima. Mrzim površno ili nasumično pisanje, bez obzira na to vije li se pod stijegom eksperimentiranja ili je samo nespretno izražen realizam. U prekrasnoj kratkoj priči Isaaka Babelja *Guy de Maupassant* [gi de mopasan], pripovjedač o pisanju kratke proze kaže: »Ni jedno željezo ne može probiti srce takvom snagom kao točka stavljena upravo na pravo mjesto.«
(prevela Ana Batinić, *Književni vremeplov 2*, str. 51.)

- Odgovorite na temelju teksta na sljedeća pitanja:
 1. Komentirajte autorov odnos prema pisanju.
 2. Prisjetite se sadržaja novele Augusta Šenoa *Prijan Lovro*. Usporedite pristup noveli u Šenoino vrijeme s pristupom Raymonda Carvera.
 3. Navedite nekoliko običnih stvari ili predmeta o kojima bi se mogla napisati kratka priča.

SREDIŠNJI DIO

2. Aktivno slušanje i odgovaranje na pitanja (30 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte zvučni zapis *Priča o vozaču autobusa koji je htio biti bog* Etgara Kereta. Nakon slušanja priče odgovorit ćete na pitanja.

Nakon slušanja učenici usmeno odgovaraju na nastavnikova pitanja vezana uz polazni tekst. (Pitanja se nalaze u čitanci ispod polaznoga teksta.)

NAPOMENA: Nastavnik može odabrati samo nekoliko pitanja koja će postaviti učenicima na satu, a ostala im zadati za domaću zadaću.

1. Navedite nekoliko najvažnijih tema koje uočavate u ovoj priči.
2. Smatrate li da je u priči naglasak na radnji ili na likovima? Obrazložite odgovor sadržajem priče.
3. Koji od dvaju likova smatrate glavnim likom priče? Na čemu temeljite svoj odgovor? Komentirajte autorov odabir »junaka« priče.
4. Kojoj književnoj vrsti pripada ova priča? Na temelju čega to zaključujete?
5. Komentirajte naslov priče tako da ga povežete sa sadržajem priče u cjelini.

ZAVRŠNI DIO

3. Grafički prikaz priče (10 min)

UPUTA

- Služeći se grafičkim prikazom kratke pripovjedne vrste (*Književni vremeplov 2*, str. 54.), grafički prikažite Keretovu *Priču o vozaču autobusa koji je htio biti bog*.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	3. NOVELA Etgar Keret, <i>Priča o vozaču autobusa koji je htio biti bog</i> Giovanni Boccaccio, <i>Dekameron</i> (Šesti dan, četvrta novela)
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja • uspoređuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima • analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste (novelu) <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i opisuje svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora (tekst) • izdvaja ključne misli • objašnjava i argumentira svoju misao • raspravlja o zadanoj temi • uspoređuje građu • sažima ključne informacije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	<p>I S H O D I</p>
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor o zadanoj temi (5 min)

UPUTA

- Zamislite da s nekoliko svojih prijatelja bježite pred velikom opasnosti. Konačno nailazite na mjesto pogodno za skrivanje, ali nemate nikakva doticaja s civilizacijom. Kako biste kratili vrijeme odsječeni od svijeta?

Učenici iznose i međusobno komentiraju svoje odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad na tekstu – izdvajanje pojedinosti u obliku grozda (10 min)

UPUTA

- U čitanci se nalazi tekst **Počeci novele: Giovanni Boccaccio, Dekameron** (*Književni vremeplov 2*, str. 55.). Pročitajte ga, a zatim izdvojite sve važne pojedinosti o Boccacciovu djelu u obliku grozda kojim ćete zapravo predstaviti *Dekameron*.

3. Čitanje i rad na tekstu (25 min)

UPUTA

- Pažljivo pročitajte Boccacciovu novelu u svojim čitankama (*Književni vremeplov 2*, str. 55. – 56.). Nakon čitanja riješit ćete nastavni listić.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

ZAVRŠNI DIO

4. Grafički prikaz priče (5 min)

UPUTA

- Služeći se grafičkim prikazom temeljne strukture Boccacciove novele (*Književni vremeplov 2*, str. 57.), grafički prikažite *Četvrtu novelu šestoga dana*.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

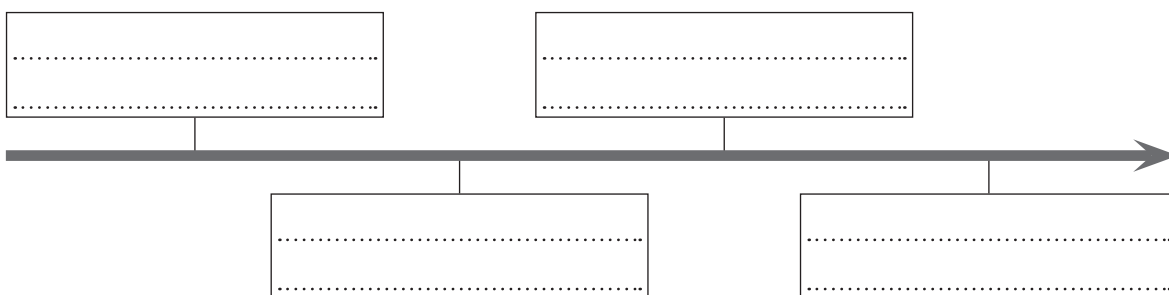
.....

.....

Giovanni Boccaccio, *Dekameron* (Šesti dan. Četvrta novela)

1. Izdvojite dijelove teksta koji čine **okvir** ove novele i napišite ih unutar većega pravokutnika. Uočite u okviru o čemu govore novele ispričane u šestome danu, tj. odredite temu toga dana i napišite je u manji pravokutnik.

2. Grafički prikažite fabulu: odredite joj uvod, zaplet, kulminaciju i rasplet.

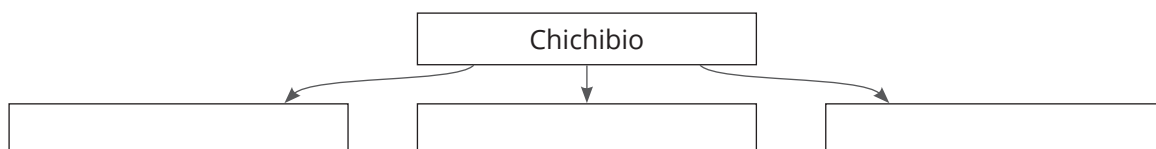

3. Je li vas iznenadio završetak novele? Obrazložite svoj odgovor.

.....

.....

4. Prikažite lik Chichibia tako da navedete tri njegove najvažnije karakterne osobine.

5. Izdvojite na temelju ove novele glavna obilježja novele kao književne vrste (događaj, likovi, kompozicija, završetak novele).

<p>događaj</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>likovi</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>kompozicija</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>završetak novele</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

NOVELA

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	4. PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE Edgar Allan Poe, <i>Krabulja crvene smrti</i> Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i>
Predviđeno trajanje	1 sat

PRIPREMA ZA NASTAVNI SAT: Učenici su ranije dobili domaću zadaću – za ovaj su sat trebali pročitati Poeovu novelu *Krabulja crvene smrti* (*Književni vremeplov 2*, str. 62. – 65.).

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja • analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste (novelu) <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i opisuje svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora (tekst) • izdvaja ključne misli • objašnjava i argumentira svoju misao • uspoređuje građu • navodi primjere • sažima ključne informacije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	I S H O D I
---	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Čitanje s bilježenjem (10 min)

UPUTA

- Pažljivo pročitajte tekst o Edgaru Allanu Poeu i u obliku natuknica zabilježite činjenice koje smatrate važnima za njegovo stvaralaštvo (*Književni vremeplov 2*, str. 61.).

Učenici iznose i međusobno komentiraju svoje odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Šest šešira – šest različitih pristupa *Krabulji crvene smrti* (15 min)

UPUTA

- Noveli možemo pristupiti iz nekoliko različitih perspektiva služeći se različitim načinima razmišljanja. Metoda koju ćemo primijeniti nazvana je ŠEST ŠEŠIRA – svaki šešir različite je boje i predstavlja jedan mogući pristup temi, odnosno jedan stil razmišljanja.
 1. Najprije pročitajte u podsjetniku na 66. stranici čitanke koji šešir predstavlja koji stil razmišljanja.
 2. Nakon toga odaberite pristup koji najviše odgovara vašemu načinu razmišljanja.
 3. Prikažite iz te perspektive ovu Poeovu novelu.

3. Vođeni razgovor (15 min)

Nastavnik može učenicima postaviti pitanja (*Književni vremeplov 2*, str. 65.) radi boljšeg razumijevanja i interpretacije novele.

PITANJA:

1. Odaberite jedan od izraza koji najbolje opisuje vaš doživljaj ove novele: *vrlo sugestivno napisan tekst, previše morbidno za moj ukus, odlično služenje bojama za stvaranje ugođaja, čini mi se kao da gledam horor-film.*
2. Odredite dijelove fabule.
3. Opišite Prospera: njegov društveni status, karakter, postupke, odnos prema životu i smrti. Posebno izdvojite na koje je sve načine Prospero pokušao prevariti smrt, odnosno pobjeći od smrti.
4. U noveli se ponavlja motiv otkucavanja sata, odnosno reakcija ljudi na taj zvuk. Koju simboličnu ulogu ima taj motiv u noveli?
5. Novela je pisana u obliku alegorije. Pokušajte zamijeniti pojmove *Prospero, sedam soba i crvena smrt* drugim pojmovima – opišite alegorijsko značenje ove novele.
6. Uočite simboliku sedam soba – svakoj sobi/boji pridružite po jedno razdoblje čovjekova života: djetinjstvo, mladost, rođenje, smrt, razdoblje zrelosti i snage, sumrak života, starost/mudrost.
7. Analizirajte Poeov stil. Posebno obratite pozornost na postupke kojima stvara mistični ugođaj.

Učenici odgovaraju na pitanja, a zatim međusobno komentiraju i dopunjavaju odgovore.

ZAVRŠNI DIO

4. Vruća olovka (5 min)

UPUTA

- Pokušajte se u sljedeće dvije minute prisjetiti i zapisati u obliku natuknica što ste naučili ili zapamtili na današnjemu satu.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	4. PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE Edgar Allan Poe, <i>Krabulja crvene smrti</i> Edgar Allan Poe, <i>Crni mačak</i>
Predviđeno trajanje	2 sata

PRIPREMA ZA NASTAVNI SAT: Učenici su ranije dobili smjernice za čitanje Poeove novele *Crni mačak* (*Književni vremeplov 2*, str. 69.), s napomenom da ne trebaju odgovarati na posljednji dio smjernica (NAPIŠITE...).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
- B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.

RAZRADA ISHODA

- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja
- analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste (novelu)

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- iznosi i opisuje svoje stavove
- uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika
- izdvaja ključne misli
- objašnjava i argumentira svoju misao
- raspravlja o zadanoj temi
- objašnjava i procjenjuje ponašanje likova
- analizira fabulu
- analizira građu
- uspoređuje građu
- navodi primjere
- stvara novi tekst na temelju polaznoga

MEĐUPREDMETNE TEME

- **uku A.4/5.1.** Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.
- **ikt C.4.3.** Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije.
- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Rješavanje zadataka – uvod u temu (20 min)

UPUTA

- Riješite prvi zadatak u radnoj bilježnici *Fonoplov 2*, str. 35. – 36.

Učenici iznose i međusobno komentiraju svoje odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Analiza novele – rad u skupinama (45 min)

Učenici su podijeljeni u pet skupina. Svaka skupina dobiva odgovarajući dio nastavnoga listića sa zadatcima. Učenici rade u skupinama 20 minuta, a zatim svaka skupina izlaže 5 minuta.

UPUTA

- Radit ćete u skupinama. Svaka će skupina riješiti svoj zadatak na nastavnome listiću. U radu se možete služiti svojim bilješkama uz pročitane lektire i tekstom u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 67. – 68.) te digitalnim izvorima.

1. skupina	tematika
2. skupina	glavni lik
3. skupina	kompozicija
4. skupina	mistični motivi
5. skupina	simbolika

Kad završe s radom, učenici predstavljaju rezultate rada svoje skupine, a ostali ih komentiraju.

ZAVRŠNI DIO

3. Stvaralački zadatak (25 min)

UPUTA

- Odaberite jednu od ponuđenih tema i napišite:
 1. pitanja koja biste postavili liku da ste policijski inspektor
 2. pitanja koja biste postavili liku da ste psihijatar
 3. anketu kojom ćete istražiti stav ispitanika prema životinjama (5 – 7 pitanja)
 4. pismo Društvu za zaštitu životinja u kojemu ćete upozoriti na ponašanje glavnoga lika prema životinjama
 5. osvrt na pročitane novelle u kojemu ćete opisati svoj odnos prema mističnome.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

Edgar Allan Poe, *Crni mačak*

PRVA SKUPINA: TEMATIKA

- Navedite dvije teme koje se javljaju u ovoj noveli.
- Volite li životinje? Smatrate li da životinja može čovjeku zamijeniti prijateljski odnos s ljudima? Što mislite o ljudima koji imaju mnogo kućnih ljubimaca?
- Izdvojite elemente kriminalističke/detektivske priče i priče strave i užasa.

DRUGA SKUPINA: GLAVNI LIK

- Što na temelju pripovjedačeve ispovijesti možete saznati o njemu?
- Zbog čega dolazi do promjene njegove osobnosti? Kako je on sam objašnjava? Što nakon toga čini svojim bližnjima?
- Vjerujete li da vam je pripovjedač ispričao istinu? Na čemu temeljite svoj odgovor?
- Prikažite na temelju novele psihološki profil zlostavljača.

TREĆA SKUPINA: KOMPOZICIJA

- Nacrtajte pripovjednu crtu i obilježite na njoj najvažnije događaje iz života glavnoga lika.
- Dajte naslove svakomu kompozicijskom dijelu.
- Prikažite uvod: opišite početnu situaciju u kojoj se nalazi glavni lik, koji je ujedno i pripovjedač. Komentirajte iz pozicije čitatelja što se postiže takvim uvodom.

ČETVRTA SKUPINA: MISTIČNI MOTIVI

- Pratite motiv crnoga mačka: kad se, kako i pod kojim imenom uvodi, kako se razvija, kad se uvode mistični elementi. Povežite ga s glavnim likom, odnosno s njegovim postupcima.
- Izdvojite sve motive koje smatrate nadnaravnima, odnosno mističnima. Obrazložite njihovu ulogu u djelu.

PETA SKUPINA: SIMBOLIKA

- Istražite simboliku crne boje u kulturi i umjetnosti.
- Istražite kako se u različitim kulturama doživljavalo crne mačke: koja su im natprirodna svojstva ljudi davali i što su simbolizirale.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	5. Antun Gustav Matoš <i>Kip domovine leta 188*</i> <i>Cvijet sa raskršća</i> i <i>Camao</i> (obvezna lektira)
Predviđeno trajanje	1 sat

PRIPREMA ZA NASTAVNI SAT: Učenici su ranije dobili domaću zadaću – za ovaj su sat trebali pročitati Matoševu novelu *Kip domovine leta 188** (*Književni vremeplov 2*, str. 72. – 73.).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.

RAZRADA ISHODA

- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja
- analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste (novelu)

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- iznosi i opisuje svoje stavove
- uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika
- otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora (tekst)
- izdvaja ključne misli
- objašnjava i procjenjuje ponašanje likova
- obrazlaže ulogu mjesta radnje i pejzaža
- analizira građu
- navodi primjere
- sažima ključne informacije

MEĐUPREDMETNE TEME

- **uku A.4/5.1.** Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.
- **uku A.4/5.2.** Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Pisanje prema poticaju (10 min)

UPUTA

- Pažljivo promotrite ilustraciju Igora Jurilja *Životni put Antuna Gustava Matoša* (IZZI, modul *Subjektivna i objektivna stvarnost*, jedinica *Učionica o noveli i oko nje*, odlomak *Antun Gustav Matoš*).

Ilustraciju učenici mogu pogledati i u svojoj čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 71.).

2. TEMA: SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST

- Zapišite u bilježnice na temelju ilustracije natuknice kojima ćete rekonstruirati Matošev životni i stvaralački put.

Učenici iznose i međusobno komentiraju svoje odgovore.

NAPOMENA: Ova se aktivnost može i modificirati tako da umjesto ilustracije učenicima poticaj bude ulomak iz životopisa ili autobiografije, videozapis ili PowerPoint prezentacija o Matoševu stvaralaštvu (IZZ1, modul *Subjektivna i objektivna stvarnost*, jedinica *Učionica o noveli i oko nje*, odlomak *Antun Gustav Matoš*).

SREDIŠNJI DIO

2. Rad na tekstu (25 min)

*Antun Gustav Matoš, Kip domovine leta 188**

Nastavnik učenike treba podijeliti u pet skupina.

UPUTA

- Radit ćete podijeljeni u pet skupina. Svaka će skupina riješiti svoj zadatak na nastavnome listiću. U radu se možete služiti svojim bilješkama uz pročitane novelle i tekstom u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 72. – 73.).

1. skupina	tematski sloj	4. skupina	pripovjedač
2. skupina	likovi	5. skupina	jezik
3. skupina	mjesto i vrijeme radnje		

Učenici rade u skupinama 10 – 15 minuta, a zatim predstavnik svake skupine izlaže svoj zadatak 2 – 3 minute.

3. Kratko predavanje (5 min)

Nakon analize novele nastavnik kratkim predavanjem može prikazati kontekst u kojemu je novela nastala te objasniti naslov i grotesku kao način prikazivanja stvarnosti. Učenike se pritom može uputiti na tekst u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 73. – 74.).

ZAVRŠNI DIO

4. Gledanje videozapisa i »prijedlog piscu« (5 min)

UPUTA

- Pogledajte kratak videozapis o Matošu (IZZ1, modul *Subjektivna i objektivna stvarnost*, jedinica *Sinteza teme*, odlomak *Matoš danas*).

Nakon gledanja videozapisa učenici dobivaju završni zadatak.

UPUTA

- Zamislite da sjedite na klupi kraj Matoša. Izdvojite 2-3 teme iz suvremenoga života koje biste mu predložili za nove novelle.

Učenici iznose svoje prijedloge i međusobno ih komentiraju.

Antun Gustav Matoš, *Kip domovine leta 188**

PRVA SKUPINA: tematski sloj

- Dokažite da je/nije riječ o humorističnoj noveli.
- Komentirajte završni dio novele – je li taj prizor smiješan ili tragičan? Kako su povezani pejzaž (nebo) i zbivanje? Smatrate li taj odnos bitnim za priču koja će uslijediti?

DRUGA SKUPINA: likovi

- Kako je prikazana Pepica? Opišite njezin fizički izgled i reakciju na muževo ponašanje. Smatrate li da je Pepica prikazana kao junakinja ili da je njezin lik karikiran? Na koji način lik Pepice možete povezati s alegorijom Hrvatske?
- Kako je prikazan gospodin Pogačić? Usporedite njegov karakter s Pepičinim karakterom. Zaključite koja je uloga njegova lika u noveli.
- Koji lik predstavlja Mađarsku? Na temelju čega to zaključujete?

TREĆA SKUPINA: mjesto i vrijeme radnje

- Opišite vrijeme i mjesto na kojemu se zbiva radnja. Navedite što više detalja koje ste zapazili tijekom čitanja.
- Komentirajte Matošev odabir točno određenoga mjesta i povijesnoga trenutka za podlogu priče.

ČETVRTA SKUPINA: pripovjedač

- Koja je, prema vašemu mišljenju, uloga završne rečenice s obzirom na obraćanje pripovjedača čitatelju? Što bi novela izgubila da nje nema?
- Zaključite na temelju analize kakav je Matošev odnos prema ponašanju Zagrepčana tijekom »bune«. Izrazite na temelju zaključka ideju ove Matoševe novele.

PETA SKUPINA: jezik

- Stavite se u ulogu sastavljača rječnika: ispišite sve vama nepoznate riječi iz novele koje niste pronašli u popisu ispod teksta, stavite ih u kanonski oblik i potražite njihovo značenje.

(Kanonski oblik: nominativ jednine za imenice, zamjenice i brojeve; nominativ jednine muškoga roda za pridjeve; infinitiv za glagole.)

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	5. Antun Gustav Matoš <i>Kip domovine leta 188*</i> <i>Cvijet sa raskršća i Camao (obvezna lektira)</i>
Predviđeno trajanje	2 sata

PRIPREMA ZA NASTAVNI SAT: Učenici su ranije dobili smjernice za čitanje novele Camao (*Književni vremeplov 2*, str. 84.) i zadatak da pročitaju još jednu Matoševu novelu – *Cvijet sa raskršća* (*Književni vremeplov 2*, str. 75. – 80.).

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja • analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste (novelu) <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i opisuje svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • sažima fabulu • objašnjava i procjenjuje ponašanje likova • objašnjava stilske postupke i njihovu ulogu • izdvaja ključne misli • navodi primjere i argumentira • analizira i donosi zaključak • izražava svoj doživljaj teksta • uspoređuje tekstove • stvara novi tekst na temelju polaznoga <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. • uku D.4/5.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. 	<p>I S H O D I</p>
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (10 min)

UPUTA

- Odaberite među ponuđenim citatima u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 81.) jedan ili dva citata u kojima uočavate odnos između stvarnosti i ideala najbliži vašemu svjetonazoru.

Učenici iznose i međusobno komentiraju svoje odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Priča u krug (10 min)

UPUTA

- Sad ćete, kao razred, prepričati fabule dviju Matoševih novela: najprije fabulu *Cvijeta sa raskršća*, a nakon toga i fabulu novele *Camao*.

POSTUPAK: priča u krug

Svatko od vas reći će jednu rečenicu pridržavajući se kronološkoga tijeka novele.

Važno je da tijekom pripovijedanja obuhvatite sve ključne događaje te da istovremeno pošujete norme standardnoga jezika.

(Dok pričaju fabulu novela prema zadanim smjernicama, učenici mogu sjediti u krugu.)

3. Rad na tekstu (40 min)

Nastavnik treba razred podijeliti u šest skupina.

UPUTA

- Radit ćete podijeljeni u šest skupina. Svaka će skupina riješiti svoj zadatak na nastavnome listiću. U radu se možete služiti svojim bilješkama uz pročitane lektire i tekstom u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 85. – 86.).

1. skupina	<i>Cvijet sa raskršća</i> : likovi
2. skupina	<i>Cvijet sa raskršća</i> : stilski postupci
3. skupina	<i>Camao</i> : fabula
4. skupina	<i>Camao</i> : simbolika
5. skupina	intervju sa Solusom i Alfredom Kamenskim
6. skupina	dvije vijesti

Vrijeme rada u skupini: 15 minuta.

Nakon završetka rada predstavnik svake skupine izložiti će u 3-4 minute rezultate rada.

ZAVRŠNI DIO

4. Rad na tekstu (30 min)

Učenici nastavljaju raditi u šest skupina. Nastavnik skupine može imenovati: 1, 1A, 2, 2A, 3, 3A i napomenuti da će dvije skupine imati ista pitanja, odnosno isti zadatak.

UPUTA

- Radit ćete podijeljeni u šest skupina (svaki zadatak rješavaju dvije skupine). Svaka će skupina riješiti svoj zadatak na nastavnome listiću. U radu se možete služiti svojim bilješkama uz pročitane lektiru i tekstovima u čitanci.

1. skupina	usporedba Matoševe novele <i>Cvijet sa raskršća</i> s de La Fontaineovom basnom <i>Vuk i pas</i>
2. skupina	usporedba Matoševe novele <i>Camao</i> s Poeovom novelom <i>Crni mačak</i>
3. skupina	usporedba Matoševih novela <i>Cvijet sa raskršća</i> i <i>Camao</i>

Vrijeme rada u skupini: 15 minuta.

Nakon završetka rada predstavnik svake skupine izlaže svoj zadatak 2-3 minute, a paralelna skupina komentira/dopunjuje/korigira odgovore.

DODATNA AKTIVNOST

Radiodrama i rješavanje zadataka (45 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte radiodramu *Cvijet sa raskršća*.

(Na CARNET-ovu portalu Meduza, prijavom svojim AAI@EDU.hr korisničkim podacima, u Slušao-nici pronađite kategoriju *Radio scena* i u njoj poslušajte radijsku obradu Matoševe novele *Cvijet sa raskršća*.)

Nakon slušanja učenici rješavaju zadatke o tekstu (IZZI, modul *Subjektivna i objektivna stvarnost*, jedinica *Učionica o noveli i oko nje*, odlomak *Pročitajte tekst i riješite zadatke – Pitanja o tekstu*).

Antun Gustav Matoš, *Cvijet sa raskršća* i *Camao*

PRVA SKUPINA: *Cvijet sa raskršća*: likovi

- Kako je pripovjedač opisao prvi susret s Izabelom? Izdvojite dva motiva na kojima gradi prizor njihova prvog susreta. Odredite njihovu simboličnu ulogu u noveli.
- Koje se asocijacije javljaju u pripovjedaču pri pogledu na Izabelu? Komentirajte način na koji se u liku Izabele spajaju ljepota i umjetnost.
- Povežite Matošev životni put s načinom na koji živi Solus. Potkrijepite svoja zapažanja navodima iz teksta.

DRUGA SKUPINA: *Cvijet sa raskršća*: stilski postupci

- Iz čije je perspektive ispričana priča? Kako takav način odabira pripovjedača utječe na čitatelja?
- Novela započinje opisom pejzaža u kojemu pripovjedač tone u san. Možete li sebi predočiti taj prizor? Koje vizualne i akustične slike smatrate najsnažnijima? Obrazložite svoj odgovor i potkrijepite ga navodima iz teksta.
- Što u ovoj noveli simbolizira raskršće, a što cvijet?

TREĆA SKUPINA: *Camao*: fabula

- Smatrate li da je fabula u ovoj noveli u prvome planu? Obrazložite svoje odgovore.
- Dokažite da se u noveli miješaju dvije »stvarnosti«: objektivna (ono što se uistinu događa) i subjektivna (ono što je plod mašte, ali lik to u svojoj svijesti doživljava kao stvarno).
- Izdvojite motive koji pridonose stvaranju mističnoga ugođaja.

ČETVRTA SKUPINA: *Camao*: simbolika

- Dokažite da je Kamenski prema svojem doživljaju svijeta simbol modernoga umjetnika.
- Uočite simboliku glazbe, imena ljubavnika, labuda, oblaka, papige...
- Što spaja Fanny i Kamenskoga? Analizirajte način na koji se u noveli povezuju teme ljubavi i smrti.

PETA SKUPINA: Intervju s likom

- Napišite iz pozicije novinara pitanja za intervju sa (1.) Solusom i (2.) Alfredom Kamenskim. Uz pitanja napišite i pretpostavljene odgovore.

ŠESTA SKUPINA: Dvije vijesti

- Napišite za dnevni list dvije vijesti: vijest o pronalasku nestale Izabele i vijest o tragičnome događaju u vili bankara Foresta.

Antun Gustav Matoš, *Cvijet sa raskršća* i *Camao*

PRVA SKUPINA

Pročitajte de La Fontaineovu basnu *Vuk i pas* (*Književni vremeplov 2*, str. 82.), a zatim odgovorite na pitanja.

1. Usporedite način života vuka i psa.
2. Služeći se tekstom de La Fontaineove basne, prikažite autorov odnos prema slobodi.
3. Povežite Solusov način života s načinom života vuka u basni. Izdvojite citate kojima ćete potkrijepiti svoj odgovor.
4. Komentirajte iz perspektive suvremenoga čitatelja dva načina života prikazana u basni.

DRUGA SKUPINA

Služeći se sljedećim citatom, usporedite Matoševu novelu *Camao* s Poeovom novelom *Crni mačak*. U usporedbi vam može pomoći tablica ispod teksta.

Dobro si shvatio nit moje pripovjedačke metode: realne, moje, kontrolisane senzacije, realizovane u sasvim realnim, dobro opserviranim ljudima, a da bude senzacija što veća i jača, roman je stisnut u što uži mider / da curi krv /, a monotonija psihološkog doživljaja, da što jače frapira i djeluje, smještena je u što dramatičnije, drastičnije, bizarnije, enervantnije kombinacije, jer – sve se događa, a čita se samo što je »nevjerovatno«, dakle rijetko. Običnu senzaciju rarificirati, kristalizirati – »eto afere«, eto mog literarnog postupka, na koji dodjoh kao gimnazijalac u Moći savjesti sasvim spontano, našavši tek kasnije analognu metodu kod Poea, Mériméea i našeg Kovačića, kojega mi je tek Krnic otkrio.

(Antun Gustav Matoš u pismu Milanu Ogrizoviću)

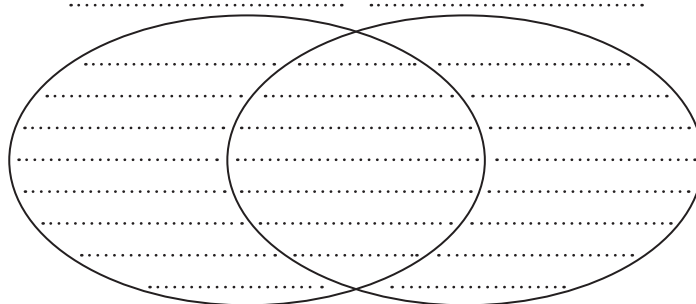

senzacija – odraz u svijesti, osjećaj izazvan opažanjem ili spoznajom čega, doživljaj;
enervantan – koji izaziva nemir, odnosno živčanu napetost; **rarificirati** – svesti na nešto rijetko, neobično

LIKОВИ	CAMAО	CRNI MAČAK
realan događaj/doživljaj (ključni motiv)		
neobično, iracionalno, mistično		
odabir žanra		

TREĆA SKUPINA

Služeći se Vennovim dijagramom, usporedite Matoševu novelu *Cvijet sa raskršća* i *Camao* na sadržajnoj i stilskoj razini – uočite po čemu su slične, a po čemu se razlikuju.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	6. PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE Zoran Ferić, <i>Potrči doktora</i> ILI Maša Kolanović, <i>Živi zakopani</i>
Predviđeno trajanje	1 sat

PRIPREMA ZA NASTAVNI SAT: Učenici su ranije dobili domaću zadaću – za ovaj su sat trebali pročitati Ferićevu novelu *Potrči doktora* (*Književni vremeplov 2*, str. 88. – 92.).

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i opisuje svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora • izdvaja ključne misli • raspravlja o zadanoj temi • analizira i donosi zaključak • uspoređuje tradicionalnu i suvremenu novelu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
---	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Komentar (5 min)

UPUTA

- Pažljivo pročitajte sljedeći tekst, a zatim ga komentirajte – iznesite svoj sud o njemu.

Prava kratka priča po mnogočemu nalikuju snu – polazi od nagona.

A vaš je onda zadatak ukrotiti iracionalnu srž tog djela.

Prava kratka priča bliža je pisanju poezije ili sanjanju nego novelističkoj prozi.

Etgar Keret

SREDIŠNJI DIO

2. Tiskovna konferencija (30 min)

🔊 UPUTA

Troje učenika preuzet će ulogu grobara, doktora i pripovjedača, a ostali učenici predstavljat će novinare.

Učenici simuliraju tiskovnu konferenciju, a nastavnik ima ulogu moderatora.

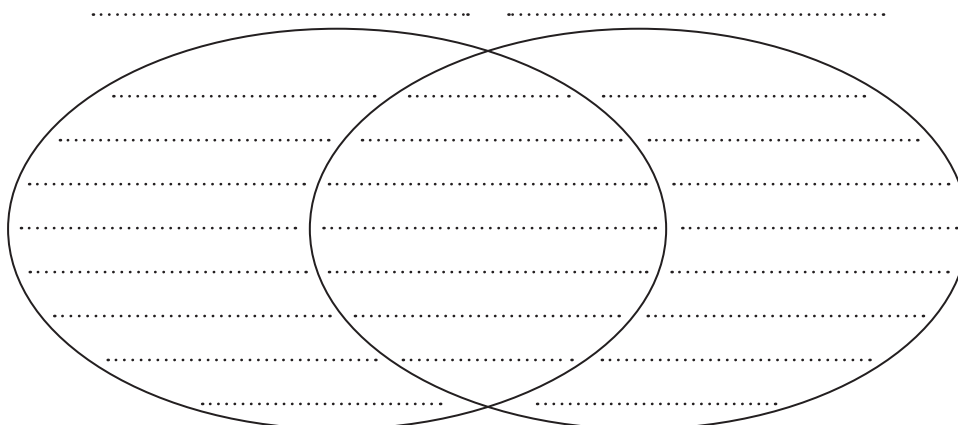
(Metoda je objašnjena na 65. stranici priručnika.)

ZAVRŠNI DIO

3. Vennov dijagram (10 min)

🔊 UPUTA

- Služeći se Vennovim dijagramom, usporedite tradicionalnu novelu s Ferićevom suvremenom novelom *Potrči doktora* na sadržajnoj i stilskoj razini – uočite po čemu su slične, a po čemu različite.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	6. PRIJEDLOG IZBORNE LEKTIRE Zoran Ferić, <i>Potrči doktora</i> ILI <i>Maša Kolanović, Živi zakopani</i>
Predviđeno trajanje	2 sata

PRIPREMA ZA NASTAVNI SAT: Učenici su ranije dobili smjernice za čitanje novele Maše Kolanović *Živi zakopani* (*Književni vremeplov 2*, str. 94.), s napomenom da ne trebaju odgovarati na posljednji dio smjernica (NAPIŠITE...).

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>B.2.2. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem.</p> <p>C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i opisuje svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • izdvaja ključne misli • objašnjava i argumentira svoju misao • stvara novi tekst na temelju polaznoga <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Vruća olovka (10 min)

UPUTA

- Sat ćemo započeti *vrućom olovkom*: najprije ćete promotriti dvije fotografije – portret i naslovnici knjige Maše Kolanović, a zatim ćete 3 minute, neprekinuto, bilježiti svoje misli i asocijacije vezane uz fotografije onako kako vam naviru.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita svoje zapise. Učenici komentiraju ono što su drugi zabilježili.

SREDIŠNJI DIO

2. Pretraživanje informacija (15 min)

UPUTA

• Radeći u paru i služeći se digitalnim izvorima, pronađite što više informacija o Maši Kolanović i njezinoj zbirci *Poštovani kukci i druge jezive priče*. Za pretraživanje i bilježenje imate pet minuta. Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju i dopunjavaju.

3. Rad u skupinama (35 min)

UPUTA

• Radit ćete podijeljeni u četiri skupine. Svaka skupina dobit će jedan od sljedećih pojmova i provesti ga kroz priču. Prikažite na koji se način zadani pojam uvodi, kako je prikazan u djelu i koliko je, prema vašemu mišljenju, važan za priču u cjelini.

1. skupina	mobitel
2. skupina	starost
3. skupina	rođaci
4. skupina	Dubrovnik

Učenici rade 15 minuta u skupini, a zatim svaka skupina predstavlja rezultate rada 5 minuta. Ostali učenici mogu im postavljati pitanja te komentirati i dopunjavati njihove odgovore.

4. Razgovor (10 minuta)

UPUTA

• Izdvojite jedan problem iz pripovijetke koji držite aktualnim. Obrazložite zašto ste ga odabrali i možete li ponuditi rješenje.

Učenici međusobno komentiraju svoje odgovore.

ZAVRŠNI DIO

5. Stvaralački zadatak (20 min)

UPUTA

- Odaberite jednu od ponuđenih tema (mobitel, starost, rođaci, Dubrovnik) i napišite:
 1. komentar u kojemu ćete se osvrnuti na prikaz međuljudskih odnosa u noveli
 2. pismo autorici
 3. preporuku za čitanje ove priče.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

Nastavna tema	2. SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA STVARNOST
Nastavna jedinica	7. Novela (sinteza)
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeuporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizira i interpretira primjere iz različitih tekstova prema vremenskoj, područnoj i funkcionalnoj raslojenosti leksika • primjenjuje prikladni idiom s obzirom na kontekst komunikacije i funkcionalni stil • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • odgovara na pitanja • dopunjuje i komentira izlaganje drugih • izdvaja informacije • usustavljuje informacije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • uku B.4/5.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Umna mapa (10 min)

UPUTA

- Načinite umnu mapu kojom ćete prikazati književne sadržaje u ovoj temi. Središnji je pojam vaše umne mape NOVELA.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

SREDIŠNJI DIO

2. PowerPoint prezentacija (15 min)

UPUTA

- Pažljivo pratite prezentaciju o povijesnome razvoju novele i bilježite u obliku natuknica sve ono što držite važnim.

Služeći se PowerPoint prezentacijom, nastavnik podsjeća/tumači povijesni razvoj novele (modul *Subjektivna i objektivna stvarnost*, jedinica *Učionica o noveli i oko nje*, odlomak *Novela – Iz povijesti novele*). Učenici iznose rezultate rada i komentiraju/dopunjavaju bilješke.

3. Stvaralački zadatak (10 min)

UPUTA

- Radit ćete u paru: osmislite reklamu za jedno pročitano suvremeno novelističko djelo – to može biti tekst koji ste čitali unutar ove teme, ali i bilo koji drugi tekst.

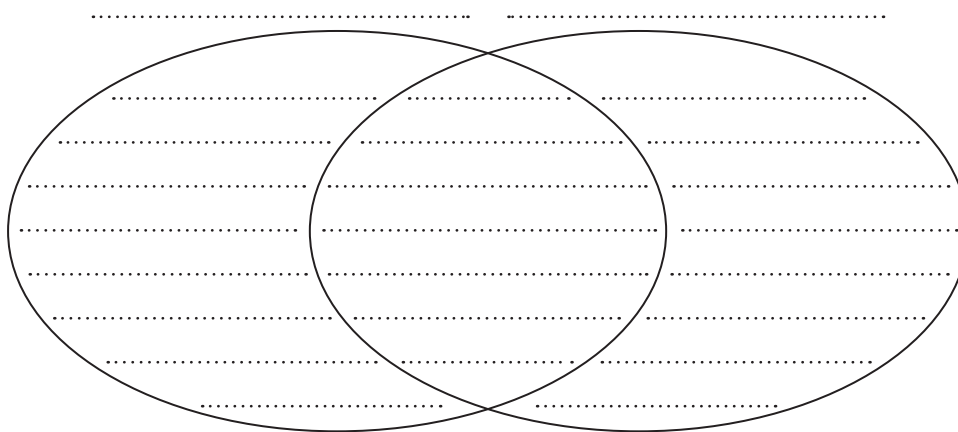
Nekoliko parova iznosi rezultate rada, a ostali učenici komentiraju.

ZAVRŠNI DIO

4. Vennov dijagram (10 min)

UPUTA

- Radeći u paru i služeći se Vennovim dijagramom, usporedite leksik tradicionalne i suvremene novele.

Nekoliko parova iznosi rezultate rada, a ostali učenici komentiraju.

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

Nastavne jedinice

1. Sve boje smijeha (uvod u temu)	1 – 2
2. IZLAGAČKI TEKSTOVI	
Izlagачki tekstovi. Članak	2
Prikaz	1
Sažetak	1
3. Od humora do groteske	2
4. Renesansa (kontekst, poetika)	2
5. Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> (obvezna lektira)	3
6. Marin Držić u kontekstu hrvatske renesanse	1
7. Pisanje izlagачkoga teksta (prikaz članka)	1
8. Analiza i ispravak prikaza članka	1
9. Komedija	2
10. Usporedna raščlamba: komedija (pismena vježba)	1
11. <u>Dodatni/izborni sat</u> : Boris Senker, <i>Zagrebulje zagrobne</i>	1
12. Druga pisana provjera: komedija	1
13. Analiza druge pisane provjere	1
14. Lektira prema samostalnome izboru učenika	2

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	1. Sve boje smijeha (uvod u temu)
Predviđeno trajanje	1 – 2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad individualno ili timski <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje svoja očekivanja • uspoređuje svoja očekivanja s očekivanjima drugih učenika • objašnjava svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • procjenjuje informacije • povezuje informacije • stvaralački se izražava <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Aktivno slušanje i razmjena mišljenja na temelju teksta (7 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte sljedeći vic:

Pita Eva Adama: – Dragi, voliš li me?
A Adam odgovara: A koga bih drugog?

- Zašto ste se smijali?
- Volite li pričati/slušati viceve?
- Što vas može uvijek nasmijati?
- Jesu li duhoviti ljudi omiljeniji u društvu? Zašto?

Nekoliko učenika odgovara na postavljena pitanja.

SREDIŠNJI DIO

2. Razmisli i razmijeni misli u paru (8 min)

Nastavnik može na ploču napisati sljedeće tvrdnje:

- Postoje različite vrste smijeha.
- Smijeh je zarazan.
- Smijeh je lijek.

UPUTA

- Pročitajte tvrdnje napisane na ploči. Nakon čitanja razmislite pa odgovorite (u sebi) slažete li se s njima.
- Razmijenite svoje misli u paru.

Nekoliko parova izvještava razred o svome odnosu prema navedenim tvrdnjama, odnosno smijehu.

3. Pisanje kratkoga sastavka na zadanu temu (10 min)

UPUTA

- Tema kojom ćemo se baviti u narednome razdoblju nosi naslov *Sve boje smijeha*. Vaš je zadatak razmisliti, a zatim napisati kratki sastavak u kojemu ćete opisati kako smijeh djeluje na vas. Za svoj sastavak (razmišljanje, pisanje) imate pet minuta.

Učenici čitaju svoje sastavke i međusobno ih komentiraju.

4. Kratko predavanje (15 min)

Nastavnik uvodi učenike u temu prikazujući im digitalne sadržaje *Sve boje smijeha* (IZZ1). Nakon toga upućuje ih na **ishode** u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 325.) i udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 69.) koji se trebaju ostvariti obradom ove teme.

ZAVRŠNI DIO

5. Pisanje činkvine (5 min)

UPUTA

- Napišite činkvinu kojom ćete sažeto iskazati svoj doživljaj pojma **smijeh**. (Opis činkvine nalazi se na 49. stranici ovoga priručnika).

DODATNA AKTIVNOST

Uvod u temu može se realizirati i u dva sata. U prijedlogu dodatnih aktivnosti nalazi se prijedlog realizacije drugoga uvodnog sata.

Rad u skupinama (45 min)

UPUTA

- Radit ćete podijeljeni u šest skupina. Sve će skupine dobiti isti zadatak.
- Vaš je zadatak **dramatizirati jedan smiješan događaj** na temelju događaja koji se uistinu dogodio u vašemu razredu – na nastavi, za vrijeme odmora, izletu i sl.
- Radit ćete u skupinama 20 minuta, a zatim svaka skupina ima 3-4 minute za predstavljanje.

Skupine predstavljaju svoje dramatizacije i međusobno ih komentiraju.

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	2. IZLAGAČKI TEKSTOVI Izlagачki tekstovi. Članak Prikaz Sažetak
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagачke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagачke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • čita i piše članak u skladu sa svrhom i namjenom teksta • analizira jezično-strukturna obilježja izlagачkih tekstova: znanstveno-popularnoga članka i stručnoga članka • povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu • povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima • istražuje izvore informacija: prikuplja informacije, uspoređuje informacije iz različitih izvora, razlikuje provjerene i neprovjerene izvore informacija • oblikuje prema modelu članak <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • analizira tekstove • izdvaja informacije • procjenjuje informacije • razmjenjuje mišljenje unutar skupine • usustavljuje informacije • samovrednuje i vrednuje novonaučeno <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • uku B.4/5.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. 	<p>I S H O D I</p>
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

NAPOMENA: Za sat treba pripremiti dva nastavna listića: *Izlagачki tekstovi* (1.) i *Izlagачki tekstovi* (2.). (Zadatak s nastavnoga listića *Izlagачki tekstovi* (1.) nalazi se u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 70.).

UVODNI DIO

1. Razmisli i razmijeni misli u paru (10 min)

UPUTA

- Pažljivo pročitajte zadatak na nastavnome listiću *Izlagački tekstovi* (1.). Samostalno ga riješite, a zatim svoje odgovore usporedite i prokomentirajte sa svojim parom.

Nekoliko parova čita svoje rezultate rada i objašnjava ostalima u razredu zašto su vrste tekstova razvrstali baš na takav način.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (5 min)

Nastavnik može učenike u kratkome predavanju upoznati s najčešćim situacijama čitanja i vrstama tekstova koje im pripadaju.

3. Slušanje i razgovor (10 min)

Nakon toga nastavnik može pročitati ulomak teksta u kojemu se u *Hrvatskoj enciklopediji* predstavlja dubrovački renesansni književnik Marin Držić. (Tekst se nalazi u udžbeniku *Fon-Fon 2* na 71. stranici.)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte tekst u kojemu se predstavlja dubrovački renesansni književnik Marin Držić.

Nakon što odslušaju tekst, nastavnik postavlja pitanja na koja učenici usmeno odgovaraju.

1. Kojoj situaciji čitanja, prema vašemu mišljenju, pripada ovaj tekst?
2. Navedite prema kojim je obilježjima ovo izlagački tekst.
3. Objasnite značenje pojma izlagački tekst.

4. Grozd (5 min)

UPUTA

- Služeći se udžbenikom (*Fon-Fon 2*, str. 71.), izradite grozd kojim ćete prikazati izlagačke tekstove.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

5. Rad u skupini (40 min)

Razred je potrebno podijeliti u šest skupina. Nastavnik treba pripremiti nastavni listić *Izlagački tekstovi* (2.). (Pitanja na nastavnome listiću nalaze se i u udžbeniku *Fon-Fon 2* ispod navedenih tekstova.)

UPUTA

- Radit ćete u šest skupina. Dvije skupine dobit će isti zadatak na nastavnome listiću *Izlagački tekstovi* (2.). Nakon izlaganja pojedine skupine paralelna će skupina dopuniti i prokomentirati to izlaganje.

Učenici po skupinama predstavljaju rezultate rada, a paralelna skupina dopunjava, odnosno komentira i po potrebi korigira izlaganje.

6. Kratko predavanje (5 min)

U kratkome predavanju nastavnik uspoređuje tri vrste članaka: tematski, popularno-znanstveni i stručni članak i upućuje učenike na *Podsjetnik* u udžbeniku – *Kako napisati članak* (*Fon-Fon*, str. 81.).

Izlagački tekstovi (1.)

1. Pridružite navedene vrste tekstoiva odgovarajućoj situaciji u kojoj ih čitate – osobnoj, javnoj, obrazovnoj ili profesionalnoj.

• VIJEST	• TEKST U UDŽBENIKU	• ZABAVNI ČASOPIS
• OBAVIJEST	• ZAKON	• LIRSKA PJESMA
• ROMAN	• PRAVILNIK	• STRUČNI ČLANAK
• PRIČA	• REPORTAŽA	• IZVJEŠĆE
• OGLAS	• ENCIKLOPEDIJSKI ČLANAK	

<p>OSOBNJA</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: right;">JAVNA</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>OBRAZOVNA</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: right;">PROFESIONALNA</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

.....

.....

.....

.....

Izlagački tekstovi (2.)

PRVA SKUPINA

- Pročitajte tekst *Kamo gledati kada razmišljamo o budućnosti?* u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 72. – 73.), a zatim riješite sljedeće zadatke.
 1. Kojim je povodom objavljen ovaj članak? Izdvojite navode iz teksta kojima ćete potkrijepiti svoj odgovor.
 2. Kakve su pripreme, prema vašemu mišljenju, bile potrebne da bi novinarka mogla napisati ovakav članak?
 3. Po čemu se ovaj članak razlikuje od vijesti?

Izlagački tekstovi (2.)

DRUGA SKUPINA

- Pročitajte tekst Stele Lechpammer *Osim što budućnost predviđamo, je li moguće da ikada u nju i otputujemo?* u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 74. – 76.), a zatim riješite sljedeće zadatke.
 1. Komu je ovaj članak namijenjen? Na temelju čega to zaključujete?
 2. Koju situaciju čitanja pokriva ovaj članak: privatnu, javnu, obrazovnu ili profesionalnu? Na čemu temeljite svoj odgovor?
 3. Smatrate li da je ovaj članak pisan s posebnim ciljem? Obrazložite svoj odgovor.
 4. Odredite kompoziciju članka.
 5. Navedite obilježja funkcionalnoga stila kojim je pisan.

Izlagački tekstovi (2.)

TREĆA SKUPINA

- Pročitajte tekst Josipa Mašića i Gabrijele Kišiček *Retorička analiza govora američkih predsjednika Roosevelta, Kennedyja i Obame* u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 77. – 80.), a zatim riješite sljedeće zadatke.
 1. Komu je namijenjen ovaj članak? Na temelju čega to zaključujete?
 2. Zbog čega se na početku navodi sažetak i ključne riječi?
 3. Opišite strukturu članka.
 4. Dokažite da je ovaj stručni članak pisan znanstvenim stilom.

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	2. IZLAGAČKI TEKSTOVI Izlagački tekstovi. Članak Prikaz Sažetak
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • čita i piše prikaz u skladu sa svrhom i namjenom teksta • analizira jezično-strukturna obilježja izlagačkih tekstova: prikaza • povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu • povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima • istražuje izvore informacija: prikuplja informacije, uspoređuje informacije iz različitih izvora, razlikuje provjerene i neprovjerene izvore informacija • oblikuje prikaz prema modelu <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • analizira tekstove • izdvaja informacije • procjenjuje informacije • razmjenjuje mišljenje unutar skupine • usustavljuje informacije • uspoređuje informacije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor (5 min)

UPUTA

- Razmislite, a zatim u 2-3 rečenice predstavite knjigu ili film koji su vas se dojmili.

Nekoliko učenika predstavlja odabrana djela.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad u skupini (30 min)

Razred je potrebno podijeliti u šest skupina. Svaka skupina dobit će jedan prikaz koji treba analizirati služeći se pitanjima u udžbeniku. Pitanja su ista za sve skupine.

🔊 UPUTA

- Radit ćete u šest skupina. Dvije skupine dobit će isti zadatak.

1. i 4. skupina	<i>Tajne čitanja i čitatelja</i>	<i>Fon-Fon 2, str. 82. – 83.</i>
2. i 5. skupina	<i>Paralelni svjetovi</i>	<i>Fon-Fon 2, str. 84. – 85.</i>
3. i 6. skupina	<i>Bajka za djecu i odrasle</i>	<i>Fon-Fon 2, str. 86. – 87.</i>

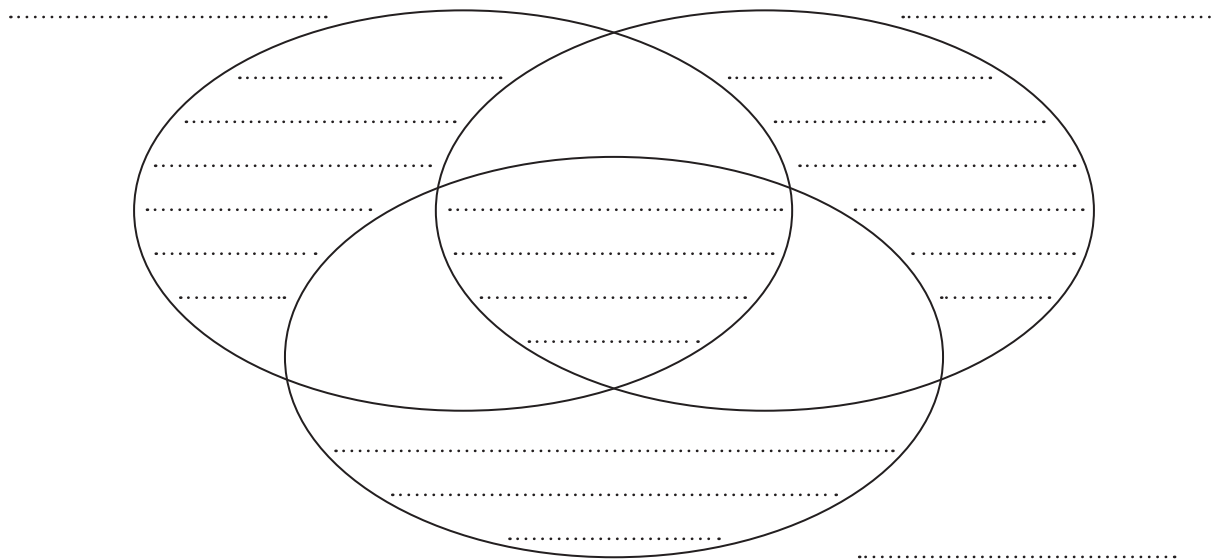
- Pročitajte prikaz dobivenoga književnog djela, a zatim odgovorite na pitanja za analizu prikaza (*Fon-Fon 2, str. 87.*).
- Nakon izlaganja pojedine skupine paralelna će skupina dopuniti i prokomentirati to izlaganje. Učenici po skupinama predstavljaju rezultate rada, a paralelna skupina dopunjava, odnosno komentira i po potrebi korigira izlaganje.

ZAVRŠNI DIO

3. Vennov dijagram (10 min)

🔊 UPUTA

- Služeći se Vennovim dijagramom, usporedite na temelju izlaganja tri prikaza na sadržajnoj i stilskoj razini – uočite po čemu su slični, a po čemu se razlikuju.

Učenici iznose rezultate rada i dopunjavaju svoja rješenja.

NAPOMENA: Za domaću zadaću učenici mogu riješiti 4. zadatak u radnoj bilježnici (*Fonoplov 2, str. 51. – 52.*), tj. napisati prikaz prema uputi.

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	2. IZLAGAČKI TEKSTOVI Izlagački tekstovi. Članak Prikaz Sažetak
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne, pripovjedne i izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • čita i piše sažetak u skladu sa svrhom i namjenom teksta • analizira jezično-strukturna obilježja izlagačkih tekstova: sažetka • povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu • povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima • oblikuje sažetak prema modelu <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • navodi asocijacije • analizira tekstove • izdvaja informacije • procjenjuje informacije • usustavljuje informacije • stvara tekst prema zadanome modelu <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • uku A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Asociogram (5 min)

UPUTA

- Razmislite, a zatim tijekom sljedeće (jedne) minute napišite što više asocijacija vezanih uz pojam **sažetak**.

Učenici iznose svoje asocijacije i međusobno ih komentiraju. Na temelju njihovih asocijacija i komentara nastavnik može definirati sažetak kao tekstnu vrstu (*Fon-Fon 2*, str. 89.).

SREDIŠNJI DIO

2. Rad na tekstu i pisanje sažetka (30 min)

 UPUTA

- Služeći se tekstom Viktora Žmegača *Čujte, gledajte (Fon-Fon 2, str. 90.)*, naučit ćete kako se tekst sažima, odnosno kako možete u nekoliko koraka sastaviti sažetak.
 1. Najprije pročitajte tekst. Pri prvome čitanju trebete razumjeti tekst na općoj razini: dakle, pročitajte ga kao tekst koji vam donosi neke informacije.
 2. Kad tekst pročitate, služeći se uputama *Postupak sažimanja teksta (Fon-Fon, str. 91.)*, napišite sažetak Žmegačeva teksta.

ZAVRŠNI DIO

3. Sažetak – predavljanje rezultata rada (10 min)

Nekoliko učenika čita svoje sažetke, a ostali učenici komentiraju i daju prijedloge za poboljšanje teksta.

DODATNA AKTIVNOST

Usporedba dvaju sažetaka

Učenicima se u završnome dijelu sata može ponuditi i da usporede svoj sažetak s oglednim primjerom sažetka Žmegačeva teksta u udžbeniku (*Fon-Fon 2, str. 92.*).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	3. Od humora do groteske
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima • analizira uporabu različitih stilskih sredstava u medijskim tekstovima <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • navodi i opisuje svoje stavove • uspoređuje svoje stavove • otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora • prepoznaje različite vrste humora • izdvaja ključne podatke • sažima informacije • stvara tekst na zadanu temu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. 	I S H O D I
---	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor potaknut tekstom (15 min)

Nastavnik čita tekst, a nakon čitanja učenici odgovaraju na postavljena pitanja.

UPUTA

- Pažljivo poslušajte sljedeći tekst.

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

Prvo moramo ustanoviti razliku između smiješnih i duhovitih ljudi. Netko može biti smiješan po prirodi, dakle smiješna je sama njegova pojava, dok duhoviti ljudi pak mogu i ne moraju u određenim trenucima biti duhoviti. Što je uopće kod čovjeka okidač koji pokreće »napad« smijeja? Alistair Clarke, evolucijski teoretičar, u svojoj knjizi pojašnjava: »U određenom trenutku, mozak spozna događaj koji na njega djeluje kao nešto nepoznato, iznenađujuće, a kao rezultat te spoznaje javlja se u čovjeku osjećaj da je nešto smiješno. Ljudski mozak ne percipira određenu situaciju kao smiješnu, nego niz prijašnjih sličnih događaja utječe na to da određenu situaciju smatramo smiješnom ili ne.« Dakle, različite osobe mogu istu situaciju doživjeti na različite načine, odnosno smatrati je smiješnom ili ne.

Općenito, biti duhovit nije uopće lako, a još je teže definirati što je smiješno, a što nije. Dosašnja istraživanja tek pokušavaju utvrditi koji se dio mozga aktivira kad u određenom trenutku nešto smatramo smiješnim. Zabilježeni su slučajevi u kojima ljudi koji su imali određene povrede mozga neke događaje koje su prije smatrali smiješnima više ne smatraju, a ima čak i slučajeva u kojima pojedinac u potpunosti više nije u mogućnosti percipirati smiješne situacije kao takve, dakle u potpunosti gubi smisao za humor. Stravično.

Kristofor McCartys sa Sveučilišta Northumbria proveo je istraživanje koje pokazuje da muškarci koji su duhoviti imaju veći uspjeh kod suprotnog spola jer ih žene smatraju pametnima i iskrenima te drže da predstavljaju bolju priliku za dugotrajne veze. Analizom trideset studija utvrđeno je da ljudi koji su veseli i vedri ne samo da su manje podložni bolestima nego žive duže od svojih vršnjaka, možda i zato što su manje zabrinuti za svoje trenutne tegobe.

Zaključak je da nema zaključka. Svi bi htjeli biti smiješni, no duhovitost je očito rezervirana samo za neke ljude. Kroz svakodnevne životne situacije uvijek je lakše proći sa smiješkom na licu pa, ako već ne možete sami sebi uljepšati dan, nađite si nekoga tko će to obaviti umjesto vas.

(prema tekstu s portala biologija.com.hr: Domagoj Kolarec, *Koliko je teško biti smiješan?*)

1. Slažete li se s tvrdnjama iznesenima u tekstu? Obrazložite i potkrijepite svoje odgovore.
2. Kakav humor volite? Znete li nekoga s istim smislom za humor?
3. Što nekoga čini duhovitim?
4. Može li humor biti i neugodan? Obrazložite svoje odgovore.

Učenici iznose i međusobno komentiraju svoje odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Razmisli i razmijeni misli u paru (15 min)

UPUTA

- Razmislite pa odgovorite (u sebi) na sljedeća pitanja:

1. Koja je vaša omiljena komedija (književno djelo, predstava, film)? Obrazložite svoj odgovor.
2. Koji elementi to djelo čine komedijom?
3. Komu biste je preporučili? Zašto?

Razmijenite svoje misli u paru. Nekoliko parova izvještava razred o čemu su razgovarali.

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

3. Rad u skupinama (25 min)

Učenici su podijeljeni u pet skupina. Svaka skupina dobiva odgovarajući dio nastavnoga listića sa zadatcima.

1. skupina	Humor
2. skupina	Ironija
3. skupina	Satira
4. skupina	Groteska

Učenici rade u skupini 15 minuta, a zatim svaka skupina izlaže rezultate rada 5 minuta.

UPUTA

- Raditi ćete u skupinama. Svaka će skupina riješiti svoj zadatak na nastavnome listiću.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

4. Popunjavanje tablice (5 min)

UPUTA

- Služeći se tablicom, usporedite humor, ironiju, satiru i grotesku.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

	humor	ironija	satira	groteska
zajedničko				

ZAVRŠNI DIO

5. Odgovaranje na pitanja i samovrednovanje (30 min)

UPUTA

- Riješite 3. zadatak u radnoj bilježnici, cjelina *O smijehu* (*Fonoplov 2*, str. 48.). Za rješavanje imate 15 minuta.

Nakon što riješe zadatak, učenici glasno čitaju svoje odgovore i međusobno ih komentiraju. Učenici mogu uspoređivati svoje odgovore s odgovorima drugih učenika i na taj se način samovrednovati služeći se sljedećom tablicom:

1.	Odgovorio/odgovorila sam na sva pitanja.	
2.	Moji su odgovori jasno oblikovani.	
3.	Obrazložio/obrazložila sam svoje odgovore.	
4.	Iz odgovora je vidljiv moj stav o određenoj temi.	

Od humora do groteske

PRVA SKUPINA: HUMOR

- Pročitajte tekst Paje Kanižaja *Savršen zločin (Književni vremeplov 2, str. 102.)*, a zatim odgovorite na sljedeća pitanja:
 1. Na čemu je utemeljen humor u priči? Kako se autor poslužio jezikom za stvaranje komičnoga učinka?
 2. Koji dio teksta smatrate najduhovitijim? Obrazložite svoj odgovor.
 3. Definirajte **humoresku**.

DRUGA SKUPINA: IRONIJA

- Pročitajte poslovicu, aforizam, anegdotu i lirsku pjesmu u svojoj čitanci (*Književni vremeplov 2, str. 103.*) i riješite sljedeće zadatke:
 1. Dokažite da je u njima izražena **ironija**.
 2. Definirajte ironiju. Pokušajte je izraziti nekom metaforom, tj. prenesenim značenjem na temelju sličnosti. Navedite dva sinonima za ironiju.
 3. Jeste li ikad prema nekome ili nečemu bili ironični? Ako jeste, opišite jednu takvu situaciju.

TREĆA SKUPINA: SATIRA

- Pročitajte Matoševe **epigrame** (*Književni vremeplov 2, str. 104.*) i riješite sljedeće zadatke:
 1. Komentirajte autorov odabir tema u epigramima. Smatrate li da su te teme i danas aktualne?
 2. Jesu li vam ovi epigrami smiješni? Jesu li smiješni onima na koje se odnose? Obrazložite svoj odgovor.
 3. Definirajte epigram.
 4. Sastavite kratki dvostih s parnom rimom u kojemu ćete duhovito komentirati neku negativnu društvenu pojavu.

ČETVRTA SKUPINA: GROTESKA

- Služeći se čitankom (*Književni vremeplov 2, str. 108.*), riješite sljedeće zadatke:
 1. Proučite fotografiju na kojoj su prikazani groteskni motivi i pokušajte na temelju fotografije definirati **grotesku** kao umjetnički oblik.
 2. Usporedite karikaturu u čitanci (*Književni vremeplov 2, str. 101.*) i fotografiju iz 1. zadatka (*Književni vremeplov 2, str. 108.*). Uočite sličnosti i razlike.

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	4. Renesansa (kontekst, poetika)
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst • opisuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst • uspoređuje stilsko-poetička obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • navodi i opisuje svoje misli i asocijacije • uspoređuje svoje misli i asocijacije • otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora • prepoznaje obilježja renesanse • postavlja pitanja • izdvaja ključne podatke • sažima informacije • stvara tekst na zadanu temu <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor – uvod u temu (10 min)

Nastavnik projicira tekst, a zatim postavlja pitanja kojima će učenike uvesti u temu.

1. pov. razdoblje procvata u europskoj kulturi, znanosti i umjetnosti od 14. do 16. st. s osloncem i nadahnućem u antičkoj baštini i otklonom od srednjega vijeka
2. razg. obnova, ponovni procvat, preporod

(hjp.znanje.hr)

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

... doprinijeti svijesti da zemlju treba obrađivati, iako renesansa hrvatske poljoprivrede ovisi o mnogo drugih faktora ...
... igrani film u posljednjih je par godina doživio pravu renesansu. To je vidljivo prvenstveno na Danima hrvatskog ...
... dolaskom Dalića na klupu reprezentacije započela je nova nogometna renesansa Vatrenih.
(prema: kontekst.io/hrvatski/renesansa)

UPUTA

- Pažljivo pročitajte tekstove i razmislite o značenju pojma **renesansa** u svakome od njih.

1. Kako povezujete (izvorno i razgovorno) značenje riječi renesansa s ovim trima rečenicama?
2. Navedite situaciju u kojoj biste mogli upotrijebiti riječ renesansa u svakodnevnome razgovoru. Obrazložite svoj odabir i potkrijepite ga primjerima.

Učenici iznose i međusobno komentiraju svoje odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Aktivno slušanje (5 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte ulomak romana Josteina Gaardera *Sofijin svijet* i bilježite u obliku natuknica one misli koje smatrate važnima ili zanimljivima. (Ulomak romana nalazi se u čitanci *Književni vremeplov 2*, str. 255. – 256.)

3. Usporedba književnoga teksta i slikovnih materijala (5 min)

UPUTA

- Pažljivo promotrite Rafaelovo djelo *Loggia de Psiche* (Villa Farnesina), a zatim ga usporedite sa svojim bilješkama, odnosno tekstom koji ste poslušali – prepoznajte na Rafaelovu djelu renesansna obilježja.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

4. INSERT metoda (10 min)

UPUTA

- Služeći se INSERT metodom, pažljivo pročitajte tekstove *Renesansno doba* i *Renesansa (temeljni pojmovi)* u svojoj čitanci (*Književni vremeplov 2*, 257. – 259.):
 - Dijelove teksta koji potvrđuju ono što ste već znali, označite kvačicama (✓).
 - Dijelove teksta koji donose nove informacije, označite znakom (+).
 - Dijelove teksta, odnosno tvrdnje o kojima želite postaviti pitanja, označite upitnikom (?).
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika iznosi na koji je način označilo tekst, a nastavnik odgovara na (eventualna) pitanja.

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

5. Kratko predavanje – europska renesansa (10 min)

Nastavnik drži kratko predavanje o **europskoj renesansi i renesansnoj poetici** služeći se digitalnim izvorima.

6. Grozd (10 min)

UPUTA

- Služeći se metodom grozda, prikažite razdoblje renesanse u Europi. U radu se možete služiti predstavljanim IZZI sadržajima i čitankom.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

7. Kratko predavanje – hrvatska renesansa (10 min)

Nastavnik drži kratko predavanje o **hrvatskoj renesansi i renesansnoj poetici** služeći se digitalnim izvorima.

8. Grozd (10 min)

UPUTA

- Služeći se metodom grozda, prikažite razdoblje renesanse u Hrvatskoj. U radu se možete služiti predstavljanim IZZI sadržajima i čitankom.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

9. Aktivno slušanje (10 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte zvučni zapis *Iz životopisa: Marin Držić* (IZZI, slušaonica, 1. razred) i bilježite, u obliku natuknica, sve važne činjenice iz Držićeva životopisa.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

ZAVRŠNI DIO

10. Vennov dijagram (10 min)

UPUTA

- Usporedite s pomoću Vennova dijagrama razdoblje europske i hrvatske renesanse služeći se svojim bilješkama koje se izradili tijekom sata.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

DODATNA AKTIVNOST

NAPOMENA: Ova aktivnost može biti alternativa aktivnostima 5. – 8.

Pisanje pitanja i odgovora (40 min)

Učenici su podijeljeni u dvije skupine, a unutar tih skupina rade u parovima.

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	5. Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> (obvezna lektira)
Predviđeno trajanje	3 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
- B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.
- B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekстом.

RAZRADA ISHODA

- izražava svoj literarni doživljaj teksta
- objašnjava u čemu uživa dok čita djelo
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- opisuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst
- uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst
- prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u renesansnoj komediji
- oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima
- predstavlja svoj rad individualno ili timski

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- opisuje svoje misli i asocijacije na zadanu temu
- navodi primjere
- uspoređuje svoje misli i asocijacije s mislima i asocicijama drugih učenika
- oblikuje uloge na temelju likova iz komedije
- objašnjava i procjenjuje ponašanje likova
- izdvaja ključne misli
- raspravlja o zadanoj temi
- navodi primjere i argumentira
- analizira i donosi zaključak
- povezuje i primjenjuje naučeno u zadacima
- izražava svoj doživljaj teksta
- stvara tekst na zadanu temu

MEDUPREDMETNE TEME

- **uku A.4/5.2.** Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Vruća olovka (10 min)

UPUTA

- Zadana je tema **sukob stari – mladi**. Služeći se metodom vruće olovke, zabilježite u sljedećih pet minuta, neprekinuto, svoje misli i asocijacije (vezane uz temu) onako kako vam naviru.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita svoje zapise. Učenici komentiraju ono što su drugi zabilježili.

SREDIŠNJI DIO

2. Analiza komedije – rad u skupinama (40 min)

Učenike treba podijeliti u pet skupina. Svaka skupina dobiva zadatak na nastavnome listiću br. 1 (Marin Držić, *Novela od Stanca* – analiza komedije).

Učenici rade u skupinama 15 minuta, a zatim svaka skupina održava petominutno izlaganje.

UPUTA

- Radit ćete u skupinama: svaka skupina dobit će zadatak/zadatke na nastavnome listiću.

1. skupina	Literarni doživljaj
2. skupina	Stanac
3. skupina	Dživo, Miho, Vlaho
4. skupina	Komedija
5. skupina	Renesansno i suvremeno

3. Vrući stolac (varijanta vrućega stolca: *rašomon*) – 30 min

Služeći se metodom *rašomon* (varijantom vrućega stolca), učenici predstavljaju likove Stanca i dubrovačkih mladića Džive, Mihe i Vlaho (karakterizacija likova) stavljajući ih u suodnos i na taj način analiziraju likove iz različitih gledišta.

UPUTA

- Nastavak sata posvetit ćemo likovima, a karakterizaciju likova najbolje ćemo dobiti metodom *rašomon* – varijantom vrućega stolca.
- **Postupak:** četvero će učenika sjesti na stolce i glumiti Stanca, Dživu, Mihu i Vlaho, odnosno govoriti iz pozicije likova, a ostali će im učenici postavljati pitanja. Na taj ćemo način čuti priču iz pozicije svakoga lika, tj. iz različitih gledišta.

Napomena: Ulogu jednoga lika može odigrati i više učenika.

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

4. Rad u skupinama (40 min)

Učenike treba podijeliti u pet skupina. Svaka skupina dobiva zadatak na nastavnome listiću br. 2 (Marin Držić, *Novela od Stanca* ili vječna tema o odnosu mladost – starost).

Učenici rade u skupinama 15 minuta, a zatim svaka skupina održava petominutno izlaganje.

UPUTA

- Radit ćete u skupinama: svaka skupina dobit će zadatak/zadatke na nastavnome listiću.

1. skupina	Statusi na društvenim mrežama
2. skupina	Zabava nekad
3. skupina	Zabava danas
4. skupina	Stančevo pismo
5. skupina	Monolog Mihina oca

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

ZAVRŠNI DIO

5. Umna mapa (15 min)

UPUTA

- Služeći se umnom mapom, prikažite Držićevu *Novelu od Stanca*. U radu se možete služiti svojim bilješkama i čitankom (*Književni vremeplov 2 – Marin Držić, Novela od Stanca (podsjetnik)*, str. 124.).

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

DODATNA AKTIVNOST

Vrednovanje i samovrednovanje (45 min)

Učenici mogu riješiti zadatke u radnoj bilježnici – cjelina *Antiteza starost – mladost* u suvremenome svijetu (*Fonoplov 2*, str. 57. – 59.).

Marin Držić, *Novela od Stanca* – analiza komedije

PRVA SKUPINA: LITERARNI DOŽIVLJAJ

1. Koji su vam prizori iz komedije bili smiješni? Opišite ih.
2. Jeste li imali poteškoća pri čitanju djela? Navedite ih. Kako ste ih riješili?
3. Opišite kako ste se osjećali čitajući djelo.

DRUGA SKUPINA: STANAC

1. Prikažite lik Stanca: navedite prizore u kojima se pojavljuje i Stančeve osobine koje u njima dolaze do izražaja.
2. Smatrate li da je Stanac tipičan lik? Potkrijepite odgovor navodima iz teksta.
3. Komentirajte autorov odabir lika. Smatrate li da je Držić na Stančevoj strani ili na strani dubrovačkih mladića? Obrazložite svoj odgovor.

TREĆA SKUPINA: DŽIVO, MIHO, VLAHO

1. Navedite nekoliko osobina koje su zajedničke ovim likovima.
2. Komentirajte ponašanje dubrovačkih mladića: osvrnite se na uzrok, sam tijek i posljedice njihove šale sa starcem.
3. Opišite kako gradski mladići doživljavaju Stanca. Nakon toga prikažite doživljaj grada iz Stančeve perspektive. Usporedite te dvije perspektive.

ČETVRTA SKUPINA: KOMEDIJA

1. Koji su tipični karakteri nositelji dramskoga sukoba u ovome djelu?
2. Odredite dijelove dramske kompozicije *Novele od Stanca*: uvod, zaplet, kulminaciju, preokret radnje i rasplet.
3. Izdvojite vama najsmješniju situaciju u komediji. Komentirajte svoj odabir.
4. Komu se smijemo u ovoj komediji? Zbog čega?

PETA SKUPINA: RENESANSNO I SUVREMENO

1. Smatrate li šalu sa Stancem duhovitom? Obrazložite svoj odgovor.
2. Smatrate li da je **antiteza mladost – starost** i danas aktualna? Obrazložite svoj odgovor.
3. Smatrate li da je **antiteza selo – grad** i danas aktualna? Obrazložite svoj odgovor.
4. Kako bi se, prema vašemu mišljenju, odvijala šala sa Stancem u našem vremenu?

Marin Držić, *Novela od Stanca*
ili vječna tema o odnosu mladost – starost

PRVA SKUPINA

- Napišite sadržaj *Novela od Stanca* u obliku statusa na društvenim mrežama.

 DRUGA SKUPINA

- Napišite tekst od 200 riječi u kojemu ćete opisati kako su se dubrovački mladići zabavljali u 16. stoljeću.

 TREĆA SKUPINA

- Napišite tekst od 200 riječi u kojemu ćete opisati kako se mladi ljudi danas zabavljaju.

 ČETVRTA SKUPINA

- Napišite pismo u kojemu će se Stanac potužiti prijatelju na ono što mu se dogodilo u Dubrovniku.

 PETA SKUPINA

- Napišite monolog Mihina oca kad je shvatio da mu je sin bez dopuštenja otišao u noćni izlazak (monolog može biti pisan na vašem mjesnom govoru ili na standardnome jeziku).

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	6. Marin Držić u kontekstu hrvatske renesanse
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • opisuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst • uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst • prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u renesansnoj komediji <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • razgovara uz poticaj na zadanu temu • navodi primjere • izdvaja ključne misli • raspravlja o zadanoj temi • navodi primjere i argumentira • analizira i donosi zaključak • stvara tekst na zadanu temu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
---	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor na temelju poticaja (10 min)

UPUTA

- Pažljivo promotrite u digitalnim sadržajima plakat koji prikazuje Marina Držića u kontekstu hrvatske renesanse. Što možete saznati o njegovu životu i stvaralaštvu na temelju plakata?

Učenici navode činjenice o Marinu Držiću i njegovu stvaralaštvu i međusobno ih komentiraju, a nastavnik ima ulogu moderatora.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad na tekstu (25 min)

Budući da su se učenici ranije susreli s komedijom *Novela od Stanca*, naglasak je u ovome dijelu sata na komediji *Dundo Maroje*. Nastavnik može učenike uputiti na prikaz djela u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 277. – 279.), gdje se djelo stavlja i u suvremeni kontekst. Na taj će način učenici dobiti temeljne informacije o tematici, radnji i likovima.

Nakon toga može učenicima pročitati i protumačiti dva monologa iz *Dunda Maroja*: *Prolog Dugoga Nosa* i Pometov monolog u kojemu iznosi svoju životnu filozofiju.

Nakon čitanja i tumačenja teksta nastavnik postavlja sljedeća pitanja:

Prvi ulomak

1. Opišite Držićeve viziju zemaljskoga raja. Navedite osobine koje krasi ljude nazbilj, tj. prave ljude.
2. Tko bi u suvremenome svijetu pripadao ljudima nazbilj, a tko ljudima nahvao? Obrazložite svoje odgovore.

Drugi ulomak

1. Kojim argumentima Pomet potkrepljuje tezu: *Kralj je čovjek od ljudi, kad se umije vladat?* Kako Držić pokazuje ponašanje strpljiva čovjeka? Slažete li se s idejama iznesenim u ovome monologu?
2. Objasnite izraze: *ma se je trijeba s bremenom akomodavat; trijeba je bit vjertuožu tko hoće renjat na svijetu; rijeba je bit pacijent i ugodit zlu bremenu, da se pak dobro brijeme uživa*. Slažete li se s njima?
3. Dokažite da je Pomet hedonist.

Učenici odgovaraju na pitanja i komentiraju/dopunjavaju odgovore.

ZAVRŠNI DIO

3. Priča u krug (10 min)

UPUTA

- Vi ćete, kao razred, ponoviti stvaralačku biografiju Marina Držića tako da svatko kaže jednu rečenicu. Važno je da tijekom pripovijedanja obuhvatite sve ključne podatke te da ih iznesete kronološkim slijedom istovremeno poštujući norme standardnoga jezika.

NAPOMENA: Nastavnik može umjesto uvodne aktivnosti učenike uputiti na ilustraciju u čitanci kojom se prikazuje Držićev život i stvaralaštvo (*Književni vremeplov 2*, str. 115.) i postaviti pitanje o tome koje je dijelove Držićeve biografije ilustrator posebno naglasio. Ilustracija se nalazi i u digitalnim sadržajima.

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	9. Komedija
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst • opisuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst • prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskome tekstu <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • navodi i obrazlaže svoje stavove • uspoređuje svoje stavove • otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora • prepoznaje obilježja komedije od antike do renesanse • postavlja pitanja • izdvaja ključne podatke • sažima informacije • stvara tekst na zadanu temu <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razmisli i razmijeni misli u paru (10 min)

UPUTA

- Razmislite pa odgovorite (u sebi) na sljedeća pitanja:
 1. Koja je vaša omiljena komedija? Obrazložite svoj odgovor.
 2. Koji je elementi čine komedijom?
 3. Komu biste je preporučili? Zašto?
- Razmijenite svoje misli u paru. Nekoliko parova izvještava razred o čemu su razgovarali.

SREDIŠNJI DIO

2. INSERT metoda (5 min)

UPUTA

- Služeći se INSERT metodom, pažljivo pročitajte tekst *Komedija kao dramska vrsta (Književni vremeplov 2, str. 125.)*:
 - Dijelove teksta koji potvrđuju ono što ste već znali označite kvačicama (✓).
 - Dijelove teksta koji su vam novi označite minusom (-).
 - Tvrdnje o kojima želite postaviti pitanja označite upitnikom (?).

(Budući da se u tekstu pojavljuju informacije s kojima su se učenici ranije susreli, nije potrebno analizirati što su kojim znakom označili. Nastavnik će samo odgovoriti na postavljena pitanja koja se odnose na tvrdnje označene upitnikom.)

3. Grozd (10 min)

UPUTA

- Služeći se metodom grozda, prikažite komediju kao dramsku vrstu. U radu se možete služiti svojim bilješkama koje ste napravili INSERT metodom.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

4. Pisanje pitanja i odgovora (15 min)

UPUTA

- Pažljivo pročitajte tekst *Povijesni razvoj komedije – Antika (Književni vremeplov 2, str. 125. – 126.)*. Napišite 3 pitanja povezana s najvažnijim sadržajima obrađenima u tekstu.
- Razmijenite pitanja s učenicom s kojim sjedite u klupi: vi odgovorite na njegova pitanja, a on će odgovoriti na vaša.

Nekoliko parova čita svoja pitanja i odgovore.

5. Kratko predavanje (5 min)

Temeljna obilježja renesansne komedije nastavnik može izložiti u kratkome predavanju (*Književni vremeplov 2, str. 127.*).

6. Grozd (10 min)

UPUTA

- Služeći se metodom grozda, prikažite na temelju prethodnoga predavanja renesansnu komediju. U radu se možete služiti čitankom (*Književni vremeplov 2, str. 127.*).

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

7. Rad u skupinama (30 min)

Učenici rade podijeljeni u pet skupina. Svaka skupina dobiva zadatak – prikazati komediju i/ili smijeh/humor u suvremenoj kulturi: *stand up* komediji, *sitcomu*, *gifu*, parodiji te ilustraciji i karikaturi.

UPUTA

- Svaka skupina treba pripremiti kratko izlaganje u kojemu će prikazati komediju i smijeh u suvremenoj kulturi. Tijekom rada možete se služiti digitalnim alatima.

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

- Za rad u skupini imate 15 minuta, a za izlaganje 3 minute.

1. skupina	<i>stand up</i> komedija
2. skupina	<i>sitcom</i> (komedija situacije)
3. skupina	<i>gif</i>
4. skupina	parodija
5. skupina	ilustracija i karikatura

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

ZAVRŠNI DIO

8. Razgovor o temi (15 min)

UPUTA

- Pročitajte kratki tekst o slikovnici *Marin Držić i Držić u stripu: Dubravko Kastrapeli, Novela od Stanca (Književni vremeplov 2, str. 134. – 135.)*. Usporedite različite medije i odgovorite na sljedeća pitanja.

1. Što vam je bliže – originalno djelo ili strip; službena biografija ili bajkoviti prikaz životopisa? Obrazložite svoje odgovore.
2. Smatrate li da umjetničko djelo gubi na vrijednosti »preoblikom« u drugi medij? Zašto?
3. U kojim biste medijima voljeli doživjeti Držićeva djela? Zašto?

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

DODATNE AKTIVNOSTI

1. Razgovor o temi (20 min)

Nastavnik može učenike uputiti na **sadržaj komedije** prikazan u kratkim crtama na portalu knjizevnost.hr (knjizevnost.hr/dundo-maroje-kratki-sadrzaj).

Učenici mogu pogledati isječke iz **kazališne predstave *Dundo Maroje*** ([youtube.com/watch?v=dwo-2ajoTGS0](https://www.youtube.com/watch?v=dwo-2ajoTGS0)), a zatim odgovoriti na postavljena pitanja.

UPUTA

- Pogledajte isječke iz istoimene kazališne predstave u izvedbi Dramskoga kazališta Gavella.

1. Koje renesansne motive prepoznajete u ovoj komediji? Obrazložite svoj odgovor.
2. Kako zamišljate odnose starih i mladih u renesansnome Dubrovniku? Možete li ih povezati s današnjim odnosima starih i mladih? Zašto?
3. Kakav je, prema vašemu mišljenju, bio društveni život ondašnjega vremena, posebice zabava?

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	10. Usporedna raščlamba: komedija (pismena vježba)
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • razgovara uz poticaj na zadanu temu • navodi primjere • izdvaja ključne misli • raspravlja o zadanoj temi • navodi primjere i argumentira • uspoređuje tekstove na sadržajnoj i stilskoj razini • analizira i donosi zaključak • stvara tekst na zadanu temu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

NAPOMENA: Učenici su za ovaj sat trebali kod kuće pročitati ulomak Marinkovićeve drame *Pustinja (Književni vremeplov 2, str. 128. – 130.)* i smjestiti književnika Ranka Marinkovića u književnopovijesni kontekst.

UVODNI DIO

1. Razgovor na temu (5 min)

Kao uvod u temu – pisanje usporedne raščlambe – nastavnik postavlja pitanja, a učenici na njih odgovaraju. (Pitanja se nalaze u čitanci *Književni vremeplov 2* na str. 130.)

3. TEMA: SVE BOJE SMIJEHA

UPUTA

- Kod kuće ste pročitali ulomak Marinkovićeve drame *Pustinja*.
 1. Prepričajte sadržaj ulomka iz *Pustinje* jednom rečenicom.
 2. Komentirajte Fabijevu *šalu*. Uočite zašto je za predmet *šale* izabrana stara prosjakinja i kako okupljeni ljudi (publika) na nju reagiraju.
 3. Smatrate li da Prosjakinja pohlepa opravdava Fabijev postupak?
 4. Stavite se u poziciju publike. Biste li reagirali i zaštitili prosjakinja ili biste uživali u *duhovitu* prizoru? Obrazložite svoj odgovor.

Učenici odgovaraju na pitanja i komentiraju odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Usporedba s pomoću tablice (15 min)

U čitankama se nalazi tablica za usporedbu dvaju tekstova: Držičeve *Novele od Stanca* i ulomka Marinkovićeve drame *Pustinja*.

UPUTA

- Otvorite čitanku na 131. str. i nacrtajte tablicu u svoju bilježnicu. (Tekst iz prvoga stupca učenici ne trebaju prepisivati.) Pokušajte u sljedećih 15 minuta što bolje usporediti navedene tekstove prema kriterijima u prvome stupcu.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita svoje odgovore, a ostali ih komentiraju, odnosno dopunjavaju i korigiraju ako je potrebno.

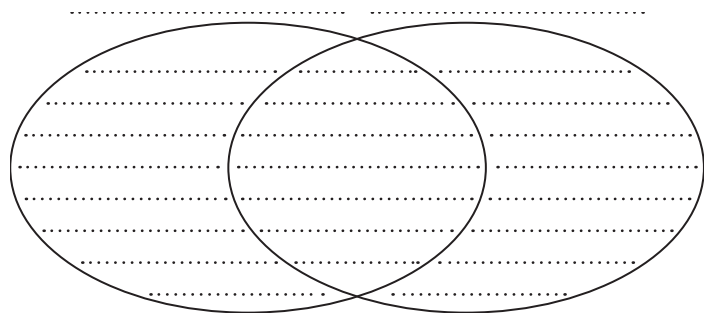
3. Vennov dijagram (10 min)

Nakon usporedbe dvaju tekstova učenici mogu prikazati njihove sličnosti i razlike u obliku Vennova dijagrama.

UPUTA

- Riješite 2. zadatak na 131. stranici čitanke: u Vennov dijagram uvrstite razlike i sličnosti između ovih dvaju tekstova.

Nekoliko učenika čita svoje odgovore, a ostali komentiraju, odnosno dopunjavaju i korigiraju ako je potrebno.

ZAVRŠNI DIO

4. Usporedna raščlamba (15 min)

UPUTA

- Služeći se svojim Vennovim dijagramom, napišite u svoje bilježnice usporednu raščlambu dvaju tekstova – komedija *Novela od Stanca* i *Pustinja*. Vaš sastavak treba imati 200 riječi.

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	11. Boris Senker, <i>Zagrebulje zagrobne</i>
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima • uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • razgovara uz poticaj na zadanu temu • navodi primjere • izdvaja ključne misli • raspravlja o zadanoj temi • navodi primjere i argumentira • uspoređuje tekstove na sadržajnoj i stilskoj razini • analizira i donosi zaključak • pretražuje i izdvaja informacije u digitalnome okruženju <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. • ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Predviđanje na temelju naslova (5 min)

UPUTA

- Danas ćemo se baviti ulomkom iz djela koje nosi naslov *Zagrebulje zagrobne*. Pokušajte na temelju naslova predvidjeti o čemu/kome će biti riječi u tom djelu. Obrazložite svoja predviđanja.

Nekoliko učenika iznosi svoja predviđanja, a ostali komentiraju.

Nastavna tema	3. SVE BOJE SMIJEHA
Nastavna jedinica	14. Lektira prema samostalnome izboru učenika
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • izražava svoj literarni doživljaj teksta • objašnjava u čemu uživa dok čita djelo • potkrepljuje primjerima svoje mišljenje i stavove • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva • uspoređuje svoj literarni doživljaj s literarnim doživljajem drugih učenika <p>Razrada aktivnosti na razini ishoda</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava vlastiti izbor • predstavlja odabrano djelo • argumentira i navodi primjere • uspoređuje svoj izbor s izborom drugih učenika • procjenjuje izlaganje drugih učenika • popunjava evaluacijski listić 	I S H O D I
--	----------------------------

UPUTE PRIJE ČITANJA SAMOSTALNO ODABRANE LEKTIRE

1. Odabir djela za samostalno čitanje

Nastavnik može najaviti sate samostalno odabrane lektire **na početku školske godine** kad učenicima daje **popis lektirnih djela** (obveznih i izbornih) i uputu kako se pripremiti za sate lektire.

Važno je istaknuti da treba poštovati **načelo izbornosti**, odnosno da nastavnik ni na koji način ne treba usmjeravati učenika eventualnim popisom / prijedlogom izborne lektire za samostalno čitanje.

Učenicima su u čitankama ponuđeni neki tekstovi koje mogu odabrati, ali to je samo jedan od mogućih izvora. S druge strane, nastavnik može sugerirati učenicima da razmisle o svojim afinitetima za pojedine teme ili žanrove ili da zatraže preporuku od svojih vršnjaka za čitanje i na taj im način, ako to bude potrebno, eventualno pomoći pri odabiru.

Tijekom čitanja učenici **samostalno određuju na koji će način bilježiti** sve ono što smatraju važnim ili potrebnim za pripremu izlaganja.

Izlaganje i vrednovanje samostalno odabrane lektire realizira se u 2 školska sata. Iako se u nastavku predlaže vrijeme pojedinačnoga izlaganja, nastavnik može sam odrediti i dulje, odnosno kraće vrijeme od predloženoga.

2. Uputa za izlaganje

Tijekom uvodnoga sata učenicima treba dati jasne upute za izlaganje samostalno odabrane lektire.

- Izlaganje treba trajati 3 – 5 minuta.
- Kompozicija izlaganja:
 1. UVOD – objasniti odabir izborne lektire; iskazati svoj dojam o djelu i potkrijepiti ga argumentima i primjerima.
 2. SREDIŠNJI DIO – predstaviti književno djelo (npr. književna vrsta/žanr, tema, problematika, struktura djela, književni postupci i sl.).
 3. ZAVRŠNI DIO – kritički vrednovati djelo i dati preporuku za čitanje s obrazloženjem.

IZLAGANJE I VREDNOVANJE SAMOSTALNO ODABRANE LEKTIRE

1. Pojedinačno izlaganje

Učenik predstavlja samostalno odabrano djelo u zadanome vremenu (3 – 5 minuta). Pritom se može služiti različitim metodama i sredstvima (usmenim izlaganjem, vizualizacijom, digitalnim alatima i sl.).

2. Vrednovanje

Učenici na satu samostalno odabrane lektire provode vršnjačko vrednovanje – svaki učenik dobiva evaluacijski listić s popisom učenika i elementima vrednovanja.

3. Tijek izlaganja i vrednovanja

- Na početku sata nastavnik može ukratko ponoviti upute za izlaganje i vrednovanje izborne lektire i podijeliti učenicima evaluacijski listić. Posebno valja upozoriti na razradu opisivača na poleđini evaluacijskoga listića (u prilogu).
- Svaki izlagač predstavlja svoje samostalno odabrano lektirno djelo u zadanome vremenu, 3 – 5 minuta. Tijekom izlaganja ostali učenici vrednuju to izlaganje prema zadanim kriterijima i bilježe u evaluacijske listiće.
- Nakon svakoga pojedinačnog izlaganja nekoliko učenika kratko iznosi svoje rezultate vrednovanja s obrazloženjem (za svaku sastavnicu 1-2 rečenice).
- Nastavnik tijekom izlaganja vodi bilješke za formativno vrednovanje – za pojedinačna izlaganja učenika, ali i za učenike koji vrednuju.

NAPOMENA: Ovakvo vrednovanje može se primijeniti za različite oblike usmenoga izlaganja. Budući da za izbornu lektiru nije predviđeno sumativno vrednovanje (već samo formativno), nastavnik u drugim oblicima usmenoga izlaganja može zadati učenicima da, nakon što obrazlože svoje sastavnice vrednovanja, provedu i sumativno vrednovanje, tj. predlože i ocjenu. Nastavnik može prihvatiti tu ocjenu ili pak predložiti svoju uz obrazloženje.

.....

.....

.....

.....

OBJAŠNJENJE VREDNOVANJA

- I – izvrsno
- D – dobro
- N – nedovoljno

SADRŽAJ

- **izvrsno** – u izlaganju obuhvatio sve zadane elemente u uvodu, središnjemu dijelu i završnome dijelu
- **dobro** – u izlaganju obuhvatio većinu zadanih elemenata u uvodu, središnjemu dijelu i završnome dijelu
- **nedovoljno** – učenik je u izlaganju obuhvatio samo neke elemente u uvodu, središnjemu dijelu i završnome dijelu

STRUKTURIRANOST

- **izvrsno** – u izlaganju se jasno prepoznaje trodijelna struktura (uvod, središnji dio, završni dio); rečenice su smislene i logički proizlaze jedna iz druge; učenik poštuje zadano vrijeme za izlaganje
- **dobro** – u izlaganju se prepoznaje trodijelna struktura (uvod, središnji dio, završni dio); rečenice nisu uvijek smislene i ponekad logički ne proizlaze jedna iz druge; vrijeme izlaganja neznatno izlazi iz zadanih okvira
- **nedovoljno** – u izlaganju se ne prepoznaje trodijelna struktura (uvod, središnji dio, završni dio); rečenice nisu smislene i logički ne proizlaze jedna iz druge; učenik ne poštuje zadano vrijeme za izlaganje

OVLADANOST STANDARDNIM JEZIKOM

- **izvrsno** – učenik se služi standardnim jezikom; govori razgovijetno i tečno; ne upotrebljava poštapalice i ne zamuckuje
- **dobro** – učenik se uglavnom služi standardnim jezikom; uglavnom govori razgovijetno i tečno; ponekad upotrebljava poštapalice i zamuckuje
- **nedovoljno** – učenik se uglavnom ne služi standardnim jezikom; ne govori razgovijetno i tečno; upotrebljava poštapalice i zamuckuje

4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

Nastavne jedinice

1. O iluziji i snovima (uvod u temu)	1 – 2
2. Renesansa. Renesansni roman	1
3. Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Bistri vitez Don Quijote od Manche</i>	2
4. REČENICA	
Od riječi do rečenice (ponavljanje)	1
Rečenice po sastavu	1
Red riječi u jednostavnoj rečenici	2
Složena rečenica	1
Nezavisnosložena rečenica	1
Zavisnosložena rečenica	2
Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe)	1
Višestruko složena rečenica	1
5. Barok	2
6. Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i> (obvezna lektira)	3
7. Barokne književne vrste	1
8. Renesansa i barok (usporedba) – pismena vježba	1
9. Treća pisana provjera: Renesansa i barok. Rečenica	1
10. Analiza treće pisane provjere	1

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	1. O iluziji i snovima (uvod u temu)
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad individualno ili timski • prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskome tekstu <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje svoja očekivanja • uspoređuje svoja očekivanja s očekivanjima drugih učenika • objašnjava svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • istražuje informacije u digitalnome okruženju • procjenjuje informacije • povezuje informacije • izrađuje umnu mapu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	I S H O D I
---	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor uz poticaj (10 min)

Nastavnik u pregledniku može otvoriti internetske stranice *Muzeja iluzija* (muzejiluzija.com/eksponati) i postaviti učenicima pitanja.

UPUTA

- Pažljivo pogledajte fotografije eksponata u Muzeju iluzija (muzejiluzija.com/eksponati).

4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

- Nakon što pogledaju digitalne materijale, učenici odgovaraju na sljedeća pitanja:
 1. Koji vas se eksponat najviše dojmio? Zašto?
 2. Mogu li se ovi eksponati znanstveno objasniti? Objasnite svoje odgovore.
 3. Povežite eksponate i naziv muzeja.
 4. Na čemu se temelje ove iluzije?
 5. Objasnite značenje izraza: *Nemam više nikakvih iluzija*.

Učenici iznose svoje odgovore i međusobno ih komentiraju.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (10 min)

Nastavnik uvodi učenike u temu prikazujući im digitalne sadržaje *O iluziji i snovima* (IZZI).

Nakon toga upućuje ih na **ishode** u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 325. – 326.) i udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 69.) koji se trebaju ostvariti obradom ove teme.

3. Razmjeni misli u paru (15 min)

UPUTA

- Radit ćete u parovima – svaki član para bit će zadužen za jedan motiv i pripadajući tekst/tekstove:
 - ILUZIJA: *Iluzija i stvarnost* (*Književni vremeplov 2*, str. 138.)
 - SNOVI: *San u književnosti* (*Književni vremeplov 2*, str. 139.)
- Vaš je zadatak pročitati tekst/tekstove, razmisliti o njima i napisati 2-3 rečenica kojima biste saželi ono o čemu tekstovi govore. Vrijeme za rad: 5 minuta.
- Nakon toga razmijenite zapisano s drugim članom para.
- Na kraju pokušajte na temelju zapisanih rečenica pronaći poveznicu, tj. što je zajedničko iluziji i snovima.

Nekoliko parova objavljuje svoje rezultate rada (zapisane rečenice obaju članova para, poveznice), a ostali ih komentiraju i uspoređuju sa svojim odgovorima.

ZAVRŠNI DIO

4. Umna mapa (10 min)

UPUTA

- Vaš je zadatak izraditi umnu mapu kojom ćete prikazati sadržaje teme *O iluziji i snovima*. Pri izradi umne mape možete se služiti čitankom i udžbenikom.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

DODATNA AKTIVNOST

Uvod u temu može se realizirati i u dva sata. U prijedlogu dodatnih aktivnosti nalazi se prijedlog realizacije drugoga uvodnog sata.

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	2. Renesansa. Renesansni roman
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.3. Učenik prepoznaje i opisuje književni tekst u književnopovijesnome, društvenome i kulturnome kontekstu.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u renesansnome romanu • uočava razlike i sličnosti u djelima nastalima u različitim povijesnim, društvenim i kulturnim kontekstima <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • navodi i opisuje svoje misli i asocijacije • uspoređuje svoje misli i asocijacije • radi u skupini • otkriva i razvrstava informacije iz zadanoga izvora • izdvaja ključne podatke • sažima informacije • samostalno rješava zadatke primjenjujući naučeno <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. 	I S H O D I
---	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Vruće olovke (10 minuta)

Nastavnik učenicima objašnjava metodu vruće olovke, a zatim im daje uputu za rad.

UPUTA

- Napišite u sljedećih pet minuta naslove filmova i književnih djela kojima je tema iluzija i san u opreci sa stvarnošću.

Nakon isteka vremena nastavnik može prozvati nekoliko učenika koji će pročitati svoje naslove i nekoliko učenika koji će ih komentirati. Naslovi djela i učenički komentari poslužit će za uvođenje teme cjeline.

Renesansa. Renesansni roman

PRVA SKUPINA: RENESANSA

- Na temelju tekstova u čitanci (str. 257. – 259.) potvrdite ili zaniječite sljedeće tvrdnje. Svaku pogrešnu tvrdnju ispravite.
1. Renesansa traje u 14. i 15. st.	DA	NE
2. Novu sliku svijeta u renesansi omogućila je geocentrična slika svijeta.	DA	NE
3. Srednji vijek završava otkrićem Amerike.	DA	NE
4. Kolijevka je renesanse Firenca.	DA	NE
5. U renesansi je utemeljena empirijska metoda.	DA	NE
6. Završetak renesanse određuje 1616. godina.	DA	NE
7. Naziv <i>renesansa</i> dolazi od talijanske riječi koja znači <i>preporod</i> .	DA	NE
8. Leonardo da Vinci bavio se samo umjetnošću.	DA	NE
9. Kip Davida izradio je Michelangelo Bounarroti.	DA	NE
10. Slikar koji je naslikao <i>Atensku školu</i> zove se Sandro Botticelli.	DA	NE

DRUGA SKUPINA: RENESANSNA OBILJEŽJA

- Napišite na temelju teksta u čitanci na str. 259. po jednu rečenicu kojom ćete objasniti sljedeće pojmove:
1. renesansni humanizam
 2. renesansni individualizam
 3. ideal renesansnoga čovjeka
 4. renesansni stil

TREĆA SKUPINA: RENESANSNI ROMAN

- U tablici su navedene vrste renesansnoga romana. Služeći se tekstom iz čitanke na str. 261., upišite pod svaki naziv četiri ključne riječi vezane uz određenu vrstu romana.

pastoralni roman	viteški roman	pikarski roman
.....
.....
.....
.....

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	3. Miguel Cervantes de Saavedra, <i>Bistri vitez Don Quijote od Manche</i>
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1.** Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnome tekstu na temelju čitateljskoga iskustva i znanja o svijetu.
- B.2.2.** Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.

RAZRADA ISHODA

- interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama književnoga teksta i objašnjava ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja
- određuje i opisuje žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnoga teksta
- primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnoga teksta
- istražuje i objašnjava prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura
- istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- opisuje različite umjetnosti
- iznosi svoje mišljenje i argumentira ga
- surađuje u skupini
- izrađuje umnu mapu
- povezuje i primjenjuje naučeno u zadacima
- vodi bilješke o izlaganju
- čita raspravljački tekst s razumijevanjem
- objašnjava suprotnosti između likova
- povezuje likove sa stvarnim osobama
- stvaralački se izražava na temelju teksta

MEĐUPREDMETNE TEME

- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **uku D.4/5.2.** Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.
- **osr C.4.2.** Upućuje na međuovisnost članova društva i proces društvene odgovornosti.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

NAPOMENA: Učenici su pročitali prvih deset poglavlja romana Miguela de Cervantesa Saavedre *Bistri vitez Don Quijote od Manche* (izborna lektira) i prema dogovorenim smjernicama napisali bilješke koje donose na sat interpretacije.

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (10 minuta)

Nastavnik priprema digitalne sadržaje vezane uz temu *Don Quijote u umjetnosti*, a zatim daje učenicima uputu za rad.

UPUTA

- Pročitajte u čitanci na str. 149. objašnjenje pojma *donkilotizam* i izraza *boriti se s vjetrenjačama*. Učenici čitaju objašnjenje pojmova, a zatim nastavnik daje uputu za sljedeću aktivnost.

UPUTA

- Pogledajte digitalne sadržaje vezane uz temu Don Quijotea. Nakon gledanja digitalnih sadržaja načinit ćete kratke bilješke u kojima ćete zabilježiti vrstu umjetnosti koja prikazuje don Quijotea i odrediti što lik simbolizira u određenome djelu.

Nakon gledanja digitalnih sadržaja i završetka učeničkoga rada nastavnik proziva nekoliko učenika koji čitaju što su zabilježili.

Nastavnik pitanjima potiče učenike da povežu pisane i digitalne sadržaje.

UPUTA

- Povežite pojam *donkilotizam* i izraz *boriti se s vjetrenjačama* s likom Don Quijotea u umjetnosti. Uočite njegovu simboliku i svevremenost.

Nastavnik proziva nekoliko učenika koji iznose svoja zapažanja.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad u skupinama (30 minuta)

Nastavnik najavljuje interpretaciju romana *Bistri vitez Don Quijote od Manche* i upoznaje učenike s metodom rada. Za ovaj je dio sata potrebno pripremiti nastavni listić *Miguel de Cervantes Saavedra, Bistri vitez Don Quijote od Manche* (u prilogu).

Dijeli učenike u skupine. Svaka skupina dobiva listiće sa smjernicama za rad svih skupina kako bi učenici kasnije lakše pratili međusobna izlaganja.

UPUTA

- Roman Miguela Cervantesa de Saavedre *Bistri vitez Don Quijote od Manche* analizirat ćete radeći u skupinama na nastavnim listićima. U radu se možete služiti svojim bilješkama o pročitanome djelu. Za rješavanje listića imate na raspolaganju 15 minuta.
- Nakon završetka rada predstavnik svake skupine iznijet će rezultate rada, a ostali učenici neka načine bilješke o njihovu izlaganju. Izlaganja predstavnika svih skupina traju ukupno 15 minuta.

3. Razgovor o vrsti romana (5 minuta)

Nastavnik postavlja učenicima pitanja o određenju vrste romana s obzirom na renesansne vrste romana.

UPUTA

- Koja obilježja pojedine vrste renesansnoga romana prepoznajete u romanu *Bistri vitez Don Quijote od Manche*? Obrazložite svoj odgovor.

Nekoliko učenika odgovara na pitanje i obrazlaže svoj odgovor.

4. Umna mapa (5 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u metodu usustavljanja dosadašnjih rezultata rada u obliku umne mape.

UPUTA

- Na temelju bilješki koje ste načinili na nastavnome listiću i razgovora o određenju vrste romana *Bistri vitez Don Quijote od Manche* načinite umnu mapu i usustavite dosadašnji rad.

Vrijeme za izradu umne mape: 5 minuta.

5. Čitanje teksta s razumijevanjem (15 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u čitanje teksta Miguela de Unamuna *Život Don Quijotea i Sancha* u čitanci na str. 151.

UPUTA

- Pročitajte tekst Miguela de Unamuna *Život Don Quijotea i Sancha*. Nakon čitanja teksta odgovorite ćete na nekoliko pitanja na nastavnome listiću.

Učenici čitaju tekst, a nastavnik dijeli nastavni listić (Miguel de Unamuno, *Život Don Quijotea i Sancha*). Učenici odgovaraju na pitanja, a svoje odgovore zapisuju na nastavni listić.

Nakon čitanja i odgovaranja na pitanja nekoliko učenika čita svoje odgovore.

6. Usporedba likova Don Quijotea i Sancha Panze (10 minuta)

Nastavnik upućuje učenike na tablicu u čitanci na str. 148. i najavljuje da će s pomoću te tablice morati obraniti svoj stav o odnosu među likovima. Odnos među likovima izražen je trima tvrdnjama koje nastavnik može napisati na ploču.

UPUTA

- Proučite tablicu u čitanci na str. 148., a zatim odaberite jednu od navedenih tvrdnji i obranite je s nekoliko argumenata služeći se tablicom i primjerima iz djela.

Tvrdnje (napisane na ploču)

- Don Quijote ne bi mogao opstati bez Sancha Panze, a Sancho Panza bi opstao bez Don Quijotea.
- Don Quijote bi mogao opstati bez Sancha Panze, ali Sancho Panza ne bi opstao bez Don Quijotea.
- Don Quijote i Sancho Panza nadopunjuju jedan drugoga.

Nakon završenoga rada nastavnik proziva nekoliko učenika da pročitaju tvrdnju i svoje argumente.

Miguel de Cervantes Saavedra,
Bistri vitez Don Quijote od Manche

PRVA SKUPINA: FABULA

- Nacrtajte pripovjednu crtu. Prikažite na njoj u kratkim crtama središnji događaj za svako poglavlje romana.

Miguel de Cervantes Saavedra,
Bistri vitez Don Quijote od Manche

DRUGA SKUPINA: LIK

- Dokažite na temelju prvih deset poglavlja romana da je Don Quijote lik pojedinca u sukobu sa svijetom. Za svako poglavlje navedite citat u kojem se najbolje uočava sukob lika s okolinom, a zatim objasnite zašto ste odabrali upravo taj citat.

Miguel de Cervantes Saavedra,
Bistri vitez Don Quijote od Manche

TREĆA SKUPINA: STVARNOST I ILUZIJA

- Izdvojite iz svakoga poglavlja romana situacije u kojima se pojavljuje antiteza stvarnost – iluzija (stvarnost kako ju Don Quijote vidi).

Miguel de Cervantes Saavedra,
Bistri vitez Don Quijote od Manche

ČETVRTA SKUPINA: HUMOR, SATIRA, IRONIJA

- Izdvojite iz prvih deset poglavlja romana po jedan prizor koji je:
 1. humorističan
 2. satiričan
 3. ironičan.
- Obrazložite svoj izbor.

Miguel de Unamuno, Život Don Quijotea i Sancha

- Pročitajte tekst Miguela de Unamuna *Život don Quijotea i Sancha* (čitanka, 151.), a zatim odgovorite na pitanja. Na svako pitanje odgovorite jednom rečenicom.
 1. Objasnite izraz *sanchopansovski strah*.
 2. Tko su gorostasi u tekstu?
 3. Zašto se ljudski rod ne opire gorostasima iz svoga okruženja?
 4. Zašto će prema mišljenju autora teksta *ljudski rod izgubiti svoj duh*?

Miguel de Unamuno, Život Don Quijotea i Sancha

- Pročitajte tekst Miguela de Unamuna *Život don Quijotea i Sancha* (čitanka, 151.), a zatim odgovorite na pitanja. Na svako pitanje odgovorite jednom rečenicom.
 1. Objasnite izraz *sanchopansovski strah*.
 2. Tko su gorostasi u tekstu?
 3. Zašto se ljudski rod ne opire gorostasima iz svoga okruženja?
 4. Zašto će prema mišljenju autora teksta *ljudski rod izgubiti svoj duh*?

Miguel de Unamuno, Život Don Quijotea i Sancha

- Pročitajte tekst Miguela de Unamuna *Život don Quijotea i Sancha* (čitanka, 151.), a zatim odgovorite na pitanja. Na svako pitanje odgovorite jednom rečenicom.
 1. Objasnite izraz *sanchopansovski strah*.
 2. Tko su gorostasi u tekstu?
 3. Zašto se ljudski rod ne opire gorostasima iz svoga okruženja?
 4. Zašto će prema mišljenju autora teksta *ljudski rod izgubiti svoj duh*?

Miguel de Unamuno, Život Don Quijotea i Sancha

- Pročitajte tekst Miguela de Unamuna *Život don Quijotea i Sancha* (čitanka, 151.), a zatim odgovorite na pitanja. Na svako pitanje odgovorite jednom rečenicom.
 1. Objasnite izraz *sanchopansovski strah*.
 2. Tko su gorostasi u tekstu?
 3. Zašto se ljudski rod ne opire gorostasima iz svoga okruženja?
 4. Zašto će prema mišljenju autora teksta *ljudski rod izgubiti svoj duh*?

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p>4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje)</p> <p>Rečenice po sastavu</p> <p>Red riječi u jednostavnoj rečenici</p> <p>Složena rečenica</p> <p>Nezavisnosložena rečenica</p> <p>Zavisnosložena rečenica</p> <p>Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe)</p> <p>Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njihovom oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • određuje na primjeru gramatičke veze među sastavnicama sintagme • imenuje na primjeru vrstu sintagme s obzirom na ulogu zavisne sastavnice • analizira gramatičko ustrojstvo jednostavne rečenice <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisanje na temelju vizualnoga poticaja • razmjena misli u paru • analiza informacija INSERT metodom • rješavanje zadataka otvorenoga tipa <p>MEDUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	<p>I S H O D I</p>
---	--

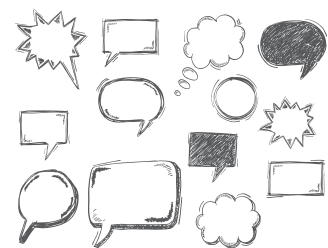
STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razmisli i razmijeni misli u paru (10 min)

UPUTA

- Napišite na temelju uvodne fotografije u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 97.) dvije riječi, dvije jednostavne rečenice i dvije složene rečenice.
- Obrazložite svoje odgovore. U obrazloženje uklopite objašnjenje/definicije pojmova **riječ**, **sintagma**, **rečenica** (jednostavna, složena).
- Razmijenite svoje primjere i obrazloženja s učenicom s kojim sjedite u klupi.

SREDIŠNJI DIO

2. INSERT metoda (25 min)

Služeći se INSERT metodom i tekstem u udžbeniku (98. – 101.), učenici se na ovome satu trebaju prisjetiti temeljnih pojmova (**sintaksa, sintagma, rečenica, rečenični članovi**) s kojima su se susreli prošle školske godine.

Budući da su učenici neke pojmove sigurno zaboravili, nastavnik im može na prethodnome satu dati uputu da donesu udžbenik kojim su se služili u prvome razredu (ako ga imaju) ili može sam u razred donijeti nekoliko primjeraka gramatike hrvatskoga jezika, a može se poslužiti i mrežnim izvorima.

UPUTA

- Pročitajte uvodni zadatak. U njemu su navedene upute, odnosno način na koji trebate pristupiti tekstu na stranicama 98. – 101. Taj vam je pristup tekstu u kojemu se nalaze neke poznate informacije otprije poznat (INSERT metoda).
- U sljedećih 10 – 15 minuta pročitajte i označite tekst.
- Nakon toga vratite se dijelovima teksta označenim znakom +. Služeći se ponuđenim izvorima (udžbenik, gramatika, mrežni izvori), prisjetite se značenja tih pojmova.

ZAVRŠNI DIO

Nastavnik treba pripremiti nastavni listić *Od riječi do rečenice (ponavljanje)* i umnožiti ga u onoliko primjeraka koliko je učenika u razredu.

3. Rješavanje zadataka na nastavnome listiću (15 min)

UPUTA

- Riješite u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 67. – 68.) 1., 3., 4. i 6. zadatak.
- Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena nastavnik će prozvati nekoliko učenika da pročitaju svoje odgovore i po potrebi korigirati njihova rješenja.

DOMAĆA ZADAĆA

UPUTA

- Riješite preostale zadatke u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 67. – 68.).

DODATNA AKTIVNOST

.....

Umna mapa (10 min)

UPUTA

- Usustavite ponovljene sadržaje u obliku umne mape čiji je središnji pojam **sintaksa**, a dvije ključne grane **sintagma** i **rečenični članovi**.

Kad završe s radom, učenici mogu razmijeniti svoje umne mape s učenicom s kojim sjede u klupi i korigirati ih na temelju dobivenih povratnih informacija.

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p align="center">4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje)</p> <p>Rečenice po sastavu</p> <p>Red riječi u jednostavnoj rečenici</p> <p>Složena rečenica</p> <p>Nezavisnosložena rečenica</p> <p>Zavisnosložena rečenica</p> <p>Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe)</p> <p>Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njihovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • imenuje na primjerima vrste rečenica po sastavu • analizira ustrojstvo rečenice (jednostavne, složene) <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisanje na temelju zadane riječi • razvrstavanje rečenica prema zadanome kriteriju • rješavanje zadataka • usporedba (T-tablica) <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Slobodno pisanje (5 min)

UPUTA

- Napišite u sljedeće tri minute sve što znate i sve što vam padne na pamet o rečenici.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika može pročitati svoj tekst. Na temelju njihova teksta nastavnik može uvesti pojmove **jednostavna rečenica** i **složena rečenica**.

SREDIŠNJI DIO

1. KORAK: JEDNOSTAVNA I SLOŽENA REČENICA

2. Rad na tekstu – razvrstavanje rečenica (10 min)

Nastavnik treba pripremiti nastavni listić *Rečenice po sastavu* na kojemu se nalaze tri primjerka istoga teksta (*Beskonačni san Bao Yua*). Svaki učenik treba dobiti svoj primjerak teksta.

UPUTA

- Podijelite tekst uspravnom crtom na rečenice. Svaku rečenicu označite brojkom.
- Razvrstajte rečenice u dvije skupine: na jednostavne i složene.

Bao Yu usnio je da se nalazi u vrtu koji je navlas jednak vrtu u njegovoj kući. Zar je moguće, zapita se on, da postoji vrt koji se ničim ne razlikuje od vrta u mojoj kući? Ususret su mu dolazile dvorkinje. (...) Bao Yu je povjerovao da su ga prepoznale. (...)

Naš je gospodar Bao Yu. Roditelji su mu dali to ime koje znači dragocjen (Bao) i nefrit (Yu), da bi uživio dugo i sretno. Kako si se usudio prisvojiti njegovo ime?

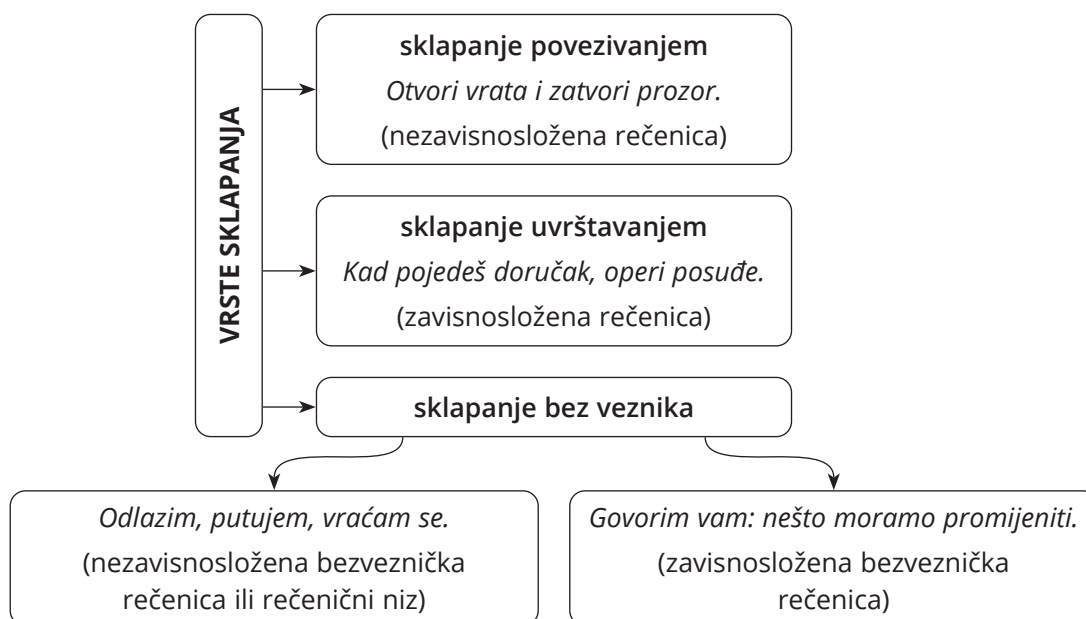
(Cao Xue Quin, Beskonačni san Bao Yua)

Kad završe s radom, nekoliko učenika može pročitati svoje odgovore. Nakon toga nastavnik ih može uputiti na tekst u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 102.) u kojemu su objašnjeni pojmovi **jednostavna** i **složena rečenica**.

2. KORAK: SLOŽENA REČENICA

3. Kratko predavanje (10 minuta)

Budući da se u složenoj rečenici uvodi dosta novih termina – **ishodišna rečenica**, **surečenica**, **sklapanje**, **sklapanje povezivanjem**, **sklapanje uvrštavanjem**, **sklapanje bez veznika**, **bezveznička ili asindetska rečenica** – nastavnik može učenicima održati kratko predavanje u kojemu će na primjerima uvesti i objasniti te termine. Pritom se može poslužiti sljedećim grafičkim prikazom.

4. Jezične vježbe (15 minuta)

Analiza rečenica po sastavu može se uvježbati rješavanjem zadataka u radnoj bilježnici *Fonoplov 2*.

UPUTA

- Riješite 1., 2. i 6. zadatak u svojoj radnoj bilježnici (*Fonoplov 2*, str. 69.).

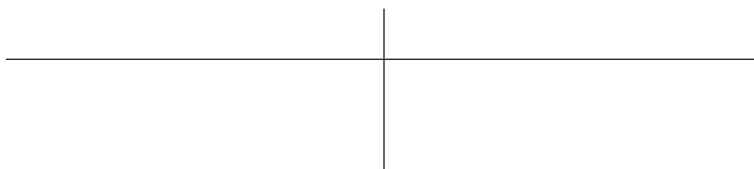
Nakon isteka vremena nastavnik će prozvati nekoliko učenika da pročitaju svoje odgovore i po potrebi korigirati njihova rješenja.

ZAVRŠNI DIO

5. T-tablica (5 min)

UPUTA

- Usporedite nezavisnosloženu i zavisnosloženu rečenicu u obliku T-tablice.

DOMAĆA ZADAĆA

UPUTA

- Riješite preostale zadatke u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 68. – 69.).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rečenice po sastavu

Bao Yu usnio je da se nalazi u vrtu koji je navlas jednak vrtu u njegovoj kući. Zar je moguće, zapita se on, da postoji vrt koji se ničim ne razlikuje od vrta u mojoj kući? Ususret su mu dolazile dvorkinje. (...) Bao Yu je povjerovao da su ga prepoznale. (...)

Naš je gospodar Bao Yu. Roditelji su mu dali to ime koje znači dragocjen (Bao) i nefrit (Yu), da bi uživio dugo i sretno. Kako si se usudio prisvojiti njegovo ime?

(Cao Xue Quin, *Beskonačni san Bao Yua*)

Rečenice po sastavu

Bao Yu usnio je da se nalazi u vrtu koji je navlas jednak vrtu u njegovoj kući. Zar je moguće, zapita se on, da postoji vrt koji se ničim ne razlikuje od vrta u mojoj kući? Ususret su mu dolazile dvorkinje. (...) Bao Yu je povjerovao da su ga prepoznale. (...)

Naš je gospodar Bao Yu. Roditelji su mu dali to ime koje znači dragocjen (Bao) i nefrit (Yu), da bi uživio dugo i sretno. Kako si se usudio prisvojiti njegovo ime?

(Cao Xue Quin, *Beskonačni san Bao Yua*)

Rečenice po sastavu

Bao Yu usnio je da se nalazi u vrtu koji je navlas jednak vrtu u njegovoj kući. Zar je moguće, zapita se on, da postoji vrt koji se ničim ne razlikuje od vrta u mojoj kući? Ususret su mu dolazile dvorkinje. (...) Bao Yu je povjerovao da su ga prepoznale. (...)

Naš je gospodar Bao Yu. Roditelji su mu dali to ime koje znači dragocjen (Bao) i nefrit (Yu), da bi uživio dugo i sretno. Kako si se usudio prisvojiti njegovo ime?

(Cao Xue Quin, *Beskonačni san Bao Yua*)

Rečenice po sastavu

Bao Yu usnio je da se nalazi u vrtu koji je navlas jednak vrtu u njegovoj kući. Zar je moguće, zapita se on, da postoji vrt koji se ničim ne razlikuje od vrta u mojoj kući? Ususret su mu dolazile dvorkinje. (...) Bao Yu je povjerovao da su ga prepoznale. (...)

Naš je gospodar Bao Yu. Roditelji su mu dali to ime koje znači dragocjen (Bao) i nefrit (Yu), da bi uživio dugo i sretno. Kako si se usudio prisvojiti njegovo ime?

(Cao Xue Quin, *Beskonačni san Bao Yua*)

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p>4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje) Rečenice po sastavu</p> <p>Red riječi u jednostavnoj rečenici</p> <p>Složena rečenica Nezavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe) Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njihovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • razlikuje neobilježeni, obilježeni i obvezatni red riječi • objašnjava položaj nenaglasnica ili klitika u obvezatnome redu riječi <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • stvaranje priče na temelju slike • analiza rečenica s obzirom na poredak riječi • ispravljanje pogrešaka u obvezatnome redu riječi • uočavanje obilježenoga reda riječi • stvaralačko pisanje na zadanu temu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Stvaranje priče na temelju niza slika (15 min)

Nastavnik može pripremiti nastavni listić br. 1 *Stvaranje priče* (u prilogu) za svakoga učenika ili projicirati tri slike u digitalnim sadržajima.

4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

UPUTA

- Osmislite i napišite u sljedećih pet minuta na temelju ovih triju slika kratku priču koja neće biti dulja od sedam redaka (u vašoj bilježnici).

Nakon isteka vremena nekoliko učenika može pročitati svoju priču, a ostali učenici mogu komentirati. Napisana priča postat će svakomu učeniku polazni tekst za usvajanje sljedećih pojmova:

obavijesno ustrojstvo rečenice	obavijesni subjekt (poznato/tema)	obavijesni predikat (novo/rema)
--------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

UPUTA

- Tekst, tj. rečenice koje čine vašu priču, trebate analizirati na sljedeći način:
 - uočite što je u kojoj rečenici **staro**, odnosno poznato iz prethodnih rečenica; takvu riječ, izraz ili rečenicu zaokružite.
 - uočite što je u vašim rečenicama **nova informacija**; novu informaciju (riječ, izraz, rečenicu) uvijek podcrtajte.

Kad učenici završe s radom, jedan učenik može pročitati svoju analizu. Drugi će učenici usporediti svoje analize s analizom toga učenika. Nastavnik će na temelju analize uvesti nove pojmove (obavijesno ustrojstvo rečenice, tema, rema) i grafički ih prikazati na ploči, a može ih uputiti i na tekst u udžbeniku (str. 104.)

OBAVIJESNO USTROJSTVO REČENICE

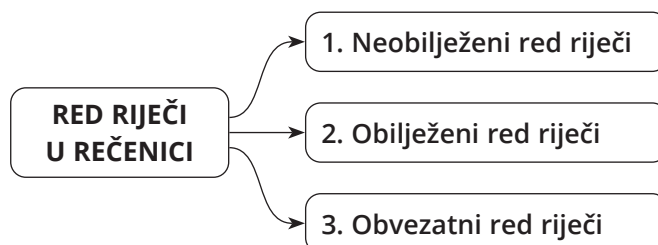
TEMA = STARO (obavijesni subjekt)
subjekt

REMA = NOVO (obavijesni predikat)
predikat, objekt, priložne oznake

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (10 min)

Nastavnik može učenicima održati **kratko predavanje** u kojemu će na jednostavnim primjerima uvesti središnju temu sata: **Red riječi u rečenici**.

Najprije se može ukazati na dvije temeljne vrste reda riječi: **neobilježeni i obilježeni red riječi**.

Prijedlog primjera (neobilježeni i obilježeni red riječi)

- I. Stari vitez napokon je krenuo u svijet ispravljati nepravdu.
- II. Vitez stari krenuo je napokon u svijet nepravdu ispravljati.
- III. Krenuo je stari vitez u svijet ispravljati nepravdu.
- IV. Stari vitez krenuo je napokon u svijet ispravljati nepravdu.
- V. U svijet napokon je krenuo stari vitez ispravljati nepravdu.

Nakon toga na novim se primjerima može uvesti pojam **obvezatnoga reda riječi**.

Prijedlog primjera (obvezatni red riječi)

- I. Želiš li krenuti sa mnom u svijet ispravljati nepravdu? Ne bi li bilo bolje da ti gospodar bude plemić kao ja?
- II. Li želiš krenuti mnom sa svijet u ispravljati nepravdu? Bi ne li bilo bolje da ti gospodar bude plemić ja kao?

Važno je pritom da se u kratkome predavanju učenicima samo uvedu ova tri temeljna pojma i osvijesti važnost poznavanja reda riječi za njihovo jezično izražavanje.

3. Rad u skupinama i izlaganje (45 min)

Usvajanje neobilježenoga, obilježenoga i obvezatnoga reda riječi može se realizirati radom u skupinama.

- Razred je potrebno podijeliti u 6 skupina i svakoj skupini pridružiti brojku od 1 do 6 ili joj dati ime. (Po dvije skupine dobit će isti zadatak.)

1. i 4. skupina	Neobilježeni red riječi
2. i 5. skupina	Obilježeni red riječi
3. i 6. skupina	Obvezatni red riječi

- Nakon toga svaka skupina dobit će pripadajući nastavni listić s uputama za rad.
- Vrijeme rada u skupinama: 20 min.

Stvaranje priče

SLIKA PRVA

SLIKA DRUGA

SLIKA TREĆA

Red riječi u rečenici (upute za rad u skupinama)

PRVA I ČETVRTA SKUPINA

ZADATAK: Neobilježeni red riječi

Tekst u udžbeniku: 105. stranica.

1. Pročitajte tekst u udžbeniku. Riješite pripadajuće zadatke.
2. Načinite na temelju teksta kratke bilješke kojima ćete definirati ključne pojmove.
3. Dopunite umnu mapu. U zagradu upišite po jedan primjer. To ne može biti primjer iz udžbenika.

S + P + O (.....)
.....	apozicija ispred imenice (.....)

4. Načinite kratki podsjetnik za ostale učenike **o neobilježenome redu riječi**.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Služeći se podsjetnikom, analizirajte sljedeće rečenice.

- Ovaj »šareni zbornik« sastavljen je za razbibrigu znatiželjnom čitatelju.

.....

- Dvostruki san ih buni.

.....

- Quijano spava, a snovi ga more.

.....

- Zemlja škrti i dobri ljudi dovoljni su za sretan život.

.....

Red riječi u rečenici (upute za rad u skupinama)

DRUGA I PETA SKUPINA

ZADATAK: Obilježeni red riječi

Tekst u udžbeniku: 106. stranica (do naslova *Obvezatni red riječi*).

1. Pročitajte tekst u udžbeniku. Riješite pripadajući zadatak.
2. Načinite na temelju teksta kratke bilješke kojima ćete definirati ključne pojmove.
3. Dopunite umnu mapu. U zagradu upišite po jedan primjer. To ne može biti primjer iz udžbenika.

<p>.....</p> <p>(.....)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;"> Obilježeni red riječi </div>	
<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>atributna sintagma: imenica ispred pridjeva</p> <p>(.....)</p>

4. Načinite kratki podsjetnik za ostale učenike **o neobilježenome redu riječi**.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Služeći se podsjetnikom, analizirajte ulomak novinskoga teksta.

Govor njemačke kancelarke Angele Merkel u kojem je u minutu i pol objasnila kako se koronavirus širi i koliko je opasno naglo ublažavanje restriktivnih mjera u kratkom vremenu raspametio je svijet. Prije svih Amerikance koji se protive politici Donalda Trumpa... Nakon što je njezin govor preveden na engleski, vojska ljudi se prihvatila društvenih mreža i izrazila ljubomoru.

– Evo kako to izgleda kada kompetentna osoba vodi jednu državu – sukus je razmišljanja.

Merkel inače ima diplomu i doktorat iz kvantne kemije, što ju bez sumnje čini jednom od najkvalificiranijih čelnika neke države tijekom ove pandemije. Njemačka je, iako jako pogođena virusom, uspjela započeti ravnjanje krivulje, a ima i daleko nižu stopu smrtnosti od drugih zemalja.

(www.jutarnji.hr, objavljeno 18. 4. 2020.)

.....

.....

Red riječi u rečenici (upute za rad u skupinama)

TREĆA I ŠESTA SKUPINA

ZADATAK: Obvezatni red riječi

Tekst u udžbeniku: 106. i 107. stranica (od naslova *Obvezatni red riječi*).

1. Pročitajte tekst u udžbeniku. Riješite pripadajući zadatak.
2. Proučite tekst o redosljedu zanaglasnica, a zatim pismeno (u obliku natuknica) odgovorite na pitanja. Natuknice zapišite u bilježnicu.
 - a) Što su zanaglasnice?
 - b) Koje su dvije vrste zanaglasnica najbrojnije u hrvatskome jeziku?
 - c) Koji glagolski oblici imaju zanaglasni/nenaglašeni oblik?
 - d) Navedite infinitive dvaju glagola koji imaju zanaglasne oblike.
 - e) Koje vrste zamjenica imaju nenaglašeni oblik?
 - f) Navedite nominativ svih zamjenica koje imaju nenaglašene oblike.
 - g) Hoćete li ikad pogriješiti u redu riječi kad je u pitanju zanaglasnica li? Obrazložite svoj odgovor.
3. Načinite kratki podsjetnik za ostale učenike **o zanaglasnicama** u hrvatskome jeziku. Navedite u njemu i **temeljno pravilo o obvezatnome mjestu zanaglasnica** u rečenici.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Ispravite pogreške u redu riječi u rečenici.
 - Miguel de Cervantes Saavedra je napisao prvi roman u današnjemu smislu te riječi.
.....
 - Nakon kratke stanke su me ponovno prozvali.
.....
 - U zadimljenoj prostoriji im nije bilo lako razaznati lica.
.....

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p>4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje) Rečenice po sastavu Red riječi u jednostavnoj rečenici</p> <p>Složena rečenica</p> <p>Nezavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe) Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizira nezavisnosložene, zavisnosložene i višestruko složene rečenice • primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju rečenice <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ponavlja na temelju grafičkoga prikaza • piše ključne riječi • piše jednostavne i složene rečenice • prepoznaje predikat u rečenici • prepoznaje jednostavnu rečenicu u višestruko složenoj rečenici • piše jednostavne i složene rečenice na temelju ilustracije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Rad s udžbenikom (10 minuta)

Nastavnik upućuje učenike na grafički prikaz u udžbeniku *Fon-Fon 2*.

UPUTA

- Ponovite vrste složenih rečenica služeći se grafičkim prikazom u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 126.

4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

- Napišite nazive vrsta složenih rečenica u bilježnicu i uz svaki naziv napišite dvije do tri ključne riječi koje opisuju određenu vrstu složene rečenice.
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika pročitat će ključne riječi uz svaku od vrsta rečenica.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad s nastavnim listićem (15 minuta)

Nastavnik treba pripremiti nastavni listić *Složena rečenica* (u prilogu).

UPUTA

- Riješite zadatke na nastavnome listiću. U radu vam može pomoći tekst *Složena rečenica* u udžbeniku na str 108.
- Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena učenici čitaju rečenice koje su napisali. Učenici međusobno komentiraju što su napisali i prema potrebi korigiraju svoje odgovore.

3. Analiza rečenica u tekstu (10 minuta)

Nastavnik upućuje učenike na analizu rečenica u udžbeniku *Fon-Fon 2*.

UPUTA

- Riješite zadatak u udžbeniku na str. 109.
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena učenici čitaju svoje rezultate, a ostali učenici komentiraju rezultate rada i prema potrebi korigiraju svoje odgovore.

ZAVRŠNI DIO

4. Pisanje rečenica na temelju ilustracije (10 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u pisanje rečenica na temelju ilustracije u radnoj bilježnici *Fonoplov 2*.

UPUTA

- Riješite u radnoj bilježnici 1. zadatak (str. 72.).
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena učenici čitaju rečenice koje su napisali, a ostali učenici komentiraju njihov rad.

DOMAĆA ZADAĆA

Nastavnik može zadati za domaću zadaću zadatke iz radne bilježnice *Fonoplov 2* (2. i 3. zadatak na 72. str.).

Složena rečenica

1. Uvrstite svaku zadanu riječ u jednu jednostavnu rečenicu.

- ILUZIJA:
- STVARNOST:

2. Napišite u tablicu složenu rečenicu koja se sastoji od dviju jednostavnih rečenica koje ste napisali u prethodnome zadatku.

Nezavisnosložena rečenica
Zavisnosložena rečenica

3. Pročitajte stihove, a zatim riješite zadatke.

Iz neizvjesnog sna čovjek se budi, U kojem usni sablju i ravnicu; Dodiruje se zabrinut po licu (...).
(Jorge Luis Borges, *Alonso Quijano sanja*)

- a) Podcrtajte predikate. b) Označite okomitom crtom rečenične granice.

Složena rečenica

1. Uvrstite svaku zadanu riječ u jednu jednostavnu rečenicu.

- ILUZIJA:
- STVARNOST:

2. Napišite u tablicu složenu rečenicu koja se sastoji od dviju jednostavnih rečenica koje ste napisali u prethodnome zadatku.

Nezavisnosložena rečenica
Zavisnosložena rečenica

3. Pročitajte stihove, a zatim riješite zadatke.

Iz neizvjesnog sna čovjek se budi, U kojem usni sablju i ravnicu; Dodiruje se zabrinut po licu (...).
(Jorge Luis Borges, *Alonso Quijano sanja*)

- a) Podcrtajte predikate. b) Označite okomitom crtom rečenične granice.

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p align="center">4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje) Rečenice po sastavu Red riječi u jednostavnoj rečenici Složena rečenica</p> <p>Nezavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe) Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizira nezavisnosložene rečenice • primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju rečenice <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ilustraciju • razlikuje i piše nezavisnosloženu rečenicu • primjenjuje jezičnu normu u pisanju zareza • razlikuje vrste veznika • sastavlja pitanja za kviz • samostalno rješava zadatke • vrednuje rad vršnjaka <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Pisanje rečenica na temelju ilustracije (10 minuta)

Nastavnik može učenicima zadati da opišu ilustraciju u udžbeniku *Fon-Fon 2*.

4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

UPUTA

- Napišite tri nezavisnosložene rečenice kojima ćete opisati ilustraciju u udžbeniku na str. 110. U radu će vam pomoći tekst ispod ilustracije.
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita svoje rečenice, a ostali učenici komentiraju i prema potrebi korigiraju njihov rad.

SREDIŠNJI DIO

2. Analiza složene rečenice na temelju smjernica (20 minuta)

Nastavnik treba pripremiti nastavni listić (u prilogu).

UPUTA

- Riješite zadatke na nastavnome listiću. U radu će vam pomoći tekstovi u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 110. i 111. te 166. i 167.
- Vrijeme za rad: 10 minuta.
- Nakon isteka vremena u paru ćete razmijeniti listiće i provesti vršnjačko vrednovanje.

Nakon isteka vremena učenici u paru razmjenjuju svoje listiće i ispravljaju pogreške.

ZAVRŠNI DIO

3. Sastavljanje pitanja za kviz (15 minuta)

Ovu aktivnost učenici rade u paru. Nastavnik ih na početku treba uputiti u tekstove na temelju kojih će sastaviti pitanja za kviz.

UPUTA

- Na temelju tekstova u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 110. i 111. te 166. i 167. sastavite pet pitanja za kviz.
- Razmijenite u paru pitanja i odgovorite na njih.
- Ako je potrebno, korigirajte odgovore na pitanja.

Nastavnik može prozvati nekoliko učenika da pročitaju svoja pitanja i odgovore.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nezavisnosložena rečenica

1. Odaberite iz sljedećega teksta dvije jednostavne rečenice i sastavite od njih traženu vrstu složene rečenice. (Ne morate se uvijek služiti dvjema istim jednostavnim rečenicama.)

Don Quijotove i Sanchove pustolovine poznate su svima. Nije ih potrebno ponavljati. Ludi vitez išao je iz okršaja u okršaj. Gotovo uvijek bio je ismijan. Sancho ga je neprestano upozoravao. Bilo je uzalud. Postavio je sebi cilj. Nije odustajao od cilja.

- Sastavna rečenica
- Rastavna rečenica
- Suprotna rečenica
- Isključna rečenica
- Zaključna rečenica

2. Napišite zarez u sljedećim rečenicama.

- Don Quijote je plemić a Sancho Panza seljak.
- Don Quijote ne govori sa stajališta razuma nego sa stajališta ludosti mašte.
- Sancho Panza nije učen čovjek već neuk čovjek koji je sklon mudrovanju.
- Vitez želi promijeniti svijet stoga kažemo da je njegov svjetonazor idealistički.
- Don Quijote osedla Rocinantea pa ga uzjaši.

3. Zamijenite veznik u svakoj prethodnoj rečenici drugim veznikom (napišite ga iznad postojećega veznika) i objasnite što se u rečenici promijenilo. Poštujte jezične savjete za uporabu veznika.

4. Ispravite pogreške u sljedećim rečenicama.

- Nije se niti sjetio da bi trebao jesti.
- Dva suprotna svijeta no međutim putuju zajedno.
- Vitez se ne može boriti bez da ima vladaricu svoga srca.
- Ime nije imao ni za konja niti za sebe.
- To je zvučnije ime, nego ono što ga je imao prije.

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p>4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje) Rečenice po sastavu Red riječi u jednostavnoj rečenici Složena rečenica Nezavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe) Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizira zavisnosložene rečenice • primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju rečenice <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • piše složene rečenice na zadanu temu • prepoznaje zavisnosloženu rečenicu • analizira zavisnosloženu rečenicu • određuje vezna sredstva u složenoj rečenici • radi u skupinama • piše zavisnosloženu rečenicu • izlaže rezultate rada • primjenjuje jezičnu normu u pisanju veznika i zareza • izrađuje umnu mapu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. • uku D.3.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Pisanje i analiza rečenica prema smjernicama (10 minuta)

Nastavnik učenicima može zadati temu na temelju koje trebaju napisati nekoliko rečenica.

UPUTA

- Napišite pet složenih rečenica na temu *donkhotizam*.
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena učenici nastavljaju rad u paru – razmjenjuju svoje tekstove i rade na njima prema uputi nastavnika.

UPUTA

- U paru razmijenite svoje tekstove. Odredite koje su rečenice u tekstu zavisnosložene, a koje su nezavisnosložene.

Nastavnik može tražiti od učenika da pročitaju nekoliko zavisnosloženih i nekoliko nezavisnosloženih rečenica.

SREDIŠNJI DIO

2. Zavisnosložena rečenica – kratko predavanje (10 minuta)

Nastavnik će upoznati učenike s **temeljnim pojmovima** vezanim uz zavisnosloženu rečenicu: zavisnosložena rečenica, zavisna surečenica, glavna surečenica, sklapanje uvrštavanjem, predikatna, subjektivna, objektna, atributna i priložna rečenica (udžbenik *Fon-Fon 2*, str. 112.).

3. Analiza rečenice (10 minuta)

Služeći se podsjetnikom, učenici mogu analizirati zadanu rečenicu.

UPUTA

- Služeći se podsjetnikom za analizu zavisnosložene rečenice u udžbeniku na str. 113., analizirajte zadanu rečenicu.

Sancho i Don Quijote prolaze poljem dok im se svi sklanjaju s puta.

Nakon završetka rada nastavnik može prozvati učenika koji će pročitati analizu zadane rečenice po koracima.

Potom ih nastavnik može uputiti u analizu teksta u udžbeniku.

UPUTA

- Analizirajte tekst u udžbeniku *Fon-Fon 2* na str. 113. Ispišite u bilježnicu vezna sredstva u zavisnosloženim rečenicama i odredite vrstu riječi ili skup riječi kojima su povezani.

Nakon završetka rada nastavnik može prozvati učenika koji će pročitati analizu veznih sredstava u tekstu. Ostali učenici komentiraju i po potrebi korigiraju rješenja.

4. Rad u skupinama (45 minuta)

Za ovu je aktivnost potrebno pripremiti nastavni listić br. 1 umnožen za svakoga učenika u razredu.

Nastavnik može najaviti rad u šest skupina i dati učenicima nastavni listić. Nakon toga može uputiti učenike na tekst u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 115. – 123.) u kojemu su prikazane vrste zavisnosloženih rečenica.

UPUTA

- Radit ćete u šest skupina.

4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

- Svaka skupina bit će zadužena za dvije vrste zavisnosloženih rečenica, a radit će na temelju teksta u udžbeniku:

skupina	vrste rečenica	Fon-Fon 2 (str.)
1.	predikatne, subjektne	116.
2.	objektne, atributne	116. – 117.
3.	mjesne, vremenske	118. – 119.
4.	načinske, uzročne	119. – 120.
5.	namjerne, posljedične	120. – 121.
6.	dopusne, pogodbene	121. – 122.

- Svaki član skupine ima svoj nastavni listić na kojemu rješava samo dio zadatka koji se odnosi na njegovu skupinu.
- Napišite na temelju teksta u udžbeniku kratke bilješke o vrstama rečenica za koje ste zaduženi.
- Za svaku vrstu u svojoj skupini trebate napisati jedan primjer rečenice i analizirati ga. Pritom to ne smije biti primjer iz udžbenika.
- Vrijeme za rad: 15 minuta.

Nakon isteka vremena predstavnik svake skupine izložiti će rezultate rada. Vrijeme za izlaganje pojedine skupine: 5 minuta. Dok predstavnik bude izlagao, ostali učenici trebaju voditi bilješke i zapisati primjer rečenice na svoj nastavni listić.

Kad svi predstavnici skupina završe s izlaganjem, učenici mogu postavljati pitanja predstavnicima drugih skupina ako im nešto iz njihova izlaganja nije bilo jasno.

5. Rad na tekstu (8 minuta)

Nastavnik treba pripremiti za svakoga učenika nastavni listić br. 2 (u prilogu) na kojemu su zadatci za uvježbavanje pisanja zarez a i veznika u zavisnosloženoj rečenici.

UPUTA

- Riješite zadatke na nastavnome listiću.
- U radu se koristite tekstem u udžbeniku *Pisanje zarez a u zavisnosloženoj rečenici* (str. 123.) i *Veznici u zavisnosloženim rečenicama* (str. 166. – 168.).
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena učenici čitaju svoje odgovore, a ostali ih učenici komentiraju i prema potrebi korigiraju.

ZAVRŠNI DIO

6. Izrada umne mape (7 minuta)

UPUTA

- Nacrtajte na temelju svega što ste naučili o složenoj rečenici umnu mapu.
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena učenici mogu razmijeniti umne mape u paru, komentirati ih i dopuniti.

Vrste zavisnosloženih rečenica

	vrsta ZS rečenice	bilješke	primjer
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

Jezična norma

1. Stavite zarez gdje je potrebno, a zatim napišite pravilo o pisanju zareza koje ste primijenili.
 - a) Pamet mu se jer je puno čitao potpuno pomutila.
 - b) Iako su potpuno različiti putuju zajedno.
 - c) »Ako je tako, ni da bih riječi« odvrati Sancho.
2. Ispravite pogreške u sljedećim rečenicama.
 - a) Bio je siromašni plemić prije nego se prometnuo u viteza.
.....
 - b) Pošto su bili gladni, sjednu večerati.
 - c) Sancho ostaje uz Don Quijotea budući da mu je on obećao nagradu.
.....
 - d) Sancho je rekao Don Quijoteu da mu se požali ako će ga što boljeti.
.....
 - e) Ukoliko uoči nepravdu, vitez skitnik mora djelovati.
 - f) Sanchu Panzi nije teško ići za pustolovinama zato jer ima što jesti i piti.
.....

Jezična norma

1. Stavite zarez gdje je potrebno, a zatim napišite pravilo o pisanju zareza koje ste primijenili.
 - a) Pamet mu se jer je puno čitao potpuno pomutila.
 - b) Iako su potpuno različiti putuju zajedno.
 - c) »Ako je tako, ni da bih riječi« odvrati Sancho.
2. Ispravite pogreške u sljedećim rečenicama.
 - a) Bio je siromašni plemić prije nego se prometnuo u viteza.
.....
 - b) Pošto su bili gladni, sjednu večerati.
 - c) Sancho ostaje uz Don Quijotea budući da mu je on obećao nagradu.
.....
 - d) Sancho je rekao Don Quijoteu da mu se požali ako će ga što boljeti.
.....
 - e) Ukoliko uoči nepravdu, vitez skitnik mora djelovati.
 - f) Sanchu Panzi nije teško ići za pustolovinama zato jer ima što jesti i piti.
.....

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p align="center">4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje) Rečenice po sastavu Red riječi u jednostavnoj rečenici Složena rečenica Nezavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe) Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizira nezavisnosložene i zavisnosložene rečenice • primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju rečenice <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • razgovara o temi • samostalno rješava zadatke <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (10 min)

Nastavnik može postaviti učenicima nekoliko pitanja kojima će ponoviti ključne činjenice o zavisnosloženim rečenicama. Primjerice, može im ponuditi niz pojmova koje učenici trebaju definirati i povezati sa zavisnosloženom rečenicom.

SREDIŠNJI DIO

2. Rješavanje zadataka u radnoj bilježnici (25 minuta)

Učenici mogu u sljedećih 15 – 20 minuta riješiti dio zadataka u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 75. – 77.). Nakon isteka vremena učenici čitaju, komentiraju i korigiraju rješenja.

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	<p align="center">4. REČENICA</p> <p>Od riječi do rečenice (ponavljanje) Rečenice po sastavu Red riječi u jednostavnoj rečenici Složena rečenica Nezavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica Zavisnosložena rečenica (jezične vježbe)</p> <p>Višestruko složena rečenica</p>
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizira višestruko složene rečenice • primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju rečenice <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje višestruko složenu rečenicu • analizira višestruko složenu rečenicu • radi u skupinama • piše višestruko složenu rečenicu • primjenjuje jezičnu normu o pisanju interpunkcijskih znakova • stvaralački se izražava <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku D.3.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Prepoznavanje rečenice u tekstu (5 minuta)

Nastavnik upućuje učenike u rad na tekstu u udžbeniku.

UPUTA

- Riješite u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 124.) uvodni zadatak: odredite koje se vrste rečenica pojavljuju u tekstu i koja se rečenica razlikuje od ostalih po svome sastavu.

Nastavnik može prozvati nekoliko učenika koji će pročitati svoje odgovore.

SREDIŠNJI DIO

2. Analiza višestruko složene rečenice (10 minuta)

Nastavnik može uputiti učenike u analizu višestruko složenih rečenica pomoću podsjetnika za analizu u udžbeniku.

UPUTA

- Analizirajte rečenice u prvom zadatku (*Fon-Fon 2*, str. 125.) služeći se podsjetnikom za analizu na istoj stranici.
- Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon isteka vremena nastavnik može prozvati učenike koji će pročitati analizu rečenica. Ostali učenici komentiraju i po potrebi korigiraju njihovu analizu.

3. Rad u skupinama (20 minuta)

Nastavnik najavljuje rad u pet skupina. Svaka skupina ima zadanu temu na koju treba napisati dvije višestruko složene rečenice prema zadanoj shemi.

UPUTA

- Radit ćete u pet skupina. Svakoj skupini zadana je **tema** na koju treba napisati dvije višestruko složene rečenice **prema shemi** nacrtanoj na ploči.
- Zapišite u bilježnicu **broj svoje skupine, naslov teme** na temelju koje će vaša skupina sastavljati rečenice i sheme dviju višestruko složenih rečenica koje trebate napisati.

1. skupina	Miguel de Cervantes Saavedra
2. skupina	Don Quijote
3. skupina	Sancho Panza
4. skupina	Rocinante
5. skupina	Dulcinea

SHEMA

PRVA rečenica: glavna surečenica – atributna surečenica – sastavna surečenica

DRUGA rečenica: pogodbeni surečenica – glavna surečenica – mjesna surečenica

- Vrijeme za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena predstavnici skupina čitaju rečenice, a ostali učenici komentiraju i prema potrebi korigiraju njihov rad.

4. Pisanje pravopisnih znakova na razini rečenice (10 minuta)

Nastavnik može uputiti učenike na tekst u udžbeniku *Fon-Fon 2* i dati im upute za rad.

UPUTA

- Pročitajte u udžbeniku tekst *Pisanje pravopisnih znakova na razini rečenice* (str. 161. – 164.). Nakon toga napišite po jednu rečenicu u kojoj ćete upotrijebiti sljedeće interpunkcijske znakove: točku sa zarezom, navodnike, polunavodnike, dvotočku i trotočku.
- Vrijeme za rad: 7 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika pročitat će svoje primjere rečenica. Ostali učenici komentiraju i prema potrebi korigiraju njihov i svoj rad.

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	5. Barok
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.4. Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura, analizira i povezuje informacije i ideje.</p> <p>B.2.2. Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome obliku • prepoznaje strukturalna obilježja tekstova i služi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta • analizira informacije i ideje • određuje i opisuje žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnoga teksta • primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretaciju književnoga teksta <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • čita i uspoređuje tekstove na sadržajnoj razini • čita književni tekst i prepoznaje temu • radi u paru • primjenjuje znanje i rješava zadatke • pronalazi informacije u tekstu • interpretira lirsku pjesmu • izrađuje umnu mapu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. 	<p>I S H O D I</p>
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Usporedba tekstova (20 minuta)

Nastavnik najavljuje nastavnu jedinicu *Barok*, a zatim upućuje učenike u čitanje tekstova koji će poslužiti kao polazište za usvajanje baroknoga svjetonazora.

- *Beskonačni san Beo Yua* na str. 156. (Cao Xue Qin, *San o crvenoj sobi*).
- *Barokni svjetonazor* na str. 278.

Za rad je potrebno pripremiti i nastavni listić (u prilogu).

4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

UPUTA

- Pročitajte tekst *Beskonačni san Beo Yua* u čitanci na str. 156 (Cao Xue Qin, *San o crvenoj sobi*). Nakon toga odgovorite na pitanja ispod teksta.

Vrijeme potrebno za rad: 10 minuta.

Nakon isteka vremena, nastavnik će prozvati nekoliko učenika koji će pročitati odgovore.

Nastavnik potom treba uputiti učenike na drugi tekst i naglasiti da će ga biti potrebno povezati s prethodnim.

UPUTA

- Pročitajte tekst *Barokni svjetonazor* u čitanci na str. 278., a zatim odgovorite na pitanja na nastavnome listiću.

Vrijeme potrebno za rad: 5 minuta.

Nakon što su završili s radom, nekoliko učenika čita svoje odgovore. Nastavnik treba poticati učenike da povežu sadržaje dvaju tekstova koje su čitali postavljanjem pitanja na koje učenici usmeno odgovaraju.

UPUTA

- Uočite što je zajedničko tekstu *Beskonačni san Beo Yua* i temama u baroknoj umjetnosti. Protumačite u kontekstu pročitanih tekstova misao *Život je san*.

Učenici iznose svoja zapažanja i mišljenja.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad u skupinama. (20 minuta)

Nastavnik priprema nastavni listić za rad (u prilogu). Upućuje učenike u aktivnost i dijeli ih u pet skupina.

UPUTA

- Radit ćete u skupinama. Vaš je zadatak da u baroknim djelima prepoznate stihove i motive s temom prolaznosti.
- Svaka će skupina pročitati jedno djelo (lirsku pjesmu) iz razdoblja baroka koje se nalazi u vašim čitankama i popuniti tablicu na nastavnome listiću *Tema prolaznosti u baroknoj književnosti*.

1. skupina	Ivan Bunić Vučić, <i>Vrhu smrti</i>
2. skupina	Pedro Calderón de la Barca, <i>Sonet o cvijeću</i>
3. skupina	Luis de Góngora, <i>Pješčani sat</i>
4. skupina	Luis de Góngora, <i>Sat na zvoniku</i>
5. skupina	Ivan Bunić Vučić, <i>Nemoj, nemoj, mâ Ljubice</i>

Vrijeme potrebno za rad je 10 minuta.

- Nakon završetka rada predstavnik skupine pročitat će rezultate rada, a ostali učenici zabilježit će što su čuli.

Nakon završetaka rada predstavnik skupine čita teme i odabrane stihove za određeno djelo, a ostali učenici zapisuju rezultate njihova rada.

3. Postupak PO/TRAŽI – rad u paru (15 minuta)

Nastavnik najavljuje da će se u sljedećoj aktivnosti učiti o povijesnim okolnostima u kojima se javlja barokno razdoblje. Aktivnost će se provesti u paru.

Nastavnik pojmove može projicirati ili zapisati na ploču.

Pojmovi

- REFORMACIJA
- KATOLIČKA OBNOVA
- VESTFALSKI MIR
- PROTUREFORMACIJA
- PROTESTANTIZAM
- MARTIN LUTHER
- TRIDENTSKI KONCIL
- TRIDESETOGODIŠNJI RAT

UPUTA

- Radit ćete u parovima. Razmislite o pojmovima (na ploči ili projekciji) i odaberite jedan o **kojemu nešto znate, jedan o kojemu ništa ne znate i jedan o kojemu biste željeli naučiti više**. Razmijenite svoja razmišljanja u paru.

Nakon što učenici razmijene razmišljanja, nastavnik daje sljedeću uputu.

UPUTA

- Podijelite unutar para pojmove kojima ćete se baviti (6 pojmova, 3 + 3), a zatim na temelju teksta u čitanci na str. 277. postavite pitanje vezano uz svaki svoj pojam (3 pitanja).
- Razmijenite pitanja unutar para: svaki član para treba odgovoriti na dobivena pitanja na temelju teksta u čitanci na str. 277.

Nakon završenoga rada nastavnik može potaknuti nekoliko parova da ostalima predstave rezultate rada.

4. Kratko predavanje (10 minuta)

Nastavnik može u kratkome predavanju predstaviti učenicima temeljna **obilježja baroknoga stila** (kićenost, gomilanje stilskih izražajnih sredstava, končeto) te pojmove **marinizam i gongorizam**.

5. Interpretacija lirske pjesme (15 minuta)

Nakon usvajanja temeljnih obilježja baroknoga stila od učenika se može tražiti da ih prepoznaju na književnome tekstu. To može biti lirska pjesma Luisa de Góngore *Na grobu vojvotkinje od Lerme*.

UPUTA

- Poslušajte pjesmu Luisa de Góngore *Na grobu vojvotkinje od Lerme* (čitanka, 280.). Interpretirajte pjesmu odgovarajući na pitanja ispod pjesme.

Učenici čitaju svoje odgovore.

6. Kratko predavanje (5 minuta)

Nastavnik može u kratkome predavanju uvesti pojam hrvatskoga baroka, odnosno književnih krugova karakterističnih za barokno razdoblje.

ZAVRŠNI DIO

7. Izrada umne mape (5 minuta)

Nastavnik upućuje učenike da na temelju teksta o hrvatskome baroku u čitanci (281. – 283.) izrade umnu mapu.

UPUTA

- Na temelju čitanke (281. – 283.) izradite umnu mapu *Barokni književni krugovi*. Vrijeme za rad: 5 minuta.

Barokni svjetonazor

1. Kako se izreka *Memento mori!* odražava na teme u umjetnosti baroka?
2. Kako je izreka *Carpe diem!* suprotstavljena izreci *Memento mori!* utjecala na čovjekov svjetonazor u razdoblju baroka?
3. Koji su motivi često bili zastupljeni u baroknoj tematici?

Barokni svjetonazor

1. Kako se izreka *Memento mori!* odražava na teme u umjetnosti baroka?
2. Kako je izreka *Carpe diem!* suprotstavljena izreci *Memento mori!* utjecala na čovjekov svjetonazor u razdoblju baroka?
3. Koji su motivi često bili zastupljeni u baroknoj tematici?

Barokni svjetonazor

1. Kako se izreka *Memento mori!* odražava na teme u umjetnosti baroka?
2. Kako je izreka *Carpe diem!* suprotstavljena izreci *Memento mori!* utjecala na čovjekov svjetonazor u razdoblju baroka?
3. Koji su motivi često bili zastupljeni u baroknoj tematici?

Barokni svjetonazor

1. Kako se izreka *Memento mori!* odražava na teme u umjetnosti baroka?
2. Kako je izreka *Carpe diem!* suprotstavljena izreci *Memento mori!* utjecala na čovjekov svjetonazor u razdoblju baroka?
3. Koji su motivi često bili zastupljeni u baroknoj tematici?

Barokni svjetonazor

1. Kako se izreka *Memento mori!* odražava na teme u umjetnosti baroka?
2. Kako je izreka *Carpe diem!* suprotstavljena izreci *Memento mori!* utjecala na čovjekov svjetonazor u razdoblju baroka?
3. Koji su motivi često bili zastupljeni u baroknoj tematici?

Tema prolaznosti u baroknoj književnosti

PISAC I DJELO	TEMA DJELA	ODABRANI STIH/STIHОВI/MOTIVI KOJI DONOSE TEMU PROLAZNOSTI
Ivan Bunić Vučić, <i>Vrhu smrti</i>
Pedro Calderón de la Barca, <i>Sonet o cvijeću</i>
Luis de Góngora, <i>Pješčani sat</i>
Luis de Góngora, <i>Sat na zvoniku</i>
Ivan Bunić Vučić, <i>Nemoj, nemoj ma Ljubice</i>

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	6. Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i>
Predviđeno trajanje	3 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1. Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnome tekstu na temelju čitateljskoga iskustva i znanja o svijetu.
- B.2.2. Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.
- B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na društvenopovijesni i kulturni kontekst.

RAZRADA ISHODA

- izražava svoj literarni doživljaj književnoga teksta
- opisuje temeljne književnoteorijske pojmove i polazišta bitna za razumijevanje književnosti kao umjetnosti te oblike i načine književnoga izražavanja
- prepoznaje obilježja baroka i stilska obilježja barokne drame
- komentira književni tekst iz pozicije suvremenoga čitatelja

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- razgovara o temi
- obrazlaže svoje stavove
- radi u skupini
- rješava zadatke
- prati i vrednuje izlaganja vršnjaka
- igra uloge
- piše vezani tekst
- stvaralački se izražava
- provodi vršnjačko vrednovanje

MEDUPREDMETNE TEME

- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **uku D.4/5.2.** Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.
- **uku A.4/5.4.** Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

NAPOMENA: Učenici su pročitali dramu Pedra Calderóna de la Barce *Život je san* i prema smjernicama (*Književni vremeplov 2*, str. 159.) napisali bilješke koje donose na sat analize obvezne lektire.

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (10 minuta)

Nastavnik može na ploču zapisati nazive tema zastupljenih u drami Pedra Calderóna de la Barce *Život je san*, a zatim učenicima dati uputu za aktivnost.

Teme

- SLOBODA
- ODGOJ
- SUDBINA
- PROLAZNOST ŽIVOTA
- ILUZIJA I STVARNOST

UPUTA

- Na ploči su napisane neke od tema u drami Pedra Calderóna de la Barce *Život je san*. Odaberite dvije teme za koje smatrate da prevladavaju u drami. Obrazložite svoj izbor.

Vrijeme za rad: 5 minuta.

Nakon završetka rada učenici iznose svoje teme i obrazlažu izbor. Nakon toga mogu se proglasiti tri teme koje je odabralo najviše učenika u razredu.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad u skupinama – analiza drame (60 minuta)

Nastavnik treba podijeliti razred u pet skupina i pripremiti za svakoga učenika dva nastavna listića: na prvome su smjernice za rad u skupinama, a na drugome rubrika za vrednovanje usmenoga izlaganja (u prilogu).

Nakon toga nastavnik može najaviti na koji će se način, odnosno kojim metodama pristupiti analizi Calderónove drame.

UPUTA

- Analizirat ćete dramu Pedra Calderóna de la Barce *Život je san*. Radit ćete u skupinama. Na nastavnome listiću *Pedro Calderón de la Barca, Život je san* nalaze se smjernice za rad svih skupina i rubrika za vršnjačko vrednovanje. Označite na nastavnome listiću svoju skupinu. Za rješavanje tih zadataka imate 30 minuta.

1. skupina	Dramska radnja
2. skupina	Likovi u drami
3. skupina	Teme u drami
4. skupina	Barokni stil u drami
5. skupina	Ideja drame

Nakon isteka vremena nastavnik daje sljedeću uputu.

UPUTA

- Izaberite predstavnika skupine koji će izložiti rezultate rada. Njegovo izlaganje vrednovat će svi učenici u razredu, osim članova skupine čiji predstavnik izlaže.
- Svaki predstavnik može izlagati pet minuta.
- Vrijeme za izlaganje predstavnika skupine: 30 minuta.

Kad predstavnik pojedine skupine završi izlaganje, nastavnik poziva učenike na vrednovanje izlaganja.

3. Suđenje Baziliju (50 minuta)

- Opis aktivnosti

- Suđenje je potrebno unaprijed pripremiti – podijeliti uloge i sastaviti optužnicu (nastavnik i učenici). Tužitelj i branitelj trebaju odrediti tko će biti svjedoci i pripremiti uvodnu riječ.
- U učionici treba napraviti raspored sjedenja kao u sudnici gdje sjede sudac, Bazilije, branitelj, tužitelj, svjedoci (Sigismund, Klotaldo, Rosaura, Klarin, Stela, Astolfo), porota i izvijestitelj za medije.

- Tijek suđenja

1. Tužitelj i branitelj čitaju uvodne riječi.
2. Pozivaju svjedoke i naizmjenično ih ispituju. Cilj je tužitelja i branitelja od svjedoka dobiti što više argumenata u svoju korist.
3. Kad su ispitani svi svjedoci, odvjetnici trebaju održati završnu riječ. Nakon toga zajedno s klijentima izlaze iz učionice.
4. Porotnici vijećaju o tome tko je iznio više argumenata. Donose odluku je li optuženik kriv ili nije kriv.
5. Svi se vraćaju na svoja mjesta. Porota iznosi svoju odluku. Ako je optuženik kriv, sudac mu određuje kaznu.
6. Medijski izvijestitelj čita vijest koju je sastavio o tijeku i ishodu suđenja.

ZAVRŠNI DIO

4. Stvaralački rad (15 minuta)

Nastavnik daje učenicima smjernice za stvaralački zadatak.

UPUTA

- Odaberite lik iz djela i napišite njegovu izjavu (poruku) za neki od medija.

Nakon pisanja učenici čitaju svoje radove.

NAPOMENA: Nastavnik može zadati domaću zadaću i uputiti učenike na rješavanje zadataka u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (Pedro Calderón de la Barca, *Život je san*, str. 81. – 83.).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pedro Calderón de la Barca, *Život je san*

1. skupina DRAMSKA RADNJA	<ul style="list-style-type: none"> • Prepričajte svaki čin u kratkim crtama. • Iz svakoga čina odaberite citat koji je reprezentativan za taj čin.
2. skupina LIKOVNI U DRAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Načinite grafički prikaz likova u drami i objasnite odnose među njima.
3. skupina TEME U DRAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Pronađite u drami ulomke u kojima prepoznajete (a) temu ljudskoga prava na slobodu, (b) temu odnosa stvarnosti i iluzije, (c) temu sudbine i (d) temu praznovjerja. Smjestite ulomke u kontekst drame.
4. skupina BAROKNI STIL U DRAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Izdvojite stihove u kojima prepoznajete obilježja baroknoga stila. U stihovima treba biti prepoznatljiva neka od tema, stilska izražajna sredstva (antiteza, končeto ili metafora) i uzvišeni govor.
5. skupina IDEJA DRAME	<ul style="list-style-type: none"> • Uočite cjelokupni smisao drame: o čemu zapravo Calderón progovara i kako je to povezano s čovjekovim životom bez obzira na to u kojemu vremenu živio. • Izrazite temeljnu tezu dramskoga pisca o životu i svijetu iznesenu u drami. • Ispišite pet aforizama iz drame.

Pedro Calderón de la Barca, *Život je san*

1. skupina DRAMSKA RADNJA	<ul style="list-style-type: none"> • Prepričajte svaki čin u kratkim crtama. • Iz svakoga čina odaberite citat koji je reprezentativan za taj čin.
2. skupina LIKOVNI U DRAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Načinite grafički prikaz likova u drami i objasnite odnose među njima.
3. skupina TEME U DRAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Pronađite u drami ulomke u kojima prepoznajete (a) temu ljudskoga prava na slobodu, (b) temu odnosa stvarnosti i iluzije, (c) temu sudbine i (d) temu praznovjerja. Smjestite ulomke u kontekst drame.
4. skupina BAROKNI STIL U DRAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Izdvojite stihove u kojima prepoznajete obilježja baroknoga stila. U stihovima treba biti prepoznatljiva neka od tema, stilska izražajna sredstva (antiteza, končeto ili metafora) i uzvišeni govor.
5. skupina IDEJA DRAME	<ul style="list-style-type: none"> • Uočite cjelokupni smisao drame: o čemu zapravo Calderón progovara i kako je to povezano s čovjekovim životom bez obzira na to u kojemu vremenu živio. • Izrazite temeljnu tezu dramskoga pisca o životu i svijetu iznesenu u drami. • Ispišite pet aforizama iz drame.

Rubrika za vršnjačko vrednovanje

ELEMENTI I BODOVI	1 bod	2 boda	3 boda
OBRADA ZADATAKA	Površno i djelomično obrađen zadatak.	Zadatak obrađen ili površno ili djelomično.	Obrada je zadatka potpuna i iscrpna.
IZLAGANJE	<ul style="list-style-type: none"> • nejasno • učenik uglavnom čita tekst • nedovoljno izražajno • odstupanja od jezične norme 	<ul style="list-style-type: none"> • djelomično jasno • uglavnom govoreno • izražajno • nekoliko odstupanja od jezične norme 	<ul style="list-style-type: none"> • jasno • govoreno • izražajno • u skladu s jezičnom normom

	Obrada zadatka	Izlaganje	Ukupan broj bodova
1. skupina			
2. skupina			
3. skupina			
4. skupina			
5. skupina			

Rubrika za vršnjačko vrednovanje

ELEMENTI I BODOVI	1 bod	2 boda	3 boda
OBRADA ZADATAKA	Površno i djelomično obrađen zadatak.	Zadatak obrađen ili površno ili djelomično.	Obrada je zadatka potpuna i iscrpna.
IZLAGANJE	<ul style="list-style-type: none"> • nejasno • učenik uglavnom čita tekst • nedovoljno izražajno • odstupanja od jezične norme 	<ul style="list-style-type: none"> • djelomično jasno • uglavnom govoreno • izražajno • nekoliko odstupanja od jezične norme 	<ul style="list-style-type: none"> • jasno • govoreno • izražajno • u skladu s jezičnom normom

	Obrada zadatka	Izlaganje	Ukupan broj bodova
1. skupina			
2. skupina			
3. skupina			
4. skupina			
5. skupina			

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	7. Barokne književne vrste
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ZADATCI</p> <p>A.2.4. Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura, analizira i povezuje informacije i ideje.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdvaja informacije u skladu sa svrhom čitanja • razlikuje informacije po važnosti <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rješava zadatke povezivanja • usmjereno čita • pronalazi informacije u tekstu • popunjava tablicu traženim podacima <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. • uku B.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razmisli i poveži – 10 minuta

Nastavnik može napisati na ploču **nazive književnih vrsta i teme**, a učenici ih trebaju povezati i obrazložiti svoje odgovore.

Književne vrste

- EP
- DRAMA
- LIRSKA PJESMA

Teme

- PROLAZNOST ŽIVOTA
- SUKOB ISTOKA I ZAPADA
- RELIGIOZNA TEMATIKA
- SLOBODA POJEDINCA
- LJUBAV
- ILUZIJA

UPUTA

- Na ploči su napisane književne vrste i teme. Razmislite i pridružite svakoj književnoj vrsti temu. Obrazložite zašto ste ih tako povezali.

Nakon završetka rada nekoliko učenika iznosi svoje rezultate i usmeno ih obrazlaže.

SREDIŠNJI DIO

2. Popunjavanje tablice na temelju teksta u udžbeniku – 20 minuta

Nastavnik treba pripremiti nastavni listić *Barokne književne vrste*.

UPUTA

- Na temelju tekstova u čitanci (279. – 286.) popunite tablicu na nastavnome listiću: navedite barem jednoga autora i naslov za pojedinu književnu vrstu.

Vrijeme za rad: 15 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika čita rezultate rada, a ostali učenici dopunjavaju odgovore. Cilj je ove aktivnosti napisati što više primjera za pojedinu književnu vrstu.

ZAVRŠNI DIO

3. Sinteza naučenoga – 15 minuta

UPUTA

- Nakon usvajanja sadržaja o baroku i baroknim književnim vrstama svoje znanje možete primijeniti i provjeriti rješavajući zadatke u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* u dijelu naslovljenu *Barok u književnosti* (87. – 88.) i dio zadataka u dijelu naslovljenu *Književni vremeplov* (117. – 121.).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Barokne književne vrste

BAROKNE KNJIŽEVNE VRSTE	AUTOR I NASLOV DJELA
religiozni ep
lirska pjesma
drama
barokni plač
pastorala
povijesni ep
religiozna poema

Nastavna tema	4. O ILUZIJ I SNOVIMA
Nastavna jedinica	8. Renesansa i barok (usporedba) – pismena vježba
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.5. Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblikuje i piše izlagački tekst • služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta • s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova • piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja • odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom • primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahtjevima teksta koji piše <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • čita tekstove • traži informacije i podatke • sastavlja Vennov dijagram • piše tekst u zadanoj formi • provodi vršnjačko vrednovanje <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. 	<p>I S H O D I</p>
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Usporedba književnopovijesnih razdoblja (15 minuta)

Za ovaj sat učenike je potrebno uputiti na tekstove u čitanci s kojima su se i ranije susreli:

- *Renesansno doba* (str. 257. – 258.)
- *Renesansa (temeljni pojmovi)* (str. 259.)
- *Barok (kontekst, predstavnici, poetika)* (str. 281. – 282.)
- *Barokna poetika* (str. 283.).

UPUTA

- Pročitajte tekstove u čitanci koji se nalaze na stranicama 257. – 259. i stranicama 281. – 283.

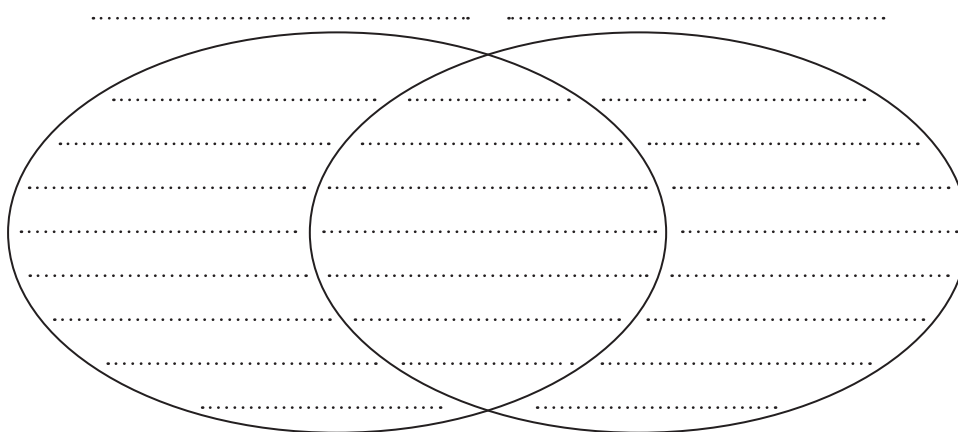
4. TEMA: O ILUZIJI I SNOVIMA

- Nakon čitanja prolistajte svoju bilježnicu i, ako je potrebno, dopunite bilješke koje ste pisali tijekom usvajanja sadržaja koji prikazuju ova dva razdoblja.
- Na temelju tekstova i svega što ste dosad naučili o razdoblju renesanse i baroka, usporedite ta dva književna razdoblja.

Kad učenici završe s čitanjem i dopunjavanjem bilježaka, nastavnik može na ploču nacrtati Vennov dijagram i objasniti učenicima zadatak.

UPUTA

- Pred vama se nalazi Vennov dijagram. U svaku kružnicu upišite obilježja razdoblja na koje se kružnica odnosi, a u sjecište kružnica upišite zajednička obilježja književnih razdoblja.

Nekoliko učenika iznosi rezultate rada, a ostali učenici dopunjavaju odgovore. Važno je napomenuti učenicima da u svoj grafički prikaz unesu obilježja (sličnosti, razlike) koja nisu uočili.

SREDIŠNJI DIO

2. Pisanje prikaza (20 minuta)

UPUTA

- Napišite na temelju Vennova dijagrama prikaz u kojemu ćete usporediti razdoblja renesanse i baroka. U pisanju prikaza poslužite se tekstom u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 88.).

Vrijeme za rad: 20 minuta.

ZAVRŠNI DIO

3. Čitanje i vršnjačko vrednovanje prikaza. (10 minuta)

Nastavnik treba pripremiti nastavni listić s rubrikom za vršnjačko vrednovanje.

UPUTA

- Na listiću se nalazi rubrika za vršnjačko vrednovanje. Pažljivo slušajte izlaganje učenika, a zatim vrednujte rezultate rada: dodijelite im bodove za svaku rubriku, a zatim zbrojite bodove.

Učenici čitaju svoje radove i međusobno se vrednuju.

Vrednovanje prikaza (usporedba renesanse i baroka)

ELEMENTI I BODOVI	1 BOD	2 BODA	3 BODA
SADRŽAJ	Renesansa i barok samo su djelomično uspoređeni. Usporedba je površna i uglavnom nejasna.	Renesansa i barok nisu u potpunosti uspoređeni. Usporedba je djelomično nejasna.	Usporedba renesanse i baroka iscrpna je, cjelovita i jasna.
NAČIN IZLAGANJA	Izlaganje je nejasno i neizražajno.	Izlaganje je djelomično jasno i djelomično izražajno.	Izlaganje je jasno i izražajno.
JEZIČNA NORMA	Pojavljuje se dosta odstupanja od jezične norme.	Pojavljuje se nekoliko odstupanja od jezične norme.	Nema odstupanja od jezične norme.

Učenici	Sadržaj (broj bodova)	Način izlaganja (broj bodova)	Jezična norma (broj bodova)	Ukupan broj bodova
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Vrednovanje prikaza (usporedba renesanse i baroka)

ELEMENTI I BODOVI	1 BOD	2 BODA	3 BODA
SADRŽAJ	Renesansa i barok samo su djelomično uspoređeni. Usporedba je površna i uglavnom nejasna.	Renesansa i barok nisu u potpunosti uspoređeni. Usporedba je djelomično nejasna.	Usporedba renesanse i baroka iscrpna je, cjelovita i jasna.
NAČIN IZLAGANJA	Izlaganje je nejasno i neizražajno.	Izlaganje je djelomično jasno i djelomično izražajno.	Izlaganje je jasno i izražajno.
JEZIČNA NORMA	Pojavljuje se dosta odstupanja od jezične norme.	Pojavljuje se nekoliko odstupanja od jezične norme.	Nema odstupanja od jezične norme.

Učenici	Sadržaj (broj bodova)	Način izlaganja (broj bodova)	Jezična norma (broj bodova)	Ukupan broj bodova
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

Nastavne jedinice

1.	Pisati bez kompromisa (uvod u temu)	1 – 2
2.	TEKST	
	Od rečenice do teksta	1
	Tekst i diskurs. Tekstna sredstva	2
3.	ESEJ	
	Esej: Dubravka Oraić Tolić, <i>Smeće</i>	1
	Školski esej	2
4.	Klasicizam i prosvjetiteljstvo	1
5.	Jean-Baptiste Poquelin – Molière, <i>Škrtac</i> (prijedlog izborne lektire)	2
6.	SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ (izbor iz poezije)	
	Biografski i stvaralački portret	1
	<i>Gospodskomu Kastoru</i>	1
	<i>Mojsije</i>	2
	Izbor iz poezije (obvezna lektira)	2
7.	Pisanje izlagačkoga teksta (sažetka)	1
8.	Analiza i ispravak sažetka	1
9.	Četvrta pisana provjera: Klasicizam i prosvjetiteljstvo. Jezična norma	1
10.	Analiza pisane provjere	1

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	1. Pisati bez kompromisa (uvod u temu)
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad individualno ili timski <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • odgovara na pitanja • navodi primjere • raspravlja o zadanoj temi • analizira i donosi zaključak • procjenjuje informacije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Slobodno pisanje na zadanu temu (20 min)

UPUTA

- Tema kojom ćemo se baviti na početku sata jest **kompromis**. Za one koji nisu sigurni, riječ *kompromis* znači *sporazum postignut uzajamnim ustupcima; nagodba, pogodba*. Vaš je zadatak razmisliti, a zatim napisati kratki sastavak u kojemu ćete opisati što za vas znači kompromis, jeste li spremni na kompromise, je li beskompromisnost dobra ili loša osobina i sl. Za svoj sastavak (razmišljanje, pisanje) imate desetak minuta.

Učenici čitaju svoje sastavke i međusobno ih komentiraju.

SREDIŠNJI DIO

2. Oluja ideja (10 min)

Nastavnik može zapisati na ploču temu o kojoj treba razmisliti i postaviti učenicima nekoliko pitanja, a učenici trebaju odmah, bez prethodnoga samostalnog rada, dati svoje slobodne asocijacije i odgovore na tu temu. Nastavnik će te asocijacije i odgovore zapisati na ploču.

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

UPUTA

- Na ploči je napisano: *Pisati bez kompromisa*. Što očekujete od ove teme? Pretpostavite čime ćemo se, prema vašemu mišljenju, baviti i pokušajte predvidjeti jezične ili književne naslove koje će naša tema obuhvatiti.

Učenici iznose svoje ideje, a nastavnik ih zapisuje na ploču.

3. Kratko predavanje (15 min)

Nastavnik uvodi učenike u temu prikazujući im digitalne sadržaje *Pisati bez kompromisa* (IZZI). Nakon toga upućuje ih na **ishode** u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 326.) i udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 129.) koji se trebaju ostvariti obradom ove teme.

4. Razmisli i razmijeni misli u paru (15 min)

UPUTA

- Razmislite pa odgovorite (u sebi) na sljedeća pitanja:
 1. Zamislite dva ili tri simbola kojima biste prikazali suvremeni svijet. Obrazložite svoj odabir.
 2. Da ste pjesnik, o kojim biste temama pisali?
 3. Opišite značenje izraza *općeljudske teme*, *savjest čovječanstva*, *proročanske vizije*. Zašto se ti izrazi, prema vašemu mišljenju, obično povezuju s poezijom?
 4. Smatrate li da umjetnici imaju važnu društvenu ulogu? Obrazložite svoj odgovor.
- Razmijenite svoje misli u paru.

Nekoliko parova izvještava razred o čemu su razgovarali.

5. Vrijednosna os (20 min)

UPUTA

- Procijenite je li u umjetnosti važnije stvarati bez kompromisa ili podilaziti publici. Razmislite kojim biste argumentima mogli potkrijepiti tvrdnju o stvaranju bez kompromisa, ali razmislite i o tome ima li protuargumenata, odnosno razloga za suprotnu tvrdnju. Svoje ćete stavove iznijeti služeći se metodom **vrijednosne osi**.
 - **Početak osi** označava da umjetnik treba stvarati bez kompromisa, a **kraj osi** označava da treba podilaziti publici.
- Kad ste zauzeli stav, formirat ćete vrijednosnu os.
 - Oni koji smatraju da umjetnik treba stvarati bez kompromisa, stat će na jedan kraj razreda.
 - Oni koji smatraju da umjetnik treba podilaziti publici, stat će na drugi kraj razreda.
 - Ostali će se rasporediti »duž zamišljene osi« s obzirom na to koliko su blizu prvoj ili drugoj tvrdnji.

Učenici zauzimaju svoje mjesto na osi i obrazlažu zašto su odabrali svoju poziciju na vrijednosnoj osi. Nakon što su se učenici grupirali, svaka skupina obrazlaže svoj odabir trima argumentima, nakon čega učenici eventualno mogu promijeniti svoju poziciju uz obrazloženje.

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

POSTUPAK

1. Prvi učenik (krajnji, onaj koji se apsolutno slaže s tvrdnjom) obrazlaže svoj stav, a drugi (krajnji, onaj koji se apsolutno ne slaže s tvrdnjom) demantira ga, a ostali se uključuju u raspravu.
2. Nakon nekoga vremena (ovisno o tijeku rasprave) vrijednosna se os »presavije« i najdalji učenik stane nasuprot najbližemu, odnosno oni koji imaju potpuno suprotne stavove stoje jedan nasuprot drugomu i konstruktivno razgovaraju o tvrdnji, argumentiraju i brane svoj stav.
3. Budući da se u raspravi razmjenjuju argumenti, učenici nakon nekoga vremena dobivaju uputu: *Sada možete, ako ste promijenili mišljenje, promijeniti stranu.* Učenik koji prelazi na drugu stranu tzv. vrijednosne osi obrazlaže zašto je promijenio stav.

ZAVRŠNI DIO

6. Razgovor (10 min)

UPUTA

- Smatrate li da umjetnici imaju važnu društvenu ulogu? Obrazložite svoj odgovor.

Učenici odgovaraju na postavljeno pitanje i međusobno komentiraju odgovore.

NAPOMENA: Uvod u temu može se realizirati i u jednom satu. U tom slučaju strukturu sata čini prva, treća i šesta aktivnost.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	2. TEKST Od rečenice do teksta Tekst i diskurs. Tekstna sredstva
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava i uspoređuje linearnu i paralelnu tekstnu vezu • primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • piše (i čita) anegdote • radi na tekstu • preoblikuje tekst • iznosi stavove i mišljenje • dopunjuje izlaganje drugih • sastavlja kratki tekst • suradnički radi • popunjava izlaznu karticu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. 	I S H O D I
---	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Pisanje anegdote (7 min) – rad u paru

UPUTA

- Prepričajte jednu anegdote iz svoga života i zapišite je.
- Potom s učenikom u klupi razmijenite zapisanu anegdote i komentirajte (usmeno) zapisano.
- Poslušajte prepričanu anegdote drugoga učenika i zaključite kakav je odnos rečenica u tekstu, tj. jesu li se rečenice nastavljale jedna na drugu ili nisu ovisile jedna o drugoj.

Nakon razmjene anegdote i uočavanja načina povezanosti rečenica u tekstu nekoliko učenika može svoja zapažanja razmijeniti s razredom.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (4 min)

Nastavnik može učenike upoznati s osnovnim pojmovima (linearna i paralelna tekstna veza) kako bi učenici bolje razumjeli međusobni odnos rečenica u tekstu.

Nastavnik može pojmove linearna i paralelna tekstna veza objasniti koristeći se primjerima iz teksta Amosa Oza *Iznenada, u dubini šume* (*Fon-Fon 2*, str. 130.).

3. Rad na tekstu (10 min)

UPUTA

- Pročitajte iz udžbenika *Fon-Fon 2* dva teksta, jedan je anegdota o Tinu Ujeviću (str. 131.), a drugi dio iz romana Astrid Lindgren *Pipi Duga Čarapa* (str. 132.).
- Analizirajte u kakvu su međusobnu odnosu rečenice u tekstu te imenujte taj odnos.
- Citirajte po nekoliko rečenica iz svakoga teksta iz kojih će biti jasno je li riječ o paralelnoj ili linearnoj tekstnoj vrsti.

Učenici trebaju samostalno raditi na tekstu i nakon isteka zadanoga vremena pročitati napisane primjere.

Nastavnik može zamoliti učenike da pažljivo slušaju izdvojene primjere, pitaju ako im što nije jasno ili ako su drukčije analizirali međusobni odnos rečenica u tekstovima.

4. Ispremiješane rečenice (10 min)

UPUTA

- Izaberite jedan od dvaju tekstova (*Pipi Duga Čarapa* ili anegdota o Tinu Ujeviću) i ispremiješajte tekst tako da neke rečenice koje su u paralelnoj tekstnoj vezi postanu linearna veza i obrnuto. Smisao teksta treba ostati nepromijenjen.

Učenici trebaju zapisati tekst naglas pročitati i komentirati zapisano.

ZAVRŠNI DIO

5. Stvaralački zadatak (10 min)

UPUTA

- Izaberite jedan od ponuđenih zadataka u udžbeniku za pisanje (str. 132.).

Učenici trebaju pročitati zapisano, a nastavnik može prozvati po jednoga učenika za svaki zadatak.

6. Izlazna kartica (4 min)

UPUTA

- Popunite dobivenu izlaznu karticu.

Učenici trebaju popuniti karticu, a nastavnik može prozvati nekoliko učenika koji će pročitati zapisano i nekoliko koji će prethodnomu učeniku odgovoriti na pitanje ili pojasniti nejasne pojmove.

Izlazna kartica

3 - 2 - 1	Napišite tri pojma koja ste usvojili na današnjemu satu.
	Napišite dva pojma o kojima trebate dodatno objašnjenje.
	Napišite jedno pitanje koje želite postaviti.

Izlazna kartica

3 - 2 - 1	Napišite tri pojma koja ste usvojili na današnjemu satu.
	Napišite dva pojma o kojima trebate dodatno objašnjenje.
	Napišite jedno pitanje koje želite postaviti.

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	2. TEKST Od rečenice do teksta Tekst i diskurs. Tekstna sredstva
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.

RAZRADA ISHODA

- razlikuje tekst i diskurs
- objašnjava i uspoređuje linearnu i paralelnu tekstnu vezu i tekstna vezna sredstva na primjerima (konektori, modifikatori)
- primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- iznosi mišljenje metodom oluje ideja
- prikuplja informacije
- povezuje informacije
- radi na tekstu
- definira pojmove
- izdvaja ključne pojmove
- sastavlja grafički prikaz
- razmjenjuje misli i stavove
- sastavlja Vennov dijagram
- piše pismo književnomu liku
- primjenjuje stečeno znanje o tekstu
- popunjava karticu za samovrednovanje

MEĐUPREDMETNE TEME

- **uku A.4/5.1.** Upravljanje informacijama. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.
- **ikt C.4.2.** Učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

Priprema učenika za sat – Nastavnik učenicima može unaprijed zadati zadatak: Istražite, koristeći se rječnikom ili mrežnim stranicama Hrvatskoga jezičnog portala, što znače navedene riječi: **kohezija, koherencija, intencionalnost, prihvatljivost, informativnost, situativnost** i **intertekstualnost**. Zapišite značenja tih riječi u bilježnicu.

UVODNI DIO

1. Oluja ideja (5 min)

UPUTA

- Nabrojite što više vrsta tekstova i zapišite ih u bilježnicu.

Učenici potom trebaju pročitati zapisano i međusobno komentirati.

2. Definiranje pojma (5 min)

UPUTA

- Pokušajte samostalno definirati pojam **tekst** i zapišite svoju definiciju u bilježnicu. Potom pročitajte iz udžbenika *Fon-Fon 2* (str. 133.) dvije ponuđene definicije teksta i usporedite ih sa svojom definicijom.
- Po čemu se vaša definicija razlikuje od onih u udžbeniku?

Nekoliko učenika treba pročitati zapisanu definiciju, razliku između svoje definicije i definicija u udžbeniku te međusobno komentirati definicije ostalih učenika u razredu.

SREDIŠNJI DIO

3. Grafički prikaz – rad u paru (20 min)

UPUTA

- Za domaću ste zadaću dobili zadatak istražiti, koristeći se rječnikom ili mrežnim stranicama Hrvatskoga jezičnog portala, što znače zadane riječi. Sad povežite pojam teksta sa zadanim riječima, odnosno njihovim objašnjenjem.
- Zaključite u kakvoj su vezi tekst i kohezija, koherentnost, intencionalnost, prihvatljivost, informativnost, situativnost i intertekstualnost. Prikažite tu vezu u obliku grafičkoga prikaza.
- Kad u paru riješite zadatak, pogledajte u udžbeniku grafički prikaz na 133. stranici i usporedite ga sa svojim prikazom.

Nekoliko parova treba pročitati na koji su način povezali zadane riječi s tekstom te po čemu je njihovo objašnjenje slično ili po čemu se razlikuje od grafičkoga prikaza u udžbeniku.

4. Izdvajanje ključnih pojmova (5 min)

UPUTA

- Pročitajte iz udžbenika *Fon-Fon 2* (str. 133.) uokvireni dio o tekstu na dnu stranice.
- Izdvojite tri-četiri pojma o tekstu koja su, prema vašemu mišljenju, ključna za potpuno razumijevanje teksta.

Nekoliko učenika treba pročitati zapisano i međusobno komentirati.

5. Kratko predavanje (5 min)

Nastavnik može na ploču napisati **FORMULA: tekst + kontekst = diskurs** i učenike ukratko upoznati s pojmom diskursa koristeći se tekstom na 135. stranici udžbenika *Fon-Fon 2*.

6. Misli i razmijeni misli u paru (10 min)

🔊 UPUTA

- Sljedeći ćete zadatak raditi u paru. Jedan učenik rješavat će 1. zadatak na 136. stranici, ispod podnaslova *Konektori*, a drugi učenik rješavat će 1. zadatak na 137. stranici, ispod podnaslova *Modifikatori*.
- Potom ćete sa svojim parom razmijeniti napisano.

Nekoliko parova treba pročitati zapisano i komentirati s ostalim parovima u razredu.

7. Vennov dijagram (10 min)

🔊 UPUTA

- Pročitajte iz udžbenika (*Fon-Fon 2*, str. 136. i 137.) što su konektori i modifikatori, za što služe u rečenici i koje vrste konektora postoje.
- Potom sa svojim parom usporedite konektore i modifikatore u obliku Vennova dijagrama. Uočite što im je zajedničko, a po čemu se razlikuju.

Nekoliko parova treba ostalima pokazati i objasniti svoj Vennov dijagram i komentirati s ostalim parovima u razredu.

8. Tablica za samovrednovanje (5 min)

🔊 UPUTA

- Samostalno popunite tablicu za samovrednovanje: stavite plus pokraj tvrdnje koju smatrate točnom.
- Za rad imate dvije minute.

Tablica za samovrednovanje	U potpunosti	Djelomično	Potrebno mi je dodatno objašnjenje.
Znam definirati tekst i nabrojiti vrste tekstova.			
Znam nabrojiti sedam kriterija tekstualnosti.			
Znam oprimjeriti sedam kriterija tekstualnosti.			
Znam razlikovati tekst od diskursa.			
Mogu objasniti čemu služe konektori i modifikatori.			
Pravilno se služim konektorima i modifikatorima u oblikovanju rečenice.			
Razlikujem konektore i modifikatore s obzirom na ulogu u rečenici.			

Učenici trebaju popuniti tablicu i kratko je komentirati s ostalima u razredu.

Nastavnik može najprije zamoliti druge učenike da ostalima ponude dodatno objašnjenje tvrdnji u prvome stupcu, a potom ih i sam objasniti.

Tablica za samovrednovanje

Tablica za samovrednovanje	U potpunosti	Djelomično	Potrebno mi je dodatno objašnjenje.
Znam definirati tekst i nabrojiti vrste tekstova.			
Znam nabrojiti sedam kriterija tekstualnosti.			
Znam oprimjeriti sedam kriterija tekstualnosti.			
Znam razlikovati tekst od diskursa.			
Mogu objasniti čemu služe konektori i modifikatori.			
Pravilno se služim konektorima i modifikatorima u oblikovanju rečenice.			
Razlikujem konektore i modifikatore s obzirom na ulogu u rečenici.			

Tablica za samovrednovanje

Tablica za samovrednovanje	U potpunosti	Djelomično	Potrebno mi je dodatno objašnjenje.
Znam definirati tekst i nabrojiti vrste tekstova.			
Znam nabrojiti sedam kriterija tekstualnosti.			
Znam oprimjeriti sedam kriterija tekstualnosti.			
Znam razlikovati tekst od diskursa.			
Mogu objasniti čemu služe konektori i modifikatori.			
Pravilno se služim konektorima i modifikatorima u oblikovanju rečenice.			
Razlikujem konektore i modifikatore s obzirom na ulogu u rečenici.			

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	3. ESEJ Esej: Dubravka Oraić Tolić, <i>Smeće</i> Školski esej
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none">• uspoređuje linearnu i paralelnu tekstnu vezu• primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none">• radi na tekstu• izdvaja ključne informacije• iznosi stavove i mišljenje• dopunjuje izlaganje drugih• radi samostalno i u paru• suradnički radi• sastavlja grafički prikaz <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none">• uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.• osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu.	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Rad u paru (7 min)

UPUTA

- Pročitajte definiciju eseja/ogleda u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 138.).
- Jedan učenik treba napisati što u eseju pripada znanstvenomu/objektivnomu načinu izražavanja, a drugi učenik što u eseju pripada umjetničkomu/subjektivnomu načinu izražavanja.
- Potom sa svojim parom komentirajte zapisano.

Nastavnik može zamoliti dva ili tri para da pročitaju koja su obilježja eseja svrstali u znanstveni način izražavanja, a koja u umjetnički.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (5 min)

Nastavnik može ukratko objasniti strukturu eseja i učenike upoznati s podrijetlom imena *esej*, s početcima pisanja eseja te navesti tko mu je začetnik.

3. Rad na tekstu – tri skupine zadataka (23 min)

Nastavnik može učenike podijeliti u tri velike skupine, primjerice u tri reda kako sjede u klupama, i dati svima zajedničku uputu.

UPUTA

- Pročitajte u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 138. – 140.) esej Dubravke Oraić Tolić *Smeće*, a potom ga analizirajte prema smjernicama ispod teksta slijedeći upute koje ćete dobiti kao skupina.

Nakon toga nastavnik će svakoj skupini dati dodatnu uputu.

1. skupina	Više ćete pozornosti posvetiti uvodnomu dijelu eseja pa odgovorite na prve dvije smjernice unutar 1. zadatka.
2. skupina	Više ćete pozornosti posvetiti središnjemu dijelu eseja pa odgovorite na treću smjernicu unutar 1. zadatka.
3. skupina	Odgovorite na posljednju smjernicu unutar 1. zadatka. Tako ćete više pozornosti posvetiti zaključnomu dijelu eseja .

Nastavnik može zamoliti učenike da nakon isteka zadanoga vremena iznesu rezultate svoga rada slijedeći kompozicijske dijelove eseja: najprije govori prva skupina (uvod), zatim druga (središnji dio), a onda treća (zaključak).

ZAVRŠNI DIO

4. Grafički prikaz (10 min) – rad u paru

UPUTA

- Služeći se spoznajama o eseju koje ste usvojili na ovome satu, grafički prikažite strukturu eseja, a uz svaki kompozicijski dio navedite tri pripadajuće ključne riječi.

Nekoliko parova treba iznijeti rezultate svoga rada.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	3. ESEJ Esej: Dubravka Oraić Tolić, <i>Smeće</i> Školski esej
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
- A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.

RAZRADA ISHODA

- oblikuje koncept za pisanje izlagačkih tekstova u skladu s određenom strukturom, oblikom i funkcionalnim stilom
- odabire valjane informacije s obzirom na svrhu teksta
- analizira jezično-strukturna obilježja izlagačkih tekstova te ih oblikuje prema modelu
- prepravlja tekst u skladu s povratnim informacijama
- primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta
- primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- sastavlja grozd s dopunjavanjem
- radi na tekstu
- izdvaja ključne pojmove
- dorađuje tekst
- iznosi stavove i mišljenje
- dopunjuje izlaganje drugih
- oblikuje radnu verziju teksta
- suradnički radi
- predstavlja vlastitu temu za pisanje eseja u obliku plakata ili grafičkoga prikaza

MEDUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.4.** Samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.
- **osr A.4.1.** Razvija sliku o sebi.
- **goo C.4.3.** Promiče kvalitetu života u zajednici.

I
S
H
O
D
I

Priprema za sat – Nastavnik unaprijed treba umnožiti onoliko **nastavnih listića** koliko je učenika u razredu.

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Grozd s dopunjavanjem (10 min) – rad u paru

UPUTA

- Zadan je pojam **esej**. Napišite što više pojmova koje povezujete uz zadanu riječ. Svoje asocijacije prikažite u paru u obliku **grozda**.
- Potom pročitajte iz udžbenika (*Fon-Fon 2*, str.141.) tekstove *Školski esej* i *Interpretativni školski esej* te dopunite svoj grozd podacima koje smatrate važnima za razumijevanje eseja.

Nastavnik može zamoliti nekoliko učenika da izrađeni grozd nacrtaju na ploču i objasne zapisano. Važno je da učenici tijekom izlaganja naglase koje su pojmove sa svojim parom povezali uz pojam eseja prije čitanja teksta u udžbeniku (provjera predznanja), a koje su dodali nakon čitanja dvaju kratkih tekstova.

SREDIŠNJI DIO

2. Izdvajanje ključnoga pojma (5 min)

Nastavnik može pročitati ili pustiti zvučni zapis polaznoga teksta iz udžbenika (*Fon-Fon 2*, str. 142.) *Novela od Stanca*.

UPUTA

- Pozorno poslušajte tekst i zapišite ključni problem / temu / problemsku situaciju koju uočavate u odlomku *Novele od Stanca*.

Nekoliko učenika treba pročitati zapisane ključne probleme / teme/ problemske situacije.

Nastavnik može učenicima pojasniti nepoznate riječi iz teksta ili ih uputiti da sami pogledaju značenje nepoznatih riječi koje se nalazi ispod polaznoga teksta.

3. Rad na tekstu po koracima (20 min)

PRVI KORAK

UPUTA

Nastavnik unaprijed treba umnožiti onoliko **nastavnih listića** koliko je učenika u razredu. Radit ćete samostalno popunjavajući, dio po dio, nastavni listić.

- Najprije **popunite drugi stupac tablice** tako što ćete zadane smjernice ispod teksta (*Fon-Fon 2*, str. 142.) razvrstati u tablicu u redak kamo mislite da pripadaju (1. uvodu, 2. središnjemu ili 3. završnomu dijelu).
- Nakon toga napišite na temelju prve smjernice i prethodnih uputa **nekoliko natuknica** na temelju kojih ćete napisati **uvod** u svoj esej.
- Kad završite s pisanjem natuknica, pročitajte u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 143.) dio teksta naslovljen *Sadržajna razina 1. Uvodni dio* i dopunite svoj odgovor u tablici.

Nakon završetka prvoga koraka nekoliko učenika treba pročitati svoje odgovore.

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

DRUGI KORAK

.....

UPUTA

- Napišite na temelju druge, treće i prvoga dijela četvrte smjernice **natuknice** koje će činiti središnji dio vašega eseja.
- Kad završite s pisanjem natuknica, pročitajte u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 143.) tekst *Sadržajna razina 2. Središnji dio* i dopunite svoj odgovor u tablici.
- Pronađite u tekstu *Novele od Stanca* citat (ili više njih) kojim ćete potkrijepiti svoje tvrdnje, odnosno odgovore. Citate zabilježite u tablicu na nastavnome listiću.

Nakon završetka drugoga koraka nekoliko učenika treba pročitati svoje odgovore i citate kojima ih potvrđuju te zapisano komentirati s ostalim učenicima u razredu.

TREĆI KORAK

.....

UPUTA

- Napišite na temelju četvrte smjernice i prethodnih uputa nekoliko **natuknica** na temelju kojih ćete napisati završni dio svojega eseja.
- Kad završite s pisanjem natuknica, pročitajte u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 143.) *Sadržajna razina 3. Završni dio* i dopunite svoj odgovor u tablici.
- Pronađite u tekstu *Novele od Stanca* citat (ili više njih) kojim ćete potkrijepiti svoje tvrdnje, odnosno odgovore. Citate zabilježite u tablicu na nastavnome listiću.

Nekoliko učenika treba pročitati svoje odgovore i citate kojima ih potvrđuju te zapisano komentirati s ostalim učenicima u razredu.

4. Oblikovanje radne verzije eseja (40 min)

UPUTA

- U vašemu udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 144.) ispod naslova *Oblikovanje teksta* nalaze se dva zadatka. Slijedeći upute u njima, napišite radnu verziju svojega eseja. Za rad imate 30 minuta.

Nakon isteka vremena nekoliko učenika treba pročitati radnu verziju svoga eseja, a ostali je učenici mogu komentirati i (eventualno) predložiti kako je poboljšati.

ZAVRŠNI DIO

5. Plakat ili grafički prikaz (15 min)

UPUTA

- Podsjetimo se: tema eseja može biti iz svih područja ljudske djelatnosti. O čemu biste vi željeli napisati esej, o kojoj temi progovoriti i upoznati druge s problemom o kojemu pišete?
- Izaberite (individualno) temu za pisanje svoga eseja.
- Predstavite izabranu temu u obliku plakata ili grafičkoga prikaza pridržavajući se usvojenih uputa za pisanje i strukturiranje eseja.

Učenici trebaju pokazati plakat ili grafički prikaz i objasniti izbor teme eseja te međusobno komentirati rezultate rada.

DOMAĆA ZADAĆA

Nastavnik može učenicima zadati da za domaću zadaću dovrše školski esej, odnosno dorade svoju radnu verziju, slijedeći upute u udžbeniku u 3. i 4. zadatku (*Fon-Fon 2*, str. 144.).

Školski esej

	Smjernice	Odgovor na smjernice u obliku natuknica	Izabrani citati/navodi	Dopuna smjernica nakon čitanja objašnjenja iz udžbenika
1. UVOD
2. SREDIŠNJI DIO
3. ZAVRŠNI DIO

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	4. Klasicizam i prosvjetiteljstvo
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.2.** Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.3** Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.

RAZRADA ISHODA

- analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste
- analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama s obzirom na društveni i kulturni kontekst

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- istražuje, analizira i uspoređuje književna razdoblja
- iznosi vlastiti stav
- komentira stavove i mišljenja
- sastavlja psihološki profil
- popunjava usporednu tablicu
- individualno radi
- radi u paru i u skupini
- analizira svoj rad i rad drugih učenika
- piše sastavak

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.1.** Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.
- **uku A.4/5.2.** Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

Priprema za sat – Nastavnik može učenicima zadati istraživački zadatak barem tjedan dana prije obrade teme *Pisati bez kompromisa*. Razred treba podijeliti u dvije velike skupine (jedna će skupina istražiti razdoblje *europskoga klasicizma*, a druga razdoblje *europskoga prosvjetiteljstva*) i svakoj skupini dati jasne upute.

Uputa za istraživački rad

Istražite razdoblje *klasicizma/prosvjetiteljstva* u europskoj književnosti i pritom odgovorite na zadana pitanja.

1. Zašto se razdoblje tako nazivalo i koje vremensko razdoblje obuhvaća?
2. Tko su glavni predstavnici toga razdoblja i tko su im uzori?

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

3. Koja su obilježja toga razdoblja i koje su glavne književne vrste?
 4. Kako se živjelo u Francuskoj u 17. stoljeću: kakvi su bili društveni odnosi, način života, obrazovni sustav, kako se stanovalo, odijevalo, hranilo...
 5. Pronađite i zanimljivosti ili činjenice koje vi smatrate važnima za to razdoblje.
- Rezultate istraživanja zapišite u bilježnicu.

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Rad u paru (8 min)

UPUTA

- Porazgovarajte sa svojim parom i komentirajte današnje društvo, odnosno društveno uređenje – kako živi današnji čovjek, koji su mu prioriteti, koje su vrijednosti danas na cijeni, a koje današnji čovjek zapostavlja. Pokušajte odgovoriti na pitanje zašto je tomu tako.
- Napravite psihološki profil suvremenoga čovjeka.

Nekoliko parova treba iznijeti rezultate zajedničkoga rada te međusobno komentirati s ostalim parovima psihološki profil suvremenoga čovjeka.

SREDIŠNJI DIO

Učenike se može rasporediti za rad u četiri do pet skupina tako da u svakoj skupini bude podjednak broj onih koji su istraživali *europski klasicizam* i *europsko prosvjetiteljstvo*.

Nastavnik treba pripremiti i umnožiti nastavni listić (usporednu tablicu) na kojemu su zadatci za rad u skupini.

Učenici u svakoj skupini trebaju nastavni listić / usporednu tablicu **zajednički** popuniti.

2. Usporedna tablica – rad u skupini (20 min)

UPUTA

- Prikažite ostalim učenicima u skupini razdoblje koje ste istraživali – koje ste činjenice i zanimljivosti pronašli te do kojih ste spoznaja došli.
- Međusobno komentirajte rezultate istraživanja.
- Potom popunite tablicu traženim podacima služeći se vlastitim bilješkama i spoznajama drugih učenika u skupini.
- Za rad imate 15 minuta.

3. Izlaganje / Galerija tablica (7 min)

UPUTA

- Neka jedan učenik iz prve skupine pročita podatke iz tablice.
- Pozorno slušajte jedni druge i dopunite, po potrebi, izlaganje drugih učenika.

Učenici izlažu rezultate rada, slušaju jedni druge i, po potrebi, dopunjavaju izlaganje podacima za koje smatraju da su važni za razumijevanje pojedinoga razdoblja.

Klasicizam – prosvjetiteljstvo (usporedba)

	RAZDOBLJE EUROPSKOGA KLASICIZMA	RAZDOBLJE EUROPSKOGA PROSVJETITELJSTVA
podrijetlo naziva
vremensko određenje
glavni predstavnici
uzori i utjecaji
obilježja razdoblja
književne vrste
društveni odnosi
način života
zanimljivosti

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	5. Jean-Baptiste Poquelin – Molière, <i>Škrtac</i> (prijedlog izborne lektire)
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.

RAZRADA ISHODA

- analizira tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnog teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne vrste
- uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste
- analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama s obzirom na društveni i kulturni kontekst

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- piše metodom T-tablice
- sastavlja intervju
- predstavlja svoj rad metodom igre uloga
- individualno radi
- radi u paru i u skupini
- uspoređuje tekstove
- analizira svoj rad i rad drugih učenika
- popunjava tablicu za vrednovanje intervjua
- piše metodom slobodnoga pisanja

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

Priprema za sat – Učenici su ranije dobili smjernice za čitanje Molièreove komedije *Škrtac* kao izborne lektire (*Književni vremeplov 2*, str. 180.) s napomenom da ne trebaju odgovoriti na posljednji zadatak (*Napišite...*). Nastavnik može učenicima neposredno prije obrade lektire reći da pročitaju Ezopovu basnu *Škrtac i zlato* (tekst se nalazi na nastavnome listiću br. 1 u prilogu) i napišu kratku analizu pročitanaog teksta služeći se svojim poznavanjem basne kao književne vrste.

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. T-tablica – rad u paru (10 min)

UPUTA

- Pročitajte kratku analizu Ezopove basne *Škrtac i zlato* svomu paru i ukratko komentirajte zapisano. U čemu ste se složili, u čemu razišli analizirajući basnu?
- Povežite (zajedno sa svojim parom) u obliku T-tablice Ezopovu basnu sa sadržajem Molièreove komedije *Škrtac*.

Učenici trebaju sa svojim parom popuniti tablicu, a zatim komentirati zapisano. Nakon toga nekoliko parova iznijet će ostalima u razredu rezultate rada.

SREDIŠNJI DIO

2. Intervju – rad u skupini (15 min)

Nastavnik može učenike podijeliti u šest skupina prema tome koji će lik analizirati, odnosno s kojim će likom napraviti intervju (Harpagon, Cléante, Valère, Elise, Mariane, Anselmo). Nakon sastavljanja pitanja i odgovora jedan će učenik iz skupine glumiti lik, a drugi novinara. Ostali učenici vrednovat će njihovo izlaganje na temelju rubrika u tablici na nastavnome listiću.

NAPOMENA: Na kraju modela nalazi se nastavni listić – tablica za vrednovanje intervjuja.

UPUTA

- Sastavite intervju sa zadanim književnim likom iz komedije *Škrtac*. Svakoj je skupini dodijeljen jedan književni lik s kojim treba »razgovarati«.
- Intervju treba imati najmanje 7 pitanja i odgovore na postavljena pitanja iz perspektive zadana književnog lika.
- Intervjuom pokazujete da ste razumjeli opisanu problematiku u komediji.
- Pripremite intervju za izvođenje pred razredom.
- Vrijeme rada u skupini: 15 minuta.

3. Igranje uloga (25 min)

Nastavnik može dopustiti svakoj skupini da sami biraju tko će postavljati pitanja, a tko na njih odgovarati, a može i sam odrediti koji će učenik biti u ulozi novinara, a koji u ulozi književnoga lika.

UPUTA

- Pokažite/izvedite svoj intervju pred razredom tako što će jedan učenik glumiti novinara, a drugi zadani književni lik.
- Imate 4 minute za izlaganje. Ostale skupine vrednovat će vaš intervju.

Nastavnik treba svakoj skupini podijeliti tablicu za vrednovanje intervjuja (nastavni listić br. 2 u prilogu) i zamoliti učenike da je popunjavaju dok slušaju izvedbu ostalih skupina.

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

UPUTA

- Pozorno slušajte predstavljanje intervjua/izvedbu učenika iz ostalih skupina.
- Popunite tablicu za vrednovanje intervjua.
- Nakon što sve skupine završe sa svojim predstavljanjem, pročitat ćete kako ste ispunili tablicu i obrazložiti napisano.

4. Vrednovanje intervjua (10 min)

Nakon izlaganja svih skupina ostali čitaju kako su popunili tablicu i obrazlažu napisano.

5. Vennov dijagram (15 min)

UPUTA

- Usporedite, kao skupina, odnos roditelja i djece u današnjemu vremenu s onim iz Molièreove komedije.
- Usporedite suvremenu obitelj s Harpagonovom: uočite razlike i sličnosti.
- Zaključke zajedničkoga rada prikažite u obliku Vennova dijagrama. Za rad imate 10 minuta.

Učenici trebaju izraditi Vennov dijagram i iznijeti rezultate svoga rada te ih komentirati s drugim skupinama.

ZAVRŠNI DIO

6. Slobodno pisanje – individualni rad (15 min)

UPUTA

- Izaberite jedan od ponuđenih zadataka iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 180.) ispod naziva *Napišite...* i napišite kratki vezani tekst. Za rad imate 10 minuta.

Učenici trebaju pročitati odgovor na zadatak. Nastavnik može zamoliti druge učenike koji su izabrali jednak zadatak kao i učenik koji čita svoj da pročitaju svoj tekst i usporede ga s radom drugih učenika.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ezop, Škrtac i njegovo zlato

Neki škrtac proda sve što je imao i kupi grumen zlata koji zakopa u rupu u zemlji uz stari zid. Svakoga dana odlazi ga pogledati. Jedan od njegovih radnika primijeti njegove česte odlaske na to mjesto i odluči ga uhoditi. Ubrzo otkriva tajnu skrivenoga blaga te kopajući dođe do grumena zlata i ukrade ga. Došavši sljedeći put, škrtac ustanovi da je rupa prazna i počne čupati kosu i glasno kukati. Vidjevši ga obuzetog tugom i doznajući uzrok, jedan mu susjed reče: »Molim te ne tuguj toliko, već idi i uzmi kamen, položi ga u rupu i zamisli da je zlato još uvijek tamo. Bit će ti isto; jer dok je zlato ležalo tamo, nisi ga imao jer ga uopće nisi koristio.«

Ezop, Škrtac i njegovo zlato

Neki škrtac proda sve što je imao i kupi grumen zlata koji zakopa u rupu u zemlji uz stari zid. Svakoga dana odlazi ga pogledati. Jedan od njegovih radnika primijeti njegove česte odlaske na to mjesto i odluči ga uhoditi. Ubrzo otkriva tajnu skrivenoga blaga te kopajući dođe do grumena zlata i ukrade ga. Došavši sljedeći put, škrtac ustanovi da je rupa prazna i počne čupati kosu i glasno kukati. Vidjevši ga obuzetog tugom i doznajući uzrok, jedan mu susjed reče: »Molim te ne tuguj toliko, već idi i uzmi kamen, položi ga u rupu i zamisli da je zlato još uvijek tamo. Bit će ti isto; jer dok je zlato ležalo tamo, nisi ga imao jer ga uopće nisi koristio.«

Ezop, Škrtac i njegovo zlato

Neki škrtac proda sve što je imao i kupi grumen zlata koji zakopa u rupu u zemlji uz stari zid. Svakoga dana odlazi ga pogledati. Jedan od njegovih radnika primijeti njegove česte odlaske na to mjesto i odluči ga uhoditi. Ubrzo otkriva tajnu skrivenoga blaga te kopajući dođe do grumena zlata i ukrade ga. Došavši sljedeći put, škrtac ustanovi da je rupa prazna i počne čupati kosu i glasno kukati. Vidjevši ga obuzetog tugom i doznajući uzrok, jedan mu susjed reče: »Molim te ne tuguj toliko, već idi i uzmi kamen, položi ga u rupu i zamisli da je zlato još uvijek tamo. Bit će ti isto; jer dok je zlato ležalo tamo, nisi ga imao jer ga uopće nisi koristio.«

Ezop, Škrtac i njegovo zlato

Neki škrtac proda sve što je imao i kupi grumen zlata koji zakopa u rupu u zemlji uz stari zid. Svakoga dana odlazi ga pogledati. Jedan od njegovih radnika primijeti njegove česte odlaske na to mjesto i odluči ga uhoditi. Ubrzo otkriva tajnu skrivenoga blaga te kopajući dođe do grumena zlata i ukrade ga. Došavši sljedeći put, škrtac ustanovi da je rupa prazna i počne čupati kosu i glasno kukati. Vidjevši ga obuzetog tugom i doznajući uzrok, jedan mu susjed reče: »Molim te ne tuguj toliko, već idi i uzmi kamen, položi ga u rupu i zamisli da je zlato još uvijek tamo. Bit će ti isto; jer dok je zlato ležalo tamo, nisi ga imao jer ga uopće nisi koristio.«

Tablica za vrednovanje intervjua / Lista za procjenu intervjua

POPIS ZA PROVJERU	RAZINA OSTVARENOSTI KRITERIJA		
	3	2	1
Sadržaj intervjua	Učenik je iznio pet ili više relevantnih činjenica iz života zadanoga književnog lika.	Učenik je iznio četiri relevantne činjenice iz života zadanoga književnog lika.	Učenik je iznio tri ili manje relevantnih činjenica iz života zadanoga književnog lika.
Jasnoća pitanja	Pitanja su jasna i nedvosmislena; u potpunosti je jasno što se traži postavljenim pitanjem.	Pitanja povremeno zbu- njuju sugovornika i nije u potpunosti jasno što se od njega traži.	Pitanja su uglavnom nejasna, zbu- njuju sugovornika; prekratka su ili predugačka.
Jasnoća i sadržajnost odgovora	Odgovori su izgovoreni u skladu sa sadržajem komedije; vidljivo je poznavanje problematike djela.	Odgovori su izgovoreni u skladu sa sadržajem komedije, ali nije vidljiva povezanost problematike djela i odgovora.	Odgovori su vrlo kratki, šturi i neprecizni.
Izvedba i govor	Izvedba je sigurna i dojmljiva, bez zamuckivanja i poštapalica; govor je jasan i dovoljno glasan.	Izvedba je većim dijelom sigurna, bez zamuckivanja i poštapalica; govor je uglavnom jasan i dovoljno glasan.	Govornik postavlja pitanja uz uporabu poštapalica i zamuckuje.
Pravogovorna norma	Učenik je poštovao pravogovornu normu; dopuštene su dvije pogreške.	Učenik je djelomično poštovao pravogovornu normu (3 – 5 pogrešaka).	Učenik krši pravogovornu normu (6 ili više pogrešaka).

Tablica za vrednovanje intervjua / Lista za procjenu intervjua

Popis za provjeru	Razina ostvarenosti kriterija		
	3	2	1
Sadržaj intervjua			
Jasnoća pitanja			
Jasnoća i sadržajnost odgovora			
Izvedba i govor			
Pravogovorna norma			

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	6. SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ (izbor iz poezije) Biografski i stvaralački portret <i>Gospodskomu Kastoru</i> <i>Mojsije</i> Izbor iz poezije (obvezna lektira)
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora • razlikuje provjerene i neprovjerene izvore informacija • uspoređuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima • izdvaja informacije u skladu sa svrhom čitanja • razlikuje informacije po važnosti • predstavlja svoj rad individualno i u paru <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • piše metodom vruće olovke • čita tekst (biografski podatci) • sastavlja intervju • predstavlja svoj rad metodom igre uloga • sastavlja pozivnicu <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Vruće olovke (5 min)

UPUTA

- Napišite svoje objašnjenje sintagme *pjesnik prorok*.

Učenici trebaju objasniti zadanu sintagmu, potom pročitati i međusobno komentirati napisano.

SREDIŠNJI DIO

2. Intervju – rad u paru (20 min)

Nastavnik može unaprijed dati učenicima zadatak da se pripreme za današnji sat tako da prouče pjesnikov životopis i zapišu u bilježnicu ključne podatke. Pritom se mogu služiti i IZZI digitalnim sadržajima.

UPUTA

- Pročitajte tekst iz čitanke *Silvije Strahimir Kranjčević (iz životopisa)* na str.194. i 195 i dopunite već zapisane podatke onim što ste doznali tijekom istraživanja.
- Sastavite (zamišljeni) intervju s pjesnikom na način da upotrijebite što više činjenica iz njegova života.
- Pripremite intervju za izvođenje pred razredom. Ostali učenici vrednovat će vaš intervju.

Napomena: Na kraju modela nalazi se nastavni listić – lista za procjenu intervjuja.

3. Igranje uloga (10 min)

Nastavnik može slučajnim odabirom prozvati jednoga učenika koji će predstavljati pjesnika i jednoga koji će predstavljati novinara, odnosno postavljati pitanja (oba učenika mogu, ali i ne moraju biti iz istoga para).

Također treba učenicima podijeliti nastavni listić, tj. tablicu za vrednovanje intervjuja.

UPUTA

- Poslušajte zamišljeni intervju s pjesnikom Silvijem Strahimirom Kranjčevićem. Nakon završetka intervjuja popunite tablicu za vrednovanje.

ZAVRŠNI DIO

4. Sastavljanje pozivnice – rad u paru (10 min)

UPUTA

- Osmislite **pozivnicu na književnu večer s pjesnikom** Silvijem Strahimirom Kranjčevićem. Pozivnica treba sadržavati sve potrebne podatke (vrijeme i mjesto održavanja, tko je organizator, tko sudjeluje, tj. predstavlja pjesnikovo stvaralaštvo, tko čita stihove iz pjesnikovih zbirki i sl.). Naslovite (metaforički) književnu večer iz čega će biti vidljiv vaš odnos prema pjesniku, tj. koje ste pojedinosti iz pjesnikova života prepoznali kao ključne.

Učenici trebaju osmisliti pozivnicu, pročitati je i međusobno komentirati.

.....

.....

.....

.....

.....

Tablica za vrednovanje intervjua / Lista za procjenu intervjua

POPIS ZA PROVJERU	RAZINA OSTVARENOSTI KRITERIJA		
	3	2	1
Sadržaj intervjua	Učenik je iznio pet ili više relevantnih činjenica iz života zadanoga književnog lika.	Učenik je iznio četiri relevantne činjenice iz života zadanoga književnog lika.	Učenik je iznio tri ili manje relevantnih činjenica iz života zadanoga književnog lika.
Jasnoća pitanja	Pitanja su jasna i nedvosmislena; u potpunosti je jasno što se traži postavljenim pitanjem.	Pitanja povremeno zbunjuju sugovornika i nije u potpunosti jasno što se od njega traži.	Pitanja su uglavnom nejasna, zbunjuju sugovornika; prekratka su ili predugačka.
Jasnoća i sadržajnost odgovora	Odgovori su izgovoreni u skladu sa sadržajem komedije; vidljivo je poznavanje problematike djela.	Odgovori su izgovoreni u skladu sa sadržajem komedije, ali nije vidljiva povezanost problematike djela i odgovora.	Odgovori su vrlo kratki, šturi i neprecizni.
Izvedba i govor	Izvedba je sigurna i dojmljiva, bez zamuckivanja i poštapalica; govor je jasan i dovoljno glasan.	Izvedba je većim dijelom sigurna, bez zamuckivanja i poštapalica; govor je uglavnom jasan i dovoljno glasan.	Govornik postavlja pitanja uz uporabu poštapalica i zamuckuje.
Pravogovorna norma	Učenik je poštovao pravogovornu normu; dopuštene su dvije pogreške.	Učenik je djelomično poštovao pravogovornu normu (3 – 5 pogrešaka).	Učenik krši pravogovornu normu (6 ili više pogrešaka).

Tablica za vrednovanje intervjua / Lista za procjenu intervjua

Popis za provjeru	Razina ostvarenosti kriterija		
	3	2	1
Sadržaj intervjua			
Jasnoća pitanja			
Jasnoća i sadržajnost odgovora			
Izvedba i govor			
Pravogovorna norma			

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	6. SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ (izbor iz poezije) Biografski i stvaralački portret <i>Gospodskomu Kastoru</i> <i>Mojsije</i> Izbor iz poezije (obvezna lektira)
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
- B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.

RAZRADA ISHODA

- izražava svoj literarni doživljaj književnoga teksta
- objašnjava u čemu uživa dok čita
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja
- analizira pjesmu na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz liriku
- oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima
- predstavlja svoj rad individualno

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- opisuje fotografije
- čita pjesmu
- čita sa zadatkom vođenja bilješki (dvostruki dnevnik)
- iznosi dojmove i komentare
- uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika
- suradnički radi metodom slagalice
- navodi primjere/citate
- sastavlja T-tablicu
- piše objavu na jednoj od društvenih mreža
- iznosi rezultate rada individualno

MEDUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Opis fotografija (10 min)

Nastavnik može učenicima pokazati nekoliko fotografija koje se nalaze u IZZI digitalnim sadržajima.

UPUTA

- Opišite ukratko što vidite na fotografijama. Izdvojite ključni detalj na svakoj fotografiji. Napišite uz svaku fotografiju vlastiti dojam ili stav o onome što fotografija prikazuje.
- Vrijeme za rad: 7 minuta.

Nakon 7 minuta nekoliko učenika može pročitati svoje opise i zapažanja, a ostali učenici mogu komentirati i dopuniti opis.

SREDIŠNJI DIO

2. Dvostruki dnevnik – bilježenje (10 min)

Nastavnik treba pripremiti zvučni zapis pjesme *Gospodskomu Kastoru* ili učenicima dati uputu da je sami pročitaju.

UPUTA

- Poslušat ćete / pročitat ćete Kranjčevićevu pjesmu *Gospodskomu Kastoru*. Nakon toga vodit ćete tzv. dvostruki dnevnik u koji ćete zabilježiti svoja zapažanja.
 1. Podijelite stranicu u bilježnici u dva stupca.
 2. U lijevi stupac zapisat ćete **četiri citata** iz pjesme koji su vas se najviše dojmili ili o kojima želite izraziti svoj stav.
 3. U desni stupac zapisat ćete svoje obrazloženje i komentare citata koje ste izdvojili.

Učenici trebaju pročitati pjesmu, zabilježiti citate i objasniti ih.

3. Dvostruki dnevnik – komentiranje citata (8 min)

- Nakon isteka zadanoga vremena nastavnik može slučajnim odabirom prozvati jednoga učenika ili one učenike koji su se dobrovoljno javili.
- Prozvani učenik treba pročitati izdvojeni citat i reći svoje objašnjenje.
- Nastavnik može prozvati drugoga učenika koji je izabrao isti citat kao i prvi učenik i reći mu da pročita svoje objašnjenje. Učenici trebaju međusobno prokomentirati izdvojena objašnjenja. Nastavnik može naglasiti sličnosti i razlike u komentarima bez vrijednosnoga prosuđivanja.
- Nakon toga prelazi se na sljedeći citat, a postupak se ponavlja za sva četiri citata.

4. T-tablica (7 min)

Nastavnik može na ploču nacrtati T-tablicu.

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	6. SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ (izbor iz poezije) Biografski i stvaralački portret <i>Gospodskomu Kastoru</i> Mojsije Izbor iz poezije (obvezna lektira)
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1** Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.

RAZRADA ISHODA

- izražava svoj literarni doživljaj teksta
- objašnjava u čemu uživa dok čita pjesmu
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja
- analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste, poetske vrste i dramske vrste
- izdvaja informacije u skladu sa svrhom čitanja
- predstavlja svoj rad individualno i u paru

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- piše metodom slobodnoga pisanja
- sluša zvučni zapis
- čita tekst
- iznosi dojmove i komentare
- analizira pjesmu prema zadanim smjernicama
- suradnički radi metodom slagalice ili *place mat* metodom
- uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika
- popunjava nastavni listić
- navodi primjere/citate
- sastavlja Vennov dijagram
- iznosi rezultate rada individualno i skupno

MEĐUPREDMETNE TEME

- osr. B.4.2. Suradnički uči i radi u timu.
- uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Slobodno pisanje – individualni rad (10 min)

Nastavnik može pročitati stihove iz Kranjčevićeve pjesme *Zadnji Adam* (*Književni vremeplov 2*, str. 216.) ili pokazati ih na PowerPoint prezentaciji, zajedno s objašnjenjem riječi *mirijada*.

*I tko je taj, što živio je do vijek,
Da vidi konac svjetskim mirijadam?
Je li? bog? Ne, slabi, posljednji je čovjek,
Na odru svijeta izdišući Adam.*

mirijada (grč.). 1. Deset tisuća, najveći broj za koji su stari Grci imali naziv. 2. Mnoštvo, bezbroj.

UPUTA

- Razmislite o značenju stihova: objasnite njihovo značenje i komentirajte ih, a svoj tekst zapišite u bilježnicu.

Učenici trebaju pisati pet minuta, potom pročitati zapisano i međusobno komentirati objašnjenja drugih učenika.

2. Zvučni zapis (7 min)

UPUTA

- Poslušajte pjesmu Silvija Strahimira Kranjčevića *Mojsije*.

3. Iznošenje dojma i komentara (3 min)

UPUTA

- Pronalazite li sličnost između pročitane pjesme i stihova iz pjesme *Zadnji Adam*? Objasnite i obrazložite svoj odgovor.

Nekoliko učenika treba usmeno iznijeti svoje objašnjenje.

SREDIŠNJI DIO

4. Slagalica (45 min)

Nastavnik može učenike podijeliti u pet skupina i ukratko objasniti način skupnoga rada metodom slagalice. Za ovaj dio sata potrebno je pripremiti i nastavni listić (u prilogu).

UPUTA (1.)

- Podijeljeni ste u peteročlane skupine (**matične skupine**) po brojevima od jedan do pet. Svaki član unutar skupine dobiva svoj broj: prvi član skupine broj 1, drugi član skupine broj 2 i tako redom. Sjednite zajedno onako kako ste podijeljeni u **matične skupine** i riješite svoje zadatke na nastavnome listiću. Sadržaj za koji ćete biti zaduženi nalazi se u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 201. – 206.), a konkretne upute za interpretaciju napisane su na nastavnome listiću.

Vrijeme rada zajedno s čitanjem teksta ili pjesme: 20 minuta.

5. TEMA: PISATI BEZ KOMPROMISA

🔊 UPUTA (2.)

- Nakon isteka zadanoga vremena formirat ćete pet novih, tzv. **ekspertnih skupina**: svaki učenik kojemu je dodijeljen broj jedan postaje dio ekspertne skupine 1, svaki učenik kojemu je dodijeljen broj dva postaje dio ekspertne skupine 2 i tako redom do ekspertne skupine 5.
- Svi članovi iste ekspertne skupine trebaju sjesti zajedno i razmijeniti odgovore unutar skupine te odlučiti kako će taj dio gradiva najbolje prenijeti ostatku razreda.

Vrijeme rada: 10 minuta.

🔊 UPUTA (3.)

- Vratite se u svoje matične skupine (skupine formirane na početku sata): svatko od vas u sljedećih 10 minuta treba iznijeti kronološkim redom (1, 2, 3, 4, 5) rezultate rada svoje ekspertne skupine, odnosno poučiti ostale učenike unutar svoje skupine onomu sadržaju za koji je ta ekspertna skupina bila zadužena.

5. Galerija nastavnih listića (10 min)

🔊 UPUTA

- Prokomentirajte naglas rezultate rada: navedite s kojim ste se stavovima slagali, a s kojima razilazili od ostalih članova skupine, je li u ekspertnoj skupini došlo do istoznačnoga odgovora te obrazložite zašto jest ili nije.
- Posebno se osvrnite na zajedničko pitanje na nastavnome listiću: *Prikažite u čemu je tragičnost Mojsijeva lika*. Obrazložite svoje stavove.

Učenici trebaju pokazati rezultate rada, međusobno ih komentirati i citatima iz pjesme obrazložiti svoje tvrdnje i stavove.

ZAVRŠNI DIO

6. Vennov dijagram (15 min)

🔊 UPUTA

- Služeći se Vennovim dijagramom, usporedite biblijski tekst i Kranjčevićevu pjesmu *Mojsije*.

Učenici trebaju izraditi Vennov dijagram, iznijeti rezultate rada i međusobno ih komentirati.

INAČICA SREDIŠNJEGA DIJELA SATA

Nastavnik može od učenika zatražiti da, umjesto tematske razine utemeljene na narativnim elementima, analiziraju pjesnički jezik u pjesmi *Mojsije*.

Place mat metoda (55 min)

Nastavnik može učenike podijeliti u skupine od četiri člana i ukratko objasniti način skupnoga rada *place mat* metodom. (Postupak je objašnjen u prijedlogu nastavnih metoda na str. 56.)

🔊 UPUTA

- Sjednite po četvero u skupine. Vaš je zadatak pročitati dio pjesme *Mojsije* od početka (str. 203.) do stiha (204. str.): »...U prahu leži, čelom puzeći!« i analizirati je s obzirom na četiri skupine stilskih figura.

Silvije Strahimir Kranjčević, *Mojsije*

ČLAN SKUPINE br. 1

- a) Pročitajte iz čitanke dijelove *Knjige izlaska* (str. 201. i 202.), i odgovorite na pitanja ispod tekstova.
- b) Odgovorite i na dodatno pitanje: Kakav je Jahvin i Mojsijev odnos prema čovjeku?
- c) Na temelju odgovora prikažite u čemu je tragičnost Mojsijeva lika.
- d) Odgovore na pitanja zapišite u bilježnicu.

ČLAN SKUPINE br. 2

- a) Pročitajte iz čitanke pjesmu *Mojsije* (str. 203. – 206.).
- b) Nakon toga odgovorite na pet pitanja za interpretaciju (205. str.) ispod rečenice: *Riječi koje Mojsije upućuje Jahvi u prvome i drugome obraćanju otkrivaju pjesnikove ideale, njegov odnos prema čovjeku, narodu i slobodi.*
- c) Odgovorite i na dodatno pitanje: Kakav je Jahvin i Mojsijev odnos prema čovjeku?
- d) Prikažite na temelju odgovora u čemu je tragičnost Mojsijeva lika.
- e) Odgovore na pitanja zapišite u bilježnicu.

ČLAN SKUPINE br. 3

- a) Pročitajte iz čitanke pjesmu *Mojsije* (str. 203. – 206.).
- b) Nakon toga odgovorite na pet pitanja za interpretaciju (205. str.) ispod rečenice: *Jahvini odgovori pokazuju čovjekovu prirodu, odnosno ukazuju na njezinu podvojenost.*
- c) Odgovorite i na dodatno pitanje: Kakav je Jahvin i Mojsijev odnos prema čovjeku?
- d) Prikažite na temelju odgovora u čemu je tragičnost Mojsijeva lika.
- e) Odgovore na pitanja zapišite u bilježnicu.

ČLAN SKUPINE br. 4

- a) Pročitajte iz čitanke pjesmu *Mojsije* (str. 203. – 206.).
- b) Nakon toga odgovorite na pitanja za interpretaciju (205. str.) ispod podnaslova *Put u Obećanu Zemlju.*
- c) Odgovorite i na dodatno pitanje: Kakav je Jahvin i Mojsijev odnos prema čovjeku?
- d) Prikažite na temelju odgovora u čemu je tragičnost Mojsijeva lika.
- e) Odgovore na pitanja zapišite u bilježnicu.

ČLAN SKUPINE br. 5

- a) Pročitajte iz čitanke pjesmu *Mojsije* (str. 203. – 206.).
- b) Nakon toga odgovorite na pitanja za interpretaciju (206. str.) ispod podnaslova *Dolazak do Obećane Zemlje.*
- c) Odgovorite i na dodatno pitanje: Kakav je Jahvin i Mojsijev odnos prema čovjeku?
- d) Prikažite na temelju odgovora u čemu je tragičnost Mojsijeva lika.
- e) Odgovore na pitanja zapišite u bilježnicu.

Upute za rad metodom slagalice

1. Sjednite zajedno onako kako ste podijeljeni u **matične skupine** po pet članova i riješite svoje zadatke na nastavnome listiću. (Vrijeme rada zajedno s čitanjem teksta ili pjesme: 20 minuta.)
2. Nakon toga formirat ćete pet novih, tzv. **ekspertnih skupina**: svaki učenik kojemu je dodijeljen broj jedan, postaje dio ekspertne skupine 1, svaki učenik kojemu je dodijeljen broj dva, postaje dio ekspertne skupine 2 i tako redom do ekspertne skupine 5.
3. Nakon ove podjele svi članovi iste ekspertne skupine trebaju sjesti zajedno i razmijeniti odgovore unutar skupine te odlučiti kako će taj dio gradiva najbolje prenijeti ostatku razreda. (Vrijeme rada: 10 minuta.)
4. Nakon 10 minuta vratite se u matične skupine (skupine formirane na početku sata): svatko od vas u sljedećih 10 minuta iznosi kronološkim redom (1, 2, 3, 4, 5) rezultate rada svoje ekspertne skupine, odnosno poučava ostale učenike unutar svoje skupine onomu sadržaju za koji je ta ekspertna skupina bila zadužena.

Upute za rad metodom slagalice

1. Sjednite zajedno onako kako ste podijeljeni u **matične skupine** po pet članova i riješite svoje zadatke na nastavnome listiću. (Vrijeme rada zajedno s čitanjem teksta ili pjesme: 20 minuta.)
2. Nakon toga formirat ćete pet novih, tzv. **ekspertnih skupina**: svaki učenik kojemu je dodijeljen broj jedan, postaje dio ekspertne skupine 1, svaki učenik kojemu je dodijeljen broj dva, postaje dio ekspertne skupine 2 i tako redom do ekspertne skupine 5.
3. Nakon ove podjele svi članovi iste ekspertne skupine trebaju sjesti zajedno i razmijeniti odgovore unutar skupine te odlučiti kako će taj dio gradiva najbolje prenijeti ostatku razreda. (Vrijeme rada: 10 minuta.)
4. Nakon 10 minuta vratite se u matične skupine (skupine formirane na početku sata): svatko od vas u sljedećih 10 minuta iznosi kronološkim redom (1, 2, 3, 4, 5) rezultate rada svoje ekspertne skupine, odnosno poučava ostale učenike unutar svoje skupine onomu sadržaju za koji je ta ekspertna skupina bila zadužena.

Nastavna tema	5. PISATI BEZ KOMPROMISA
Nastavna jedinica	6. SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ (izbor iz poezije) Biografski i stvaralački portret <i>Gospodskomu Kastoru</i> <i>Mojsije</i> Izbor iz poezije (obvezna lektira)
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.</p> <p>B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • izražava svoj literarni doživljaj književnoga teksta • analizira pjesmu na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz liriku <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • razgovara o temi • čita pjesmu • interpretira pjesmu • iznosi dojmove i komentare • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • navodi primjere/citate • piše ljestvicu poretka • iznosi rezultate rada individualno <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
---	----------------------------

NAPOMENA: Učenici su pročitali izbor iz poezije Silvija Strahimira Kranjčevića (obvezna lektira) i pripremili se za sat lektire prema smjernicama u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 193.).

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (10 min)

Na početku sata može se krenuti od pitanja postavljenoga u smjernicama.

🔊 UPUTA

- Smatrate li da je autorova biografija važna za razumijevanje njegova djela? Obrazložite svoj odgovor i potkrijepite ga onim što znate o Kranjčevićevu životu i djelu.

Nekoliko učenika iznosi svoje odgovore, a ostali ih komentiraju i dopunjuju.

SREDIŠNJI DIO

2. Interpretacija odabranih pjesama (60 min)

U središnjemu dijelu sata naglasak je na interpretaciji pjesama Silvija Strahimira Kranjčevića. Budući da su učenici trebali pripremiti interpretaciju triju Kranjčevićevih pjesama, sat se može realizirati usmenim izlaganjem.

Nastavnik treba pripremiti za svakoga učenika i nastavni listić (u prilogu) koji će učenici popunjavati tijekom pojedinoga izlaganja.

🔊 UPUTA

- Odaberite među pjesmama koje ste pripremili za interpretaciju jednu pjesmu. Prikažite je ostatku razreda: navedite njezinu temu, kompoziciju, temeljne motive, pjesnički jezik. Pritom se možete služiti bilješkama koje ste pripremili, ali ih ne smijete doslovno čitati.
- Učenici koji slušaju izlaganje trebaju na početku izlaganja zapisati na nastavni listić naslov pjesme.

Kad učenik završi sa svojim izlaganjem, nastavnik može prozvati drugoga učenika koji je odabrao istu pjesmu da dopuni izlaganje. Ako je više učenika u razredu odabralo isti tekst, izlaganje se može dalje dopunjavati. Kad je izlaganje završeno, učenici dobivaju novu uputu.

🔊 UPUTA

- Popunite ostale rubrike na nastavnome listiću: napišite temu pjesme, tri ključne riječi i komentar iz pozicije suvremenoga čitatelja. Vrijeme za rad: 3 minute.

Kad ovaj proces završi, prelazi se na drugu pjesmu, a postupak se ponavlja.

3. Razgovor o temi uz komentar (10 min)

Kad završe sva izlaganja, nastavnik može prozvati nekoliko učenika koji će pročitati svoje zabilješke o Kranjčevićevim pjesmama na nastavnome listiću, a ostali učenici odgovore mogu korigirati, odnosno dopuniti.

ZAVRŠNI DIO

4. Izrada ljestvice poretka (10 min)

🔊 UPUTA

- Načinite ljestvicu poretka (rang-listu) Kranjčevićevih pjesama i označite je brojevima od 1 do 5. Na nju možete uvrstiti pjesme o kojima ste danas slušali, pjesme koje ste samostalno odabrali za interpretaciju i dvije pjesme koje ste ranije interpretirali: *Gospodskomu Kastoru* i *Mojsije*. Obrazložite svoj odabir.

Nekoliko učenika može pročitati svoju listu i obrazložiti odabir.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

Nastavne jedinice

1.	Biti drukčiji (od drugih) – uvod u temu	1 – 2
2.	PISANA KOMUNIKACIJA	
	Od tradicionalnoga pisma do komunikacije e-poštom	1
	Pismo kao tekstna vrsta	1
	Pismo u službenoj komunikaciji (motivacijsko pismo)	1
3.	Projekt: Književni vremeplov (opis projekta i podjela zadataka)	1
4.	JOHANN WOLFGANG GOETHE, <i>PATNJE MLADOG WERTHERA</i>	
	Biografski i stvaralački portret	1
	<i>Patnje mladog Werthera</i> (analiza odabranih ulomaka)	1
	<i>Patnje mladog Werthera</i> (tematska analiza)	2
	<i>Patnje mladog Werthera</i> (romantičarski junak)	2
5.	Predromantizam (kontekst, poetika)	1
6.	Projekt: Književni vremeplov (praćenje rada na projektu)	1
7.	Wertherov efekt: rasprava	2
8.	<u>Dodatni/izborni sat</u> : Epistolarni roman	2
9.	Pisanje izlagačkoga teksta (motivacijsko pismo)	1
10.	Analiza i ispravak motivacijskoga pisma	1
11.	Lektira prema samostalnome izboru učenika	2 – 3

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	1. Biti drukčiji (od drugih) (uvod u temu)
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima • predstavlja svoj rad individualno ili timski <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • iznosi i obrazlaže svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • odgovara na pitanja • navodi primjere • raspravlja o zadanoj temi • analizira i donosi zaključak • procjenjuje informacije <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje. 	I S H O D I
--	----------------------------

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Predviđanje teme na temelju fotografije (15 min)

UPUTA

- Pogledajte fotografiju u digitalnim obrazovnim sadržajima IZZI. (Fotografija se nalazi i u čitanci *Književni vremeplov 2*, str. 221.) i zamislite da je to naslovnica teme kojom ćemo se baviti. U obliku natuknica napišite odgovore na pitanja u sljedećih pet minuta.
 1. Pretpostavite koji bi mogao biti naslov te teme.
 2. Navedite u natuknicama koje bi sadržaje mogla ta tema obuhvaćati.
 3. Pretpostavite kakvi su mogući junaci u djelima unutar te teme.
 4. Kakve bi priče mogle biti ispričovijedane u toj temi?

Učenici iznose svoja predviđanja i razmjenjuju ih s razredom.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (15 min)

Nastavnik uvodi učenike u temu prikazujući im digitalne sadržaje *Biti drukčiji (od drugih)* (IZZ1). Nakon toga upućuje ih na **ishode** u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 326.) i udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 145.) koji se trebaju ostvariti obradom ove teme.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

3. Razmisli i razmijeni misli u paru (15 min)

UPUTA

- Nastavnik može učenicima postaviti pitanja iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 222.).
- Razmislite pa odgovorite (u sebi) na sljedeća pitanja:
 1. Definirajte značenje izraza *biti drukčiji*.
 2. Ima li za vas izraz *biti drukčiji* pozitivno ili negativno značenje? Obrazložite svoj odgovor.
 3. Na koje se načine, prema vašemu mišljenju, može biti drukčiji od drugih u današnjemu svijetu?
 4. Zna li što znači izraz *diktat većine*? Navedite jednu situaciju kojom ćete obrazložiti svoj odgovor.
- Razmijenite svoje misli u paru.

Nekoliko parova izvještava razred o čemu su razgovarali.

4. Aktivno slušanje i razmjena mišljenja na temelju teksta (30 min)

UPUTA

- Pažljivo poslušajte ulomak suvremenoga romana *Kamo idemo, tata?*. Tekst možete pratiti i u svojim čitankama na str. 222. – 223.

Nakon slušanja učenici odgovaraju na pitanja.

UPUTA

- Odgovorite na temelju teksta na sljedeća pitanja:
 1. Kako na vas djeluje ovakva *ispovjedna proza*?
 2. Jeste li ikad iz slične perspektive pristupili nekoj osobi koja je slična pripovjedačevoj djeci? Obrazložite svoj odgovor.
 3. Jeste li se vi ikad našli u situaciji u kojoj ste se osjećali drukčijima? Obrazložite svoj odgovor.

Učenici odgovaraju na pitanja i međusobno komentiraju odgovore.

UPUTA

- Poslušat ćete još jedan tekst: ulomak romana Johanna Wolfganga Goethea *Patnje mladog Werthera*. Tekst možete pratiti i u svojim čitankama na str. 223.

Nakon slušanja učenici odgovaraju na pitanja.

UPUTA

- Odgovorite na temelju teksta na sljedeća pitanja:
 1. Zaključite na temelju ulomka romana po čemu je Werther drugačiji od *normalnih* ljudi, odnosno od većine.
 2. Usporedite ova dva teksta na sadržajnoj i na stilskoj razini.

ZAVRŠNI DIO

5. Grozd (15 minuta)

UPUTA

- Prikažite grozdom sadržaje koji će se obrađivati unutar teme *Biti drukčiji (od drugih)*. Pri izradi grozda služite se čitankom i udžbenikom.

Učenici iznose rezultate rada i međusobno ih komentiraju.

NAPOMENA: Uvod u temu može se realizirati i u jednom satu. U tom slučaju strukturu sata čini prva, druga i peta aktivnost.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	2. PISANA KOMUNIKACIJA Od tradicionalnoga pisma do komunikacije e-poštom Pismo kao tekstna vrsta Pismo u službenoj komunikaciji (motivacijsko pismo)
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.3.** Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- A.2.4.** Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.

RAZRADA ISHODA

- razlikuje izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom čitanja i namjenom
- povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu
- istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- objašnjava zadane izraze
- sastavlja rečenice na temelju zadanih izraza
- čita tekstom služeći se INSERT metodom
- sastavlja pismo ili e-poštu
- uspoređuje tekstove
- pronalazi sličnosti i razlike između pisama
- sastavlja grafički prikaz
- međusobno komentira
- prikuplja informacije
- sastavlja Vennov dijagram

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.1.2.** Razvija komunikacijske kompetencije.
- **uku A.4/5.1.** Upravljanje informacijama. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Igra riječi (2 min)

Nastavnik može na prezentaciji pripremiti izraze za koje učenici trebaju napisati objašnjenje.

Izrazi

- pozz
- lp
- msm
- nmg
- nnc
- nmvz
- ktb
- stv
- ndms
- vdms

(Objašnjenje pojmova: pozdrav, lijep pozdrav, mislim, ne mogu, nema na čemu, nema veze, kod tebe, stvarno, ne da mi se, vidimo se.)

UPUTA

- Pokazat ću vam nekoliko izraza, a vi individualno napišite »prijevod« toga izraza, odnosno napišite njegovo značenje.
- Nemojte naglas izgovarati objašnjenje, samo ga zapišite.

Učenici potom govore objašnjenje zadanih izraza.

2. Rad u paru (8 min)

UPUTA

- Osmislite nekoliko rečenica služeći se zadanim izrazima.
- Potom napišite što danas karakterizira pisanu komunikaciju.

Nekoliko parova treba pročitati napisane rečenice i navesti obilježja pisane komunikacije te međusobno komentirati zapisano.

SREDIŠNJI DIO

3. INSERT metoda (8 min)

INSERT metoda objašnjena je u priručniku na 51. stranici.

UPUTA

- Vidjeli smo da komunicirati možemo na mnogo načina, čak i izrazima iz kojih su izbačeni samoglasnici, a da se pritom razumijemo. Jedan je od načina pisane komunikacije i pisanje pisma.
- Služeći se INSERT metodom, pročitajte u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 146.) dio naslovljen *Pismo u komunikaciji* i proučite **grafički prikaz** ispod uokvirenoga teksta.
- Označite tekst prema uputama o radu INSERT metodom.

Nekoliko učenika treba pročitati kako su označili tekst, odnosno koji su im podaci bili poznati, koji nejasni, a koji potpuno novi.

Nastavnik može prvo zamoliti učenike da jedni drugima pojasne (eventualne) nejasnoće, a potom ako bude potrebno, dodatno pojasniti sadržaje.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

4. Grafički prikaz (10 min)

UPUTA

- Pročitajte u udžbeniku *Fon-Fon 2* (str. 147.) dio naslovljen *Tradicionalno pismo i e-pošta (usporedba)* i odgovorite na zadatak ispod naslova.
- Grafički prikaz izradite individualno: to može biti Vennov dijagram, tablica i sl.
- Usporedite s učenikom u klupi svoj grafički prikaz.

Nekoliko parova treba pokazati i objasniti svoj grafički prikaz ostalim učenicima u razredu.

5. Sastavljanje pisma (7 min)

UPUTA

- Pročitajte 1. zadatak ispod naslova *Govorim, slušam, čitam, pišem*.
 - Jedan učenik odgovorit će na prvo pismo (zemaljska pošta), a drugi učenik na drugo pismo (e-pošta).
 - Potom jedni drugima (u paru) pročitajte svoja pisma i komentirajte ih.

Nekoliko parova treba pročitati svoja pisma ostalim učenicima u razredu.

ZAVRŠNI DIO

6. Pisanje podsjetnika (10 min)

Nastavnik može učenicima pripremiti umnožen *Internetski bonton (Netiquette)* ili ih uputiti na mrežnu stranicu (hr-netiquette.org/pravila).

UPUTA

- Napišite pet pravila lijepoga ponašanja kojih se treba pridržavati pri komunikaciji u mrežnome okružju.
- Potom pročitajte i proučite osnove e-mail bontona.
- Pravila prikažite u obliku kratkoga podsjetnika.
- Za svako pravilo napišite najmanje jedan primjer.

Nekoliko parova treba ostalima pokazati i objasniti svoj kratki podsjetnik.

DOMAĆA ZADAĆA

Nastavnik može učenicima zadati domaću zadaću.

UPUTA

- Riješite 3. zadatak iz udžbenika ispod naslova *Govorim, slušam, čitam, pišem (Fon-Fon 2, str. 147.)*.

.....

.....

.....

.....

.....

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	2. PISANA KOMUNIKACIJA Od tradicionalnoga pisma do komunikacije e-poštom Pismo kao tekstna vrsta Pismo u službenoj komunikaciji (motivacijsko pismo)
Predviđeno trajanje	1 sat

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje osnovna obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja • objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima • prema smjernicama piše izlagačke tekstove i ostvaruje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • piše pismo • radi na tekstu • čita tekst • izdvaja ključne misli • sluša tekst • uspoređuje pisma • pronalazi sličnosti i razlike između pisama • sastavlja usporednu tablicu • međusobno komentira • proučava jezična pravila <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr B.1.2. Razvija komunikacijske kompetencije. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. 	I S H O D I
---	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

Nastavnik može provjeriti domaću zadaću, odnosno zamoliti nekoliko učenika da pročitaju zadaću koja im je zadana na prošleme satu (3. zadatak iz udžbenika na str. 147.).

UVODNI DIO

1. Pisanje pisma – rad u paru (10 min)

UPUTA

- Jedan dio para predstavljat će srednjoškolca s početka 20. stoljeća, a drugi dio para današnjeg srednjoškolca.
- Napisat ćete pismo razredniku/razrednici koje ćete poslati zemaljskom poštom i u njemu objasniti da nećete moći pohađati nastavu sljedeći tjedan jer idete na sportsko natjecanje u inozemstvo.
- Potom sa svojim parom komentirajte napisana pisma, odnosno zaključite po čemu se razlikuju.

Nekoliko parova treba pročitati svoja pisma ostalim učenicima u razredu i naglas komentirati po čemu se razlikuju pisma srednjoškolca s početka 20. stoljeća i pisma današnjega srednjoškolca.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (3 min)

Nastavnik može učenicima ukratko objasniti strukturu pisma kao tekstne vrste, upoznati ih s dijelovima pisma i reći koje podatke treba sadržavati pojedini dio pisma.

Može im i najaviti da će analizirati pisma iz knjige *Rukoljub* Pavla Pavličića.

3. Rad na tekstu (20 min)

1. KORAK – ČITANJE I PISANJE

UPUTA

- Pročitajte uvodne rečenice iz Pavličićevih pisama slavnim ženama (*Fon-Fon 2*, str. 148.).
- Odaberite početak koji se vama čini najzanimljivijim i objasnite izbor.
- Potom napišite kako bi ta rečenica glasila da žena kojoj Pavao Pavličić piše živi u naše doba.

Nekoliko učenika treba objasniti svoj izbor i pročitati rečenicu s početka pisma napisanu rukom čovjeka današnjice.

2. KORAK – SLUŠANJE I ČITANJE

UPUTA

- Poslušat ćete zvučni zapis dijela pisma posvećena Ivani Brlić-Mažuranić.
- Zapišite na temelju teksta kakav je ton pisma i kakav je stav autora prema osobi kojoj je pismo upućeno.

Nekoliko učenika treba pročitati zapisane tvrdnje.

3. KORAK – IZVAJANJE KLJUČNIH MISLI

UPUTA

- Radit ćete u paru.
- Pročitajte dio Pavličićeva pisma iz udžbenika (*Fon-Fon 2*, str. 149.) i analizirajte strukturu zadanoga teksta.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

- Izdvojite ključne misli autora pisma upućene slavnoj književnici.
- Analizirajte način na koji ih autor izlaže.

Nekoliko parova treba pročitati rezultate rada i međusobno komentirati s ostalim učenicima u razredu.

4. KORAK – DOVRŠAVANJE PISMA

UPUTA

- Radit ćete u paru.
- Zamislimo da autor nije stigao napisati završni dio pisma. Napišite ga vi.
- Jedan učenik sastavit će završni dio pisma iz autorove perspektive (onako kako mislite da bi ga završio sam autor), a drugi učenik pisat će iz vlastite perspektive (onako kako biste ga vi osobno završili).
- Potom svomu paru pročitajte završetak pisma.

Nekoliko parova treba pročitati svoje završetke pisma i međusobno komentirati s ostalim učenicima u razredu.

5. KORAK – AUTOROV ZAVRŠETAK

Nastavnik može zamoliti jednoga učenika da naglas pročita završetak Pavličićeva pisma Ivani Brlić-Mažuranić (*Fon-Fon 2*, str. 150.) ili pustiti zvučni zapis. Učenici trebaju pažljivo slušati.

UPUTA

- Poslušajte autorov završetak pisma.
- Usporedite ga sa svojim završetkom. Što primjećujete? Razlikuje li se vaš završetak pisma od autorova i u čemu?

Nekoliko učenika treba dati odgovor na postavljena pitanja i međusobno komentirati s ostalim učenicima.

6. KORAK – JEZIČNA PRAVILA

UPUTA

- Za pisanje pisama vrijede postojeća jezična pravila. Pročitajte iz udžbenika (*Fon-Fon 2*, str. 148. i str. 150.) uokvirene dijelove naslovljene *Jezični savjet: Pozdravna formula (uvodna rečenica)* i *Jezični savjet: Pozdravna formula (završna rečenica)*.

ZAVRŠNI DIO

4. Usporedna tablica – rad u paru (12 min)

Nastavnik može za svakoga učenika umnožiti pismo Igora Cecija preuzeto sa stranice telegram.hr ili učenike uputiti na radnu bilježnicu (*Fonoplov 2*, str. 104.).

UPUTA

- Pročitajte pismo hrvatskoga fizičara Igora Cecija i usporedite ga s Pavličićevim pismom književnici Ivani Brlić-Mažuranić.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	2. PISANA KOMUNIKACIJA Od tradicionalnoga pisma do komunikacije e-poštom Pismo kao tekstna vrsta Pismo u službenoj komunikaciji (motivacijsko pismo)
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
- A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.

RAZRADA ISHODA

- objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima
- govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta
- prema smjernicama piše izlagačke tekstove i ostvaruje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta
- primjenjuje pravogovorna pravila hrvatskoga standardnog jezika uvažavajući verbalne i neverbalne vrednote govorenoga jezika s obzirom na funkcionalni stil teksta

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- piše koristeći se metodom igre uloga
- razmjenjuje stavove i mišljenje
- sastavlja grafički prikaz
- međusobno komentira
- izdvaja ključne informacije
- objašnjava svoj izbor (ključnih pojmova/informacija)
- piše motivacijsko pismo
- govori motivacijsko pismo

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.1.2.** Razvija komunikacijske kompetencije.
- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **osr A.4.1.** Razvija sliku o sebi.
- **pod A.4.3.** Upoznaje i kritički sagledava mogućnosti razvoja karijere i profesionalnoga usmjeravanja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Igra uloga (15 min)

UPUTA

- Radit ćete u paru.
- Zamislite sljedeću situaciju: Bira se predsjednik Vijeća učenika, a vi želite tu funkciju.
- Sastavite pismo kojim ćete pokazati zašto biste željeli postati predsjednikom Vijeća učenika svoje škole, zašto mislite da baš vi trebate obavljati tu funkciju, odnosno koje su vaše prednosti u odnosu na druge učenike.
- Potom ćete sa svojim parom zamijeniti pismo i pročitati ga.
- Odgovorit ćete na pismo objašnjavajući zašto ta osoba treba (ili ne treba) postati predsjednikom Vijeća učenika.

Nekoliko će parova pročitati pismo i odgovor na njega.

SREDIŠNJI DIO

2. Grafički prikaz (5 min)

UPUTA

- Proučite grafički prikaz u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 152.)
- Definirajte na temelju grafičkoga prikaza pojam »personalni podstil« i definiciju zapišite u bilježnicu.
- Potom pročitajte što o »personalom podstilu« piše u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 154.) i usporedite sa svojom definicijom.

Nekoliko učenika treba pročitati zapisane definicije i usporedbu s tekstom iz udžbenika. Ostali učenici trebaju dopuniti svoje definicije temeljnim informacijama o personalnom podstilu.

3. Rad na tekstu (10 min)

UPUTA

- Pročitajte u udžbeniku (*Fon-Fon 2*, str. 155.) definiciju motivacijskoga pisma u uokvirenome dijelu te primjer motivacijskoga pisma.
- Izdvojite iz pisma pet, prema vašemu mišljenju, ključnih tvrdnji zašto Jani Marić treba biti dodijeljena novčana potpora za sudjelovanje na međunarodnome skupu mladih volontera.
- Objasnite svoj izbor.

Nekoliko učenika može pročitati zapisano, odnosno objasniti svoj izbor. Ostali učenici mogu komentirati odgovor i dopuniti obrazloženje.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	4. JOHANN WOLFGANG GOETHE, <i>Patnje mladog Werthera</i> Biografski i stvaralački portret <i>Patnje mladog Werthera</i> (analiza odabranih ulomaka) <i>Patnje mladog Werthera</i> (tematska analiza) <i>Patnje mladog Werthera</i> (romantičarski junak)
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.4. Učenik piše tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
- B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.

RAZRADA ISHODA

- povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima
- povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu
- analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama s obzirom na društveni i kulturni kontekst

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- sastavlja pitanja
- predstavlja svoj rad metodom vrućega stolca
- razmjenjuje misli i stavove
- suradnički radi
- izdvaja ključne pojmove
- sastavlja obraćanje (zamišljenoj) publici

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **uku A.4/5.4.** Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.

I
S
H
O
D
I

NAPOMENA: Nastavnik može unaprijed zadati učenicima zadatak da se pripreme za nastavni sat. To može biti dio 2. zadatka (prve dvije točkice) u *Prijedlogu zadataka za istraživanje i stvaralačko izražavanje (Književni vremeplov 2, str. 250.)*. Podatke do kojih dođu tijekom istraživanja, učenici trebaju zapisati u bilježnicu.

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Rad u paru (7 min)

UPUTA

- Radit ćete u paru – koristite se činjenicama do kojih ste došli samostalnim istraživačkim radom.
- Osmislite pet pitanja koja ćete postaviti književniku Johannu Wolfgangu Goetheu. Pitanja se trebaju (ravnomjerno) odnositi na njegov (privatni) život s naglaskom na ljubavni život u mladosti i na dva dijela (faze) njegova stvaralaštva (uključenost u pokret Sturm und Drang i razdoblje weimarske klasike).

Nakon isteka vremena učenicima treba napomenuti da će im ta pitanja trebati u drugome dijelu sata.

SREDIŠNJI DIO

2. Izdvajanje ključnih pojmova (10 min)

UPUTA

- Pročitajte (individualno) u svojim čitankama tekst naslovljen *Autobiografsko u romanu (Književni vremeplov 2, str. 233.)*
- Izdvojite podatke koje smatrate ključnima za razumijevanje Goethea kao čovjeka i pisca romana *Patnje mladog Werthera*.
- Dopunite na temelju ovoga teksta svoj popis pitanja upućenih Goetheu.

3. Vrući stolac (20 min)

U ovome dijelu sata jedan će učenik glumiti Goethea, a ostali će mu učenici postavljati pitanja.

UPUTA

- Jedan će učenik (npr. izabran slučajnim odabirom) predstavljati/glumiti književnika Goethea kojemu će učenici postavljati pitanja.
- Učenik koji predstavlja književnika treba odgovarati istinito, u skladu s činjenicama, a ne kako bi on (eventualno) odgovorio na Goetheovu mjestu.

Nastavnik može odrediti način postavljanja pitanja, npr. prvo da svi parovi pročitaju pitanja koja se odnose na književnikov privatni život, potom na stvaralaštvo i tako redom ili može reći prvomu paru da postavi sva svoja pitanja, a ostali se parovi uključuju kad osjete potrebu.

ZAVRŠNI DIO

4. Obraćanje publici (8 min)

UPUTA

- Zamislite, na trenutak, da ste na mjestu Johanna Wolfganga Goethea koji treba primiti nagradu za životno djelo.
 - Kojim biste se riječima obratili (zamišljenoj) publici?
 - Što biste od svega izrečenoga i naučenoga na današnjemu satu vi, kao Goethe, izdvojili iz svoga života – koja biste djela i događaje izdvojili?
 - Sastavite na temelju odgovora na prethodna pitanja kratko obraćanje publici.

Nekoliko učenika treba pročitati sastavljeno obraćanje publici i međusobno komentirati s ostalim učenicima u razredu.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	4. JOHANN WOLFGANG GOETHE, <i>Patnje mladog Werthera</i> Biografski i stvaralački portret <i>Patnje mladog Werthera</i> (analiza odabranih ulomaka) <i>Patnje mladog Werthera</i> (tematska analiza) <i>Patnje mladog Werthera</i> (romantičarski junak)
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.

RAZRADA ISHODA

- izražava svoj literarni doživljaj teksta
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja
- povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu
- predstavlja svoj rad individualno i u skupini

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- opisuje sliku
- sastavlja vezani tekst
- čita i radi na tekstu
- popunjava nastavni listić
- razmjenjuje misli i stavove
- suradnički radi
- izlaže rezultate rada
- izdvaja ključne citate
- objašnjava svoj izbor citata

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Opis slike (8 min)

Nastavnik može pripremiti digitalne sadržaje i učenicima pokazati nekoliko slika:

- Caspar David Friedrich, *Lutalica iznad mora magle*
- William Turner, *Brod s robljem*
- John Constable, *Katedrala u Salisburyju s dugom*
- Francesco Hayez, *Poljubac*
- Claude Monet, *Lopoči*.

UPUTA

- Pogledat ćete nekoliko slika. Izaberite jednu za koju mislite da najbolje opisuje stanje vaše duše (vaše unutrašnje stanje), tj. onu koja odražava vaše raspoloženje i opišite je u obliku kratkoga vezanog teksta – povežite ono što vidite na slici s vlastitim osjećajima i prenesite to na papir.

Nekoliko učenika treba pročitati svoj vezani tekst.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad na tekstu (30 min)

Učenike treba podijeliti u pet skupina s podjednakim brojem učenika. Za ovaj je dio sata potrebno pripremiti nastavni listić i umnožiti ga u onoliko primjeraka koliko je učenika u razredu.

Učenici će u nastavku sata pročitati ulomke romana *Patnje mladog Werthera (Književni vremeplov 2, str. 228. – 232.)*.

iz Prve knjige	iz Druge knjige
<ul style="list-style-type: none">• 22. svibnja• 16. lipnja (nastavak pisma)• 16. lipnja (Dok se voze kočijom...)• 19. lipnja	<ul style="list-style-type: none">• 27. lipnja• 27. listopada uvečer• 30. listopada• 3. studenoga

UPUTA

- Pročitajte tekst iz čitanke označen na nastavnome listiću.
- Odgovorite na pitanja ispod teksta i međusobno ih komentirajte u skupini.
- Usuglašene odgovore napišite u tablicu.
- Popunite nastavni listić, ali samo onaj stupac u tablici koji se odnosi na vaš tekst i koji je istaknut. (Svaki član skupine popunjava svoj nastavni listić.)
- Nakon isteka zadanoga vremena predstavnik svake skupine pokazat će rezultate rada ostalima u razredu.
- Dok učenici iz drugih skupina budu izlagali, vi bilježite i popunjavajte ostale stupce u tablici.
- Za rad u skupini imate 15 minuta, a za izlaganje svaka skupina ima po tri minute.

Predstavnici skupina trebaju izložiti rezultate rada, a učenici iz ostalih skupina prate izlaganje i najvažnije činjenice bilježe na nastavni listić.

Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*

PRVA SKUPINA

 UPUTA

- Pročitajte tekst iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 228.) naslovljen *Prva knjiga – 22. svibnja*.
- Odgovorite na pitanja ispod teksta i međusobno ih komentirajte u skupini.
- Usuglašene odgovore napišite u tablicu.
- Popunjavate samo onaj stupac u tablici koji se odnosi na vaš tekst i koji je istaknut/boldiran.
- Svaki član skupine popunjava svoj nastavni listić.
- Nakon isteka zadanoga vremena predstavnik svake skupine pokazat će rezultate rada ostalima u razredu.
- Dok učenici iz drugih skupina budu izlagali, vi bilježite i popunjavajte ostale stupce u tablici.

<p><i>Prva knjiga</i> • 22. svibnja</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (nastavak pisma)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (<i>Dok se voze kočijom...</i>)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 19. lipnja</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Druga knjiga</i> • 27. lipnja • 27. listopada uvečer • 30. listopada • 3. studenoga</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*

DRUGA SKUPINA

UPUTA

- Pročitajte tekst iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 229. i 230.) naslovljen *Prva knjiga – 16. lipnja (nastavak pisma)*.
- Odgovorite na pitanja ispod teksta i međusobno ih komentirajte u skupini.
- Usuglašene odgovore napišite u tablicu.
- Popunjavate samo onaj stupac u tablici koji se odnosi na vaš tekst i koji je istaknut/boldiran.
- Svaki član skupine popunjava svoj nastavni listić.
- Nakon isteka zadanoga vremena predstavnik svake skupine pokazat će rezultate rada ostalima u razredu.
- Dok učenici iz drugih skupina budu izlagali, vi bilježite i popunjavajte ostale stupce u tablici.

<i>Prva knjiga</i> • 22. svibnja
<i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (nastavak pisma)
<i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (<i>Dok se voze kočijom...</i>)
<i>Prva knjiga</i> • 19. lipnja
<i>Druga knjiga</i> • 27. lipnja • 27. listopada uvečer • 30. listopada • 3. studenoga

Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*

TREĆA SKUPINA

 UPUTA

- Pročitajte tekst iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 230. i 231.) naslovljen *Prva knjiga – 16. lipnja (Dok se voze kočijom...)*.
- Odgovorite na pitanja ispod teksta i međusobno ih komentirajte u skupini.
- Usuglašene odgovore napišite u tablicu.
- Popunjavate samo onaj stupac u tablici koji se odnosi na vaš tekst i koji je istaknut/boldiran.
- Svaki član skupine popunjava svoj nastavni listić.
- Nakon isteka zadanoga vremena predstavnik svake skupine pokazat će rezultate rada ostalima u razredu.
- Dok učenici iz drugih skupina budu izlagali, vi bilježite i popunjavajte ostale stupce u tablici.

<p><i>Prva knjiga</i> • 22. svibnja</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (nastavak pisma)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (<i>Dok se voze kočijom...</i>)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 19. lipnja</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Druga knjiga</i> • 27. lipnja • 27. listopada uvečer • 30. listopada • 3. studenoga</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*

ČETVRTA SKUPINA

UPUTA

- Pročitajte tekst iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 231.) naslovljen *Prva knjiga – 19. lipnja*.
- Odgovorite na pitanja ispod teksta i međusobno ih komentirajte u skupini.
- Usuglašene odgovore napišite u tablicu.
- Popunjavate samo onaj stupac u tablici koji se odnosi na vaš tekst i koji je istaknut/boldiran.
- Svaki član skupine popunjava svoj nastavni listić.
- Nakon isteka zadanoga vremena predstavnik svake skupine pokazat će rezultate rada ostalima u razredu.
- Dok učenici iz drugih skupina budu izlagali, vi bilježite i popunjavajte ostale stupce u tablici.

<p><i>Prva knjiga</i> • 22. svibnja</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (nastavak pisma)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (<i>Dok se voze kočijom...</i>)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Prva knjiga</i> • 19. lipnja</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><i>Druga knjiga</i> • 27. lipnja • 27. listopada uvečer • 30. listopada • 3. studenoga</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*

PETA SKUPINA

UPUTA

- Pročitajte tekstove iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 228.) naslovljene *Druga knjiga 27. lipnja, 27. listopada uvečer, 30. listopada, 3. studenoga*.
- Odgovorite na pitanja ispod teksta i međusobno ih komentirajte u skupini.
- Usuglašene odgovore napišite u tablicu.
- Popunjavate samo onaj stupac u tablici koji se odnosi na vaš tekst i koji je istaknut/boldiran.
- Svaki član skupine popunjava svoj nastavni listić.
- Nakon isteka zadanoga vremena predstavnik svake skupine pokazat će rezultate rada ostalima u razredu.
- Dok učenici iz drugih skupina budu izlagali, vi bilježite i popunjavajte ostale stupce u tablici.

<i>Prva knjiga</i> • 22. svibnja
<i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (nastavak pisma)
<i>Prva knjiga</i> • 16. lipnja (<i>Dok se voze kočijom...</i>)
<i>Prva knjiga</i> • 19. lipnja
<i>Druga knjiga</i> • 27. lipnja • 27. listopada uvečer • 30. listopada • 3. studenoga

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	4. JOHANN WOLFGANG GOETHE, <i>Patnje mladog Werthera</i> Biografski i stvaralački portret <i>Patnje mladog Werthera</i> (analiza odabranih ulomaka) <i>Patnje mladog Werthera</i> (tematska analiza) <i>Patnje mladog Werthera</i> (romantičarski junak)
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1.** Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
- B.2.2.** Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.3.** Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.

RAZRADA ISHODA

- izražava svoj literarni doživljaj teksta
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- poistovjećuje se s književnim likom
- interpretira tekst prema smjernicama
- popunjava nastavni listić
- razmjenjuje misli i stavove
- suradnički radi
- izlaže rezultate rada
- sastavlja izlazne kartice
- prikazuje temu u obliku grafikona
- predstavlja svoj rad u paru i u skupini

MEDUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

Nastavnik može reći učenicima da će raditi u paru. Jedan dio para poistovjetit će se s likom Werthera, a drugi s likom Lotte.

1. Mijenjanje književnoga lika (10 min)

UPUTA

- Zamisli da si Werther. Napiši u nekoliko rečenica što bi promijenio u Lottinu liku i što je sve trebalo poduzeti kako bi vaša (ljubavna) priča opstala.
- Zamisli da si Lotta. Napiši u nekoliko rečenica što bi promijenila u Wertherovu liku i što je sve trebalo poduzeti kako bi vaša (ljubavna) priča imala sretan završetak.
- Kad završite s pisanjem, pročitat ćete svomu paru što biste sve promijenili u njegovu/njezinu liku.

Nekoliko parova može pročitati zapisano, a ostali u razredu trebaju komentirati je li ono što su parovi napisali ostvarivo i međusobno komentirati.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad u skupini (30 min)

Učenike je potrebno podijeliti u pet skupina s podjednakim brojem članova.

Nastavnik može unaprijed umnožiti **nastavni listić** za onoliko učenika koliko ih ima u razredu ili reći učenicima da mogu odgovore na postavljena pitanja pisati u bilježnicu.

UPUTA

- Radit ćete podijeljeni u pet skupina.
- Unutar svake skupine učenici će imati isti zadatak, tj. odgovarat će na ista pitanja iz čitanke. Izaberite predstavnika skupine.
- U čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 235.) nalazi se tablica s temama i smjernicama za analizu romana *Patnje mladog Werthera*. Svaka skupina zadužena je za jednu od tih tema, odnosno treba odgovoriti na pitanja u toj temi.

1. skupina	ljubav
2. skupina	priroda
3. skupina	umjetnost
4. skupina	društveni odnosi
5. skupina	samoubojstvo

- Najprije samostalno razmislite o odgovorima na pitanja svoje skupine povezana uz zadanu temu.
- Nakon toga usuglasite odgovore u skupini i napišite ih na nastavni listić.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

3. Iznošenje rezultata rada (25 minuta)

UPUTA

- Predstavnik prve skupine treba izići pred ploču i izložiti rezultate rada svoje skupine. Izlaganje treba trajati 4-5 minuta.
- Ostali učenici trebaju pažljivo pratiti izlaganje predstavnika prve skupine, a istovremeno trebaju na svoj nastavni listić u prvi stupac (LJUBAV) zabilježiti u natuknicama najvažnije činjenice o toj temi.
- Jednak se postupak ponavlja i za ostale skupine.

4. Izlazne kartice (10 min)

Učenici i dalje rade podijeljeni u pet skupina.

UPUTA

- Zajednički, u skupini, osmislite tri pitanja povezana uz tematsku analizu romana u cjelini i zapišite ih na papir.
- Pitanja ćete postaviti jednoj od skupina. Kad skupina dobije papir s pitanjima, usuglasit će odgovore, a predstavnik skupine predstaviti će odgovore ostatku razreda.
- Ostale će skupine, po potrebi, dopuniti odgovor.

NAPOMENA: Važno je da svaka skupina dobije papir s pitanjima na koja treba odgovoriti.

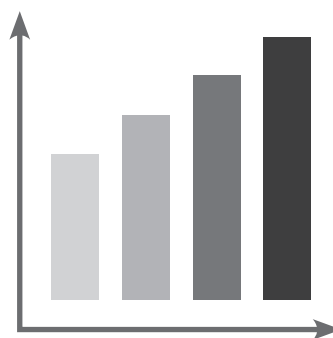
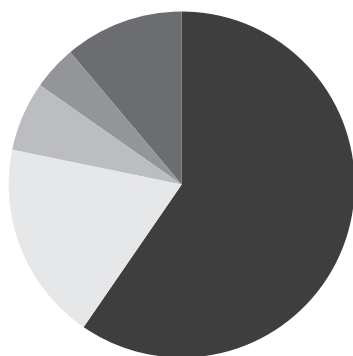
ZAVRŠNI DIO

5. Grafički prikaz – rad u paru (15 min)

UPUTA

- Sve su teme koje ste analizirali na današnjemu satu utjecale na izgradnju Wertherova lika. Na koju je temu Werther, prema vašemu mišljenju, mogao najviše, a na koju najmanje utjecati?
- Odgovor prikazite u obliku grafikona (kružnoga ili stupčastoga). Pritom grafikon možete nacrtati, a možete se služiti i digitalnim alatima.
- Pripremite usmeno obrazloženje nacrtanoga grafikona.

Nekoliko parova treba na ploču nacrtati svoj grafikon i objasniti ga ili ga prikazati koristeći se računalom.

Primjeri grafikona: kružni/tortni i stupčasti

Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*
(tematska analiza)

Popunite tablicu **za svoju skupinu** odgovarajući na pitanja iz čitanke (*Književni vremeplov 2*, str. 235.).

1. skupina LJUBAV	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
----------------------	--

2. skupina PRIRODA	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
-----------------------	--

3. skupina UMJETNOST	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
-------------------------	--

4. skupina DRUŠTVENI ODNOS	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
----------------------------------	--

5. skupina SAMOUBOJSTVO	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
----------------------------	--

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	4. JOHANN WOLFGANG GOETHE, <i>Patnje mladog Werthera</i> Biografski i stvaralački portret <i>Patnje mladog Werthera</i> (analiza odabranih ulomaka) <i>Patnje mladog Werthera</i> (tematska analiza) <i>Patnje mladog Werthera</i> (romantičarski junak)
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnome tekstu.
- B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.

RAZRADA ISHODA

- izražava svoj literarni doživljaj teksta
- objašnjava u čemu uživa dok čita djelo
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu
- oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima
- predstavlja svoj rad individualno i u skupini

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- opisuje ilustraciju
- sastavlja vezani tekst
- iznosi stavove u obliku T-tablice
- razmišlja o zadanoj tvrdnji
- pronalazi argumente za tvrdnju
- razmjenjuje misli i stavove
- suradnički radi
- popunjava tablicu za vršnjačko vrednovanje i samovrednovanje
- izlaže rezultate rada
- stvaralački se izražava potaknut tekstom

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.1.** Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora.
- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **pod A.4.1.** Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Opis ilustracije: Wertherov *alter ego* (15 min)

UPUTA

- Pogledajte ilustraciju u čitanci (*Književni vremeplov 2*, str. 236.) ili u digitalnim sadržajima.
- Dobro je promotrite i odgonetnite što se krije iza izraza lica mladoga Werthera.
- Napišite u obliku vezanoga teksta što bi (metaforički) prvi Werther rekao drugomu, onomu kojega vidi u odrazu zrcala.
- Uzmite pritom u obzir sredstvo komunikacije jednoga i drugoga Werthera.

Nekoliko učenika treba pročitati zapisano.

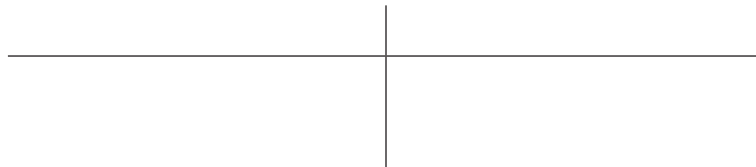
SREDIŠNJI DIO

2. T-tablica (7 min)

Ovu aktivnost učenici rade podijeljeni u parove.

UPUTA

- Pronađite, radeći u paru, što više razloga zbog kojih se Werther trebao osjećati sretnim i zadovoljnim i one zbog kojih je mogao osjećati nezadovoljstvo.
- Svoje zaključke napišite u obliku T-tablice.

Nekoliko parova treba pročitati zapisane razloge u T-tablici i međusobno komentirati s ostalim parovima u razredu.

3. Argumentacija: potvrda ili negacija tvrdnje (8 min)

Nastavnik može izreći (i napisati na ploču) tvrdnju o kojoj učenici trebaju razmisliti, odnosno odlučiti slažu li se s njom.

Tvrdnja: *Werther je mogao pronaći drugo rješenje.*

UPUTA

- Razmislite o navedenoj tvrdnji. Slažete li se s njom?
- Napišite (individualno) nekoliko argumenata kojima ćete pokazati da se slažete s tvrdnjom i nekoliko kojima ćete pokazati da se ne slažete s navedenom tezom.

Nekoliko učenika treba pročitati argumente i protuargumente za navedenu tezu.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

4. Rad u skupini (20 min)

Razred se na temelju odgovora u prethodnoj aktivnosti treba podijeliti u dvije skupine.

1. skupina	učenici koji se slažu s navedenom tvrdnjom
2. skupina	učenici koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom

UPUTA

- Iznesite i komentirajte međusobno, tj. unutar skupine, argumente koje ste (individualno) zapisali – razmijenite mišljenja i stavove.
- Pronađite citate kojima ćete potvrditi svoje argumente.
- Zapišite usuglašene stavove u bilježnicu.
- Izaberite **tri predstavnika skupine** za koje mislite da mogu najbolje pokazati rezultate vašega zajedničkog rada.
- Za rad imate 20 minuta.

Napomena: Inačica rada u skupini može biti vrijednosna os.

5. Vršnjačko vrednovanje (10 min)

Nastavnik treba pripremiti tablicu za vršnjačko vrednovanje (u prilogu).

UPUTA

- Popunite tablicu za vršnjačko vrednovanje.
- Upišite u tablicu imena (i prezimena) svih učenika koji su sudjelovali u skupnome radu, a svoje ime i prezime napišite na 1. mjesto.
- Procijenite rad, zalaganje i doprinos pojedinoga učenika u skupini **ocjenama 0, 1 ili 2** koje ćete upisati u rubriku ispod pojedine sastavnice vrednovanja.
- Za rad imate 5 minuta.

Učenici trebaju popuniti tablicu. (Na kraju sata trebaju usporediti bodove i međusobno komentirati jesu li se složili s procjenom doprinosa skupnomu radu pojedinoga učenika.)

6. Mreža diskusije (15 min)

Opis metode nalazi se na 59. stranici ovoga priručnika.

UPUTA

- Predstavnici afirmacijske i predstavnici negacijske skupine pokušat će u ovome dijelu sata argumentirano obrazložiti svoj stav.
 - Po tri predstavnika obiju skupina trebaju stati jedan nasuprot drugomu.
 - **Prvi predstavnik afirmacijske skupine** navest će i obrazložiti **slaganje s tvrdnjom**, a potom će **prvi predstavnik negacijske skupine** obrazložiti zašto se članovi njegove skupine **ne slažu s tvrdnjom**. Za iznošenje tvrdnji imate do tri minute.
 - **Drugi predstavnik afirmacijske skupine** pročitat će **citrate** kojima će obrazložiti slaganje s tvrdnjom, a potom će **drugi predstavnik negacijske skupine** pročitati citate kojima potvrđuje stavove svoje skupine. Za čitanje citata imate do dvije minute.
 - **Treći predstavnik afirmacijske skupine** postaviti će **pitanje** predstavniku negacijske skupine kojim može dobiti potvrdu za svoje stavove, a zatim će **treći predstavnik negacijske skupine** postaviti pitanje predstavniku afirmacijske skupine. Za postavljanje pitanja i dobivanje odgovora imate do dvije minute.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	5. Predromantizam (kontekst, poetika)
Predviđeno trajanje	1 sat

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
- B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.

RAZRADA ISHODA

- opisuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst
- prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u predromantičarskome romanu
- povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu
- samostalno oblikuje anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku
- predstavlja svoj rad individualno i u skupini

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- piše činkvinu
- sluša usmeno izlaganje
- bilježi natuknice
- potvrđuje zadane pojmove na tekstu
- razmjenjuje misli i stavove
- suradnički radi
- izlaže rezultate rada
- sastavlja anketu

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

I
S
H
O
D
I

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Činkvina (10 min)

Opis metode nalazi se na 49. stranici ovoga priručnika.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

UPUTA

- Radit ćete u paru. Vaš je zadatak sažeti roman *Patnje mladog Werthera* u pet redaka koristeći se postupkom činkvine.
- Za rad u paru imate 7 minuta.

Nekoliko parova treba razmijeniti s razredom svoje činkvine.

SREDIŠNJI DIO

2. Usmeno izlaganje (10 min)

U IZZI digitalnim sadržajima nalazi se prezentacija *Predromantizam i romantizam u europskim književnostima*. Služeći se njome, nastavnik može učenicima **prikazati razdoblje predromantizma** i objasniti kontekst u kojemu je nastao Goetheov roman *Patnje mladog Werthera*.

Učenici trebaju pratiti izlaganje i zapisivati najvažnije podatke u bilježnicu.

NAPOMENA: Učenike se može uputiti i na tekst u čitanci koji se bavi razdobljem predromantizma (*Književni vremeplov 2*, str. 304. – 305.).

3. Potvrđivanje pojmova na konkretnim primjerima (15 min)

UPUTA

- Ovaj dio sata učenici rade u paru.
 - Zadani su pojmovi: **romantičarski junak, kult patnje, svjetska bol, verterizam**.
 - **Dokažite** da se zadani pojmovi pojavljuju u romanu *Patnje mladog Werthera*.
 - Objasnite **značenje tih pojmova** na konkretnim primjerima – likovima, postupcima likova i problematici romana.
- Za rad u paru imate 10 minuta.

Nakon isteka zadanoga vremena nekoliko parova treba pokazati rezultate svoga rada.

ZAVRŠNI DIO

4. Anketa (10 min)

UPUTA

- Zamislite da se bavite istraživačkim radom i želite saznati što o ovome romanu misle vaši vršnjaci.
- Sastavite (individualno) anketu u digitalnome obliku koju će trebati ispuniti učenici iz vašega razreda.
- Prisjetite se – anketu ste, kao retoričku razgovornu vrstu, obradili na početku nastavne godine. Pri sastavljanju ankete možete se koristiti podsjetnikom iz udžbenika (*Fon-Fon 2*, str. 32.).

Nastavnik može procijeniti: ako uvjeti dopuštaju (internetska veza), učenici mogu riješiti *online* anketni upitnik, a ako ne, nekoliko učenika može pročitati zabilježena pitanja.

DOMAĆA ZADAĆA

Nastavnik može učenike uputiti na radnu bilježnicu *Fonoplov 2*.

UPUTA

- Da biste ponovili i proširili stečene spoznaje o razdoblju predromantizma, riješite u radnoj bilježnici *Fonoplov 2* (str. 112. i 113.) dio naslovljen *Predromantizam i romantizam u književnosti*.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	7. Wertherov efekt: rasprava
Predviđeno trajanje	2 sata

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.
- B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.
- C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.

RAZRADA ISHODA

- povezuje tekst s aktualnim situacijama
- analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama s obzirom na društveni i kulturni kontekst
- obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnome tekstu i potkrepljuje ih primjerima
- izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje
- uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja
- oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima
- opisuje različito djelovanje tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnog stila
- procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja iz medijskih tekstova utječu na životni stil različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst

Razrada ishoda na razini aktivnosti

- radi u paru i u skupini
- čita i radi na tekstu
- razgovara o zadanoj temi
- razmjenjuje misli i stavove (vrijednosna os)
- suradnički radi
- sastavlja dijalog
- stvaralački se izražava (plakat, slogan...)
- izlaže rezultate rada

MEĐUPREDMETNE TEME

- **osr B.4.1.** Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora.
- **osr B.4.2.** Suradnički uči i radi u timu.
- **uku A.4/5.3.** Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
- **ikt B.4.3.** Učenik kritički procjenjuje svoje ponašanje i ponašanje drugih u digitalnome okružju.

I
S
H
O
D
I

Priprema za sat – Nastavnik može unaprijed zadati učenicima zadatak da se pripreme za nastavni sat.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

🔊 UPUTA

- Pronađite na mrežnim stranicama podatke o prevenciji samoubojstava i o ulozi medija u prenošenju informacija o samoubojstvu. Pri radu vam mogu pomoći sljedeće poveznice:
 - medijskapismenost.hr/medijska-paznja-i-samoubojstva-kako-bi-se-trebalo-izvjestavati-o-samoubojstvima
 - djecamedija.org/smjernice-za-medijsko-izvjestavanje-o-samoubojstvima
 - net.hr/hot/tv/uzbuna-zbog-netflixove-serije-njemacka-ozbiljno-strahuje-od-porasta-samoubojstava-medu-mladima
- Podatke do kojih dođete zapišite u bilježnicu.

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razmjena mišljenja u paru (10 min)

🔊 UPUTA

- Tijekom interpretacije romana *Patnje mladog Werthera* i samostalno istražujući, mogli ste se susresti s pojmom »Wertherov efekt«.
 - Razmijenite podatke o tome pojmu sa svojim parom: pokušajte objasniti značenje toga pojma i povezati ga s Goetheovim romanom s jedne i suvremenim vremenom s druge strane.
- Nekoliko parova treba pročitati zapisane definicije, objašnjenja i komentirati ih s ostalim učenicima.

SREDIŠNJI DIO

2. Rad na tekstu (8 min)

🔊 UPUTA

- Pročitajte u čitanci tekst *Wertherov efekt i uloga medija (Književni vremeplov 2, str. 241.)* i individualno odgovorite na pitanja unutar okvira označena prvom točkom.
- Nekoliko učenika treba pročitati svoje argumente i međusobno komentirati.

3. Razgovor o temi (7 min)

Nastavnik može postavljati učenicima pitanja, a oni usmeno odgovarati. Tijekom razgovora, ne mora postaviti sva pitanja, a neka će se, vjerojatno, i sama nametnuti.

- Kakav je vaš stav o samoubojstvu?
- Smatrate li da je (ikad) ono jedino rješenje? Ako jest, o kojim je situacijama, prema vašemu mišljenju, riječ?
- Može li se osobi koja je odlučila sebi oduzeti život pomoći da odustane od svoga nauma? Kako?
- Smatrate li da se u našem društvu previše ili premalo govori o tome problemu? Obrazložite svoj odgovor.
- Mislite li da je dobro (javno) govoriti o tome problemu? Zašto?
- Kako biste vi pomogli osobi koja namjerava počiniti samoubojstvo? Kojim savjetima?

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

4. Čitanje teksta (5 min)

UPUTA

- Pročitajte u čitanci tekst *Svjetski dan prevencije samoubojstava (Književni vremeplov 2, str. 248. i 249.)*.
- Usmeno objasnite i komentirajte slogan manifestacije 2017. godine.

5. Vrijednosna os – razmjena mišljenja (30)

Nastavnik govori tvrdnju ili je zapisuje na ploču.

Tvrdnja: *Mediji utječu na promociju čina samoubojstva.*

UPUTA

- Razmislite o zadanoj tezi i zauzmite stav o njoj. Zapišite nekoliko argumenata kojima biste mogli potvrditi tvrdnju i nekoliko argumenta kojima biste je mogli negirati. Nakon toga odlučite se i zauzmite stav.
- Kad budete zauzeli stav, formirat ćete tzv. vrijednosnu os.
 - Oni koji smatraju da je tvrdnja potpuno točna, stat će na jedan kraj učionice.
 - Oni koji je smatraju potpuno netočnom, stat će na drugi kraj učionice.

Postupak

1. Prvi učenik (krajnji, onaj koji se potpuno slaže s tvrdnjom) obrazlaže svoj stav, drugi (krajnji, onaj koji se apsolutno ne slaže s tvrdnjom) demantira ga, a ostali se uključuju u raspravu.
2. Nakon nekoga vremena (ovisno o tijeku rasprave) vrijednosna se os »presavije« i najdalji učenik stane nasuprot najbližemu, odnosno oni koji imaju potpuno suprotne stavove stoje jedan nasuprot drugomu i konstruktivno razgovaraju o tvrdnji, argumentiraju i brane svoj stav.
3. Budući da se u raspravi razmjenjuju argumenti, učenici nakon nekoga vremena dobivaju uputu: *Sad možete, ako želite, promijeniti stranu.*

Učenik koji prelazi na drugu stranu tzv. vrijednosne osi obrazlaže zašto je promijenio stav.

6. Rad na tekstu i dijalog (15 min)

UPUTA

- Pročitajte u čitanci tekst Janusza Leona Viśniewskoga *S@moća u mreži (Književni vremeplov 2, str. 238. – 240.)*.
- Potom u paru osmislite dijalog. Možete birati između tri ponuđene mogućnosti:
 1. U dijalogu trebaju sudjelovati beskućnik, Jakov i psihoterapeut.
 2. U dijalogu trebaju sudjelovati beskućnik, Jakov i svećenik.
 3. U dijalogu trebaju sudjelovati beskućnik, Jakov i zajednički prijatelj jednoga i drugoga lika.

Nekoliko parova treba pročitati osmišljeni dijalog. Važno je da se čuju sve tri vrste dijaloga.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	8. Epistolarni roman
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p> <p>A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima • povezuje tekst s aktualnim situacijama • povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima • uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • razgovara o zadanoj temi • radi individualno i u paru • čita i uspoređuje tekstove • razmjenjuje misli i stavove • radi na tekstu • sastavlja pismo • odgovara na pismo drugom formom • izlaže rezultate rada <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • osr. B.4.2. Suradnički uči i radi. • uku A.4/5.3. Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja. 	I S H O D I
--	----------------------------

PRVI SAT

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Razgovor o temi (10 min)

UPUTA

- Usporedite pisanu komunikaciju nekada i danas. Što zaključujete na temelju usporedbe?
- Zašto ljudi danas sve rjeđe pišu pisma?
- Koja je forma danas ljudima mnogo bliža i pristupačnija? Obrazložite svoj odgovor.
- Prisjetite se značenja pojma **epistolarni roman**.
- Zašto je Werther svomu prijatelju pisao pisma? Za što su mu ona služila?
- Mislite li da suvremeni književnici pišu u formi epistolarnoga romana? Obrazložite odgovor.

Učenici odgovaraju na postavljena pitanja i međusobno komentiraju odgovore drugih učenika.

SREDIŠNJI DIO

2. Kratko predavanje (5 min)

Nastavnik učenicima može ukratko predstaviti roman Daniela Glattauera *Dobar protiv sjeverca*, čiji se odabrani dijelovi nalaze u čitanci *Književni vremeplov 2* (str. 242. – 247.).

3. Rad u paru (20 min)

UPUTA

- Pročitajte pismo koje Werther piše svomu prijatelju 3. studenoga (čitanka, str. 232.) i usporedite ga s tekstem e-pošte koju Leo šalje Emmi (str. 245. *Nakon 4 dana Predmet: Otvorena pitanja*).
- Usporedite tekstove s obzirom na:
 - formu i način pisanja (izražajnost i stil)
 - sadržaj i poruku.
- Što o likovima saznajemo iz tih pisama?
- Što mislite, komu se bilo lakše *otvoriti* – Wertheru kad piše svomu prijatelju ili (međusobno) Leu i Emmi? Obrazložite svoj odgovor.

Nekoliko parova izlaže rezultate svoga rada i komentira ih s drugim učenicima.

4. T-tablica – rad u paru (10 min)

UPUTA

- Napišite u obliku T-tablice nekoliko prednosti i nedostataka komunikacije u virtualnome okruženju. Nekoliko parova pokazuje rezultate svoga rada i komentira ih s drugim učenicima.

DRUGI SAT

1. Pisanje vezanoga teksta (pismo) (30 min)

Nastavnik može učenike podijeliti u četiri velike skupine s obzirom na to komu će pisati pismo.

1. skupina	Sastavlja pismo Wertheru.
2. skupina	Sastavlja Wertherovo pismo čitatelju.
3. skupina	Sastavlja pismo upućeno samomu sebi iz sadašnjosti u prošlost. (Sami izaberite dob sebe kao primatelja.)
4. skupina	Piše pismo upućeno sebi iz sadašnjosti u budućnost (sebi za npr. 10 godina).

Pritom je učenike potrebno upozoriti da će unutar skupine raditi individualno.

UPUTA

- Napišite pismo zadanomu liku/osobi poštujući pritom pravila o pisanju pisma. Pri radu vam može pomoći tekst *Pismo kao tekstna vrsta* (*Fon-Fon 2*, 148. – 150.).
- Pismo napišite u skladu s normama hrvatskoga standardnog jezika.
- Za rad imate 20 minuta.

Nakon isteka vremena nastavnik može zamoliti učenike da iz svake skupine (najmanje) po jedan učenik pročita napisano pismo.

Nastavna tema	6. BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)
Nastavna jedinica	11. Lektira prema samostalnome izboru učenika
Predviđeno trajanje	2 – 3 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • izražava svoj literarni doživljaj teksta • objašnjava u čemu uživa dok čita djelo • potkrepljuje primjerima svoje mišljenje i stavove • izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva • uspoređuje svoj literarni doživljaj s literarnim doživljajem drugih učenika <p>Razrada aktivnosti na razini ishoda</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava vlastiti izbor • predstavlja odabrano djelo • argumentira i navodi primjere • uspoređuje svoj izbor s izborom drugih učenika • procjenjuje izlaganje drugih učenika • popunjava evaluacijski listić 	I S H O D I
--	----------------------------

UPUTE PRIJE ČITANJA SAMOSTALNO ODABRANE LEKTIRE

1. Odabir djela za samostalno čitanje

Nastavnik može najaviti sate samostalno odabrane lektire **na početku školske godine** kad učenicima daje **popis lektirnih djela** (obveznih i izbornih) i uputu kako se pripremiti za sate lektire.

Važno je istaknuti da treba poštovati **načelo izbornosti**, odnosno da nastavnik ni na koji način ne treba usmjeravati učenika eventualnim popisom/prijedlogom izborne lektire za samostalno čitanje.

Učenicima su u čitankama ponuđeni neki tekstovi koje mogu odabrati, ali to je samo jedan od mogućih izvora. S druge strane, nastavnik može sugerirati učenicima da razmisle o svojim afinitetima za pojedine teme ili žanrove ili da zatraže preporuku od svojih vršnjaka za čitanje i na taj im način, ako to bude potrebno, eventualno pomoći pri odabiru.

Tijekom čitanja učenici **samostalno određuju na koji će način bilježiti** sve ono što smatraju važnim ili potrebnim za pripremu izlaganja.

Izlaganje i vrednovanje samostalno odabrane lektire realizira se u 2 do 3 školska sata. Iako se u nastavku predlaže vrijeme pojedinačnoga izlaganja, nastavnik može sam odrediti i dulje, odnosno kraće vrijeme od predloženoga.

6. TEMA: BITI DRUKČIJI (OD DRUGIH)

2. Uputa za izlaganje

Tijekom uvodnoga sata učenicima treba dati jasne upute za izlaganje samostalno odabrane lektire.

- Izlaganje treba trajati 3 – 5 minuta.
- Kompozicija izlaganja:
 1. UVOD – objasniti odabir izborne lektire; iskazati svoj dojam o djelu i potkrijepiti ga argumentima i primjerima
 2. SREDIŠNJI DIO – predstaviti književno djelo (npr. književna vrsta/žanr, tema, problematika, struktura djela, književni postupci i sl.)
 3. ZAVRŠNI DIO – kritički vrednovati djelo i dati preporuku za čitanje s obrazloženjem.

IZLAGANJE I VREDNOVANJE SAMOSTALNO ODABRANE LEKTIRE

1. Pojedinačno izlaganje

Učenik predstavlja samostalno odabrano djelo u zadanome vremenu (3 – 5 minuta). Pritom se može služiti različitim metodama i sredstvima (usmenim izlaganjem, vizualizacijom, digitalnim alatima i sl.).

2. Vrednovanje

Učenici na satu samostalno odabrane lektire provode vršnjačko vrednovanje – svaki učenik dobiva evaluacijski listić s popisom učenika i elementima vrednovanja.

3. Tijek izlaganja i vrednovanja

- Na početku sata nastavnik može ukratko ponoviti upute za izlaganje i vrednovanje izborne lektire i podijeliti učenicima evaluacijski listić. Posebno valja upozoriti na razradu opisivača na poleđini evaluacijskoga listića (u prilogu).
- Svaki izlagač predstavlja svoje samostalno odabrano lektirno djelo u zadanome vremenu, 3 – 5 minuta. Tijekom izlaganja ostali učenici vrednuju to izlaganje prema zadanim kriterijima i bilježe u evaluacijske listiće.
- Nakon svakoga pojedinačnog izlaganja nekoliko učenika kratko iznosi svoje rezultate vrednovanja s obrazloženjem (za svaku sastavnicu 1-2 rečenice).
- Nastavnik tijekom izlaganja vodi bilješke za formativno vrednovanje – za pojedinačna izlaganja učenika, ali i za učenike koji vrednuju.

NAPOMENA: Ovakvo vrednovanje može se primijeniti za različite oblike usmenoga izlaganja. Budući da za izbornu lektiru nije predviđeno sumativno vrednovanje (već samo formativno), nastavnik u drugim oblicima usmenoga izlaganja može zadati učenicima da, nakon što obrazlože svoje sastavnice vrednovanja, provedu i sumativno vrednovanje, tj. predlože i ocjenu. Nastavnik može prihvatiti tu ocjenu ili pak predložiti svoju uz obrazloženje.

OBJAŠNJENJE VREDNOVANJA

- I – izvrsno
- D – dobro
- N – nedovoljno

SADRŽAJ

- **izvrsno** – u izlaganju obuhvatio sve zadane elemente u uvodu, središnjemu i završnome dijelu
- **dobro** – u izlaganju obuhvatio većinu zadanih elemenata u uvodu, središnjemu i završnome dijelu
- **nedovoljno** – u izlaganju obuhvatio samo neke elemente u uvodu, središnjemu i završnome dijelu

STRUKTURIRANOST

- **izvrsno** – u izlaganju se jasno prepoznaje trodijelna struktura (uvod, središnji dio, završni dio); rečenice su smislene i logički proizlaze jedna iz druge; učenik poštuje zadano vrijeme za izlaganje
- **dobro** – u izlaganju se prepoznaje trodijelna struktura (uvod, središnji dio, završni dio); rečenice nisu uvijek smislene i ponekad logički ne proizlaze jedna iz druge; vrijeme izlaganja neznatno izlazi iz zadanih okvira
- **nedovoljno** – u izlaganju se ne prepoznaje trodijelna struktura (uvod, središnji dio, završni dio); rečenice nisu smislene i logički ne proizlaze jedna iz druge; učenik ne poštuje zadano vrijeme za izlaganje

OVLADANOST STANDARDNIM JEZIKOM

- **izvrsno** – učenik se služi standardnim jezikom; govori razgovijetno i tečno; ne upotrebljava poštapalice i ne zamuckuje
- **dobro** – učenik se uglavnom služi standardnim jezikom; uglavnom govori razgovijetno i tečno; ponekad upotrebljava poštapalice i zamuckuje
- **nedovoljno** – učenik se uglavnom ne služi standardnim jezikom; ne govori razgovijetno i tečno; upotrebljava poštapalice i zamuckuje

7. TEMA: KNJIŽEVNI VREMEPLOV

1.	Književni vremeplov (uvod u temu)	
2.	PROJEKTNNA NASTAVA: KNJIŽEVNI VREMEPLOV	8
	Opis projekta	
	Projektne zadatci	
	Tijek projekta	
3.	Od renesanse do romantizma (putovanje po Europi)	2
4.	Peta pisana provjera: Povijest književnosti od renesanse do romantizma	1
5.	Analiza pisane provjere	1

NAPOMENE

- Većina sati u ovoj temi posvećena je **projektnomu zadatku**: izlaganju rezultata rada i vrednovanju projektne zadatka.
- Budući da će učenici na taj način ponoviti, usustaviti i proširiti prethodne spoznaje o književnopovijesnim sadržajima, u ovoj je temi nakon završetka izlaganja i vrednovanja projektne zadatka predložen **model nastavne jedinice** *Od renesanse do romantizma (putovanje po Europi)* u kojemu se ti sadržaji dodatno ponavljaju i usustavljaju, ali na drukčiji način.
- Da bismo provjerili koliko su učenici usvojili književnopovijesne sadržaje, predložili smo petu, završnu provjeru znanja.
- **Broj sati u 7. temi** – uvjetovan je izlaganjem i vrednovanjem projektne zadatka i završnom provjerom znanja. Međutim, nastavnik može, ako smatra potrebnim, sat predviđen za ponavljanje gradiva prije zaključivanja ocjena na kraju nastavne godine (nije uvršten u broj sati 7. teme) uklopiti u neki drugi sadržaj u ovoj temi.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

1. Književni vremeplov (uvod u temu)

KNJIŽEVNOPOVIJESNI SADRŽAJI U KURIKULU

Ishodi i sadržaji propisani kurikulumom

Književnopovijesni sadržaji u drugome razredu propisani su predmetnim kurikulumom. U njemu se navode i preporuke za ostvarivanje ishoda.

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD</p> <p>B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst • opisuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst • prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u renesansnoj komediji, baroknoj drami i predromantičarskome romanu • analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama s obzirom na društveni i kulturni kontekst • uspoređuje stilsko-poetička obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka 	I S H O D I
---	--

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA	
<p>KNJIŽEVNOPOVIJESNA RAZDOBLJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • hrvatska renesansa • barok • klasicizam • predromantizam 	<p>OBVEZNI KNJIŽEVNI TEKSTOVI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> • Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i> • ----- • Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>.
<p>NAPOMENE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budući da u sadržajima kurikula nije predviđeno obvezno djelo za razdoblje klasicizma, u prijedlogu izborne lektire za cjelovito čitanje uvrstili smo Molièreovu komediju <i>Škrtac</i>. • Svako je razdoblje predstavljeno i ulomcima reprezentativnih djela. (Kurikul donosi prijedlog takvih tekstova u poglavlju F. Učenje i poučavanje.) 	

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA
<ul style="list-style-type: none"> • Preporučuje se induktivni pristup učenju i poučavanju o književnoj povijesti i stilsko-poetičkim obilježjima teksta tipičnima za hrvatsku renesansu, barok, klasicizam i predromantizam. Učenik na osnovi pročitanaoga teksta ovladava obilježjima književnopovijesnoga razdoblja i poetike svojstvenima zadanomu tekstu i njemu pripadajućemu kontekstu. • Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika ili da polazište bude tekst iz starijega razdoblja, a da aktualizacija bude na suvremenome tekstu.

Književnopovijesni sadržaji u predloženim temama

Učenici su se s književnopovijesnim sadržajima susreli u gotovo svim prethodnim temama, a te su sadržaje mogli dopunjavati sadržajem 7. teme. U njoj se književnopovijesna razdoblja predstavljaju kronološki s obzirom na kontekst u kojemu se javljaju i dominantnu poetiku, a autor i djelo koji su u središtu neke od prethodnih tema dodatno se uklapaju u književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.

Navest ćemo takve sadržaje po temama.

- **Druga tema:** predrenesansa, novela, Giovanni Boccaccio, *Dekameron*.
- **Treća tema:** hrvatska renesansa, Marin Držić, renesansna komedija.
- **Četvrta tema:** Miguel Cervantes de Saavedra, *Bistri vitez Don Quijote od Manche*, roman; Pedro Calderón de la Barca, *Život je san*, barokni stil, Ivan Gundulić, *Suze sina razmetnoga*, Ivan Bunić Vučić, *Vrhu smrti*.
- **Peta tema:** Molière, *Škrtac*, klasicistička komedija
- **Šesta tema:** Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*.

Sedma tema: Književni vremeplov

Nastavljajući pristup uveden u prvome razredu, i u ovoj smo se temi odlučili odmaknuti od »klasičnih« nastavnih jedinica, odnosno uveli smo prijedlog **projektne nastave** za učenje o književnopovijesnim sadržajima. Smatrali smo da je tema iznimno pogodna za istraživanje i kreativan pristup, a u projektnim zadacima nastojali smo dati učenicima što veću slobodu u prikazu rezultata projekta. Učenici će projekt raditi podijeljeni u pet timova prema metodologiji opisanoj u digitalnim sadržajima (IZZI). Svaki tim dobiva jednu temu.

PROJEKT: KNJIŽEVNI VREMEPLOV	
TIM	TEMA
1.	Renesansa
2.	Hrvatska renesansa
3.	Barok (hrvatski barok)
4.	Klasicizam (i prosvjetiteljstvo)
5.	Predromantizam (i romantizam)

Budući da se nastavna tema gotovo u cijelosti realizira kao projektna nastava, a svi se potrebni materijali (zadaci, obrasci i sl.) nalaze u digitalnome repozitoriju, u temi ćemo prikazati samo **osnovne elemente u izradi projekta**.

Na kraju teme donosimo završni model nastavne jedinice u kojemu se prethodni književnopovijesni sadržaji na neki način aktualiziraju i stavljaju u kontekst suvremene kulture.

.....

.....

.....

.....

2. PROJEKTNASTAVA: KNJIŽEVNI VREMEPLOV

Tema projekta	KNJIŽEVNI VREMEPLOV (književna povijest – razdoblja)
Trajanje projekta	<ul style="list-style-type: none"> • 30 dana (rad učenika) • 8 nastavnih sati (uvod, izlaganje – poučavanje, predstavljanje stvaralaštva, vrednovanje i analiza, refleksija o radu)
Nastavne strategije	<ul style="list-style-type: none"> • timski rad i suradničko učenje
Oblici praćenja i vrednovanja	<ul style="list-style-type: none"> • sumativno (učenici i nastavnik prate i vrednuju prema elementima i kriterijima vrednovanja timskoga rada) • formativno (vršnjačko i nastavnikovo vrednovanje stvaralaštva, samovrednovanje, refleksija o radu na projektu)

1. OPIS PROJEKTA

Projektni zadatak ovoga tipa može se zadati za obradu teme *Književni vremeplov* (književna povijest – razdoblja). Učenici tijekom mjesec dana timski rade na svome projektnom zadatku koji je ustrojen od dvaju dijelova – istraživačkoga i stvaralačkoga. Cilj je prvoga dijela zadatka učenje i poučavanje, a drugoga kreativno stvaranje i izražavanje te primjena stečenih znanja. Zadatak je raščlanjen na **5 tema**, po jednu za svaki tim.

1. Renesansa
2. Hrvatska renesansa
3. Barok (hrvatski barok)
4. Klasicizam (i prosvjetiteljstvo)
5. Predromantizam (i romantizam)

ZAJEDNIČKI USTROJ TIMSKOGA ZADATKA

1. Istražiti, proučiti, predstaviti temu (vizualno, usmeno), poučiti druge:

- usmeno izlaganje o temi
- vizualno predstavljanje teme (plakat)
- podsjetnik za druge učenike
- 5 zadataka različitoga tipa za sat sinteze i ponavljanja gradiva (predati nastavniku)
- mapa projekta (predati nastavniku).

Vrednuje se sumativno.

2. Stvaralački timski zadatak:

- predstaviti književne likove jednogminutnim govorom (3 – 5 minuta po timu, ukupno 20 – 25 minuta)

Vrednuje se formativno.

3. Nadzadatak – stvaralački zadatak u koordinaciji timova:

- Timovi planiraju, osmišljavaju i izvode usmenu raspravu KNJIŽEVNOST U VREMENU.
- Svaki tim za svoje razdoblje *oživotvoruje* pisca kao predstavnika epohe.
- Za ovaj dio svaki tim ima najviše 5 minuta – ukupno trajanje usmene rasprave – do 30 minuta.

Vrednuje se formativno.

2. PROJEKTNI ZADATCI

Uvodne upute učenicima

Nalazite se pred projektnim zadatkom za timski rad u nastavi Hrvatskoga jezika. Pažljivo proučite zadatak svoga tima i potom upute koje jasno određuju i objašnjavaju tijek projekta.

Proces se odvija u nekoliko koraka:

1. izrada PLANA RADA i izrada KONCEPTA
2. ISTRAŽIVANJE I TIMSKI RAD, IZRADA MAPE PROJEKTA
3. izrada PLAKATA, priprema USMENOGA IZLAGANJA o temi, STVARALAČKI RAD
4. IZLAGANJE, predaja PLAKATA, MAPE PROJEKTA, PODSJETNIKA i 5 ZADATAKA
5. PREDSTAVLJANJE STVARALAŠTVA (TIMSKI, RAZREDNO)
6. VREDNOVANJE TIMSKOGA RADA
7. ANALIZA I REFLEKSIJA.

Pažljivo pročitajte i proučite u digitalnim sadržajima sav priloženi pisani materijal kako ne biste propustili koji od važnih koraka. Čitajte ovim slijedom:

- a) Plan rada
- b) Koncept
- c) Elementi i kriteriji vrednovanja plakata i usmenoga izlaganja
- d) Izrada plakata
- e) Izrada podsjetnika
- f) Upute za izradu zadataka različitoga tipa

NAPOMENE

- Projekt traje mjesec dana.
- Prvi termin praćenja bit će za tjedan dana. Dotad trebate izraditi i predati na uvid PLAN RADA i KONCEPT s pripadajućim materijalom, što će biti vrednovano prema elementima praćenja.
- U trećemu tjednu projekta bit će termin drugoga praćenja (konzultacije). Tada trebate pokazati radnu verziju MAPE PROJEKTA, izvijestiti nastavnika o tijeku rada, možete zatražiti savjet, smjernicu za nastavak rada. I taj će korak biti vrednovan bodovima prema elementima praćenja.
- IZLAGANJE REZULTATA RADA bit će u 4. tjednu. Odvijat će se u dvije etape: u prvoj ćete predstaviti temu, a u drugoj stvaralački rad. Prva se etapa vrednuje sumativno (prema pravilima vrednovanja timskoga rada). Stvaralački rad vrednuje se formativno (i učenici i nastavnik). Vrednovanje rezultata rada timova bit će provedeno prema elementima i kriterijima koji se nalaze u prilogu.
- Podsjećamo vas na važnost dosljednoga primjenjivanja pravila timskoga rada koja ste dogovorili kao važeća za svoj tim, kao i posljedica propisanih za njihovo kršenje. Potrudite se u izvršavanju zadatka i predavljanju rezultata rada jer o svakome članu tima i svakome dijelu zadatka ovisi uspjeh čitavoga tima.
- Polazište je za istraživanje čitanka *Književni vremeplov 2*.

Prvi tim: renesansa

- Istražite značenje pojma *renesansa*. Odredite renesansnu epohu vremenski i prostorno.
 - Opišite renesansni svjetonazor i način života renesansnoga čovjeka.
 - Sažeto predstavite renesansni stil u različitim umjetnostima: izdvojite 5 reprezentativnih renesansnih umjetnika i 5 reprezentativnih umjetničkih djela epohe.
 - Izaberite jednoga umjetnika i dokažite tvrdnju da je renesansni umjetnik svestrani stvaralac.

Književnu renesansu istražite detaljnije i prikažite renesansnu književnost s obzirom na tematiku, književne vrste, predstavnike i njihova djela.

Istražite koji je pisac *otac romana*, a koji *kazališni genij* renesanse. Sažeto predstavite život i djelo obaju pisaca. Ukažite na njihovo značenje za razvoj europske književnosti.

- Prikupljene podatke usustavite i izradite **PLAKAT** (klasični ili digitalni) kojim ćete prikazati zadanu temu. (Prisjetite se što sve treba sadržavati dobar plakat i kako treba izgledati.)

Također izradite **PODSJETNIK** o svojoj temi namijenjen drugim učenicima i sastavite **5 ZADATAKA RAZLIČITOGA TIPA** koje ćete predati nastavniku za sat usustavljanja i ponavljanja gradiva (upotrijebite *Obrazac za prijedloge zadataka učenika*).

Tijek svoga rada dokumentirajte **MAPOM PROJEKTA** (pročitajte uputu o MAPI PROJEKTA) koju nakon izlaganja treba predati nastavniku.

- Pripremite **IZLAGANJE** o temi. U izlaganju moraju sudjelovati svi članovi tima. Za izlaganje je predviđeno **10 minuta**.

Izlaganje ne smije biti čitanje, nego izražajno, uvježbano i jasno govorenje o zadanoj temi (dopuštena je povremena uporaba podsjetnika izlaganja). Čitati smijete samo citate, izvorne tekstove kojima argumentirate ili oprimirujete sadržaj izlaganja.

- Stvaralački zadatak** – Izaberite 3 reprezentativna književna lika renesansne književnosti. Svaki lik neka se predstavi **jednominutnim govorom** tako da izriekom ne otkrije svoj identitet, već opisno, asocijativno pokuša navesti druge učenike da otkriju njegov identitet.

- Nadzadatak – Svi timovi zajednički trebaju osmisliti **usmenu raspravu** o temi **KNJIŽEVNOST U VREMENU** koja se odvija u 21. stoljeću. Govornici u raspravi bit će pisci, predstavnici epoha kojima se bavite u ovome projektu, i svakomu je cilj naglasiti vrijednost i utjecaj svoje epohe na razvoj književnosti. Moderator i publika predstavljaju suvremene čitatelje koji na neki način vrednuju književnost minulih vremena.

- Međusobno se dogovorite kako ćete organizirati tu raspravu, no obvezno je primijeniti znanje o raspravi (*Fon-Fon 2*), znanje o književnosti (*Književni vremeplov 2*) i komunikacijski bonton. Svaki tim delegira **dva predstavnika** za ovaj zadatak. Jedan će preuzeti **ulogu pisca** po svojem izboru koji će gorljivo zastupati i zagovarati vrijednost renesansne književnosti u toj raspravi. Drugi predstavnik tima preuzet će u zajedničkoj organizaciji i izvedbi rasprave ulogu za kojom se pokaže potreba (moderator, uvodničar u temu, osoba koja postavlja pitanja, tehnička podrška i sl.).
- Raspravu će pratiti nastavnik i svi učenici koji ne sudjeluju u raspravi. Kao publika, ostali članovi tima trebali bi postaviti barem jedno pitanje kojim bi mogli pomoći svojem *piscu* (predstavniku). U završnome dijelu važno je istaknuti zaključke do kojih se došlo raspravom.
- Predviđeno je vrijeme za predstavljanje 5 minuta za svaki tim, dakle cijela rasprava ne bi trebala trajati više od 30 minuta.
- Preostalo vrijeme školskoga sata nakon rasprave treba iskoristiti za vršnjačko vrednovanje.

Za ovaj dio projekta važna je koordinacija među timovima, stoga zajednički osmislite, dogovorite, uvježbajte i izvedite raspravu o temi KNJIŽEVNOST U VREMENU.

Želimo vam uspješan rad!

Drugi tim: hrvatska renesansa

- Istražite u različitim izvorima o hrvatskoj renesansi. Odredite je vremenski i prostorno.
 - Opišite njezina specifična obilježja (kulturno-povijesni kontekst).
 - Izdvojite kulturna i književna središta, autore koji im pripadaju.
 - Navedite 5 reprezentativnih spomenika hrvatske renesanse i 5 umjetnika koji nisu pisci.

Hrvatsku književnu renesansu istražite detaljnije i prikažite književnost s obzirom na tematiku, književne vrste, predstavnike i njihova djela.

Istražite i prikažite koga se smatra *ocem hrvatske književnosti* i zašto. Tko je *autor prvoga hrvatskog romana*, tko su *prvi hrvatski petrarkisti*, tko je *prvi zapisivač hrvatske narodne književnosti*, a tko najveći *dramski pisac*? Sažeto predstavite njihovo stvaralaštvo. Objasnite i potkrijepite tvrdnju da je renesansa kolijevka hrvatske umjetničke književnosti.

- Prikupljene podatke usustavite i izradite **PLAKAT** (klasični ili digitalni) kojim ćete prikazati zadanu temu. (Prisjetite se što sve treba sadržavati dobar plakat i kako treba izgledati.)

Također izradite **PODSJETNIK** o svojoj temi namijenjen drugim učenicima i sastavite **5 ZADATAKA RAZLIČITOGA TIPA** koje ćete predati nastavniku za sat usustavljanja i ponavljanja gradiva (upotrijebite *Obrazac za prijedloge zadataka učenika*).

Tijek svoga rada dokumentirajte **MAPOM PROJEKTA** (pročitajte uputu o MAPI PROJEKTA) koju nakon izlaganja treba predati nastavniku.

- Pripremite **IZLAGANJE** o temi. U izlaganju moraju sudjelovati svi članovi tima. Za izlaganje je predviđeno **10 minuta**.

Izlaganje ne smije biti čitanje, nego izražajno, uvježbano i jasno govorenje o zadanoj temi (dopuštena je povremena uporaba podsjetnika izlaganja). Čitati smijete samo citate, izvorne tekstove kojima argumentirate ili oprimjerujete sadržaj izlaganja.

- Stvaralački zadatak** – Izaberite 3 reprezentativna književna lika hrvatske renesansne književnosti. Svaki lik neka se predstavi **jednominutnim govorom** tako da izriekom ne otkrije svoj identitet, već opisno, asocijativno pokuša navesti druge učenike da otkriju njegov identitet.

- Nadzadatak** – Svi timovi zajednički trebaju osmisliti **usmenu raspravu** o temi **KNJIŽEVNOST U VREMENU** koja se odvija u 21. stoljeću. Govornici u raspravi bit će pisci, predstavnici epoha kojima se bavite u ovome projektu, i svakomu je cilj naglasiti vrijednost i utjecaj svoje epohe na razvoj književnosti. Moderator i publika predstavljaju suvremene čitatelje koji na neki način vrednuju književnost minulih vremena.

- Međusobno se dogovorite kako ćete organizirati tu raspravu, no obvezno je primijeniti znanje o raspravi (*Fon-Fon 2*), znanje o književnosti (*Književni vremeplov 2*) i komunikacijski bonton. Svaki tim delegira **dva predstavnika** za ovaj zadatak. Jedan će preuzeti **ulogu pisca** po svojem izboru koji će gorljivo zastupati i zagovarati vrijednost renesansne književnosti u toj raspravi. Drugi predstavnik tima preuzet će u zajedničkoj organizaciji i izvedbi rasprave ulogu za kojom se pokaže potreba (moderator, uvodničar u temu, osoba koja postavlja pitanja, tehnička podrška i sl.).
- Raspravu će pratiti nastavnik i svi učenici koji ne sudjeluju u raspravi. Kao publika, ostali članovi tima trebali bi postaviti barem jedno pitanje kojim bi mogli pomoći svojem *piscu* (predstavniku). U završnome dijelu važno je istaknuti zaključke do kojih se došlo raspravom.
- Predviđeno je vrijeme za predstavljanje 5 minuta za svaki tim, dakle cijela rasprava ne bi trebala trajati više od 30 minuta.
- Preostalo vrijeme školskoga sata nakon rasprave treba iskoristiti za vršnjačko vrednovanje.

Za ovaj dio projekta važna je koordinacija među timovima, stoga zajednički osmislite, dogovorite, uvježbajte i izvedite raspravu o temi KNJIŽEVNOST U VREMENU.

Želimo vam uspješan rad!

Treći tim: barok i hrvatski barok

1. Istražite značenje pojma *barok*. Odredite baroknu epohu vremenski i prostorno.
 - Opišite barokni svjetonazor i način života baroknoga čovjeka.
 - Sažeto predstavite barokni stil u različitim umjetnostima: izdvojite 5 reprezentativnih baroknih umjetnika i 5 reprezentativnih umjetničkih djela epohe.

Književni barok istražite detaljnije i prikažite baroknu književnost s obzirom na tematiku, književne vrste, predstavnike i njihova djela. U prikazu književnosti sažeto obuhvatite i hrvatsku baroknu književnost. Istražite koji je *barokni pjesnik* utjecao na razvoj moderne poezije, tko je zadužio epsku književnost u stihu, a tko je najveći barokni *dramatičar*. Sažeto predstavite njihovo stvaralaštvo. Ukažite na njihov doprinos razvoju europske književnosti.

2. Prikupljene podatke usustavite i izradite **PLAKAT** (klasični ili digitalni) kojim ćete prikazati zadanu temu. (Prisjetite se što sve treba sadržavati dobar plakat i kako treba izgledati.)

Također izradite **PODSJETNIK** o svojoj temi namijenjen drugim učenicima i sastavite **5 ZADATAKA RAZLIČITOGA TIPA** koje ćete predati nastavniku za sat usustavljanja i ponavljanja gradiva (upotrijebite *Obrazac za prijedloge zadataka učenika*).

Tijek svoga rada dokumentirajte **MAPOM PROJEKTA** (pročitajte uputu o MAPI PROJEKTA) koju nakon izlaganja treba predati nastavniku.

3. Pripremite **IZLAGANJE** o temi. U izlaganju moraju sudjelovati svi članovi tima. Za izlaganje je predviđeno **10 minuta**.

Izlaganje ne smije biti čitanje, nego izražajno, uvježbano i jasno govorenje o zadanoj temi (dopuštena je povremena uporaba podsjetnika izlaganja). Čitati smijete samo citate, izvorne tekstove kojima argumentirate ili oprimjerujete sadržaj izlaganja.

4. **Stvaralački zadatak** – Izaberite 3 reprezentativna književna lika barokne književnosti. Svaki lik neka se predstavi **jednominutnim govorom** tako da izriječom ne otkrije svoj identitet, već opisno, asocijativno pokuša navesti druge učenike da otkriju njegov identitet.

5. **Nadzadatak** – Svi timovi zajednički trebaju osmisliti **usmenu raspravu** o temi **KNJIŽEVNOST U VREMENU** koja se odvija u 21. stoljeću. Govornici u raspravi bit će pisci, predstavnici epoha kojima se bavite u ovome projektu, i svakomu je cilj naglasiti vrijednost i utjecaj svoje epohe na razvoj književnosti. Moderator i publika predstavljaju suvremene čitatelje koji na neki način vrednuju književnost minulih vremena.

- Međusobno se dogovorite kako ćete organizirati tu raspravu, no obvezno je primijeniti znanje o raspravi (*Fon-Fon 2*), znanje o književnosti (*Književni vremeplov 2*) i komunikacijski bonton. Svaki tim delegira **dva predstavnika** za ovaj zadatak. Jedan će preuzeti **ulogu pisca** po svojem izboru koji će gorljivo zastupati i zagovarati vrijednost renesansne književnosti u toj raspravi. Drugi predstavnik tima preuzet će u zajedničkoj organizaciji i izvedbi rasprave ulogu za kojom se pokaže potreba (moderator, uvodničar u temu, osoba koja postavlja pitanja, tehnička podrška i sl.).
- Raspravu će pratiti nastavnik i svi učenici koji ne sudjeluju u raspravi. Kao publika, ostali članovi tima trebali bi postaviti barem jedno pitanje kojim bi mogli pomoći svojem *piscu* (predstavniku). U završnome dijelu važno je istaknuti zaključke do kojih se došlo raspravom.
- Predviđeno je vrijeme za predstavljanje 5 minuta za svaki tim, dakle cijela rasprava ne bi trebala trajati više od 30 minuta.
- Preostalo vrijeme školskoga sata nakon rasprave treba iskoristiti za vršnjačko vrednovanje.

Za ovaj dio projekta važna je koordinacija među timovima, stoga zajednički osmislite, dogovorite, uvježbajte i izvedite raspravu o temi KNJIŽEVNOST U VREMENU.

Želimo vam uspješan rad!

Četvrti tim: klasicizam i prosvjetiteljstvo

1. Istražite značenje pojmova *klasicizam i prosvjetiteljstvo*. Odredite klasicizam i prosvjetiteljstvo vremenski i prostorno.
 - Opišite svjetonazor i način života u toj epohi.
 - Sažeto predstavite klasicistički stil u različitim umjetnostima: izdvojite 5 reprezentativnih umjetnika i 5 umjetničkih djela epohe.

Književni klasicizam istražite detaljnije i prikažite književnost klasicizma s obzirom na tematiku, književne vrste, predstavnike i njihova djela. U prikazu književnosti sažeto obuhvatite prosvjetiteljsku književnost u Europi i Hrvatskoj.

Istražite poetiku klasicističke književnosti. Koji su pisci stvarali tragedije, koji je *klasicistički komediograf* utjecao na razvoj komedije, po kojemu se piscu naziva čitavo razdoblje prosvjetiteljske književnosti u Francuskoj? Sažeto predstavite njihovo stvaralaštvo. Ukažite na njihov doprinos razvoju europske književnosti.

2. Prikupljene podatke usustavite i izradite **PLAKAT** (klasični ili digitalni) kojim ćete prikazati zadanu temu. (Prisjetite se što sve treba sadržavati dobar plakat i kako treba izgledati.)

Također izradite **PODSJETNIK** o svojoj temi namijenjen drugim učenicima i sastavite **5 ZADATAKA RAZLIČITOGA TIPA** koje ćete predati nastavniku za sat usustavljanja i ponavljanja gradiva (upotrijebite *Obrazac za prijedloge zadataka učenika*).

Tijek svoga rada dokumentirajte **MAPOM PROJEKTA** (pročitajte uputu o MAPI PROJEKTA) koju nakon izlaganja treba predati nastavniku.

3. Pripremite **IZLAGANJE** o temi. U izlaganju moraju sudjelovati svi članovi tima. Za izlaganje je predviđeno **10 minuta**.

Izlaganje ne smije biti čitanje, nego izražajno, uvježbano i jasno govorenje o zadanoj temi (dopuštena je povremena uporaba podsjetnika izlaganja). Čitati smijete samo citate, izvorne tekstove kojima argumentirate ili oprimjerujete sadržaj izlaganja.

4. **Stvaralački zadatak** – Izaberite 3 reprezentativna književna lika klasicističke i prosvjetiteljske književnosti. Svaki lik neka se predstavi **jednominutnim govorom** tako da izriječom ne otkrije svoj identitet, već opisno, asocijativno pokuša navesti druge učenike da otkriju njegov identitet.

5. **Nadzadatak** – Svi timovi zajednički trebaju osmisliti **usmenu raspravu** o temi **KNJIŽEVNOST U VREMENU** koja se odvija u 21. stoljeću. Govornici u raspravi bit će pisci, predstavnici epoha kojima se bavite u ovome projektu, i svakomu je cilj naglasiti vrijednost i utjecaj svoje epohe na razvoj književnosti. Moderator i publika predstavljaju suvremene čitatelje koji na neki način vrednuju književnost minulih vremena.

- Međusobno se dogovorite kako ćete organizirati tu raspravu, no obvezno je primijeniti znanje o raspravi (*Fon-Fon 2*), znanje o književnosti (*Književni vremeplov 2*) i komunikacijski bonton. Svaki tim delegira **dva predstavnika** za ovaj zadatak. Jedan će preuzeti **ulogu pisca** po svojem izboru koji će gorljivo zastupati i zagovarati vrijednost renesansne književnosti u toj raspravi. Drugi predstavnik tima preuzet će u zajedničkoj organizaciji i izvedbi rasprave ulogu za kojom se pokaže potreba (moderator, uvodničar u temu, osoba koja postavlja pitanja, tehnička podrška i sl.).
- Raspravu će pratiti nastavnik i svi učenici koji ne sudjeluju u raspravi. Kao publika, ostali članovi tima trebali bi postaviti barem jedno pitanje kojim bi mogli pomoći svojem *piscu* (predstavniku). U završnome dijelu važno je istaknuti zaključke do kojih se došlo raspravom.
- Predviđeno je vrijeme za predstavljanje 5 minuta za svaki tim, dakle cijela rasprava ne bi trebala trajati više od 30 minuta.
- Preostalo vrijeme školskoga sata nakon rasprave treba iskoristiti za vršnjačko vrednovanje.

Za ovaj dio projekta važna je koordinacija među timovima, stoga zajednički osmislite, dogovorite, uvježbajte i izvedite raspravu o temi KNJIŽEVNOST U VREMENU.

Želimo vam uspješan rad!

Peti tim: predromantizam i romantizam

1. Istražite značenje pojmova *predromantizam* i *romantizam*. Odredite epohu vremenski i prostorno.
 - Opišite svjetonazor i način života u toj epohi.
 - Sažeto predstavite romantičarski stil u različitim umjetnostima: izdvojite 5 reprezentativnih umjetnika i 5 reprezentativnih umjetničkih djela epohe.

Književni predromantizam istražite detaljnije i prikažite književnost predromantizma s obzirom na tematiku, književne vrste, predstavnike i njihova djela. U prikazu književnosti sažeto obuhvatite i književnost romantizma. Istražite pojmove *Sturm und Drang*, *groblijanska poezija*, *gotski roman*, *Weltschmerz*, *bajronizam*, *jezerski pjesnici* i sažeto ih objasnite. Izdvojite pisce koji su svojim djelima obilježili to razdoblje i sažeto predstavite njihovo stvaralaštvo. Ukažite na njihov doprinos razvoju europske književnosti.

2. Prikupljene podatke usustavite i izradite **PLAKAT** (klasični ili digitalni) kojim ćete prikazati zadanu temu. (Prisjetite se što sve treba sadržavati dobar plakat i kako treba izgledati.)
 Također izradite **PODSJETNIK** o svojoj temi namijenjen drugim učenicima i sastavite **5 ZADATAKA RAZLIČITOGA TIPA** koje ćete predati nastavniku za sat usustavljanja i ponavljanja gradiva (upotrijebite *Obrazac za prijedloge zadataka učenika*).
 Tijek svoga rada dokumentirajte **MAPOM PROJEKTA** (pročitajte uputu o MAPI PROJEKTA) koju nakon izlaganja treba predati nastavniku.
3. Pripremite **IZLAGANJE** o temi. U izlaganju moraju sudjelovati svi članovi tima. Za izlaganje je predviđeno **10 minuta**.
 Izlaganje ne smije biti čitanje, nego izražajno, uvježbano i jasno govorenje o zadanoj temi (dopuštena je povremena uporaba podsjetnika izlaganja). Čitati smijete samo citate, izvorne tekstove kojima argumentirate ili oprimjerujete sadržaj izlaganja.
4. Stvaralački zadatak – Izaberite 3 reprezentativna književna lika romantičarske književnosti. Svaki lik neka se predstavi **jednominutnim govorom** tako da izriječom ne otkrije svoj identitet, već opisno, asocijativno pokuša navesti druge učenike da otkriju njegov identitet.
5. Nadzadatak – Svi timovi zajednički trebaju osmisлити **usmenu raspravu** o temi **KNJIŽEVNOST U VREMENU** koja se odvija u 21. stoljeću. Govornici u raspravi bit će pisci, predstavnici epoha kojima se bavite u ovome projektu, i svakomu je cilj naglasiti vrijednost i utjecaj svoje epohe na razvoj književnosti. Moderator i publika predstavljaju suvremene čitatelje koji na neki način vrednuju književnost minulih vremena.

- Međusobno se dogovorite kako ćete organizirati tu raspravu, no obvezno je primijeniti znanje o raspravi (*Fon-Fon 2*), znanje o književnosti (*Književni vremeplov 2*) i komunikacijski bonton. Svaki tim delegira **dva predstavnika** za ovaj zadatak. Jedan će preuzeti **ulogu pisca** po svojem izboru koji će gorljivo zastupati i zagovarati vrijednost renesansne književnosti u toj raspravi. Drugi predstavnik tima preuzet će u zajedničkoj organizaciji i izvedbi rasprave ulogu za kojom se pokaže potreba (moderator, uvodničar u temu, osoba koja postavlja pitanja, tehnička podrška i sl.).
- Raspravu će pratiti nastavnik i svi učenici koji ne sudjeluju u raspravi. Kao publika, ostali članovi tima trebali bi postaviti barem jedno pitanje kojim bi mogli pomoći svojem *piscu* (predstavniku). U završnome dijelu važno je istaknuti zaključke do kojih se došlo raspravom.
- Predviđeno je vrijeme za predstavljanje 5 minuta za svaki tim, dakle cijela rasprava ne bi trebala trajati više od 30 minuta.
- Preostalo vrijeme školskoga sata nakon rasprave treba iskoristiti za vršnjačko vrednovanje.

Za ovaj dio projekta važna je koordinacija među timovima, stoga zajednički osmislite, dogovorite, uvježbajte i izvedite raspravu o temi KNJIŽEVNOST U VREMENU.

Želimo vam uspješan rad!

3. TIJEK PROJEKTA

TJEDAN	AKTIVNOSTI	SATI U NASTAVI
1.	<p>Uvodni sat</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivacija • podjela timskih zadataka <p>Timovi analiziraju zadatak, raščlanjuju ga i raspoređuju zaduženja, dogovaraju se i planiraju; postavljaju nastavniku pitanja i traže dodatna pojašnjenja ako je potrebno.</p> <p>Nastavnik upoznaje učenike s tijekom projekta, učenici bilježe važne datume za pojedine korake projekta (datumi praćenja, izlaganja i predstavljanja stvaralaštva, vrednovanja, analize).</p> <p>(Nastavni listić br. 1: <i>Obrazac za praćenje projekta</i>)</p>	1
2.	<p>Prvo praćenje</p> <p>Timovi nastavniku daju na uvid plan i koncept, usmeno pojašnjavaju, pokazuju prikupljenu građu.</p> <p>Nastavnik daje povratnu informaciju, usmjerava i evidentira praćenje, dodjeljuje bodove za ovaj korak.</p> <p>(<i>Timska statistika</i>)</p>	1
3.	<p>Drugo praćenje</p> <p>Timovi nastavniku daju na uvid radnu verziju mape, pokazuju što su učinili nakon prvoga praćenja, postavljaju pitanja nastavniku, traže mišljenje, savjet, smjernice...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nastavnik daje povratnu informaciju, usmjerava, evidentira drugo praćenje. <p>(<i>Timska statistika</i>)</p>	*
4.	<p>Izlaganje – poučavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svaki tim izlaže svoju temu (usmeno, plakat): 10 minuta po timu. • Svaki tim predaje nastavniku dovršenu mapu projekta, plakat, podsjetnik i 5 zadataka. • Timovi vrednuju druge timove i predaju listiće nastavniku. <p>(<i>obrazac Bodovi timova drugim timovima</i>)</p> <p>Nastavnik će naknadno pregledati mape i dodijeliti bodove za svaki element koji se vrednuje. Svoje će bodove i bodove timova drugim timovima unijeti u statistiku i dobiti prosječan broj bodova koji je svaki tim zaslužio ovim dijelom rada.</p> <p>(<i>Timska statistika</i>)</p>	2

* konzultativno izvan nastave ili u nekome dijelu nastavnoga sata, ne nužno svi timovi na istome satu (dovoljne su 3 minute po timu)

7. TEMA: KNJIŽEVNI VREMEPLOV

TJEDAN	AKTIVNOSTI	SATI U NASTAVI
4.	<p>Stvaralaštvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svaki tim predstavlja stvaralački dio zadatka (3 – 5 minuta po timu). • Vršnjačko vrednovanje i komentari: timski usmeno nakon usuglašavanja u timovima (15 minuta) • Svi timovi zajedno sudjeluju u usmenoj raspravi <i>Književnost u vremenu</i> (nadzadatak) – 5 minuta po timu. • Nastavnik vrednuje stvaralaštvo (komentar svakomu timu; mogu i učenici iznijeti svoje dojmove) – 15 minuta. 	2
5.	<p>VREDNOVANJE</p> <p>Nastavnik objavljuje timovima osvojene bodove: koliko je kojemu timu dodijelio bodova nastavnik, koliko prosječno drugi timovi i koji je prosječan broj bodova za raspodjelu unutar svakoga tima.</p> <p>Nastavnik učenicima dijeli listiće i svaki učenik osvojene timske bodove raspodjeljuje drugim članovima tima, ali ne i sebi (pomoćni listić <i>Bodovi za članove tima</i>). (Ovaj je dio anonimn.)</p> <p>Svaki tim skuplja svoje listiće i preda ih nastavniku koji će bodove naknadno unijeti u timsku statistiku i na sljedećemu satu objaviti bodove i ocjenu svakomu učeniku.</p>	1
5.	<p>Objava ocjene</p> <p>Nastavnik učenicima objavljuje ocjenu koja se izračunava prema kriteriju vrednovanja, s obzirom na broj članova tima.</p> <p>Refleksija o projektu</p> <p>Učenici se u timovima, a kasnije i zajednički, kritički osvrću na iskustvo timskoga rada, navode prednosti i nedostatke, uočavaju što bi se moglo eventualno poboljšati u radu tima i sl.</p>	1
može uslijediti	<p>Usustavljanje i ponavljanje gradiva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nastavnik kratkim predavanjem usustavljuje gradivo. • Ponavljanje: <ol style="list-style-type: none"> a) učenici individualno rješavaju nastavni listić sastavljen od 30 pitanja (od 30 timskih zadataka nastavnik je izabrao 15 i dodao je svojih 15) b) kviz c) digitalna samoprovjera. • Provjera znanja (prema procjeni nastavnika) <ol style="list-style-type: none"> a) zadatci otvorenoga tipa b) zadatci zatvorenoga tipa 	1 – 2

Obrazac za praćenje projekta

KORAK	OPIS	BODOVI	VRIJEME
1. Koncept	Izrada koncepta na obrascu koji ste dobili od nastavnika. Plan rada i prvi materijali kao prilozi.	2 boda • 2 boda: potpuno • 1 bod: manji propusti • 0 bodova: nema koncepta i plana	Tjedan dana nakon dobivanja zadatka (datum)
2. Mapa projekta	Radna verzija mape projekta – Nastavnik će pregledati mapu projekta i ukazati na eventualne propuste te vratiti timu na doradu ako je potrebno. Konačna verzija mape projekta predaje se na satu izlaganja i vrednuje s još 2 boda, dakle ona može donijeti ukupno 4 boda .	2 boda • 2 boda (vidljiva realizacija plana) • 1 bod za manje propuste • 0 bodova: nema mape projekta	Tjedan dana nakon prvoga praćenja (datum)
3. Izlaganje, plakat, podsjetnik, 5 zadataka	U izlaganju sudjeluju svi članovi tima, ravnomjerno. Svi moraju potpuno vladati sadržajem u slučaju izostanka pripadnika tima. U vizualnome obliku trebaju biti grafički usustavljeni pojmovi (plakat). Obvezno je usmeno proširivanje, tumačenje, oprimjerivanje tih pojmova. Svaki tim obvezan je izraditi podsjetnik i 5 zadataka različitih tipova na obrascu. (Uputa za izradu različitih tipova zadataka za ponavljanje gradiva i pisanu provjeru).	20 bodova 10 bodova za izlaganje, i to: • sadržajna obilježja govora (5) • govorna izvedba (4) • neverbalni znakovi (1) 10 bodova za plakat, i to: • jasnoća poruke (3) • vizualizacija sadržaja (3) • obrada teme (4) 2 – 1 – 0 bodova: podsjetnik 2 – 1 – 0 bodova: 5 zadataka	Tjedan dana nakon drugih konzultacija (datum)
4. Stvaralačko izražavanje	1. TIMSKI STVARALAČKI ZADATAK 2. USMENA RASPRAVA »KNJIŽEVNOST U VREMENU«	Vršnjačko vrednovanje i komentari. Nastavnikovo vrednovanje: komentar timovima za pojedinačni doprinos i svima zajedno za rad u cjelini. (datum)

Elementi i kriteriji vrednovanja za projekt »Književni vremeplov«

Plakat i vizualna obrada teme vrednuju se s ukupno 10 bodova

ELEMENTI I BODOVI	1	2	3	4
Obrada teme (4)	<ul style="list-style-type: none"> Površno obrađen sadržaj. Nisu obuhvaćeni svi zadatci. 7 ili više odstupanja od jezične norme. 	<ul style="list-style-type: none"> Djelomično obrađena tema. Nedostaju 3 elementa. 5 do 6 odstupanja od jezične norme. 	<ul style="list-style-type: none"> Obrada teme vrlo dobra. Nedostaju 1 do 2 elementa. Manja odstupanja od jezične norme (3 do 4). 	<ul style="list-style-type: none"> Sveobuhvatan sadržaj, formalno strukturiran, iscrpan i jasan. Jezično korektno i pravilno (dopušteno 1 do 2 odstupanja).
Vizualizacija sadržaja (3)	<ul style="list-style-type: none"> Vizualno neatraktivan. Loše izabrani multimedij-ski/grafički/likovni prikazi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kreativan, ali traži doradu u estetskome izgledu. Vizualno prosječno zanimljiv. 	<ul style="list-style-type: none"> Estetski dotjeran. Poruka, tekst, boje i multimedij-ski grafički/likovni elementi u službi su sadržaja. 	
Jasnoća poruke (3)	<ul style="list-style-type: none"> Otežano praćenje poruke. 	<ul style="list-style-type: none"> Djelomično jasna poruka. 	<ul style="list-style-type: none"> Cilj i svrha jasno i precizno izloženi. 	

Usmeno izlaganje o temi vrednuje se s ukupno 10 bodova

ELEMENTI I BODOVI	1	2	3	4	5
Sadržajna obilježja govora (5)	Uglavnom nejasan tijek govora, tvrdnje nepotkrijepljene, rečenice neprilagođene govoru, ozbiljnije jezične pogreške.	Nejasan tijek govora, tvrdnje djelomično potkrijepljene, rečenice većinom neprilagođene govoru, dosta jezičnih pogrešaka.	Tijek govora uglavnom jasan, tvrdnje dobro potkrijepljene, rečenice dijelom neprilagođene govoru, povremene jezične pogreške.	Govor uglavnom strukturiran, tvrdnje većinom potkrijepljene, jezik uglavnom standardni, rečenice pretežito prikladne duljine.	Govor u potpunosti strukturiran, tvrdnje su potkrijepljene, jezik standardni, rečenice prikladne duljine.
Govorna izvedba (4)	Govor čitan, neupućen publici, neizražajan.	Govor djelomično čitan, povremeno upućen publici, manje izražajan, stanke u govoru.	Govor nije čitan, većinom upućen publici, prilično izražajan, uglavnom tečno govorenje.	Govor nije čitan, upućen je publici, izražajan, tečan.	
Neverbalni znakovi (1)	Nema nepotrebnih kretnji, kontakt očima s publikom.				

Nastavna tema	7. KNJIŽEVNI VREMEPLOV
Nastavna jedinica	3. Od renesanse do romantizma (putovanje po Europi)
Predviđeno trajanje	2 sata

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI</p> <p>C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p> <p>RAZRADA ISHODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja iz medijskih tekstova utječu na životni stil različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst <p>Razrada ishoda na razini aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • objašnjava svoje stavove • uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih učenika • otkriva informacije iz zadanoga izvora • istražuje informacije u digitalnome okruženju • procjenjuje informacije • povezuje informacije • izrađuje grozd <p>MEĐUPREDMETNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja. • osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. • ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije. 	I S H O D I
--	--

STRUKTURA NASTAVNE JEDINICE

UVODNI DIO

1. Pisanje uz poticaj (20 min)

UPUTA

- Pažljivo promotrite u svojim čitankama grafički prikaz književnopovijesnih razdoblja (*Književni vremeplov 2*, str. 252.). Izdvojite književnopovijesna razdoblja i autore koji su vam poznati.
- Napišite kratki sastavak u kojemu ćete opisati svoj život u jednome od izdvojenih književnopovijesnih razdoblja i svoje druženje s jednim od književnika. Napišite kako se osjećate u tome zamišljenom dobu i o čemu razgovarate s odabranim književnikom. Sastavak možete pisati 10 minuta.

Učenici čitaju svoje sastavke i međusobno ih komentiraju.

Književni vremeplov

PRVA SKUPINA

- Zamislite da putujete na otok Hvar.
 1. Pripremite se za putovanje – istražite renesansnu arhitekturu i odaberite spomenike koje ćete posjetiti.
 2. Istražite tko su bili znameniti hvarski umjetnici u razdoblju renesanse.
 3. Izradite mali turistički vodič pod nazivom *Renesansni Hvar*.
-

DRUGA SKUPINA

- Zamislite da putujete u Toskanu.
 1. Pripremite se za putovanje – istražite renesansne gradove koje ćete posjetiti.
 2. Odaberite znamenitosti koje ćete posjetiti u tim gradovima.
 3. Predstavite najznačajnije umjetnike.
-

TREĆA SKUPINA

- Zamislite da putujete u Varaždin.
 1. Pripremite se za putovanje – istražite baroknu arhitekturu i odaberite spomenike koje ćete posjetiti.
 2. Istražite što su Varaždinske barokne večeri.
 3. Dokažite da Varaždin opravdano nosi ime *grad baroka*.
 4. Istražite koja manifestacija privlači turiste u suvremeno doba.
-

ČETVRTA SKUPINA

- Zamislite da putujete u Beč.
 1. Pripremite se za putovanje – istražite Schönbrunn i odaberite znamenitosti koje ćete posjetiti.
 2. Istražite što je *bečka klasika*.
 3. Objasnite pojam *bečka škola*.
-

PETA SKUPINA

- Zamislite da putujete u Pariz.
 1. Pripremite se za putovanje – istražite grad i odaberite znamenitosti koje ćete posjetiti.
 2. Što ćete razgledati u Louvreu? Obrazložite svoj odabir.
 3. Istražite koji su značajni klasicisti stvarali u Parizu.
 4. Protumačite zašto se Pariz naziva *gradom svjetlosti*, *gradom ljubavi*, *gradom mode* i *gradom umjetnosti*.
-

ŠESTA SKUPINA

- Zamislite da putujete u Weimar.
 1. Pripremite se za putovanje – istražite grad i odaberite znamenitosti koje ćete posjetiti.
 2. Istražite što je *klasicistički Weimar*.
 3. Koji su značajni romantičari stvarali u Weimaru?
 4. Istražite što je *Bauhaus*.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a template for handwriting practice.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.